

Bundel - Algemeen Bestuur van 14 april 2022

- 1 09:30 - OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA
- 1.1 Vaststellen van de agenda Algemeen Bestuur d.d. 14 april 2022
[AB220414 - 1.1 - Agenda Algemeen Bestuur 14 april 2022.pdf](#)
- 2 09:35 - VASTSTELLEN NOTULEN VORIGE VERGADERING
- 2.1 Vaststellen van de notulen en besluitenlijst d.d. 25 februari 2022
[AB220414 - 2.2 - Concept verslag AB d.d. 25 februari 2022.pdf](#)
- 3 09:40 - LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN
- 3.1 Overzicht van ingekomen stukken
Informerende stukken ter kennisname.
[AB220414 - 3.1.1 - Overzichtslijst ingekomen stukken 2022.pdf](#)
[AB220414 - 3.1.2 - Overdrachtsdossier nieuw bestuur ODRA.pdf](#)
[AB220414 - 3.1.3 - Nieuwsbrief Raden en staten - Huisvesting ODRA \(1\).pdf](#)
- 4 ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING
- 4.1 09:45 - Dashboard ODRA
Aan het bestuur wordt gevraagd:
 - Kennis te nemen van de resultaten tot maart inzake de realisatie werkpakketten
 - Kennis te nemen van de financiële prognose 2022, waarin de veranderingen qua huisvesting en ICT zijn uitgewerkt.[AB220414 - 4.1.1 - Oplegnotitie AB dashboard 2022.pdf](#)
[AB220414 - 4.1.2 - Dashboard AB-maart.pdf](#)
- 5 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING
- 5.1 10:00 - Vaststellen van de jaarrekening 2021
Aan het bestuur wordt gevraagd:
 - Kennis te nemen van het accountantsrapport, hun oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening, en de daaruit voortkomende goedkeurende controle verklaring.
 - Vaststellen van het jaarverslag/jaarrekening van ODRA 2021
 - Bespreken en besluiten over de bestemming van het batig saldo
 - Het jaarverslag/jaarrekening 2021 aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners[AB220414 - 5.1.1 - Oplegnotitie jaarstukken 2021 ODRA.pdf](#)
[AB220414 - 5.1.2 - Katern 1 Jaarverslag 2021 versie 0.993.pdf](#)
[AB220414 - 5.1.3 - Katern 2 Jaarverslag ODRA 2021 versie 0993.pdf](#)
[AB220414 - 5.1.4 - Accountantsverslag ODRA 2021.pdf](#)
- 5.2 10:25 - Vaststellen van de begroting 2023
Aan het bestuur wordt gevraagd:
 - Vaststellen begroting 2023 en meerjarenvisie op 2024 – 2026
 - De begroting 2023 aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners, en verzoeken om zienswijzen hierop in te dienen.[AB220414 - 5.2.1 - Oplegnotitie begroting 2023.pdf](#)
[AB220414 - 5.2.2 - Begroting 2023 versie 099.pdf](#)
- 6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING
- 7 10:50 - MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG
- 7.1 Stand van zaken huisvesting ODRA
Mondelinge toelichting door de heer Vlaender.
- 8 SLUITING

Agenda Algemeen Bestuur

Datum 14-04-2022
Tijd 9:30 - 11:00
Locatie D0.57 stadskantoor Arnhem
Voorzitter Joa Maouche
Afwezig Peter Kerris is verhinderd.

1 9:30 OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA

1.1 Vaststellen van de agenda Algemeen Bestuur d.d. 14 april 2022

2 9:35 VASTSTELLEN NOTULEN VORIGE VERGADERING

2.1 Vaststellen van de notulen en besluitenlijst d.d. 25 februari 2022

3 9:40 LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN

Overzicht van ingekomen stukken

4 ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

9:45 4.1 Dashboard ODRA

- *Kennis te nemen van de resultaten tot maart inzake de realisatie werkpakketten*
- *Kennis te nemen van de financiële prognose 2022, waarin de veranderingen qua huisvesting en ICT zijn uitgewerkt.*

5 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING

10:00 5.1 Vaststellen van de jaarrekening 2021

Aan het bestuur wordt gevraagd:

- *Kennis te nemen van het accountantsrapport, hun oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening, en de daaruit voortvloeiende goedkeurende controle verklaring.*
- *Vaststellen van het jaarverslag/jaarrekening van ODRA 2021*
- *Bespreken en besluiten over de bestemming van het batig saldo*
- *Het jaarverslag/jaarrekening 2021 aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners*

10:25 5.2 Vaststellen van de begroting 2023

Aan het bestuur wordt gevraagd:

- *Vaststellen begroting 2023 en meerjarenvisie op 2024 – 2026*
- *De begroting 2023 aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners, en verzoeken om zienswijzen hierop in te dienen.*

6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING

7 10:50 MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG

7.1 Stand van zaken huisvesting ODRA
Mondelinge toelichting door de heer Vlaander.

8 SLUITING

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

Notulen van : Algemeen Bestuur ODRA
Verslagnummer : 1/2022
Gehouden op : 25 februari 2022
Plaats : D0.57 Mandelabrug
Voorzitter : De heer J. Maouche
Secretaris : De heer R.M. Vlaander
Genotuleerd door : Mevrouw A.A. Bordewijk

Aanwezig	
Gemeente Lingewaard	De heer Th. Janssen
Gemeente Renkum	De heer J. Maouche (voorzitter)
Gemeente Rheden	De heer D. Klomberg (tot 09:30 uur)
Gemeente Rozendaal	De heer S. Warmerdam
Gemeente Zevenaar	Mevrouw C. Koers
Provincie Gelderland	De heer P. Kerris (vanaf 10:00 uur)
ODRA	De heer R.M. Vlaander (secretaris)
ODRA	Mevrouw A. Prent (Manager Uitvoering)
ODRA	De heer F. Mossink (controller)
ODRA	Mevrouw A.A. Bordewijk (notulist)
Afwezig	
Gemeente Arnhem	Mevrouw C. Bouwkamp
Gemeente Duiven	De heer T. Spaargaren
Gemeente Overbetuwe	De heer D. Horsthuis – Tangelder
Gemeente Westervoort	De heer H. Breunissen
Gemeente Doesburg	Mevrouw B. van Veldhuizen

1. Opening en vaststellen agenda

De heer Maouche opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. De heren Horsthuis-Tangelder, Breunissen, Spaargaren en mevrouw Van Veldhuizen en Bouwkamp zijn met kennisgeving verhinderd. De heer Kerris sluit om 10:00 uur aan. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. 1. Vaststellen van notulen en actie- en besluitenlijst d.d. 9 december 2021

De notulen en besluitenlijst d.d. 9 december jl. wordt ongewijzigd vastgesteld. Bij deze notulen is een Managementletter 2021 ODRA van de accountant toegevoegd. De heer Vlaander geeft aan dat dit de bevindingen zijn naar aanleiding van de interim-controle in oktober 2021. Deze interim-controle richt zich vooral op de controle van processen en of deze in orde zijn. Uit de controle is gebleken dat de administratie rondom de personele processen verbeterd kan worden en ook de IT-beveiliging aandacht verdient. Mevrouw Koers geeft aan dat overheden allemaal "gevoelig" zijn voor hacks e.d. en dat

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

ODRA voor een goede beveiliging van systemen zorg moet dragen in de nieuwe ICT-omgeving straks.

De heer Mossink vult aan dat ook de informatie die naar de cloud gaat, specifiek beveiligd moet worden. Zo wordt Office 365 en de eigen apparatuur uitgerust met beveiligingssoftware, wat ook geldt voor de mobiele apparaten.

3. Lijst van ingekomen stukken

Naar aanleiding van document 3.1.2. Handhaving stortverbod asbesthoudend schroot: De heer Vlaander vertelt dat ODRA de afgelopen weken enorm druk is geweest met staalslakken, de casus omtrent afvalwater in Eerbeek. Medewerkers van ODRA hebben adequaat gereageerd toen zij met eigen ogen constateerden dat als gevolg van de overvloedige regen de ringsloot en buffervijver van de stort Doonweg vol waren en overliepen. Het 'witte water' is een gevolg van afspoeling van regenwater van de voormalige stort. De stort is afgedekt met staalslakken die in combinatie met regen de uitspoeling van het 'witte water' veroorzaken. Staalslakken en immobilisaat zorgen in de praktijk voor steeds meer problemen. ODRA trekt gezamenlijk op met IJmond en NZKG. We willen het duurzaam veranderen. ODRA is de enige gecertificeerde meetdienst.

De heer Warmerdam vraagt n.a.v. de tijdljn huisvesting naar de risico's omtrent tijdige levering van de hardware. De heer Vlaander antwoordt dat die nu niet worden voorzien, er zijn drie offertes opgevraagd, waarbij een aanbieder direct vanaf de plank kan leveren.

4. ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

4.1 Dashboard ODRA ODRA

De heer Vlaander licht toe dat t.o.v. de vorige keer het beeld hetzelfde is gebleven, maar de bandbreedte kleiner, de realisatie positiever. De heer Mossink vult aan dat het niet volledig realiseren van de werkpakketten en de provinciale programma's leidt tot een lagere omzet van € 1,4 miljoen bij ODRA. Daar staat tegenover dat ook de kosten navenant lager zijn. Minder (vraag-gestuurd) werk heeft ook geleid tot een mindere inzet, met name bij de externe inhuur vanuit de pool voor complexe handhaving.

Ook op andere onderdelen van de begroting zijn minder kosten gerealiseerd, zoals algemene personeelskosten, (corona gerelateerd), opleidingen, ict en dotaties aan de personeelsvoorziening. Het resultaat is een klein positief saldo van circa € 10.000,-. Echter komende week zullen nog een aantal controle werkzaamheden door de accountant worden gedaan. Dit geeft een marge van enkele € 10.000 den. Een belangrijk element in bedrijfsvoering zijn de provinciale programma's. Daar komt een aparte verantwoording voor.

De heer Klomberg vraagt of het werkt met de flexibele schil.

De heer Mossink antwoordt bevestigend, het afgelopen jaar is ingehuurd via twee tranches, eerst voor zes maanden en daarna verlengd. Dus veel meer op maat. Het speelt ook mee dat de arbeidsmarkt heel lastig is, het aantal interne medewerkers blijft achter bij hetgeen we willen. We hebben nu circa 18 a 19% externen.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

De heer Vlaander merkt op dat dit voor dit jaar geldt, maar om ons heen kijkende naar andere omgevingsdiensten hebben zij voor 30% vacatures open staan. Hoe regel je dan je primaire proces. Er is sprake van een strijd om de arbeidsmarkt. Deze arbeidsmarkt raakt iedereen en het maakt uit wat voor organisatie je bent.

4.2 Feedback regioessies over rapport Cie. van Aartsen

Tijdens de regioessies over het rapport van de Cie van Aartsen is o.a. gesproken over normfinanciering en de robuustheid van omgevingsdiensten. De Rijksoverheid heeft een duidelijke neiging om naar normfinanciering over te gaan. Dat zou wel eens kunnen helpen om een bepaalde kwaliteit te behouden of te bewerkstelligen. Qua robuustheid van omgevingsdiensten is het dan wel zo dat sommige omgevingsdiensten niet robuust zijn, maar het Gelders Stelsel zorgt voor die robuustheid. De heer Maouche merkt op dat dit in het totaal het wel frictie oplevert, m.a.w. op papier robuust, maar niet in de praktijk.

Voor provinciale bedrijven is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van de controles, maar de betreffende medewerkers komen van andere omgevingsdiensten. Eigen werk binnen de omgevingsdienst kan dan voorgaan. Dat is een doorontwikkelpunt om sturing te optimaliseren. Robuustheid wordt verschillend beleefd.

Mevrouw Koers reageert dat indien er sprake is van een paar zwakke broeders, we er last van krijgen als we dat niet op tijd organiseren.

De heer Vlaander geeft aan dat nabijheid geld kost, en in de rol van secretaris het algemeen bestuur te wijzen op de risico's. Het is iets waar bestuurders mee aan de slag moeten.

De heer Maouche reageert dat groter niet altijd beter is. Als bestuurder wil je weten wat de omgevingsdienst doet, en het gevoel hebben dat de omgevingsdienst nabij is. De heer Kerris merkt op dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 wordt ingevoerd, en zodra deze van kracht is, de hoop heeft dat bedrijven van de provincie overgaan naar de gemeenten. Zijn de kleinere omgevingsdiensten dan nog robuust genoeg? Wabo-taken zelf laten doen door gemeentes? Wat doet dat met de robuustheid van zo'n dienst. Provincie gaat daar komend jaar goed naar kijken.

De heer Vlaander antwoordt dat er geen geld meekomt bij die overdracht en datzelfde geldt voor de overdracht van bodemtaken geeft de heer Maouche aan. We zitten in een transitie hoe we dit gaan organiseren en financieren. Daarom kan normfinanciering goed zijn.

Strafrechtelijk handhaving is een thema, belangrijk voor de bewoners. Keten met OM moet veel sterker neergezet worden.

Positie directeur van een omgevingsdienst is ook een belangrijk punt, van belang dat een directeur onafhankelijk kan handelen en mandaat krijgt. Heeft een relatie met nabijheid.

Mevrouw Koers vraagt wie wordt dan verantwoordelijk voor wat? Moet je heel goed afspreken samen.

De heer Maouche merkt op dat het straks van outputfinanciering naar outcomefinanciering zou kunnen gaan, m.a.w. financiering van het resultaat.

Goed om zelf als Algemeen Bestuur ODRA hierover iets op papier zetten. Wat kan outcome toevoegen? (Rijker Verantwoorden)

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

Tot slot wordt er vanuit het bestuurlijk toezicht een rapport over de verschillende omgevingsdiensten binnen het Gelders Stelsel verwacht, zgn. artikel 217a-onderzoek, waar conclusies uit voort zullen komen. Mogelijk gaat dit rapport voor reuring zorgen.

4.3 Overdrachtdossier nieuw bestuur ODRA

Vanuit een eerder gedaan verzoek van het bestuur om een overdrachtdossier samen te stellen voor het nieuwe bestuur, ligt dit concept dossier nu voor ter beeldvorming. Naast dit dossier zullen er uiteraard themasessies met het nieuwe bestuur georganiseerd worden.

Mevrouw Koers geeft aan dat in 2018 destijds de raden goed zijn bediend en verzoekt opnieuw dat ODRA zich presenteert na installatie van de nieuwe raden. De heer Spaargaren sluit zich daarbij aan en verzoekt om ook alles omtrent de Cie van Aartsen mee te nemen tijdens deze bezoeken aan de raden.

De heer Klomberg verzoekt om meer inhoud op te nemen over hetgeen ODRA werkelijk doet. Waar is ODRA voor opgericht? Denk aan de basisvoorwaarden waarom er een milieudienst is.

Het bestuur vindt het fijn dat dit document er is. ODRA zal zelf de griffies benaderen voor een inwerktraject / introductie.

5. Onderwerpen voor bespreking en besluitvorming

Er zijn geen besprekingsstukken ter besluitvorming.

6. Onderwerpen voor besluitvorming

Er zijn geen hamerstukken ter besluitvorming.

7. Mededelingen en rondvraag

Mevrouw Koers wil graag zeggen dat zij ODRA heeft zien groeien, ODRA steeds professioneler is geworden. Zij complimenteert en dankt ODRA voor de fijne samenwerking.

De heer Vlaander geeft aan dat er afscheid van elkaar genomen gaat worden middels een etentje.

De heer Maouche vindt dat er zowel in het dagelijks- als het algemeen bestuur goede discussies zijn gevoerd en steeds verder zijn gegroeid in de organisatie.

De heer Klomberg geeft aan dat er stappen gemaakt zijn, zo ook binnen de verkenning regionale milieusamenwerking. Bestuurlijk moet daar een visie op ontwikkeld worden en met de komst van de Omgevingswet een bestuurlijke klap op geven. De resultaten worden in april gepresenteerd.

Tot slot wordt er kort gesproken over incidenten die hebben plaats gevonden, waardoor sommige medewerkers daarop aangesproken worden, maar die medewerkers dat zelf juist anders ervaren hebben. Een aantal mensen heeft het gevoel altijd gaten dicht te moeten lopen. Zodra er een item explodeert, komt ODRA veelal op een gevoelig moment binnen. Het is goed om gezamenlijk een structuur te bedenken, hoe dit te verbeteren is, bijvoorbeeld door ODRA aan te laten sluiten bij de portefeuillehouder-overleggen.

8. Sluiting

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

De voorzitter dankt een ieder voor zijn/haar aanwezigheid en inbreng en sluit de vergadering om 10:52 uur.

Actielijst 2022 Algemeen Bestuur ODRA

Nummer	Actie	Houder	Streefdatum	Status
220225.01	Griffies benaderen voor introductiemiddagen	Agnes	Na installatie	Openstaand
220225.02	Organiseren van afscheidsetentje bestuur	Agnes	April 2022	Afgerond

Besluitenlijst 2022 Algemeen Bestuur ODRA

Nummer	Besluit

Aldus vastgesteld tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 april 2022,

de voorzitter,

de secretaris,

de heer J. Maouche

de heer R.M. Vlaander

Lijst van Ingekomen Stukken (LIS) ODRA 2022 – Algemeen Bestuur ODRA

Ontvangstdatum	Afzender en onderwerp	Behandelvoorstel
30-03-2022	Nieuwsbrief huisvesting tbv raden en staten	Ter kennisname
24-02-2022	ODRA: Overdrachtdossier nieuw bestuur	Ter kennisname
1^e kwartaal 2022		
02-01-2022	Min.IenW: Handhaving stortverbod asbest houdend schroot	Ter kennisname
02-02-2022	Voortgangsrapportage huisvesting ODRA	Ter kennisname
02-02-2022	Transitie organisatieplan ICT ODRA 2022	Ter kennisname
02-02-2022	Tijdslijn Huisvesting ODRA	Ter kennisname
02-02-2022	ODRA TESTFIT20220127	Ter kennisname
28-01-2022	Europese Commissie - Handreiking_bestrijding_MC_NL	Ter kennisname
14-02-2022	Briefadvies informatiehuishouding en - voorziening VTH in het miliedomein definitief	Ter kennisname

EEN TERUG- BLIK MET PERSPECTIEF

OVERDRACHTSDOSSIER
ALGEMEEN BESTUUR ODRA

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

VOORWOORD

Beste bestuurders,

Als we dit document opstellen bent u met al uw inzet campagne aan het voeren. Nog een paar weken en dan verwelkomen wij u als nieuwe bestuurslid voor ODRA. Althans, daar gaan we vanuit. Want in maart kiest Nederland nieuwe raadsleden en dat is voor de lokale democratie een hoogtepunt en voor ons een stukje nieuwe werkelijkheid. Inwoners stemmen op hun partij en geven daarmee richting aan het bestuur en de ambities van de raad voor de komende 4 jaar. De contouren zullen voorzichtig zichtbaar worden in de verschillende campagnes. Thema's uit ons werkveld, de fysieke leefomgeving, zullen zeker terugkomen in de boodschappen die de partijen delen met hun (potentiële) kiezers.

Na het tellen van de stembiljetten woensdagnacht 16 maart en vaststellen van de definitieve uitslag een paar dagen later, beginnen de gesprekken over de inhoud. De boodschappenlijstjes liggen vast en zeker al klaar. Deze gesprekken zijn de opmaat naar een bestuursakkoord (2022-2026) waarin de ambities van gemeenteraad en college worden opgetekend. We willen graag samenwerken om de speerpunten van de nieuwe colleges mee te realiseren.

Welke partijen de wethouders leveren is een volgende stap. De samenstelling van het college en de verdeling van de portefeuilles is een spannend spel. Elke stem in maart telt en geeft meer of minder gewicht aan de portefeuille. Wij zijn natuurlijk benieuwd wie binnen de tien colleges de portefeuille ODRA gaan bemensen, want het is niet geheel ondenkbaar dat ODRA een goeddeels nieuw Algemeen bestuur krijgt. Het AB zal een DB kiezen en een voorzitter aanstellen. We kijken er in ieder geval naar uit om met de nieuwe- en terugkerende bestuurders ook de komende vier jaar weer constructief samen te werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Uitdagingen genoeg. En wat die uitdagingen zijn, leggen we in dit overdracht document aan u voor.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst regio Arnhem

THE- MA'S EN AM- BITIES

Beperkingen

We hebben twee jaar achter de rug met beperkingen, uitdagingen en nieuws. Onze vergaderingen waren voor een belangrijk deel online, via teams of zoom. Medewerkers zagen elkaar deze jaren af en toe op kantoor, maar de meeste contacten verliepen via het beeldscherm. Zo zijn we min of meer gedwongen in een nieuw werkconcept gestapt. Dat past weliswaar in onze visie op de toekomst en sluit aan bij de besluiten die we over de verhuizing hebben genomen.

Verhuizing

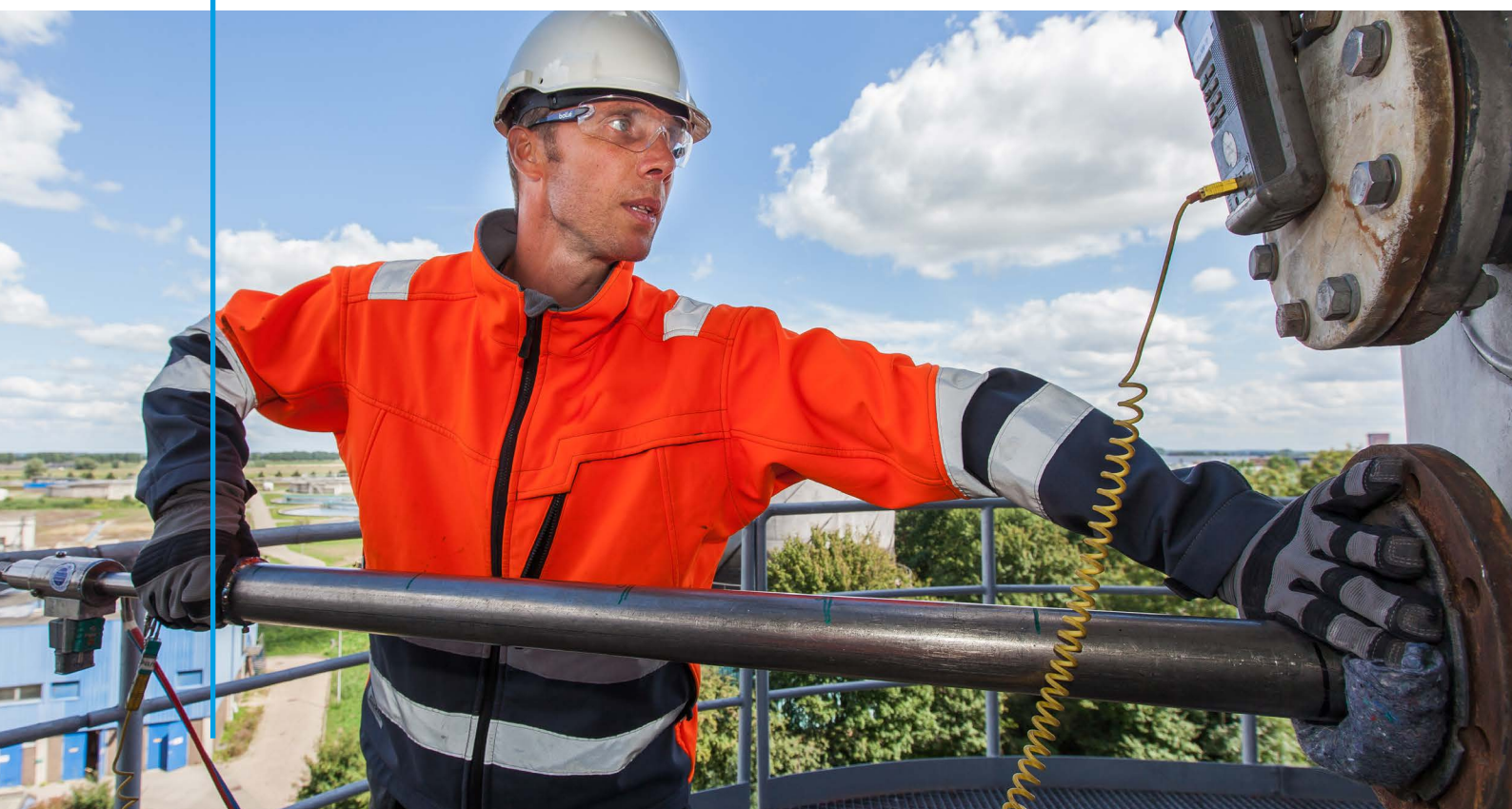
We gaan in de zomer van 2022 over naar de Airborne Tower in Arnhem, vijftig meter verder op. We voeren een nieuw kantoorconcept in, nemen het beheer van de ICT-infrastructuur in eigen hand en gaan 'in the cloud' werken. Alle medewerkers van ODRA kunnen locatie-onafhankelijk werken - thuis, op locatie of op kantoor - en op alle soorten devices. We zullen daarom minder werkplekken inrichten. Dat betekent dat we straks extra aandacht moeten hebben voor ontmoeten en met elkaar praten over het werk. Immers streven we, ook aangezet door de Omgevingswet, naar integrale vergunningverlening, uitvoerbaar, handhaafbaar en voor onze inwoners en bedrijven willen we zoveel mogelijk één overheid zijn. De introductie van de Omgevingswet zal hier en daar schuren en we zullen alle zeilen bij moeten zetten om de kwaliteit van onze dienstverlening op niveau te houden.

Productie

We kunnen gelukkig constateren dat ondanks corona vergunningverlening doorliep (veel extra aanvragen en meldingen voor kleine verbouwingen), toezicht deden we wel vaker online en handhaving kreeg veel aandacht. Ook in de media. De productie, wel iets lager, maar heeft niet substantieel onder de beperkingen van de pandemie geleden. De afgelopen jaren zijn we ook in personeelsformatie gegroeid naar 150 vaste fte's. De verwachting is dat we deze bestuursperiode nog wat groter worden.

In het nieuws

Sommigen noemen het storm, wij hebben het over tegenwind en dan moet je wat harder trappen. We stonden vaker in de krant. We moesten ons verweren tegen de beeldvorming dat we bedrijven niet hard genoeg aanpakken. Tata Steel is een voorbeeld, maar ook de asfaltcentrales en een aantal provinciale

bedrijven (Parenco, Veolia, Vink en Ter Horst bijvoorbeeld) zijn regelmatig in het nieuws. De verhalen zijn niet altijd genuanceerd en dat moeten we onszelf aanrekenen. We constateren dat bestuursrecht meer uitleg vraagt, zeker als het beeld blijft hangen dat we niet doorpakken in toezicht en handhaving. Zoals gezegd is dat niet het hele beeld.

Voorkomen en herstellen

Laten we het hier nog eens opschrijven. Het werk van ODRA is gericht op voorkomen en herstellen van overtredingen die de veiligheid, gezondheid en duurzaamheid bedreigen. Ons domein is de fysieke leefomgeving, maar we leven in een rechtsstaat. Dat betekent simpelweg dat aanpakken van milieuovertredingen geen 'appeltje-uitje' is, en het niet even een boete opleggen is en klaar is Kees. Dat zouden we soms wel willen, maar is niet realistisch. En toch wordt dat van ons verwacht. Wat we doen gaan we meer over de Bühne brengen. Rijker verantwoorden en zichtbaarder zijn helpt bij toezicht en handhaving. Samen met de andere omgevingsdiensten in Gelderland werken we aan betere afstemming tussen bestuursrecht en strafrecht. Het strafrecht als instrument in de handhaving verdient meer aandacht. Milieu-boetes uitdelen is maar het halve werk. Heeft de provincie minder milieuboetes uitgedeeld? Dan hebben vervuilers vast vrij spel, suggereerde dagblad Trouw. "Maar dat klopt niet", schrijft Tijs de Bree in een opiniestuk voor dezelfde krant (zie link), gedeputeerde van de provincie Overijssel.

Versterken van het VTH-stelsel

Mogelijk krijgen we als uitvoeringsdienst de wind in de rug als in Den Haag de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen worden opgepakt. Want we staan als omgevingsdiensten voor uitdagingen om het milieu te dienen en het vertrouwen te herwinnen bij gedupeerde burgers en kritische ondernemers. Dat is evident. In maart van afgelopen jaar presenteerde oud-minister Van Aartsen zijn rapport 'Om de leefomgeving' met aanbevelingen voor verbetering van het VTH-stelsel. Volgens Van Aartsen moeten "Omgevingsdiensten effectiever en slagvaardiger kunnen opereren. Daarnaast is robuustheid van omgevingsdiensten van belang. Iedere Omgevingsdienst moet ten minste opgewassen zijn tegen de veelheid van taken die de dienst opgedragen krijgt. Dat vraagt om voldoende omvang met bijbehorende financiering, zodat de dienst taken kan uitvoeren op het gewenste kennisniveau en kan investeren in kennisopbouw, informatie-uitwisseling en kwaliteitsborging. Daaraan ontbreekt het bij veel omgevingsdiensten."

Robuuste organisatie

We hebben met bestuur en management van ODRA gediscussieerd over de aanbevelingen en geanalyseerd hoe wij ervoor staan tegen de achtergrond van het rapport. We stellen vast dat ODRA kwantitatief robuust is. De organisatie staat, is ambitieus en kan de vragen van nu aan. Maar we hebben in reactie op Van Aartsen gezegd dat we ook in de toekomst betekenisvol en van toegevoegde waarde willen zijn voor de leefomgeving en samen met partners en stakeholders (burgers en ondernemers en ketenpartners brandweer,

politie en OM, inspecties en bijzondere opsporingsdiensten) werken aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. En dan hebben we nog best een klus. Bijvoorbeeld in op orde hebben van data, uniformering in toezicht en handhaving.

Betaalbaarheid

ODRA streeft naar robuuste omgevingsdiensten en we zijn op termijn gezien de maatschappelijke opgaves en -uitdagingen te kwetsbaar en op enig moment te klein. We hebben de uitdagingen om VTH-stelsel te versterken, maar ook om te innoveren. Dat gaat niet automatisch samen. We maken ons zorgen over de betaalbaarheid van de organisatie, met alle wensen en opdrachten. We willen naar een houdbare verhouding kosten overhead en kosten primair proces, om het uurtarief niet te verhogen. Wij zijn voorstander van bundeling van expertise, deskundigheid en specialisme om daarmee voor ondernemers de serieuze gesprekspartner te zijn. En daar hebben we een stevige volhoudbare financiële basis voor nodig. Op een enig moment zijn we financieel te kwetsbaar en willen we voor de financiering minder afhankelijk zijn van de plus-taken, de basistaken moeten voldoende zijn voor een stevige financiële situatie.

Competenties

Om met partners en stakeholders samen deze uitdagingen te realiseren, zijn voor de ODRA-organisatie en voor de ODRA-medewerkers andere competenties nodig, want de kwaliteit van nu is niet automatisch de kwaliteit die straks van ODRA gevraagd wordt. We wachten niet af, en hebben daarom met het management stappen kunnen zetten op het spoor van kwaliteitsbehoud en -verbetering. We willen wendbaar zijn, zowel de organisatie, als de medewerkers. De plannen uit 2019 voor organisatieontwikkeling worden stap voor stap uitgevoerd. De focus is: wendbaar zijn om bij tegengestelde belangen een oplossingsgerichte positie te kunnen kiezen. We voldoen aan de kwaliteitscriteria die worden gesteld aan de uitvoering van de VTH-taken en zien geen reden voor verscherpt Rijkstoezicht, zoals Van Aartsen aanbeveelt. We willen vooral leren en dat kunnen we van bijvoorbeeld visitatiecommissie en de collegiale toets via OD-NL-systematiek. We hebben de kernwaarden samen, vertrouwen, verantwoordelijkheid en vakmanschap omarmd.

Krappe arbeidsmarkt

Maar een van de grote zorgpunten voor de komende jaren is de werving van nieuwe medewerkers. Om alle ambities te realiseren, moeten we wel over voldoende mensen beschikken. We ervaren alle dagen dat de arbeidsmarkt krap is. Het is lastig om de goede mensen te vinden. De vijver waarin wij vissen is klein en er hangen veel meer hengels in het water van bijvoorbeeld gemeenten, adviesbureaus, provincies, waterschappen en het Rijk. De komende jaren zal bovendien een groep oudere collega's uitstromen. Daarom werken we samen met de omgevingsdiensten in Gelderland aan een arbeidsmarkt campagne. De eerste uitingen verwachten we in de zomer van 2022. We zijn een aantrekkelijke werkgever, maar we zijn bij weinigen bekend.

Vuurwerkcramp Enschede

We zijn nog een relatief jonge organisatie. DCMR is met 50 jaar de oudste milieudienst van Nederland. ODRA is in 2013 opgericht en daarmee een van de jongste. Indirect is de aanleiding voor de oprichting van omgevingsdiensten de vuurwerkcramp in Enschede, in mei 2000. De commissie Mans bracht in 2008 het advies uit om gemeentelijke- en provinciale afdelingen milieu en ruimte moeten meer kennis hebben, beter samenwerken en op afstand van de bestuurders geplaatst worden. De provincies kregen indertijd de opdracht om het proces van oprichting vorm te geven. Daarom zijn er per provincie verschillen in hoe de omgevingsdiensten zijn ingericht.

Het Gelders Stelsel

We hebben in Gelderland zeven autonome omgevingsdiensten: Apeldoorn (OVIJ), Ede (OdDV), Tiel (ODR), Nijmegen (ODRN), Hengelo (ODA), Harderwijk (ODNV) en Arnhem. Met elkaar hebben de diensten afgesproken dat wordt samengewerkt waar dit nuttig en effectief is. Een aantal taken hebben we langs dit criterium verdeeld.

Zo zijn wij verantwoordelijk voor toezicht en handhaving provinciale bedrijven en is bij OVIJ de coördinatie van de communicatie belegd en heeft OdDV een taak in data gedreven werken. Komende tijd zal zeker de discussie langs komen of het nog scherper en efficiënter kan.

Vereniging van 29

Landelijk werken de 29 omgevingsdiensten samen in de vereniging Omgevingsdienst NL (ODNL). De vereniging zet zich in voor het versterken en verbinden van de kennis en expertise die bij verschillende omgevingsdiensten is ontwikkeld. De diensten zijn autonoom en hebben naast de basistaken allemaal meer of minder een specialisatie. De dienst voor Rijnmond (DCMR) heeft met veel chemische bedrijven totaal andere expertise dan bijvoorbeeld Omgevingsdienst Achterhoek of Noord-Veluwe waar de agrarische sector belangrijk is. ODNL staat naast de koepel van gemeenten (VNG) en provincies (IPO). De drie verenigingen trekken ook samen op in de lobby als het gaat over milieubeleid en -wetgeving.

Wat doet ODRA

Tien gemeenten en de provincie Gelderland hebben een deel van hun taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving belegd bij ODRA. Voor Arnhem, Lingewaard en Renkum handelen we ook de omgevingsvergunningen voor bouwen en overige Wabo-activiteiten af. Het gaat onder meer over kap-, inrit- en monumentenvergunningen. Daarnaast hebben we meldingen voor sloopwerkzaamheden en brandveiligheid afgehandeld en adviezen verstrekt over constructies, stikstof, welstandstoets en monumentenzorg. We hebben voor Renkum, Lingewaard en provincie Gelderland de bezwaar- en beroepsprocedures afgehandeld.

Voor alle partners behandelen we de milieuvergunningaanvragen en milieumeldingen. Dat is een basistaak. We beoordelen op juistheid en volledigheid en zorgen dat de aanvragers en melders binnen de wettelijke termijnen een antwoord krijgen. We houden ook toezicht op naleving van de vergunningen door fysieke- en administratieve

controles. Worden voorschriften overtreden, dan gaan we handhaven. Kern van ons optreden: voorkomen van overtredingen (vergunningen en meldingen) en herstellen van overtredingen (toezicht en handhaving).

Toezichtstrategie 2022-2025

We hebben op basis van nieuwe inzichten en een geactualiseerde risicoanalyse onze toezichtstrategie aangepast. De toezichtstrategie is alvast 'Omgevingswetproof' en draagt bij aan een effectieve en efficiënte uitvoering van ons werk. We zetten andere accenten, bijvoorbeeld ten aanzien van inzet technische hulpmiddelen, diepgaande data-analyses en gebiedsgericht werken.

Landelijke handhavingsstrategie

De landelijke handhavingsstrategie (LHS) is voor ons het referentiedocument. De LHS verbindt het gedrag van de overtreder aan de impact van de overtreding. 'Ruimte geven waar dat kan, maar direct doorpakken als het nodig is', is daarin het leitmotiv. Als overheid is gelijke monniken gelijke kappen vertrekpunt voor toezicht en handhaving. Dat wil zeggen dat de gelijke interpretatie van de LHS en samenwerking belangrijk zijn. We geven daar aandacht aan door periodiek casuïstiek te bespreken, ondersteuning van toezichthouders door bijzonder opsporingsambtenaren (boa's) en uitwisseling en training binnen het Gelders Stelsel. Dit houdt in dat de basis op orde is en ODRA het strafrecht consequent inzet conform dit kader.

Waardevol en kennis

De medewerkers van ODRA hebben geweldig veel expertise en waardevolle kennis in huis. Op veel terreinen zijn onze medewerkers dé inhoudelijke experts en de gewaardeerde gesprekspartners voor de opdrachtgevers. De kwaliteit van onze medewerkers is een-op-een de kwaliteit van onze dienstverlening. Binden en boeien van medewerkers wordt daarom steeds belangrijker en daarmee de positionering en het beeld van ODRA in de buitenwereld; 'Je moet voor ODRA willen werken.' Het medewerkersbestand van ODRA is op termijn een mix van (super) specialisten en generalisten die specialis-

ten en externe (advies)bureaus begrijpen en kunnen aansturen. De focus ligt op oplossingsgericht ondernemers en inwoners adviseren. Maar waar nodig treden we ook op.

Dat doen we met ruim 160 mensen

We zijn afgelopen jaren gegroeid en werken nu met ruim 160 mensen aan gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Als we daar de externe inhuur staan we met circa 180 professionals iedere dag klaar voor onze opdrachtgevers. We streven naar een inclusieve organisatie, waar iedereen mee doet. De maatschappij is onze klant én onze inspiratiebron. We werken met 108 mannen (67,5%) en 52 vrouwen (32,5%), dat zijn in totaal 160 collega's. Bij ODRA zet de dalende lijn van de gemiddelde leeftijd door. Was die voorgaande jaren nog boven de 46, nu is deze 45,8 jaar.

Deskundig en betrokken

Wij willen een volwaardig gesprekspartner zijn voor bedrijven en inwoners en steken tijd en budget in opleiden en bijscholen van medewerkers om vragen van ondernemers en inwoners te kunnen herkennen en adequaat op te kunnen antwoorden. Het medewerkersbestand is een mix van (super) specialisten (geluid, lucht, trillingen, bodem) en generalisten die specialisten en externe (advies) bureaus begrijpen en kunnen aansturen. ODRA-medewerkers zijn zelfbewuste, onafhankelijke, betrokken en deskundige professionals die opdrachten van bestuurders uitvoeren, maar ook de wethouder/burgemeester van tegengesteld advies voorzien als zij dat vanuit hun professie noodzakelijk achten.

Samenwerken met opdrachtgevers

We willen dat ODRA een uitvoeringsdienst is 'die terugpraat'. De ervaringen en kennis vertalen ervaringen uit de praktijk in waarde-

volle (beleids)adviezen aan bestuurders, maar ook aan ondernemers en burgers. We willen verbinden, maar durven ook knopen door te hakken. We zijn als uitvoeringsdienst onderdeel van de beleidslevencyclus zowel lokaal en regionaal als via ODNL landelijk. Evaluatie van beleid en interventies zou meer aandacht moeten krijgen; leren van de praktijk is ons motto. En waar we denken dat innovatie en onderzoek nodig is om een thema in de vingers te krijgen zetten we een project op om antwoord te hebben op de maatschappelijke uitdagingen. Dat vraagt hier en daar wel om aanvullende financiering.

Maatschappelijke vraagstukken

Vanuit ons perspectief zijn milieubehoud, stikstof, energietransitie, verduurzaming van bedrijfsprocessen, circulaire economie, onderneming en milieucriminaliteit, digitalisering (van RO) en de governance van de overheden de relevante maatschappelijke vraagstukken waar ODRA van toegevoegde waarde wil en kan zijn. We willen een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, daarover is geen twijfel. Maar er is niet één issue dat aandacht vraagt van onze medewerkers, het is een complex van vraagstukken dat op elkaar ingrijpt dat aandacht vraagt. Kern van onze cultuur is dat we samen met onze stakeholders en partners antwoorden willen vinden.

Kantelen naar outcome

We kantelen ODRA naar outcome gericht werken; niet de inspanningen, maar de maatschappelijke resultaten tellen. We maken met onze partners afspraken, en daar houden we ons aan. Maar we weten dat niet voor elke dienst of product die wij leveren een direct maatschappelijk resultaat te benoemen is. In bouwtoezicht bijvoorbeeld is het maatschappelijk resultaat niet scherp te benoemen en vaker een afgeleide van onze inspanning, zoals gevoel van veiligheid, of milieuschade voorkomen, minder overlastmeldingen. De parallel met de politie dringt zich hierop: een inbraak vrijdelen is van groot

maatschappelijk belang, maar zal bijna nooit in de boeken of in de media verschijnen.

Rijker Verantwoorden

Wij zijn onderdeel van het openbaar bestuur en daar hoort verantwoording afleggen bij. Dat doen we transparant en niet alleen achteraf. We vertellen graag over ons werk, laten dat zien en dat draagt indirect ook bij aan naleefgedrag en vertrouwen bij ondernemers en inwoners. Verantwoorden en vertrouwen moet in balans zijn en we vinden dat 'financiering volgt de ambitie'. De ODRA-medewerkers zijn zelfbewuste, onafhankelijke, betrokken en deskundige professionals (adviseurs), die opdrachten van bestuurders uitvoeren, maar ook de wethouder/burgemeester van tegengesteld advies voorzien als zij dat vanuit hun professie noodzakelijk achten. Medewerkers hebben hier nog te leren met name op het punt van politieke sensitiviteit.

Registreren

De Algemene Rekenkamer bracht kort na Van Aartsen in voorjaar 2021 in beeld dat de omgevingsdiensten beter moeten registreren. De kwestie Tata Steel volop uitgemeten in de media. We kunnen niet altijd binnen een redelijke termijn de cijfers geven en dat vraagt aandacht van management en directie. In opdracht van het ministerie van I&W is afgelopen jaar geïnventariseerd 'hoe we ervoor staan'. Dat we aan de bak moeten is niet zo gek. Na zeven jaar omgevingsdiensten is het tijd voor een herpositionering en een reflectie op onze verantwoordelijkheden en takenpakket. Daar zijn we in 2021 aan begonnen en gaan we de komende jaren mee door. We hebben samen met drie andere Gelderse omgevingsdiensten onder meer een nieuw zaakstelsel ingevoerd. Dat maakt uitwisselen en analyse van data makkelijker.

Provinciale programma's

Van de provincie Gelderland hebben we de opdracht gekregen om toezicht en handhaving voor de circa 200 provinciale bedrijven te uniformeren en strakker te gaan organiseren. In een pool van toezichthouders werken we samen met medewerkers van de andere zes omgevingsdiensten in Gelderland. Het programma 'Toezicht en handhaving complexe bedrijven' loopt voortvarend. Het tweede provinciale programma betreft de aandachtsbedrijven. Circa 20 bedrijven brengen we samen met ODRN (Nijmegen) de vergunningen, toezicht en handhaving op orde. De opdracht is om in 2023 op orde te zijn.

Omgevingsdialogen

Met name rond de aandachtsbedrijven zijn we betrokken bij omgevingsdialogen. Dat gaat niet altijd vanzelf. De mondige burger deels gedreven door het 'niet in mijn achtertuin-effect' (Nima) en het traag-verlopende bestuursrecht dat de basis is onder ons werk, wringen en botsen zo hier en daar. We zijn toe aan een herijking van het instrument omgevingsdialoog. Wellicht moeten we meer durven

denken in co-creatie. Anderzijds zijn wij ook in de positie om bedrijven aan te spreken op hun maatschappelijk verantwoord ondernemen, niet alleen in balans met het milieu, maar ook met de omgeving. In de Omgevingswet is participatie een belangrijk onderdeel.

Omgevingswet

Uitstel van de invoering van de Omgevingswet is een feit. In ieder geval niet eerder dan oktober 2022. We hebben afgelopen jaren intensief samengewerkt met de opdrachtgevers om processen en protocollen op elkaar af te stemmen. We hebben ook geoefend met vergunningverlening onder het nieuwe regime. Dat zijn leerzame pilots geweest. Waar we echt nog met de partners over door moeten praten is participatie: hoe vullen we dat goed in? We hebben in een aantal pilots ervaring opgedaan met de regels uit de Omgevingswet en de omgevingstafels. De digitale ondersteuning van de Omgevingswet (DSO) zal de nodige aandacht vragen. ICT en overheid is niet altijd een goed huwelijk.

Tot slot

In dit document hebben we een beeld gegeven van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. We zijn niet compleet. Op de weg naar de volgende verkiezingen, die van 2026, zullen we hobbels tegenkomen die we nu nog niet in beeld hebben. Dan is het belangrijk dat bestuur, management en medewerkers van ODRA elkaar snel kunnen vinden en met een open mind het gesprek aan gaan over de best denkbare oplossing, instrumenten, processen en visies. En daar hebben we alle vertrouwen. Dat hebben de afgelopen vier jaar bewezen.

Succes nieuw bestuur.

Joa Maouche
voorzitter Algemeen Bestuur ODRA

BIJ- LA- GES

1. ODRA en feiten en cijfers (PDF)
2. Provinciaal programma Complex Toezicht en handhaving (PDF)
3. Provinciaal programma Aandachtsbedrijven (PDF)
4. Meer informatie en in het nieuws

BIJLAGE 1

ODRA en feiten en cijfers (PDF)

Omgevingsdienst Regio Arnhem in het kort

Wat doen wij?

Drie taakvelden

- **Milieu**
 - Beschikkingen, vergunningen (circa 4.800)
 - Activiteiten en advies (circa 3.700)
- **Bouw**
 - (Lingewaard, Renkum, Arnhem)
 - Vergunningen, meldingen (circa 8.200)
 - Activiteiten en advies (circa 4.800)
- **Projecten**
 - (energie, circulaire economie, ondermijning, Omgevingswet)
 - Energie – circa 300 EML controles, circa 1.100 besparingsadviezen

Vier programma's

- Vergunningen
- Advies (onder meer milieu en bouw)
- Toezicht en handhaving (circa 9.000 acties/jaar)
- Taken Gelders Stelsel (toezicht en handhaving)

Twee programma's Gelderland breed

- Toezicht handhaving complexe bedrijven (circa 230)
- Aandachtsbedrijven (circa 20)

ODRA in cijfers

Organisatieontwikkeling in maart 2020 ingezet. Accountmanagement geactualiseerd.

- Begroting € 20,6 miljoen
- 174,8 Fte (inclusief inhuur)
- Gemiddelde leeftijd 46 jaar

Aan **algemene diensten** voor alle partners besteden we jaarlijks circa 25.300 uur. Bijvoorbeeld voor uitruk piketdienst (250), contact en advies strafrechtzaken en activiteiten ketentoezicht.

Expertises

- Meten en advies (circa 16.000 uur/jaar) in opdracht en voor intern advies, drie meetwagens.
- Specialisten voor constructieve veiligheid en externe veiligheid.
- Toezicht, handhaving en coördinatie vuurwerkopslag en evenementen.
- Toezicht op bodemsaneringen in opdracht.

De bedoeling centraal

We willen een **betrouwbare partner zijn met zichtbare toegevoegde maatschappelijke waarde** en omgevingsbewuste professionals op wie omwonenden, ondernemers en partners kunnen bouwen en vertrouwen. We zijn uit op verbinding en zetten 'de bedoeling' centraal: een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

"Onze kernwaarden zijn samen, verantwoordelijkheid, vertrouwen en vakmanschap"

BIJLAGE 2

Provinciaal programma Complex Toezicht en handhaving (PDF)

Programma **Complexe handhaving**

1. Kwaliteit van de uitvoering verbeteren

- Professionaliseren uitvoering
- Gelijk behandelen van bedrijven
- Toepassen Landelijke handhavingsstrategie (LHS)
- Rouleren toezichthouders

2. Kwaliteit van de informatie verbeteren

- Provinciale toezichtstaak scherp in beeld
- Prioriteren provinciale toezichtstaken
- Bijstellen Uitvoeringsprogramma en handhavingsbeleid op basis van ervaringen

3. Efficiency verbeteren

- Specialistische aanpak per branche
- Intensiever contact met vergunningverleners
- Intensiever contact opdrachtgever en uitvoerders

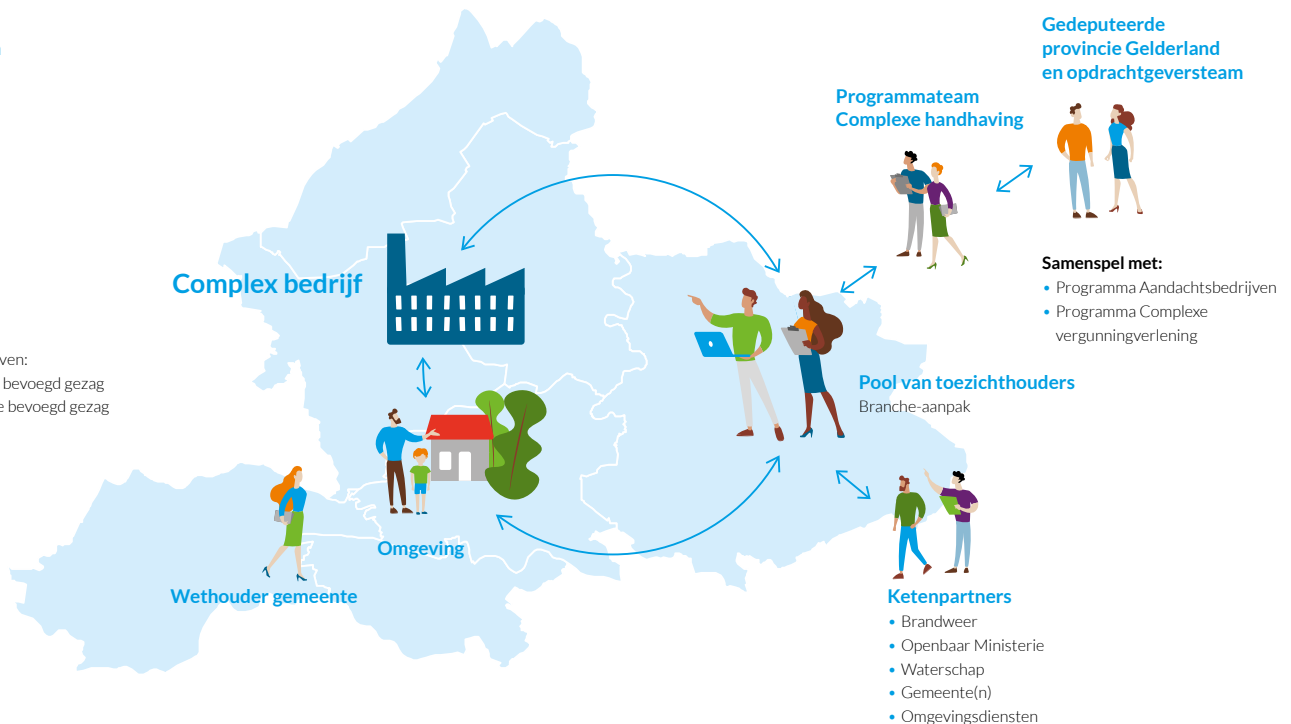
Complexe bedrijven

Bijvoorbeeld:

- Afvalbedrijf
- Vergister
- IJzergieterij
- Papierfabriek
- Kleinchemie

In het kort

- Provincie Gelderland
- 51 gemeenten
- 7 omgevingsdiensten
- ± 400 complexe bedrijven:
bij 60% is de provincie bevoegd gezag
bij 40% is de gemeente bevoegd gezag

BIJLAGE 3

Provinciaal programma Aandachtsbedrijven (PDF)

Deelprogramma Aandachtsbedrijven

Doelen

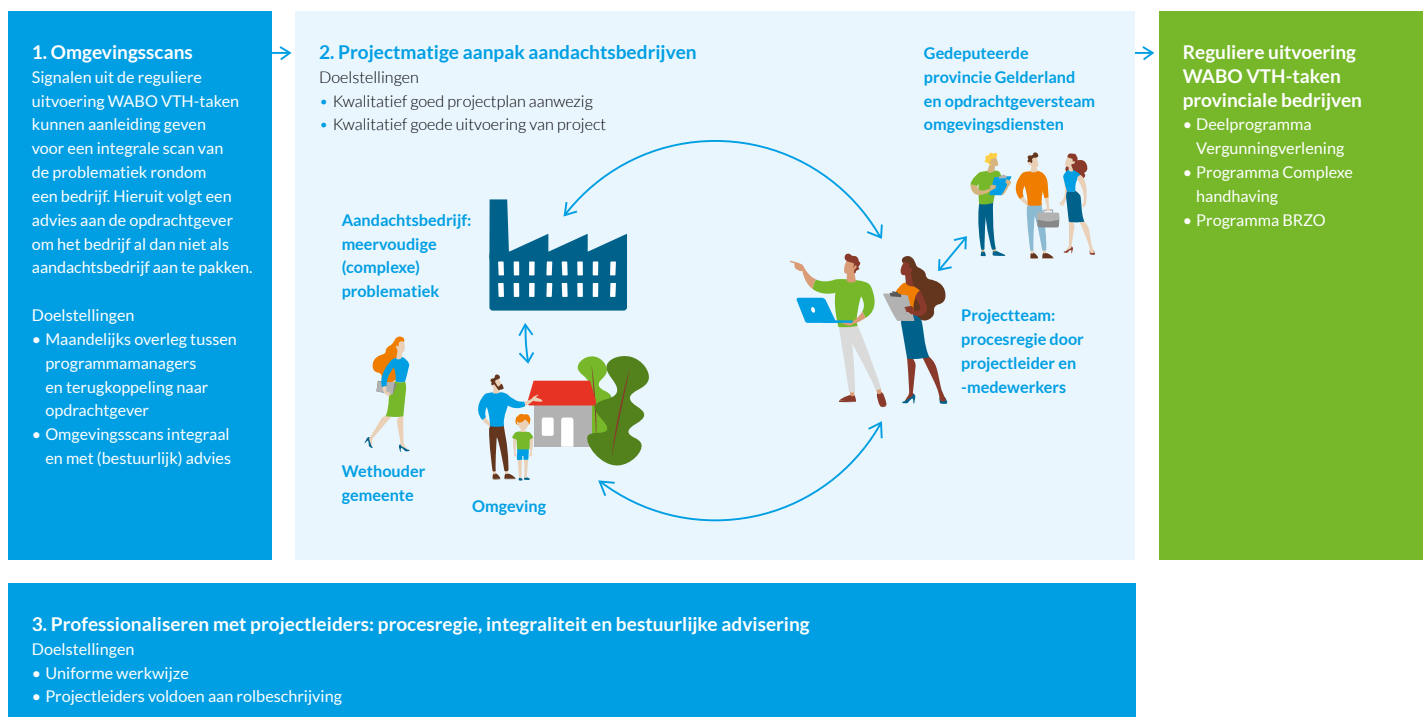
- Aandachtsbedrijven terug naar regulier proces (minder problematiek rondom aandachtsbedrijven)
- Geen voorkombare problematiek en geen voorkombare bestuurlijke zorgen over aandachtsbedrijven

Aanpak

1. Omgevingsscans
2. Projectmatige aanpak aandachtsbedrijven
3. Professionaliseren met projectleiders: procesregie, integraliteit en bestuurlijke advisering

Deelprogramma Aandachtsbedrijven

Omgevingsdienst Regio Arnhem is verantwoordelijk en werkt voor uitvoering samen met Omgevingsdienst Regio Nijmegen. In opdracht van Provincie Gelderland.

BIJLAGE 4

Meer informatie en in het nieuws

Meer informatie

[Bestuur Omgevingsdienst Regio Arnhem](#)

[Omgevingswet](#)

[Rapport: Om de leefomgeving Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur](#)

[Rapport: Een onzichtbaar probleem](#)

[Rapport: Handhaven in het duister](#)

[Landelijke Handhavingstrategie](#)

[CCV verkent knelpunten in de aanpak van milieucriminaliteit](#)

[Milieu-boetes uitdelen is maar het halve werk | Trouw](#)

[Home - Omgevingsdienst](#)

In het nieuws

[Fabrieken die regels overtreden krijgen bijna nooit boete: 'Vrees voor ernstige gevolgen milieu' | De Gelderlander](#)

[Kort geding afgeblazen: biomassacentrale Veolia in Arnhem heeft ammoniakuitstoot onder controle | De Gelderlander](#)

[Nederland is een land tjokvol regels die niemand ooit controleert | De Gelderlander](#)

30 MAART 2022

NIEUWSBRIEF

Omgevingsdienst Regio Arnhem

ODRA GAAT VERHUIZEN!

Een stukje historie

ODRA zorgt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-stelsel) op het gebied van milieu, bodem, asbest en bouw. De dienst doet dat in opdracht van elf gemeenten in de regio Arnhem en de provincie Gelderland. De organisatie is ontstaan vanuit een deel van de organisatie van provincie Gelderland en (destijds) twaalf gemeenten rondom Arnhem. De eerste jaren van de organisatie van ODRA hebben in het teken gestaan van het organiseren en uniformeren van de basistaken. Bovendien kwamen medewerkers van verschillende werkculturen en moesten ook onze partners wennen aan de uitvoeringsorganisatie op afstand. Inmiddels is er een flinke stap gezet om de dienstverlening van ODRA te professionaliseren en onze processen meer inzichtelijk en transparant te maken voor onze klanten en partners. Denk bijvoorbeeld aan het opzetten van een meerjarige trendmatige begroting en de nieuwe risicoanalyse en toezichtstrategie voor milieu en bodem.

De maatschappelijke opgaven van ODRA, de veranderende maatschappelijke context en de behoefte om ODRA als organisatie blijvend door te ontwikkelen en beter te laten aansluiten bij de uitdagingen van de (nabije) toekomst, is het opportuun om ook de huisvesting van ODRA onder de loep te nemen.

WAAROM DEZE NIEUWSBRIEF?

Met deze nieuwsbrief informeren wij de raden en Staten van onze partners over onze verhuizing naar de Airborne Tower.

ODRA GAAT VERHUIZEN!

De aanleiding

ODRA is sinds haar oprichting in 2013 gehuisvest in het Stadskantoor aan de Eusebiusbuitensingel 53 in Arnhem. De afgelopen 1,5 jaar is door ODRA hard gewerkt aan een visie op de organisatie in de toekomst en de daarvoor benodigde huisvesting. Naast voorgaand gegeven zijn er nog twee aspecten die meespelen:

1. De huidige huurovereenkomst eindigt van rechtswege op 30 juni 2023.
 2. De Covid19-pandemie heeft aangetoond dat deels thuiswerken goed mogelijk is, waardoor het bestuur heeft verzocht om te onderzoeken of er op de huisvestingskosten bespaard zou kunnen worden.
- In 2020 is daarom een huisvestingsplan opgesteld en daaruit volgend heeft er een werkplekconcept onderzoek plaatsgevonden onder de medewerkers van ODRA.

Niet de huisvesting is leidend, maar het type werk en de behoefte van de medewerkers.

De nieuwe werkomgeving moet een plek worden waar collega's elkaar kunnen ontmoeten. Medewerkers hebben de behoeften om meer samen te werken. Door het thuiswerken vinden er minder ongeplande overlegmomenten plaats. Ook zal de nieuwe werkomgeving moeten bijdragen aan meer kruisbestuiving tussen de teams. Naast het samenwerken, is er veel behoefte aan informele ontmoetingsmogelijkheden.

ODRA wil een activiteit-gerelateerd werkconcept hanteren, waarbij medewerkers een plek kunnen kiezen die past bij de activiteiten die ze willen uitvoeren.

Invloed van het nieuwe werkplekconcept op de medewerker.
(bron Things to Make and Do)

PLANNING

TIJDLIJN HUISVESTING

2021

- Businesscase huisvesting afgerond
- Positief besluit bestuur ODRA
- Afstemming met OR
- Huurovereenkomst gefaseerd opgezegd

2022

1

Januari

- 1e testfit werkplekconcept
- ICT transitie plan afgerond
- Planning aan OR voorgelegd
- Communicatie ingeregeld

4

April

- Sleuteloverdracht
- Technisch ontwerp inrichtingsplan
- Start inbouwpakket
- Overzicht te verhuizen inventaris

3

Maart

- Definitief ontwerp inbouwpakket
- Teken huurovereenkomst
- Ontvlechtsplan De Connectie
- Offertes uitvragen
- Facilitaire voorzieningen
- Keuze meubilair ODRA (overname of nieuw)

2

Februari

- Go/no-go architect- en projectmanagement
- Advies aanvraag OR
- 1e bijeenkomst werkgroep t.b.v ontwerp
- Facilitair actieplan vastgesteld
- Operationeel ICT plan vastgesteld
- Concept ontwerp inrichtingsplan
- Samenstellen verschillende werkgroepen

5

Mei

- Definitief draaiboek verhuizing
- Inbouwpakket
- Uitlevering ICT hardware
- Keuze maken offerte-uitvragen

6

Juni

- F-vleugel schoon en ontruimd
- G-vleugel schoon en ontruimd
- Voorlichting medewerkers
- Inbouwpakket

7

Augustus

- E-vleugel schoon en ontruimd
- Laatste inrichting inbouwpakket
- Testen

8

VERHUISD!

WELK PROCES IS DOORLOPEN?

Businesscase huisvesting ODRA

Nadat er in 2020 een huisvestingsplan is opgesteld en aansluitend een werkplekconceptonderzoek heeft plaats gevonden, is er een businesscase huisvesting ODRA opgesteld. In deze businesscase zijn drie varianten uitgewerkt:

- **Variant A. Locatie Stadskantoor Arnhem**

is een scenario waarbij ODRA gevestigd blijft op de huidige locatie, maar met inpassing van het nieuwe werkplekconcept.

- **Variant B. Locatie Airborne Tower Arnhem**

is een scenario waarbij ODRA verhuist naar een ander gedeelte binnen de huidige locatie, de Airborne Tower.

- **Variant C. Locatie Utrechtsestraat 40, Arnhem**

is een scenario waarbij ODRA verhuist naar het oude ROCgebouw aan de Utrechtsestraat 40 in Arnhem, nabij het Centraal Station Arnhem.

Deze varianten zijn gekozen vanwege de realistische mogelijkheden voor de inpassing van een nieuw werkplekconcept en de beschikbaarheid van deze varianten binnen de gestelde opzeggingstermijn van de huidige huisvesting.

Variantkeuze

Na een integrale beoordeling door de projectgroep huisvesting en het management team op de aspecten functionele- en technische kwaliteit, inpassing van het werkplekconcept, snelheid van kunnen betrekken en de jaarlijkse exploitatielasten is de keuze gevallen op variant B. In de vergadering van het dagelijks bestuur ODRA op 25 november 2021 is een positief besluit ontvangen voor de verhuizing naar de Airborne Tower.

BESPARING

De kosten voor de huisvesting moeten uitlegbaar en te verantwoorden zijn. Als uitgangspunt wordt daarom genomen een functioneel en efficiënte huisvestingsoplossing. Daarbij wordt vergeleken op basis van jaarlasten in de begroting. Op deze manier wordt er zowel naar de investeringskosten, incidentele baten en exploitatielasten in de begroting gekeken.

De opdracht van bestuur bestond uit het onderzoeken van besparingsmogelijkheden op de huisvestingskosten. Deze businesscase laat met variant B jaarlijks een aanzienlijke besparing zien. Daarnaast verwachten we ook een structurele besparing op ICT te kunnen bereiken.

Oplegnotitie agendapunt: Dashboard

Betreft : ☐ MT ☐ Themasessie ☐ Partneroverleg ☐ Dagelijks Bestuur ☒ Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 14-4-2022

Steller(s) van het stuk: Controller ODRA; Fred Mossink

Onderwerp: dashboard 2022

Aantal bijlagen: 1

Doel behandeling onderwerp: ☒ Beeldvormend ☐ Oordeelsvormend ☐ Besluitvormend

Advies of voorstel aan de deelnemers:

- Kennis te nemen van de resultaten tot maart inzake de realisatie werkpakketten
- Kennis te nemen van de financiële prognose 2022, waarin de veranderingen qua huisvesting en ICT zijn uitgewerkt.

Samenvatting – hoofdlijnen van de realisatie 1^e kwartaal

Bijgevoegd is de eerste rapportage over boekjaar 2022. De tabellen in dit dashboard zijn gebaseerd op de administratieve stand tot de derde week van maart. Dus nog geen volledig kwartaal. Dit geeft een licht vertekend beeld en verklaart voor een stuk(je) de geconstateerde achterstanden bij de realisatie van de werkpakketten.

Die realisatie (qua budget) blijft met 23% gemiddeld, enkele procenten achter op de kwartaalnorm van 25%. Deze achterstanden zijn (naast bovengenoemde reden) wederom toe te wijzen aan het achterblijven van vraag-gestuurd werk. Vuurwerk, evenementen enz... zijn nog niet echt opgestart in de maatschappij.

We verwachten echter dat dit komend (zomer)seizoen zal aantrekken. We zullen wel met de partners inventariseren (op productniveau) op welke andere producten en diensten in de werkpakketten kan worden bijgestuurd.

Op 7 april '22 is de huurovereenkomst voor de Airborne Tower getekend. Ook is er opdracht verleend (via de verhuurder) om de 4 etages die we gaan huren volledig in te richten. Dat gebeurt via een turn-key overeenkomst met vaste prijs en met een opleverdatum van juli (enkele verdiepingen) en 1 september voor het geheel.

De investeringen hiervoor hebben grote impact op de lopende begroting 2022. In het dashboard zijn deze aangegeven en toegelicht.

Het dashboard bevat verder informatie over het verzuim van het eerste kwartaal. Dit is afgelopen maanden opgelopen naar gemiddeld 9%.

Het dashboard bevatte vorig jaar ook inzicht in de bezetting/formatie en salarisontwikkelingen. Deze waren op het moment van opstellen van het dashboard nog niet beschikbaar.

Consequenties van bovenstaand advies of voorstel:

Financieel:

De verhuizing en ICT transitie hebben gezegd grote impact op de exploitatie 2022. De veranderingen zijn dusdanig dat we voorstellen om een begrotingsactualisatie te gaan opstellen.

De investering leidt tot een andere vermogens opbouw. Om de liquiditeitspositie te kunnen waarborgen, zal ODRA een lening aanvragen bij de BNG ter grootte van de investeringen. De investeringen zullen worden afgeschreven via termijnen cf de technische levensduur. Uit de cashflow van de afschrijfkosten wordt de lening afbetaald.

Organisatorisch: De verhuizing en ICT transitie houdt tevens in dat we per 1 september volledig zelfstandig onze bedrijfsvoering gaan vormgeven. De contracten met onze gastheren De Connectie en Gemeente Arnhem zijn opgezegd. Hierdoor zal met name in de facilitaire kant van de bedrijfsvoering aanpassingen volgen.

Vervolg:

In elk volgende DB en AB zal een dashboard met de voortgang worden gepresenteerd.

Dashboard ODRA: jan t/m mrt 2022

Auteur: Controllers / HR ODRA:

Versie AB 14 april 2022

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Productie doelstellingen (met betrekking tot de productgroepen)

In de bijgevoegde tabel is samengevat welke productie-doelen er voor de exploitatie 2022 gelden. Deze worden in de tabel vergeleken met de vastgestelde begroting '22, (welke in augustus 2021 is vastgesteld) én met de werkprogramma's 2022 die per 1 december 2021 zijn vastgesteld. Het verschil tussen begroting en werkprogramma's is met betrekking tot de aantallen producten en diensten wezenlijk anders. De werkprogramma's zijn gebaseerd op de nieuwe PDC 2022/2023, waarin diensten en producten anders zijn gedefinieerd, namelijk conform de omgevingswet. Qua financiële omvang komen de afspraken in de werkprogramma's uit binnen de kaders van de begroting.

Overall beeld

In de werkpakketten '22 is een omzet geraamd van € 20,6 miljoen. € 7,3 miljoen door de levering van producten en € 6,5 miljoen diensten aan partners/OD's en derden. Het andere deel van de omzet (bijna 25%) is afkomstig van de programma's PCH en PAB.

De realisatie loopt enkele procenten achter op de 'seizoensnorm' (De evenredige norm is 25% t/m maart -> de seizoens gerealiseerde norm ligt hoger vanwege vakanties in de zomer). Van belang is dat de cijfers nog niet volledig zijn over maart; de laatste week is qua uren niet meegenomen vanwege de peildatum van deze rapportage.

Kerntabel productie	Begroting 2022			Werk-programma's 2022			Realisatie 2022				
	aantal prod / uren	gem. tarief	batens (x 1.000)	aantal prod / uren	gem. tarief	batens (x 1.000)	aantal prod / uren	ohw	gem. tarief	batens (x 1.000)	% real. budget
Omzet groepen											
Producten (incl. ohw)	12.589	€ 791	€ 9.962	10.287	€ 713	€ 7.331	2.055	731	€ 658	€ 1.859	25%
Diensten (incl. AvO)	41.723	€ 92	€ 3.839	70.683	€ 92	€ 6.503	14.961		€ 92	€ 1.374	21%
Gezamenlijke diensten		vaste prijs	€ 1.529			€ 1.653				€ 381	23%
Materiele kosten			€ 650			€ 588				€ 87	15%
Programma PCH (dnst)	36.922	€ 92	€ 3.397	36.514	€ 92	€ 3.359	8.618		€ 92	€ 793	24%
Programma PAB/sam.st	13.130	€ 92	€ 1.208	12.348	€ 92	€ 1.136	2.967		€ 92	€ 272	24%
	91.775 uren		€ 20.584	119.545 uren		€ 20.570	26.546 uren			€ 4.766	23%
	uren	prod.	batens			batens	uren	prod.		batens	
aandeel bouw	9.410	5.491	€ 6.101			€ 5.662	3.057	1.080		€ 1.459	26%
aandeel milieu	82.365	7.098	€ 14.483			€ 14.908	23.489	975		€ 3.306	22%

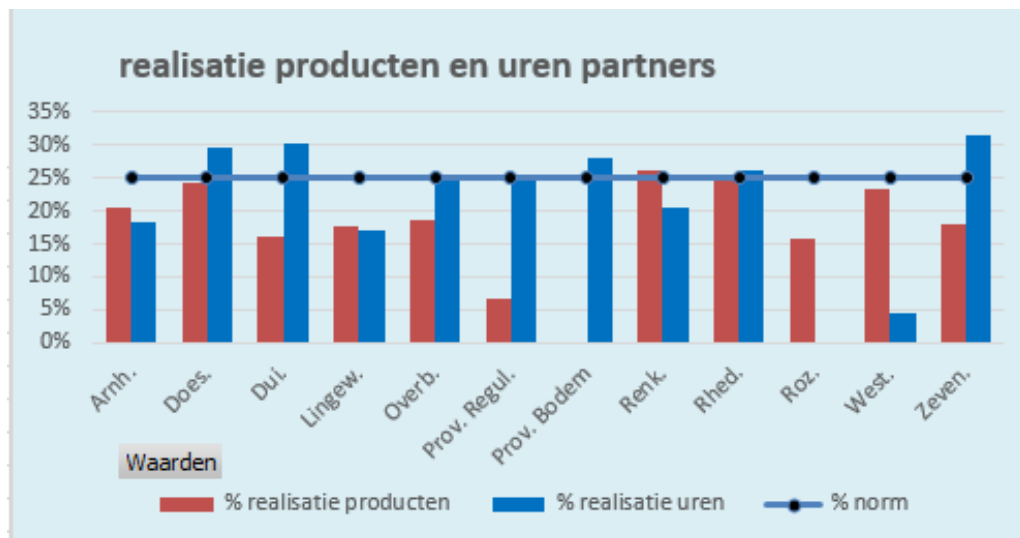
Nadere toelichting

In de realisatie 'producten' is het onderhanden werk meegenomen. Dit geeft een enigszins vertekend beeld, omdat een deel van de producten die nog niet zijn afgerond, al zijn gestart in 2021 en derhalve in de eindafrekening 2021 zitten. Dit wordt komende tijd verder verfijnd in de rapportages.

Qua prognose wordt er volgende periode kwantitatief gerapporteerd. Er speelt een aantal ontwikkelingen:

- Aanpassingen van het aantal controles bij Arnhem, Duiven en Zevenaar vanwege uitbreiding bedrijvenbestand
- Overhevelen bouwtaken Doesburg per 1 juli.
- Alle aanvullende opdrachten die al 'binnen zijn'

Voortgang werkpakketten (partners)

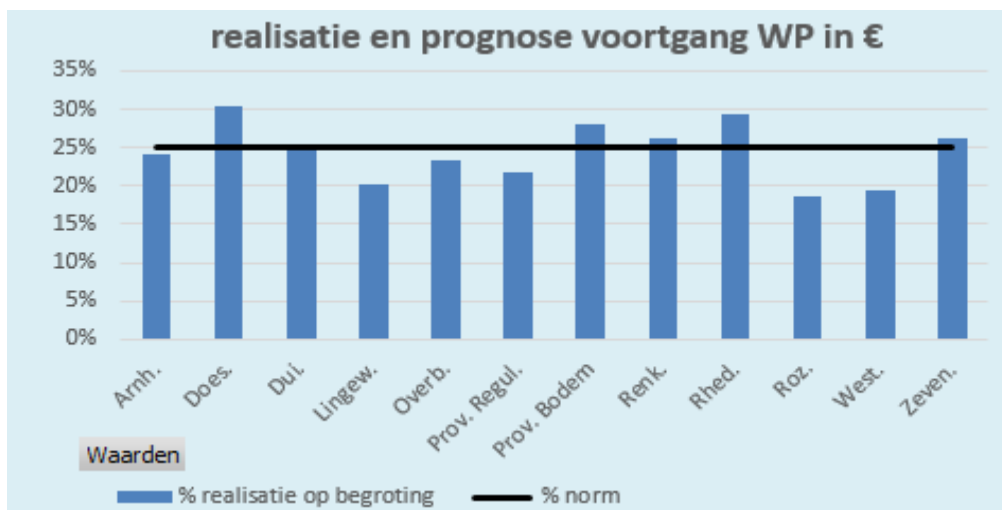
Toelichting op de realisatie uren en producten ;

Producten realisatie:

In de vorige sheet is aangegeven dat de producten realisatie 25% van het werkpakket bedraagt. Dit is inclusief het onderhanden werk.

Hiernaast is de realisatie van de afgeronde producten weergegeven. Zonder het ohw is de realisatie tot nu toe gemiddeld 20%.

Diensten realisatie; Ook het aantal geschreven uren blijft met gemiddeld 21% achter op de norm. Hier speelt mee dat maart nog niet volledig is meegenomen. Daarnaast zien we nog steeds de effecten van het achterblijven van vraag-gestuurd werk. De achterstanden concentreren zich bij Arnhem (bouw) en Lingewaard (vergunningverlening milieu en projecten, i.h.b. A15).

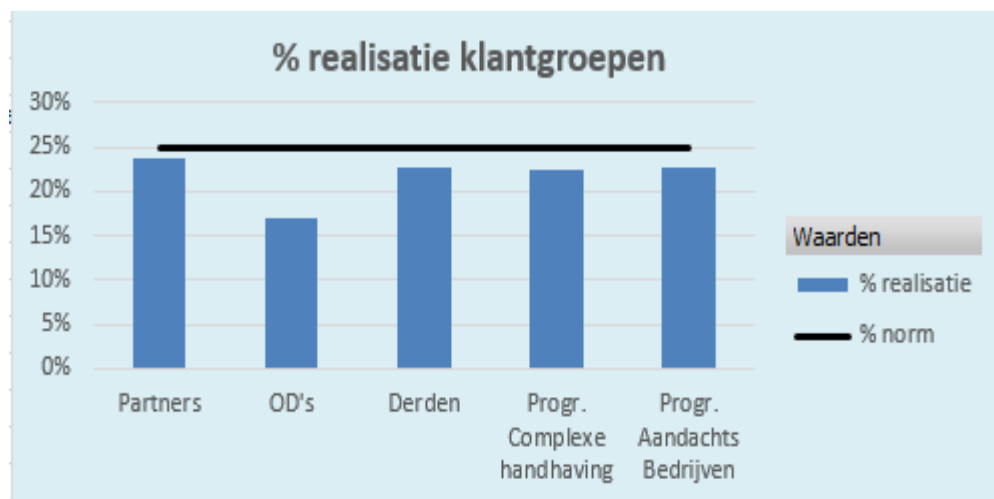

Toelichting op de realisatie Werkpakketten (in % v/d kosten)

In bijgaande grafiek zijn alle componenten van het werkpakket meegenomen, namelijk het effect van het onderhanden werk (gewaardeerd tegen status), de gezamenlijke diensten en de materiele kosten. Hierdoor ontstaat een beeld waaruit blijkt dat een aantal partners op koers liggen qua budgetrealisatie, een aantal nog achterblijven.

Komende tijd wordt samen met de partner geanalyseerd waar er kan worden bijgestuurd, en welke effecten er (nog steeds) zijn door het vraag gestuurde werk.

Klantgroepen & aanvullende opdrachten

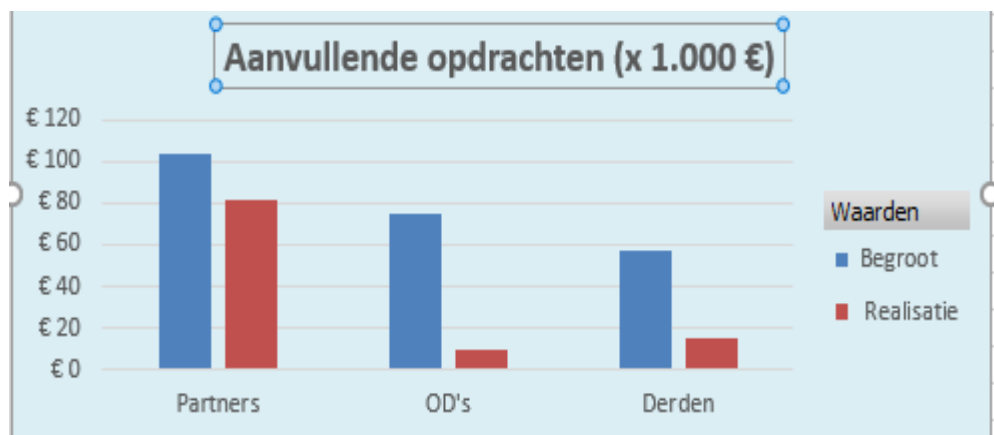
Toelichting realisatie klantgroepen:

Ook bij de overige klantgroepen zien we een geringe achterstand op de afgesproken werkzaamheden.

Bij de provinciale programma's is dat iets meer dan 1%, daarbij aangetekend dat ook hier de laatste week maart nog niet volledig is meegenomen in de realisatie.

Bij de OD's speelt (evenals vorig jaar), dat dit ook sterk vraag-gestuurd is.

Bij derden; dit bestaat volledig uit aanvullende opdrachten. Hier verwachten we dat dit gedurende het jaar qua omvang en realisatie fors gaat toenemen. Met name de opdrachten voor de meetdiensten zijn 'booming'.

Toelichting aanvullende opdrachten:

Er is op dit moment voor ruim € 0,2 miljoen aan aanvullende opdrachten bij ODRA neergelegd. Deze opdrachten zijn niet in de geactualiseerde begroting (ad € 20,6 miljoen) meegenomen. De grootste aanvullende opdracht is die van de provincie voor het project Theseus, die inmiddels voor 80% is gerealiseerd. Bij de OD's is nog vermeldenswaard de aanvullende opdracht die is verleend door ODRN, het betreft bodemtaken die we namens de gemeente Nijmegen uitvoeren. De overige opdrachten betreffen vooral kleine (meet)adviesrapporten.

Financiën

Toelichting op het totale financiële beeld

Door de verhuizing en de ICT-transitie, verandert er veel in de opzet van de exploitatie 2022. De begroting '22 is nog gebaseerd op de situatie dat we blijven huren van de gemeente Arnhem en services betrekken van de Connectie.

Per 1 juli zijn services (deels) opgezegd en per 1 september ook de huur volledig. Daarvoor in de plaats komt een exploitatie gebaseerd op huurkosten bij Eusebius BV, afschrijfkosten voor het inbouwpakket en inventaris, en eigen contracten voor facilities.

In bijgaande tabel is die verandering aangegeven, en hieronder toegelicht. In blauw is de investering aangegeven

Er is nog geen realisatie 2022 (tm mrt) opgenomen. De analyse hierover heeft nog niet kunnen plaatsvinden en derhalve van geringe toegevoegde waarde.

Toelichting op de Baten en Personeelskosten

Hier is nog geen prognose voor opgesteld. Derhalve gelijk aan begroting. (zie ook vorige sheet qua baten)

Huisvesting, ICT en Facilitair

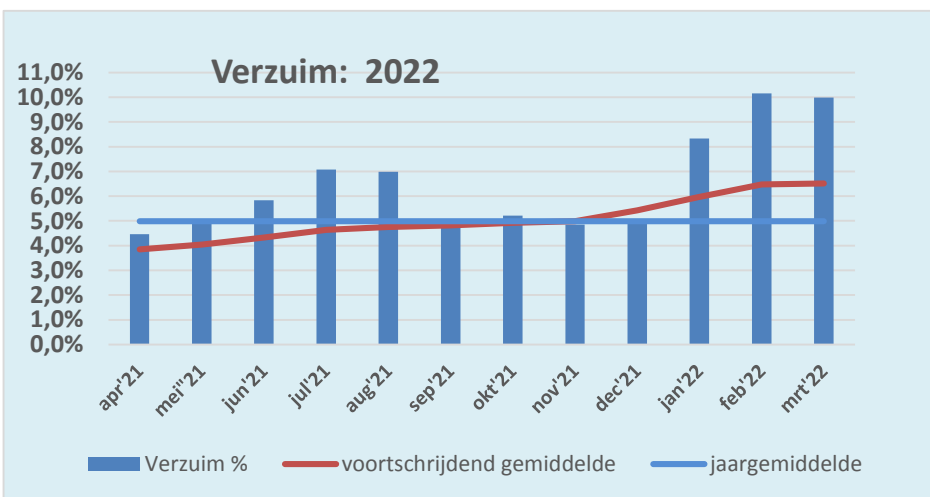
- De huisvestingskosten zullen dit jaar lager uitvallen. De contractwisselingen zijn hier debet aan. Daarnaast ontstaat er een grote 'vrijval' van huurkosten, omdat we voor het nieuwe pand pas vanaf 1 feb'23 huur gaan betalen.
- De ICT kosten gaan door de transitie structureel lager uitkomen. In 2022 zitten er nog wel aanloopkosten in de ict begroting, bijvoorbeeld voor eenmalige installaties en enkele dubbele kosten voor licenties.

Overig;

- De advieskosten gaan overschrijden. Hier zijn eenmalige kosten voor projectleiding opgenomen.
- Bij overige kosten is de zgn 'turn-key' fee opgenomen voor. Deze vrijwaart ODRA van risico's op aanbesteding, vertraging en kostenoverschrijding.

	real'21	begr '22	ideal	eigen investering '22	prognose
Totaal baten	19.489,7	20.584,0			20.584,0
Kosten					
Personeel					
medewerkers ODRA	11.859,6	12.597,6			12.597,6
- Overdracht bodemtaken		549,7			549,7
externe inhuur	2.447,7	1.495,0			1.495,0
uitbested werk	257,7	351,8			351,8
inhuur complex en AB (pool)	1.125,4	1.494,9			1.494,9
opleidingen	224,2	281,5			281,5
alg. personeelskosten	594,1	563,0			563,0
dotatie personeelsvoorzieningen	16,7	100,0			100,0
harmonisatie/detacheringen	-109,8	-100,0			-100,0
Personele kosten en inhuur	16.415,6	17.333,4			17.333,4
Huisvesting en facilitair	868,1	831,6	1.085,2	-459,1	688,7
ICT	842,2	882,6	0,0	355,9	853,8
Stelselkosten	348,2	383,4	0,0		383,4
Advieskosten	310,3	203,0	232,8	115,2	348,2
Overige kosten	82,9	76,1	64,7		140,9
Dotatie onvoorzien	-37,0	42,8			42,8
Programma kosten	595,1	831,0	0,0	0,0	831,0
Totaal kosten	19.425,4	20.583,9	1.382,7	1.097,1	20.622,2
Saldo	64,3	0,0			-38,2

Verzuim

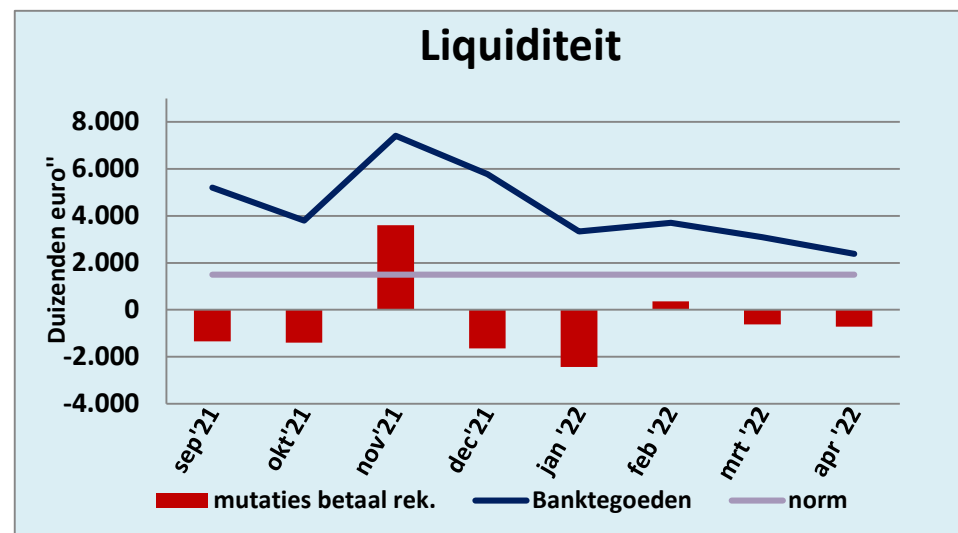
Toelichting op het verzuim t/m maart '22

Op een bezetting van 150 fte leidt een verzuim van 5 medewerkers tot een percentage van 7,5%. De toename in januari betreft dit aantal medewerkers, die vanaf dat moment langdurig verzuimen.

Oorzaken van verzuim mogen we niet registreren, maar via de verzuimbegeleiding wordt op cases niveau besproken hoe de medewerkers weer inzetbaar zijn.

Wij registreren niet, maar zien ook geen grote relatie met verzuim wat veroorzaakt zou kunnen zijn door (long) covid.

& Liquiditeit

Toelichting op de kaspositie

De kaspositie van ODRA is goed. Aan het begin van het jaar was er ruim € 5 miljoen aanwezig op de bank en schatkist. Genoeg voor alle lopende verplichtingen als btw, loonbelasting en alle afrekeningen over 2021, die in januari zijn betaald.

De afrekeningen van de werkpakketten met de partners moet echter nog plaatsvinden.

Het debiteurensaldo op 1 april is relatief hoog; namelijk 3,1 miljoen. Met diverse partners moet het voorschot 1^e kwartaal en de afrekening 2021 nog met elkaar verrekend worden.

Oplegnotitie agendapunt 5.1

Aan : AB ODRA
Van : Controller ODRA; Fred Mossink
Onderwerp : Jaarverslag/jaarrekening 2021
Vergaderdat. : 14 april 2022 Geschatte bespreektijd : 20 min.
Opsteldatum : 7 april 2022
Bijlagen : Jaarstukken ODRA 2021

Voorstel / Beslispunten

- Kennis te nemen van het accountantsrapport, hun oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening, en de daaruit voortkomende goedkeurende controle verklaring.
- Vaststellen van het jaarverslag/jaarrekening van ODRA 2021
- Bespreken en besluiten over de bestemming van het batig saldo
- Het jaarverslag/jaarrekening 2021 aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners

Algemeen / leeswijzer

De jaarstukken van ODRA bestaan, evenals vorig jaar, uit 2 delen. In Katern 1 zijn de inhoudelijke resultaten toegelicht. Qua structuur in deze verantwoording wordt de programma-indeling van het Gelders Stelsel (vergunningen, toezicht, advies, projecten – in combinatie met de taakvelden bouw en milieu) gehanteerd.

Ook is in katern 1 verantwoording afgelegd over de bedrijfsvoering van ODRA, waaronder het personeelsbeleid. Oftewel het 'sociaal jaarverslag'.

Katern 2 bevat de jaarrekening. De belangrijkste onderdelen daarin zijn de exploitatierekening, de balans en de financiële weerbaarheid/risico paragraaf van ODRA.

Eind februari heeft onze accountant (De Jong en Laan) de controle op de jaarcijfers uitgevoerd. Er is een goedkeurende verklaring afgegeven.

Samenvatting financieel resultaat

ODRA heeft het boekjaar 2021 met een positief saldo van € 64.300 afgerond.

Gedurende 2021 is het bestuur via de dashboards geïnformeerd over de exploitatie. In die rapportages was aangegeven dat we qua reguliere dienstverlening (omzet van ODRA) minder

zouden realiseren door het achterblijven van vraag-gestuurd werk. Er was ook geprognosticeerd dat de kosten navenant lager zouden uitvallen, met een neutraal saldo als resultaat.

De Jaarrekening 2021 laat nu inderdaad dit resultaat zien; Er is € 1,3 miljoen minder omzet gerealiseerd, maar ook bijna € 1,4 miljoen minder kosten dan begroot.

Dat we nu, sinds de laatste prognose, een positief resultaat presenteren van € 64.000 heeft grotendeels te maken met een meevaller in de vergoedingen vanuit het UWV, die pas laat inzichtelijk waren.

Samenvattend:

- De realisatie van de werkpakketten voor partners is uitgekomen op 94%. Niet geheel evenwichtig over de partners verdeeld. We zien dat in het taakveld 'bouw' bij twee van de drie partners meer is gerealiseerd dan begroot. Bij de meeste andere partners zijn vraag-gestuurde activiteiten bij toezicht en advies/projecten achtergebleven.
- De provinciale programma's PCH en PAB zijn voor 84% gerealiseerd, conform de prognoses in het najaar 2021. Voor een groot deel is dit veroorzaakt door capaciteitsproblemen.
- Het tweede jaar covid-19 heeft geleid tot aanpassingen in de bedrijfsvoering, resulterende in financiële verschuivingen, maar ook meevallers. Enkele voorbeelden: de reiskosten woon-werk verkeer zijn lager, het ontstane verloop stuwmeer door het 1^e jaar covid (2020) is nog niet opgenomen, en de CAO afspraken (die pas in november 2021 bekend waren) vielen vanuit werkgevers perspectief voor 2021 mee (effecten komen vooral in 2022 en 2023 vol naar voren).
- Eind 2021 zijn de besluiten genomen om medio 2022 te verhuizen naar de Airborne Tower. Inmiddels is het huurcontract getekend, evenals het contract voor de inrichting van de 4 verdiepingen die we gaan huren. Dit gaat leiden tot een vermindering van de kosten van ICT en huisvesting. Een klein stukje van de besparing is al gerealiseerd in 2021. De kosten van de Connectie zijn in 2021 iets lager dan begroot, vooral doordat al delen van de ICT in eigen beheer zijn.
- In de begroting 2020 - 2021 was rekening gehouden met kosten voor de opleidingen omgevingswet ad € 162.000. Omdat de wet wederom is uitgesteld, zijn nog niet alle middelen voor de opleidingen aangewend. Er is € 104.000 resterend.

Naast het exploitatieresultaat van € 64.300,- is er een onderbesteding van € 51.000 op de materiele budgetten binnen de 'collectieve diensten'. Het betreft het budget voor de Rvmk/ORM. Dit wordt na vaststelling jaarrekening cf de verdeelsleutel gerestitueerd aan de partners.

Voorstel batige saldi

Vanuit de GR is bepaald dat het exploitatiesaldo wordt toegevoegd (of onttrokken bij negatief saldo) aan de algemene reserve. De algemene reserve van ODRA is nu € 470.200. Samen met het positieve resultaat van € 64.300 zou deze uitkomen op € 534.500. De grens die gesteld is in de GR is maximaal € 500.000. Bij 'automatische' toevoeging wordt de grens overschreden,

inhoudende dat het Algemeen Bestuur over een bestemming / restitutie van (het meerdere) moet beslissen.

Naast restitutie aan de partners, waarvan een aantal partners al heeft aangegeven dit te prefereren, kan het Algemeen Bestuur beslissen om het gehele exploitatiesaldo te bestemmen. ODRA stelt het Bestuur vanuit praktische overwegingen dat laatste te doen, namelijk om het volledige batige saldo te bestemmen voor de 'MBA' (Milieu belastende activiteiten).

Toelichting

In de Omgevingswet is een nieuw uitgangspunt voor de milieuregulering gedefinieerd: voor de 'inrichting' komt de 'milieubelastende activiteit'. Deze transitie verandert de grondslag voor vergunningverlening en werkwijze binnen ODRA. De transitie brengt de nodige kosten met zich mee in 2022. Deze zijn niet meegenomen in de projectplannen en begroting 2022.

Inhoudelijk is deze transitie onlangs in het Partneroverleg besproken. Ook is er een raming gemaakt van de kosten deze zijn circa € 90.000 in 2022.

De (praktische) overweging om het batig saldo nu te bestemmen voor deze transitie voorkomt een gelijktijdige restitutie van het batig saldo 2021 met een verzoek voor aanvullende financiering in 2022 c.q. een begrotingswijziging 2022.

Wat is de aanleiding / probleemstelling? / Hoe is het voorstel voorbereid?

Het jaarverslag / jaarrekening 2021 is een product voortkomend uit de jaarlijkse P&C cyclus. De concept jaarrekening is in maart aangeboden aan onze accountant, De Jong en Laan. Uit de controle is een aantal bevindingen gekomen die al zijn verwerkt in deze jaarrekening,

Het concept jaarverslag / jaarrekening is besproken met de regisseurs en financieel adviseurs van de partners ter voorbereiding van de bespreking in Algemeen Bestuur op 14 april. Hun aandachtspunten zijn verwerkt in bijgevoegde jaarstukken.

Wat is het doel?

Verantwoording afleggen over het gevoerde beleid, bedrijfsvoering en financiële positie van ODRA. Conform artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling moet de jaarrekening voor 1 juli worden vastgesteld.

Hoe ziet het vervolgproces (uitvoering) eruit?

Na vaststelling van de jaarstukken worden deze aangeboden aan de Raden en Staten van de partners. De jaarstukken worden voor 15 juli verstuurd aan het ministerie van Binnenlandse zaken.

Na goedkeuring zullen de jaarstukken op internet worden geplaatst.

Wanneer vindt de evaluatie plaats?

Bij de voorbereiding van de jaarrekening 2022 (ODRA start daarmee eind september) zullen de verbeterpunten uit het traject 2021 worden meegenomen.

Groeien in een dynamische omgeving

onze prestaties op een rij !

Jaarverslag en -rekening 2021 Omgevingsdienst Regio Arnhem

Versie 0.99 (3) dd 6 april -2022

A: Onze prestaties op een rij

- Klanten zijn tevreden
- Financieel resultaat

B: Programma vergunningen

- Drie bouw-gemeenten
- Milieuvergunningen
- Omgevingswet
- Resultaten programma Vergunningen

C: Naleefgedrag verbeteren (programma toezicht en handhaving)

- Bouwtoezicht
- Milieutoezicht
- LHS als referentie voor controles
- Toezichtstrategie 2022 – 2025
- Piket ruim 200 keer in actie
- Nieuw kamerverhuurbeleid
- Overlastpanden aangepakt
- Resultaten programma Toezicht

D: Adviseurs geluid, trillingen en emissies (programma advies)

- Meten en advies
- Juridische diensten
- Sanering verkeerslawaaï
- Toezicht met drone
- Resultaten programma advies

E: Focus op projecten en innovatie (programma projecten)

- Omgevingswet
- Ondernijning
- Programma energie
- Circulariteit
- Gezamenlijke diensten
- Resultaten programma Projecten

F: We werken samen in Gelderland (programma stelseltaken)

- Stelseltaken door de Gelderse omgevingsdiensten
- Complexe handhaving
- Aandachtsbedrijven
- Samenwerking in 'samen sterk'
- Resultaten en kosten van de Stelseltaken

G: We werken aan doelmatige bedrijfsvoering

- Grootste veranderingen in de bedrijfsvoering
- Outputfinanciering
- Maandelijks rapporteren
- MT-dashboard
- Facilitaire diensten
- Organisatieontwikkeling en organogram
- Governance
- Bestuur
- BBV-bepalingen

H: Sociaal jaarverslag

- Sociaal beleid
- Lerende organisatie
- Bedrijfsgezondheid
- Duurzame inzetbaarheid
- Verzuim
- Inclusie
- In- door – en uitstroom
- VTH-kwaliteit

Katern 2

I: Verantwoording en toelichting financiële cijfers

- Grondslagen en uitgangspunten

J: Baten en lasten programma-indeling

- Kosten en baten per programma's
- Overhead specificatie
- Financiering ODRA cf BBV

K: Staat van baten en lasten categoriale indeling

- Uitgangspunten begroting en exploitatie

L: Toelichting op de staat van baten en lasten

- Baten
- Personeelskosten
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Huisvesting en ICT
- Advieskosten
- Projecten met materiele kosten

M: Balans per 31 december

- Grondslagen balans
- Balans
- Vaste activa en investeringen
- Vlottende activa, debiteuren, liquiditeit & schatkist
- Vast passiva, reserves en voorzieningen
- Vlottende passiva, schulden
- Niet uit balans blijvende verplichtingen

N: Financiële weerbaarheid, risico's en governance

- Weerstandsvermogen
- Risico beoordeling
- Financiële kengetallen
- Financiering, Treasury, bankieren

O: Ondertekening

Bijlagen

1. Realisatie producten en diensten
2. Realisatie per partner
3. Specificatie gezamenlijke diensten en EML-controles
4. VTH dashboard

Colofon

De Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is een weerslag van onze collectieve prestaties en is geschreven door teamleiders, management, staf en communicatie (eindredactie). De foto's zijn van Karin Veenendaal (www.karinveenendaal.nl/) en Studio Bont (www.studio-bont.nl/ontwerpstudio-studiobont/) heeft het jaarverslag vormgegeven. We verspreiden ons jaarverslag naar onze partners, raadsleden en statenleden en publiceren dit verslag op www.odra.nl/overons Voor reacties of vragen communicatie@odra.nl

Groeien in een dynamische omgeving

Terugblikken op 2021 doe ik met gemengde gevoelens. We hebben een jaar achter de rug met beperkingen, uitdagingen en nieuws. Collega's zien we af en toe op kantoor, maar de meeste contacten verlopen via het beeldscherm. We zijn gedwongen in een nieuw werkconcept gestapt. Dat past weliswaar in onze visie op de toekomst en sluit aan bij de besluiten die over de verhuizing zijn genomen, maar het is voor iedereen wel even wennen geweest. Vergunningverlening ging door, toezicht deden we vaker online en handhaving kreeg veel aandacht. De productie van ODRA heeft enigszins onder deze beperkingen geleden.

Dat we als omgevingsdiensten voor grote uitdagingen staan is evident. In maart van afgelopen jaar presenteerde de commissie Van Aartsen haar rapport met aanbevelingen voor verbetering van het VTH-stelsel, de Algemene Rekenkamer bracht kort daarna in beeld dat de omgevingsdiensten beter moeten registreren en in opdracht van het ministerie van I&W werd geïnventariseerd 'hoe we ervoor staan.' Dat we aan de bak moeten is niet zo gek. Na zeven jaar omgevingsdiensten is het tijd voor een herpositionering en reflectie op onze verantwoordelijkheden en takenpakket. Daar zijn we in 2021 dan ook aan begonnen.

Sommigen noemen het storm, wij hebben het over tegenwind. In de loop van 2021 verschijnen diverse verhalen over functioneren van omgevingsdiensten. De journalistiek zet de beeldvorming over ons op scherp en suggereert dat we bedrijven niet hard genoeg aanpakken. Tata Steel is een voorbeeld, maar ook de asfaltcentrales en een aantal provinciale bedrijven zijn regelmatig in het nieuws. De verhalen zijn niet altijd even genuanceerd en dat moeten we onszelf aanrekenen. We constateren dat bestuursrecht meer uitleg vraagt, zeker als het beeld blijft hangen dat we niet doorpakken in toezicht en handhaving.

Laten we hier benadrukken dat in ons werk het voorkomen en herstellen van overtredingen die veiligheid, gezondheid en duurzaamheid bedreigen het leidend principe is. We leven in een rechtsstaat en dat betekent simpelweg dat aanpakken van milieuovertredingen geen 'appeltje-eitje' is, en we even een boete opleggen en klaar is Kees. Dat zouden we soms wel willen, maar is niet realistisch. En toch wordt dat van ons verwacht.

We zien twee bewegingen. Het Rijk scherpt regels, normen en emissie-grenswaarden aan, omdat nieuwe wetenschappelijke inzichten en politieke wensen dat van de beleidsmakers vragen, tegelijkertijd klinkt het geluid van omwonenden luider dat meer gemeten moet worden en dat wij meer moeten handhaven, bij voorkeur lik op stuk. We kunnen meten, maar meten is ook weten en dan moet je wat als bevoegd gezag.

Dus blijft de vraag: waar kan wat en wie gaat erover? En wat te vinden van meningen en initiatieven van omwonenden? De mondige burger deels gedreven door het 'niet in mijn achtertuin-effect' (Nima) en het traag-verlopende bestuursrecht, wringen zo hier en daar. Ook de betrouwbaarheid van de overheid is een issue. Dat besef is afgelopen jaar doorgedrongen in onze organisatie. We willen een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, daarover is geen twijfel. Maar er is niet één issue dat aandacht vraagt van onze medewerkers, het is een complex van vraagstukken dat op elkaar ingrijpt dat aandacht vraagt. Van Aartsen, Rekenkamer en media hebben ons op scherp gezet. Met het nieuwe Kabinet en in het voorjaar van 2022 nieuwe gemeenteraden pakken we deze uitdagingen op. We groeien in een dynamische omgeving.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

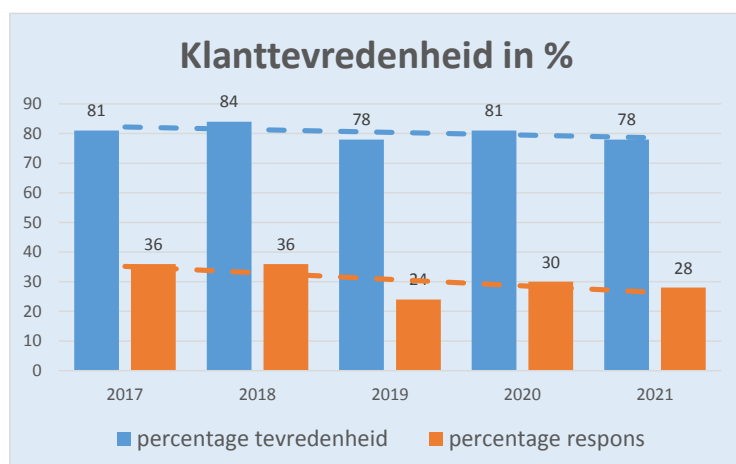
B Onze prestaties op een rij

[intro]

Met dit jaarverslag doen wij verslag over onze prestaties in 2021. We laten zien waar het goed ging, maar melden ook waar we de doelen niet gehaald hebben en wat op die punten onze ambities zijn. Ons jaarverslag is het sluitstuk van de Planning en Control-cyclus (P&C), die altijd start met een uitgangspuntennotitie, die in het najaar 2019 door het Algemeen bestuur is vastgesteld en die we samen met onze partners in de zomer van 2020 hebben vertaald in concrete werkprogramma's voor 2021. De plannen en de begroting waar we nu verantwoording over afleggen zijn grotendeels tot stand gekomen op een moment dat de omvang en consequenties van Covid-19 pandemie nog niet ten volle waren in te schatten. Dat maakt dat op een aantal onderdelen plannen en prestaties uiteenlopen. Bij de betreffende onderdelen wordt dat toegelicht.

Zijn 'klanten' tevreden

We vinden het belangrijk om te weten hoe burgers, ondernemers en overheden, onze 'klanten', ons werk waarderen. Maandelijks sturen we een online enquête om een beeld te krijgen hoe klanten onze dienstverlening waarderen. Gemiddeld 78% van de klanten is tevreden of zelfs zeer tevreden over onze dienstverlening. Met deze score halen we net niet het doel van 80% tevreden klanten. Daar is een verklaring voor. Door een tekort aan medewerkers in de zomer hebben de reactie termijnen onder druk gestaan. Maar we zitten niet stil. We hebben geacteerd, maar het duurt even voor het effect van de verbetering zichtbaar is. Verbeteracties zijn een blijvend punt van aandacht. We werken aan intensiveren van de contactmomenten en verbeteren van de informatievoorziening. Daarmee denken we de licht dalende trend over de afgelopen jaren naar boven bij te buigen.

Financieel resultaat

We willen niet alleen tevreden klanten, maar ook een financieel resultaat waar onze partners (opdrachtgevers) tevreden over kunnen zijn. Zij moeten immers aan de Gemeenteraad en Provinciale Staten de kosten voor vergunningverlening, toezicht en handhaving kunnen verantwoorden en uitleggen. De gemeenteraden hebben afgelopen jaren aangegeven dat zij graag zien dat de kosten voor ODRA gaan dalen. Het beleid daartoe is in een besparingsbrief (najaar 2020) geformuleerd. In katern 2 van dit jaarverslag lichten we de cijfers toe; daarin is aangegeven dat we in 2021 invulling hebben gegeven aan het beleid, en structurele besparingen hebben gerealiseerd op tarieven van inhuur, ICT-kosten, en huisvesting.

Het resultaat over 2021, dat het bestuur kan bestemmen, is € 64.300 positief. In de financiële overzichten zien we de gevolgen van de Covid-19 pandemie terug, omdat de vraag naar een aantal diensten sterk is verminderd, is een relatief groot verschil ontstaan tussen de begroting 2021 en de feitelijke realisatie. Het verschil aan omzet en kosten ten opzichte van de begroting is voor de regulier bedrijfsvoering ruim € 1,3 miljoen, zijnde 6% van de begrote € 20,9 miljoen.

Prestaties Vergunningen

Drie bouw-gemeenten

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum hebben we in 2021 de omgevingsvergunningen voor bouwen en de vergunningverlening voor de overige Wabo-activiteiten afgehandeld. Het gaat onder meer over kap-, inrit- en monumentenvergunningen. Daarnaast hebben we meldingen voor sloopwerkzaamheden en brandveiligheid afgehandeld en adviezen verstrekt over constructies, stikstof, welstandstoets en monumentenzorg. Om ons werk goed te kunnen doen, zoeken we altijd afstemming met de inhoudelijk deskundigen en betreffende afdelingen van de gemeenten over planologische afwijkingen, mobiliteit en archeologie.

We hebben voor Renkum, Lingewaard en provincie Gelderland de bezwaar- en beroepsprocedures afgehandeld. We hanteren de geldende kwaliteitsstandaarden en binnen de wettelijke termijnen. We ondersteunen inwoners en ondernemers professioneel en effectief bij de voorbereiding van (bouw)planontwikkeling, procedures en stappenplan en bij de beoordeling op juistheid en volledigheid.

Als gevolg van de invoering per 1-1-2021 van de Bijna Energie Neutraal Gebouw-regeling, de zogenoemde BENG-normen, hebben we in december 2020 veel bouwaanvragen binnen gekregen. De BENG-normen betekenen over het algemeen een verhoging van de kosten voor de aanvrager. Dat verklaart de extra bouwaanvragen.

We hebben in 2021 alles bij elkaar meer bouwvergunningen en sloopmeldingen afgehandeld dan in de jaren voor covid-19. Samen bijna 3.500. Deze omvang heeft gevolgen voor de wettelijke behandeltermijn. Die hebben we vaker moeten verlengen of opschorten.

Milieuvergunningen

Dat wij voor alle partners de milieuvergunningaanvragen en milieumeldingen behandelen, is een basistaak in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). We beoordelen op juistheid en volledigheid en zorgen dat de aanvragers en melders binnen de wettelijke termijnen een antwoord krijgen. We streven naar een zo integraal mogelijk antwoord door intern met collega's te sparren en door aansluiting te zoeken bij de inhoudelijke deskundigen van de partners.

Het is voor ons lastig om te sturen op de omvang van milieu-gerelateerde activiteiten. Dat zijn vraag-gestuurde en moeilijk te plannen activiteiten. De Covid-19 pandemie heeft ook op dit onderdeel van ons werk effect. We zien minder bedrijfswijzigingen en minder nieuwe bedrijven in 2021. Dat betekent concreet minder milieumeldingen. Voor bedrijven heeft het stikstofbeleid (stikstofcrisis) grote impact. Het belemmert bedrijven in hun ontwikkeling en dat zien wij terug in minder aanvragen in 2021.

Omgevingswet

De Omgevingswet mag dan zijn uitgesteld tot 1 januari 2023, dat neemt niet weg dat we in 2021 veel uren hebben besteed aan de voorbereiding op deze wet. Onze medewerkers volgden inhoudelijke trainingen om goed voorbereid te zijn en met partners en ketenpartners zijn nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt. De zogenoemde bruidsschatregels (circa 600 regels uit het Activiteitenbesluit) zijn verkend en we hebben adviezen opgesteld hoe deze regels kunnen landen in het Omgevingsplan. In opdracht van provincie Gelderland hebben we geoefend met toezicht, volgens de nieuwe regels, bij een complex bedrijf. We kunnen stellen dat we op schema lopen wat betreft de voorbereiding op de Omgevingswet.

Met de Omgevingswet wordt ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. Deze wet heeft impact op ons werk en onze formatie. Wij zijn eind 2021 voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum een onderzoek om zicht te krijgen op de financiële impact van de Wkb, voor gemeenten en

ODRA. Voor Arnhem en Lingewaard is het onderzoek afgerond, Renkum volgt begin 2022. De verwachte proefprojecten worden nauwelijks door de markt opgepakt. Ook landelijk blijven projecten achter. Het proefproject de Kijkers te Arnhem (seriematige bouw van 24 woningen) heeft in 2021 vertraging opgelopen. We kunnen pas medio 2022 ervaring opdoen met werken onder de Wkb.

Resultaten programma vergunningen

Programma Vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	aantal	realisatie 2021	tov 2020	aantal	begroot 2021	Realisatie 2020
Productie	Tussen de 95%-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten is gerealiseerd (bouw en milieu samen)	😊 -1%	4.036	producten	↘	4.083	producten	prod. 4.254
		😊 13%	10.527	diensten (in uren)	↗	9.337	diensten (in uren)	uren 10.515
			1	uren PCH/PAB.	↔			
Tijdigheid	Verlenen vergunningen (Wabo)		89%					😊 86%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria	😊	% niet te bepalen			90%		😊 95%
Klant tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		74%			85%		😊 85%
Financiële realisatie		3%	saldo	€ 143	↘	saldo	€ 78	saldo € 300
	- kosten (x € 1.000)	😊 -2%	€ 4.402		↗	€ 4.498		€ 4.273
	- baten (x € 1.000)	😊 -1%	€ 4.545		↔	€ 4.576		€ 4.573

Toelichting op de resultaten van programma vergunningen

- **Productie.** We kunnen vaststellen dat de productie in 2021 vrijwel gelijk is aan 2020. In 2020 trok de economie aan en dat zien we direct terug in het aantal aanvragen voor bouwvergunningen. Deze trend heeft zich doorgezet in 2021. Ten opzichte van de begroting is het aantal geleverde producten (met name vergunningen) groter. Het aantal diensten is wel lager dan begroot. Dat zien we onder meer bij de meldingen voor vuurwerk en ontbrandingstoestemmingen. Vanwege de Covid-19 pandemie zijn evenementen niet doorgegaan.

We hebben 40% meer reguliere milieuvergunningen verleend, maar van het aantal opgelegde maatwerkvoorschriften en actualisatievergunningen is de helft minder uitgevoerd. Daar waar het aantal advies uren ten behoeve van vergunningen en meldingen (milieu) drie procent hoger is dan begroot, zijn de uren voor omgevingsvergunningen milieucomplex en vooroverleg milieu maar voor de helft uitgevoerd. In katern 2 hebben we de realisaties per product en dienst in relatie tot het programma en taakveld weergegeven.

- **Tijdigheid.** De tijdsdruk voor het realiseren van vergunningen was soms hoog. Er was met name aan het einde van vorig jaar een flinke toename van aanvragen. We hebben in 2021 circa een half jaar met bezettingsproblemen te kampen gehad. Ondanks deze problemen hebben we de tijdigheid ten opzichte van vorig jaar licht kunnen verbeteren. Dit is een gemiddelde, bij een enkele partner kan het lager uitvallen.
- **Kwaliteit.** We meten de kwaliteit / robuustheid van de organisatie mede door scores op de VTH-kwaliteitscriteria. Deze bevatten 27 expertise velden (versie 2.2). De velden zijn niet te koppelen aan de programma-indeling van het Gelders Stelsel, omdat een groot deel van de criteria gelden voor meerdere programma's.
- **Klant tevredenheid.** Van de aanvragers van een vergunning is 75% tevreden of zeer tevreden over de snelheid, bereikbaarheid, communicatie en informatieverstrekking. De respondenten die ontevreden zijn (25%) vinden informatievoorziening (OLO) onduidelijk, zijn niet tevreden over de lange looptijd en ervaren bureaucratie als meerdere instanties of overheden betrokken zijn bij de vergunning.

- **Kosten en baten.** De kosten van de programma's bestaan uit personeelskosten die verdeeld worden op basis van verhouding geleverde producten of diensten én de toegerekende overhead. De baten zijn de gerealiseerde werkprogramma's. De kosten en baten zijn nagenoeg in evenwicht en conform begroting. Het saldo van kosten en baten is relatief enkele procenten hoger dan in 2020.

C Naleefgedrag verbeteren

[intro]

Voor al onze partners voeren we het milieutoezicht bij bedrijven uit, houden we toezicht op asbestsaneringen en behandelen we overlastmeldingen van omwonenden. Daarnaast voeren we voor drie partners ook het bouwtoezicht uit. Toezicht en handhaving zijn in onze ogen cruciale schakels in de reguleringsketen. We vinden dat preventief toezicht op (bedrijfsmatige) activiteiten de kans verkleint op ongevallen, incidenten of zelfs rampen. Wij zetten ons in om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. We toetsen de wettelijke voorschriften, zijn oplossingsgericht en bij een overtreding volgen we de sanctiestrategie. Het gaat ons om een gezonde en veilige leefomgeving te bieden aan omwonenden en werknemers.

Bouwtoezicht

Voor Arnhem, Lingewaard en Renkum voeren we het toezicht uit op bouwprojecten, monumenten, (asbest)sloop, verbouwingen en bestaande bouw. Tevens behandelen we bouw gerelateerde overlastmeldingen. Het aantal uren bouwtoezicht is fors toegenomen en dat valt weer te koppelen aan het grote aantal verleende vergunningen in 2020 en 2021. De grootste toename is te zien bij de kleinere bouwplannen (bouwkosten < €100.000). Voor de drie gemeenten hebben we tussen 134% en 151% meer werk verzet, die financieel gedekt is via de geïnde bouwleges.

Het bouwtoezicht op de bestaande bouw is achtergebleven op de verwachte vraag. Toezicht naar aanleiding van klachten is minder noodzakelijk geweest. Alleen voor de gemeente Arnhem heeft het project Kamerverhuur gezorgd voor toezicht op de bestaande bebouwing.

Milieu toezicht

De werkprogramma's toezicht en handhaving zijn in 2021 niet volledig gerealiseerd. Covid-19 pandemie is de belangrijkste verklaring voor dit achterblijven bij de prognoses. Voor ons betekent afgelasten van evenementen, vuurwerkshows, optredens en gesloten horeca dat we minder op pad zijn geweest voor geluidsmetingen, controles op de vuurwerkevenementen en klachten over horeca. Het vuurwerkverbod is door het Kabinet laat in het jaar ingesteld. Voor de uitwerking van een vergoeding voor handelaren, hebben wij informatie gedeeld met de landelijk Inspectie Leefomgeving en Transport over ons bekende vuurwerkhandelaren en – opslagen. We zijn proactief gaan controleren op het zogenaamde fop- en schertsvuurwerk en hebben de bestaande vuurwerkopslagen gecontroleerd op eventueel al geleverd vuurwerk.

LHS als referentie voor controles

De landelijke handhavingstrategie (LHS) is voor ons een belangrijk referentiedocument. De LHS verbindt het gedrag van de overtreder aan de impact van de overtreding. 'Ruimte geven waar dat kan, maar direct doorpakken als het nodig is', is het leitmotiv. Als overheid is gelijke monniken gelijke kappen vertrekpunt voor toezicht en handhaving. Dat wil zeggen dat de gelijke interpretatie van de LHS en samenwerking belangrijk zijn. We geven daar aandacht aan door periodiek casuïstiek te bespreken, ondersteuning van toezichthouders door bijzonder opsporingsambtenaren (boa's) en uitwisseling en training binnen het Gelders Stelsel. Dit houdt in dat de basis op orde is en ODRA het strafrecht consequent inzet conform dit kader.

Toezihtstrategie 2022-2025

We hebben, als ODRA, op basis van nieuwe inzichten en een geactualiseerde risicoanalyse van de partners uit 2020 onze toezichtstrategie aangepast. De toezichtstrategie is alvast 'Omgevingswet-

proof' en draagt bij aan een effectieve en efficiënte uitvoering van ons werk. We zetten aan de hand van recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten andere accenten in de uitvoeringsstrategie, bijvoorbeeld ten aanzien van technische hulpmiddelen, data-analyses en gebiedsgericht werken.

Piket: Ruim 200 keer in actie

Onze piketdienst is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar om direct actie te ondernemen bij situaties van acute overlast en calamiteiten. Dat doen we voor onze eigen regio en voor het werkgebied van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Iedere week in 2021 zijn medewerkers in actie geweest. In totaal 204 keer, onder meer na dumpen van drugsafval en asbestplaten, bij enkele grote branden en bij een plofkraak. Dit is circa 20% minder dan 2020 (toen 250 keer), vooral het aantal drugsdumpingen is sterk verminderd.

Nieuw kamerverhuurbeleid

We werken intensief samen met de gemeente Arnhem om het nieuwe kamerverhuurbeleid uit te voeren. Met enige vertraging door de Covid-19 pandemie maatregelen hebben we samen met de VGGM (brandweer) een manier gevonden om op een veilige wijze kamerverhuurpanden te controleren. We zijn pas gestart in het vierde kwartaal van 2021 en hebben alsnog 100 panden weten te bezoeken. De komende jaren (2022-2023) worden de resterende 350 panden op projectmatige wijze bezocht.

Overlastpanden aangepakt

Dit jaar zijn in samenwerking met gemeente Arnhem, brandweer en politie vanwege Covid-19 pandemie minder dan vorig jaar controles uitgevoerd op overlast gevende panden. Desondanks zijn toch een aantal panden gecontroleerd. Samenwerken als één overheid heeft meerwaarde. We delen actief de informatie die we tijdens controles tegenkomen met andere projecten, zoals Ondernijning en Kamerverhuur.

Resultaten programma Toezicht

Programma Toezicht & HH	Beoogd resultaat	tov begroot	aantal realisatie 2021	tov 2020	aantal begroot 2021	Realisatie 2020
Productie	95-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten gerealiseerd	😊 -7%	7.885 producten	↘	8.456 producten	prod. 8.999
		😊 -29%	7.225 *diensten (in uren)	↗	10.220 diensten (in uren)	uren 5.357
	100% realisatie programma plan	😞	19.389 uren PCH/PAB.	↗↗		
Tijdigheid	% van de klachtmeldingen, die in behandeling genomen zijn binnen de norm <3 dagen		gemeten percentage is laag. Zie toelichting			😞 53%
Kwaliteit	Mdw. voldoen aan VTH - % volledige naleving	😊	% niet te bepalen			😊 95% 😊 72%
Klanttevredenheid	% (zeer) tevreden over de dienstverlening - controles - klachtafhandeling	😊	90% 74%			😊 77% 😊 89% 😊 60%
Financiële realisatie		10%	saldo	↗	saldo	saldo
	- kosten (x € 1.000)	😊 -2%	€ 9.805	↗*	-€ 236 € 10.004	€ 956 € 6.888
	- baten (x € 1.000)	😊 11%	€ 10.888	↗*	€ 9.768	€ 7.844

*In '20 de coordinatie PCH is toegerekend aan stelsel. In '21 aan Toezicht & HH. Samen zijn de kosten/baten neutraal tov '20

Toelichting op de resultaten van programma toezicht en handhaving

- **Productie.** In 2021 hebben we de begrote productie als totaal niet gerealiseerd. Het aantal vervolgccontroles blijft achter. Dit komt voornamelijk door het energietoezicht waar de termijnen vaak aansluiten bij natuurlijke investeringsmomenten en dus veel termijnen over de jaargrens heen gaan. Vanwege de Covid-19 pandemie heeft het festivalseizoen stilgelegen en is het aantal vuurwerkevenementen fors minder.

Het totaal aantal diensten is in 2021 minder geweest, met name 'specifieke expertise inbreng'.

Daarnaast is een deel van de producten en diensten ondergebracht bij het programma Complexe handhaving. Dit is niet in de begroting verwerkt.

Bouwtoezicht heeft in 2021 zijn handen vol aan de uitvoering van de in 2020 verleende 'kleinere' vergunning. We hebben minder bouw gerelateerde klachten afgehandeld. Dat geldt ook voor de cijfers 'bestaande bouw controles Briks'. In 2021 zijn vanwege de pandemie de eerste maanden minder medewerkers op pad geweest om panden te bezoeken. Daarom blijft de post 'bestaande bouw-kamerverhuur' achter.

- We voeren het toezicht uit op bodemsaneringen voor de gemeenten Nijmegen en Arnhem en de provincie Gelderland. We ervaren dat controles tijdens de uitvoering van saneringen meer tijd kosten, omdat zaken vaker niet (geheel) op orde zijn en we een deel van deze zaken ter plekke oplossen, en een deel loopt via een handhavingstraject. Ook met evaluaties van saneringen merken we steeds vaker dat we om aanvullende informatie moeten vragen of aanvragen volledig afkeuren en een geheel nieuwe evaluatie moet worden ingediend. Vanuit toezicht Bbk (Besluit bodemkwaliteit) is veel aandacht geweest voor de problematiek van immobilisaat, een bouwstof gemaakt van onder meer verbrandingsslakken. Bij onjuiste toepassing kan immobilisaat milieuproblemen (o.a. verontreinigd grondwater) veroorzaken. Een tikkende tijdbom. We houden ook toezicht op tanksaneringen en aanleggen van GBES (bodemenersystemen). In katern 2 geven we de realisatie per product en dienst in relatie tot programma en taakveld weer.
- **Tijdigheid.** Een aantal grote bedrijven zorgt voor veel klachten. Met de klagers zijn afspraken gemaakt over tijdigheid in onze afhandeling van de klacht. Deze afspraken beïnvloeden het percentage in de klanttevredenheidsscore. Hoewel het percentage laag is, is de klanttevredenheid naar wens. In 2022 wordt het proces heringericht en verwachten we dat de cijfers betrouwbaarder zullen zijn.
- **Kwaliteit.** We meten de kwaliteit / robuustheid van de organisatie mede door scores op de VTH-kwaliteitscriteria. Deze bevatten 27 expertise velden (versie 2.2). De velden zijn niet één op één te koppelen aan de programma-indeling van het Gelders Stelsel. Qua toezicht en handhaving is ODRA robuust.
- **Klant tevredenheid.** 90% van de respondenten is tevreden of zeer tevreden over hoe wij controles uitvoeren. Dat is een stabiel percentage. De respondenten zijn tevreden over de professionaliteit van onze medewerkers en het prettige persoonlijke contact. Klanten (10%) scoren lager als zij verrast worden door niet-aangekondigde controles.
- **Tevredenheid klachtafhandeling.** Over onze dienstverlening bij klachtbehandeling is 51% van de respondenten tevreden of zeer tevreden. In het vierde kwartaal van 2021 daalde dit percentage. Respondenten zijn tevreden over de snelheid waarmee de klacht is opgepakt, dat ze het gevoel hebben serieus te worden genomen en dat de klacht is opgelost.
- **Kosten en baten.** De kosten en baten laten een saldo zien van ruim € 1 miljoen. Ook ten opzichte van de begroting is er een relatief grote afwijking. Dit heeft te maken met complexe handhaving. Deze zijn nu binnen dit programma opgenomen, voorheen deels onder stelseltaken. In de toerekeningmethodiek loopt dit nog niet geheel synchroon.

D Adviseurs geluid, trillingen en emissies

[intro]

ODRA beschikt over de expertise om partners en andere opdrachtgevers gericht en gedegen te adviseren over geluid, trillingen, licht, emissies, luchtkwaliteit, bodem, duurzaamheid en externe veiligheid. We geven omgevingsadviezen en dat doen we veelal op basis van concrete vragen (vraag-gestuurd en maatwerk) van onze partners. We adviseren ook op projectbasis, zoals emissiemetingen bij bedrijven met een zware milieubelasting.

Metten en advies

Metten is weten en dat geldt zeker wanneer de kwaliteit van de leefomgeving in het geding is. Als geaccrediteerde meetdienst zijn onze experts betrokken als adviseur bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Zij werken voor ODRA-teams, de omgevingsdiensten in Gelderland en andere provincies. Zo zijn het afgelopen jaar metingen verricht voor de Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Omgevingsdienst Twente. Provincie Gelderland is onze belangrijkste opdrachtgever voor metten bij complexe inrichtingen. Onze deskundigen doen luchtkwaliteitsmetingen langs wegen, zoals de Pleyroute, Traverse Dieren, Lochem en Zutphen. Ook in 2021 zien we dat de Covid-19 pandemie maatregelen tot gevolg hebben dat de vraag naar adviezen kleiner is en dat minder controles zijn uitgevoerd. Bij asfaltcentrales en biomassa gestookte installaties zijn in opdracht van provincie en gemeenten door onze mensen metingen gedaan.

Juridische diensten

We geven leiding aan de provinciale programma's Toezicht en handhaving complexe provinciale bedrijven en Aandachtsbedrijven. We geven ook voor reguliere werkzaamheden van onze partners juridisch advies. De eerste stappen naar verbetering van de kwaliteit van onze juridische diensten zijn gezet door meer en betere afstemming, frequenter contact en korte communicatielijnen met onze partners. De feedback van onze partners is waardevol voor ons en leidt tot verbetering van ons werk.

Minder verkeerslawaaï

In 2021 hebben we de uitvoering voortgezet van een aantal geluidsaneringsprojecten in Arnhem, zoals de Huissensestraat, de Apeldoornseweg en Trans. Met subsidie van Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV) wordt de geluidsoverlast van wegverkeer verminderd. Er worden geluid reducerende wegdekken en geluidwerende voorzieningen aan gevels aangebracht. Verder is geadviseerd bij nieuwbouwprojecten en transformaties om de geluidhinder van wegverkeer in nieuwe situaties zo veel mogelijk te voorkomen.

Toezicht met drone

Sinds eind 2020 hebben we een drone en twee opgeleide piloten. We zijn in staat om luchtfoto's en video's te maken die onderdeel zijn van onderzoek en voldoen aan wettelijke eisen. We ondersteunen meerdere disciplines, zowel in milieu als bij bouw. 2021 heeft in het teken gestaan van regelen om veilig te kunnen vliegen en om binnen de gecompliceerde regelgeving te kunnen vliegen. De overgang van Nederlands naar Europees recht heeft heel wat voeten in aarde. De piloten hebben desondanks veel geoefend om goed te kunnen vliegen. De verwachting is dat voorjaar 2022 alles zover is geregeld dat we echt de lucht in kunnen om toezicht te houden bij grondverzet, in kaart brengen van groene daken, volumebepaling bij afvalverwerkers en uitvoeren van metingen aan de schoorsteen van uitstoot. Wij zijn nauw betrokken bij de landelijke ontwikkelingen op het gebied van drone-inzet.

Resultaten programma advies

Programma Advies	Beoogd resultaat	tov begroot	aantal	realisatie 2021	tov 2020	aantal	begroot 2021	Realisatie 2020
Productie	90% uren is geleverd	 10%	14.253	diensten (in uren)		12.968	diensten (in uren)	uren 15.813
			4.702	uren PCH/PAB.				
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		100%					100% geaccrediteerd
Klant tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		wordt niet gemeten					nvt
Financiële realisatie		-13%	saldo	-€ 214		saldo	-€ 43	saldo € 227
	- kosten (x € 1.000)	 3%	€ 1.813				€ 1.765	€ 1.228
	- baten (x € 1.000)	-7%	€ 1.599				€ 1.722	€ 1.455

Toelichting op de resultaten van programma advies

- **Productie.** Onze adviesproducten zijn vraaggestuurd én in de regel maatwerk, waarbij sprake is van grote(re) aantallen met een grote spreiding in de urenbesteding. We kunnen adviesproducten om die reden moeilijk begroten. Ten opzichte van de begroting 2021 is de vraag met ruim 30% gedaald. Het werkelijke aantal uren voor geluidsanering wegverkeer en beheerskaarten milieu (zones) is aanzienlijk minder dan begroot. Het aantal uren voor omgevingsadviesrapport daarentegen zijn fors meer. In katern 2 zijn de realisaties per product en dienst in relatie tot het programma en taakveld weergegeven.
- **Kwaliteit.** We hebben in 2021 voor de meetdienst de accreditatie verlengd zien worden. 100% van de medewerkers die getoetst zijn, voldoet aan de kwaliteitscriteria VTH 2.2.
- **Klanttevredenheid.** We meten niet specifiek in kwantitatieve zin. In plaats daarvan vindt regelmatig afstemming met onze partners plaats.
- **Kosten en baten.** De kosten zijn hoger dan begroot, de baten lager vanwege het achterblijven van vraag gestuurd werk. Het saldo is daardoor negatief. Daarnaast is er een overheveling geweest van een deel van adviestaken naar het provinciale programma Toezicht en handhaving complexe bedrijven, die niet in de begroting zijn verwerkt.

E Focus op projecten en innovatie

[intro]

In maart 2020 hebben we de structuur van de werkorganisatie vernieuwd. We werken nu met zes teams van circa 20-25 medewerkers, een kleine staf en een bureau Bedrijfsvoering. Een belangrijk doel van de organisatieverandering is om meer focus en betere sturing te kunnen geven aan de projecten en programma's binnen ODRA. Daarom is een apart, zevende, team PPI (Programma's Projecten en Innovatie) samengesteld. Dit jaar is verder 'gebouwd' aan het team, parallel aan de uitvoering van de hieronder toegelichte projecten. Een belangrijk resultaat uit 2021 zijn de afspraken met de partners over de sturing (thema-overleggen met partners) en financiën.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet, op zijn vroegst 1 januari 2023 heeft grote impact op het werk van gemeenten, provincie en omgevingsdiensten. We hebben afgelopen jaar onze partners per kwartaal op de hoogte gebracht van de voorbereidingen op de Omgevingswet. Samen voorbereiden op de Omgevingswet komt hierin nadrukkelijk naar voren. De werkgroep bruidsschat heeft de wet verkend en de werkgroep vergunningen heeft werkafspraken gemaakt. Op regionaal en ook provinciaal niveau hebben we in ketensessies en in de sessies 'toepasbare regels', afgestemd over de veranderingen ten opzichte van de huidige situatie.

Onze medewerkers hebben in 2021 inhoudelijke trainingen gevolgd. Zowel trainingen over de Omgevingswet in het algemeen, als over specialistische kennis gericht op specifieke behoeften. Ons zaakstelsel is aangesloten op het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en we kunnen adviezen via ons zaakstelsel uitzetten door middel van de functionaliteit SWF. In de werkgroep DSO hebben we met onze partners afgestemd over inregelen van de behandeldienst en de aansluitingseisen. We zijn klaar voor de invoering van de Omgevingswet. Voorbereiden op de Omgevingswet ligt op schema. 2022 zal vooral in het teken staan van oefenen met de wet en de processen.

Ondermijning

Ondermijning en de dunne grens tussen onder- en bovenwereld, is voor ons en onze partners een belangrijk onderwerp. We hebben het thema ondergebracht in een project en willen daarmee bereiken dat we aan de voorkant proactief mee gaan denken over hoe we adequaat kunnen inspelen op signalen uit het veld. Dat doen we onder meer door analyses te maken, gerichte controles en intensiever samenwerken met ketenpartners. De focus van de aanpak op ondermijnende criminaliteit heeft gelegen op bedrijventerreinen en buitengebied.

We hebben een prominente rol in het project Theseus, dat begin 2021 is gestart op initiatief van de provincie Gelderland. Het project Theseus richt zich op de aanpak van ondermijnende criminaliteit op Gelderse bedrijventerreinen. Door middel van data-analyse en toezicht worden onder regie van gemeenten samen met ketenpartners (RIEC en Politie) bedrijventerreinen in beeld gebracht en gecontroleerd. Signalen van ondermijnende criminaliteit worden gedeeld met de betrokken partners.

Programma energie

Samen met onze partners hebben we een grote bijdrage geleverd aan energiebesparing en de doelstellingen uit het Gelders Energieakkoord. In 2021 zijn er 276 bedrijven bezocht. Vanuit de energiebesparende maatregelenlijst is gekeken of deze bedrijven voldoen aan de energiewetgeving. Ook via regulier toezicht worden alle relevante bedrijven geïnformeerd over energiebesparing en de energiebesparingsplicht. Zo proberen we jaarlijks de registratie van de energiegegevens in ons zaakstelsel te verbeteren.

Niet alle bedrijven hebben voldaan aan de energiebesparingsplicht. Deze 'duikers' komen nog steeds boven drijven. Het gerichte EML-toezicht loont. In totaal zijn er 322 EML-(her) controles uitgevoerd. In het algemeen zien we bij ongeveer 60% van de bezochte bedrijven overtredingen in verschillende gradaties. Hier wordt, na de hersteltermijn, een hercontrole uitgevoerd en in enkele gevallen wordt een handhavingstraject gestart. Naast de preventieve controles worden bedrijven ook bereikt en ondersteund via stimuleringstrajecten. Het voordeel van een stimuleringstraject is dat een nauwe samenwerking met een bedrijf kan leiden tot meer energiebesparing dan het wettelijk minimum. Intern is de ambitie om het programma energie zo integraal mogelijk in te vullen en verdeeld over verschillende teams. Ook met het oog op de komst van de Omgevingswet is dit wenselijk.

Circulaire economie

In het afgelopen jaar hebben we deelgenomen aan verschillende projecten op het gebied van circulaire economie. Voorbeelden zijn een onderzoek in Rheden en de samenwerking met drie andere omgevingsdiensten, aan een verkenning in opdracht van het Interprovinciaal overleg (IPO). In deze verkenning is vooral gekeken naar de kansen om als omgevingsdienst een bijdrage te kunnen leveren, maar ook de belemmeringen die omgevingsdiensten in de praktijk tegenkomen zijn in beeld gebracht. De vier omgevingsdiensten komen tot min of meer dezelfde conclusie: op dit moment biedt de huidige wet- en regelgeving maar beperkt ruimte om vanuit het VTH-stelsel bij te dragen aan een meer circulaire economie.

Tegelijkertijd doen zich ook kansen voor; het contact met ondernemers biedt de mogelijkheid tot signalering en advisering, delen van kennis en verbinden met relevante partijen. Over het algemeen

blijkt dat meer maatwerk én kennis nodig zijn om binnen de bestaande kaders van het VTH-stelsel die rol te pakken.

In het kader van de provinciale opdracht om circulaire economie (CE) bij de Gelderse OD's meer onder de aandacht te brengen en meer inhoud te geven, is opdracht verleend voor een training- en opleidingstraject CE voor de omgevingsdiensten in Gelderland. De provincie heeft hiervoor € 10.000 per dienst beschikbaar gesteld. Deels voor ontwikkelen van het programma deels voor deelnemen aan het trainingstraject. Omgevingsdienst Nijmegen (ODRN) is de trekker van dit traject. Er zijn twee werkgroepen samengesteld van medewerkers; werkgroep 'Opleiding en training' en werkgroep 'Gemeenten'. De werkgroep 'Opleiding en training' heeft in 2021 een concreet trainingsprogramma van zes modules voor 2022-2023 opgesteld, met als doel om zowel bij bedrijven als bij medewerkers het onderwerp circulaire economie 'onder de arm' te nemen in het dagelijks werk.

Om de kennis van de omgevingsdiensten op het gebied van circulaire economie verder te ontwikkelen hebben wij meegedaan aan de brainstormsessies die georganiseerd zijn door de ODNL-academie. In deze sessies is een opleidingskader opgezet en we hopen zo snel mogelijk een geschikte opleider te vinden om de opleidingen uit te kunnen voeren.

Om de verschillende activiteiten op het gebied van circulaire economie te borgen bij ODRA en de kennis hierover intern te delen is er een projectgroep samengesteld met medewerkers uit verschillende teams. We verwachten voor het jaar 2022 nieuwe opdrachten die door het Interprovinciaal Overleg (IPO) en Omgevingsdienst NL worden belegd. Hier gaat ODRA mogelijk weer een rol innemen.

Gezamenlijke diensten

Wij voeren voor alle partners en andere omgevingsdiensten gezamenlijk een aantal diensten uit. Voorheen 'abonnementen', nu noemen we het gezamenlijke diensten, waaronder piketdienst, samenwerking met strafrecht, gegevens(data)beheer, ketensamenwerking en klantendesk (bouw en milieu). Deze diensten worden bekostigd door alle partners op basis van fixed price. In katern 2 geven we een overzicht van de kosten voor deze gezamenlijke diensten.

Resultaten programma projecten en algemeen

Programma Projecten	Beoogd resultaat	tov begroot	aantal	realisatie 2021	tov 2020	aantal	begroot 2021	Realisatie 2020
Productie	90% van het aantal begrote producten én 90% uren is geleverd	☹️ -100%	0	producten	↔️	50	producten	prod. 0
		☹️ -23%	8.534	*diensten (in uren)	⬆️	11.031	diensten (in uren)	uren 5.503
		☹️	12.545	PCH/PAB.	⬆️⬆️			
Juridische kwa	% bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard, danwel		87%					😊
Klant tevreden!	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		wordt niet gemeten					Nvt
Financiële realisatie		-21%	saldo	-€ 502	⬇️	saldo	€ 233	saldo -€ 312
	- kosten (x € 1.000)	☹️ -32%	€ 2.927		⬇️		€ 4.273	€ 2.465
	- baten (x € 1.000)	-46%	€ 2.425		⬆️		€ 4.506	€ 2.153

* In '20 was de coordinatie PCH toegerekend aan stelsel. In '21 aan Toezicht & HH. Samen zijn kosten/baten neutraal tov '20

Toelichting

- **Productie.** Het is eigen aan projecten dat deze jaarlijks in omvang en aantal sterk kunnen verschillen. Dat is lastig voor de begroting. In 2021 zien we daardoor een afname van van het aantal gerealiseerde uren. In katern 2 geven we een toelichting op de realisatie per product en dienst.
- **Klant tevredenheid.** In thema-overleggen overleggen we onze partners inhoudelijk en procesmatig over de verschillende projecten. De feedback wordt in de organisatie terug gelegd.

- **Kosten en baten.** Zowel de kosten als baten zijn fors lager dan begroot. Per saldo ook negatief. Oorzaak is achterblijven van vraag-gestuurd werk, maar ook de relatief hogere personeelskosten van medewerkers op de projecten.

F We werken samen in Gelderland

[intro]

In Gelderland zijn sinds 2013 zeven autonome omgevingsdiensten actief. We werken als ODRA met de zes collega omgevingsdiensten samen waar het nuttig, effectief en efficiënt is. Deze afspraken gaan door het leven als 'de stelseltaken'. Wij nemen de stelseltaak handhaving en toezicht provinciale complexe bedrijven voor onze rekening. Daarnaast voeren we als collectieve dienst het Diepgaand administratief toezicht (DAT) en het Landelijk meldpunt afval (LMA) uit.

Een terugblik

BOA en BSBm door Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV, Harderwijk)

- Project 'De basis op orde' heeft in 2021 een vervolg gekregen. Doel is dat alle diensten wat betreft de inzet van strafrecht en Bijzondere Opsporingsambtenaren (Boa) tenminste gaan voldoen aan een vergelijkbaar basisniveau. Borgen van de toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie is bij een aantal diensten nog een ontwikkelpunt. Daarnaast maakt de krapte op de arbeidsmarkt het lastig om voldoende, goed gekwalificeerde Boa's aan te trekken.
- De in 2020 ingezette toename van het aantal opgemaakte bestuurlijke strafbeschikkingen milieu (BSBm) is in 2021 op hetzelfde, hogere niveau gebleven. Ten behoeve van de informatie-uitwisseling is in 2021 een periodiek overleg opgestart met politie en Openbaar Ministerie (OM).

Portaal, Kennis en Communicatie door Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ, Apeldoorn)

- Portaal faciliteert en werkt samen waar dat logisch en nodig is. Dat doen zij op het gebied van kennisdeling en communicatie. Goede samenwerking met de ketenpartners is gebleven. Met name de samenwerking met het OM is geïntensiveerd. Er is beperkter operationeel overleg (OOOG) en tactisch overleg (TOOG). Daarnaast is rond het TOOG een 'special' georganiseerd over de Omgevingswet in relatie tot strafrecht.
- Waar onderzoeksjournalisten in processen en projecten zijn gedoken, die niet altijd even soepel verlopen bij omgevingsdiensten, zorgde Portaal voor een passende mediastrategie.
- Het onderzoek naar een mogelijke fusie tussen OVIJ en ODNV is gestart in 2021.
- In 2021 zijn in totaal acht nieuwe websites gerealiseerd die in opmaak en structuur veel op elkaar lijken. Ook een gezamenlijke website voor de Gelderse omgevingsdiensten is live.
- We zijn gestart met een toegankelijkheidsonderzoek naar alle websites. De ODRA-website scoort met 44 punten op een totaal van 50 goed.
- Met de zeven omgevingsdiensten in Gelderland is gewerkt aan een gezamenlijke arbeidsmarktcampagne. Begin 2022 wordt deze gelanceerd.

Bestuurlijk & Juridisch door Omgevingsdienst Achterhoek (ODA, Hengelo)

- Er zijn belangrijke eerste stappen gezet in opstellen van samenwerkingsafspraken over de rolverdeling voor wat betreft privacywetgeving (AVG).
- Daarnaast heeft de Omgevingsdienst Achterhoek zich verdiept in de wetswijzingen aangaande Wet open overheid en Wet elektronische publicaties.

AVG en Kwaliteit 2021 door Omgevingsdienst de Vallei (ODdV, Ede)

- Werkgroep AVG is gestart en werkt samen met anderen relevante expertgroepen.
- Beschikbaarheid externe expert voor AVG-vraagstukken.
- De Functionaris Gegevensbescherming is in functie.

- We werken mee aan de borging van de robuustheid van het Gelders Stelsel in lijn met de 'visie stelseltaak kwaliteit'.
- Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten is samengewerkt om aansluiting te vinden en kennis te over kwaliteitscriteria.

HRM 2021 door Omgevingsdienst Achterhoek (ODA, Hengelo)

- Samen met de OR-voorzitters is een convenant opgesteld hoe centrale medezeggenschap vorm te geven. Voornaamste reden is het arbeidsvoorwaardenreglement van de Gelderse omgevingsdiensten en streven om gelijke arbeidsvoorwaarden te hanteren voor een sterkere gezamenlijke positie op de arbeidsmarkt.
- De samenwerking leidt tot ruimte voor een lokale gesprekkencyclus door aanpassing van het arbeidsvoorwaardenreglement, met betrokkenheid van de medezeggenschap.
- We delen kennis over uiteenlopende Human resources (HR) gerelateerde onderwerpen. De impact van corona op de werkvloer is veel besproken. Daarnaast is in het najaar van 2021 de nieuwe cao Samenwerkende Gemeentelijke organisaties (SGO, werkgevers) 2021-2023 uit onderhandeld.

Ketentoezicht door Omgevingsdienst Rivierenland (ODR, Tiel)

- Ontwikkeling handelingskader met politie en omgevingsdiensten bij het aantreffen van een drugsclub of drugsafval;
- Meewerken aan het landelijk Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2021.
- De ODR trekt het ketentoezicht voor Gelderland, maar we hebben als ODRA op aantal fronten ook aan ketentoezicht gewerkt. Zo is er ism RWS een project gaande bij een afvalverwerker. Daarbij zijn onze mensen van bodemtoezicht en onze informatiespecialist nauw betrokken. In '21 is ook een onderzoek gedaan naar een andere afvalverwerker naar de herkomst en de bestemming van stromen. Hier hebben wij vanuit bodemtoezicht de projectleider geleverd. Ook in dit project wordt samengewerkt met politie en toezichthouders van RWS en de IL&T. Eveneens loopt er een onderzoek naar een voormalige stort. Alle genoemde projecten lopen door in 2022.

I-GO door Omgevingsdienst de Vallei (ODdV, Ede)

- In 2021 heeft I-GO (databeheer) een doorgestart gemaakt in een nieuwe vorm, met de focus op functionaliteit om de kwaliteit van data te controleren en te verbeteren.
- De intentie is uitgesproken om te komen tot een nieuw programma 'transitie naar data-gedreven werken' voor omgevingsdiensten onder de naam 'Gelders Datalab'. Dit programma is tot stand gekomen met hulp van Royal HaskoningDHV en heeft nog niet tot besluitvorming geleid.

Complexe vergunningverlening door Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN, Nijmegen)

- In Nijmegen is gewerkt aan verbetering van de werkprocessen vergunningverlening voor complexe bedrijven, met als doel meer uniformiteit.
- De landelijke samenwerking van de zes landelijke BRZO-diensten en BRZO-teams is geprofessionaliseerd.
- Voor 17 bedrijven waar ODRA toezicht houdt en verantwoordelijk is voor handhaving zijn nieuwe vergunningen opgesteld en verleend.

Complexe handhaving door Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA, Arnhem)

Per 2020 voert ODRA het programma 'Complexe handhaving' uit. Wij zijn verantwoordelijk voor toezicht en handhaving bij alle complexe bedrijven in Gelderland waar de provincie Gelderland bevoegd gezag is. Op programmaniveau is afgelopen jaar de stap naar 'jongvolwassen' gemaakt. Vooral op het gebied van kwaliteitsverbetering en programma beheersing (feiten en cijfers) zijn stappen gezet.

We hebben aan de hand van concrete casussen aandacht besteed aan toepassen van de Landelijke handhaving strategie (LHS) en de onderbouwing van de keuze voor bepaalde classificering. We hebben een eindspurt gemaakt met de brancheplannen om vanaf 2022 te kunnen werken volgens de speerpunten in toezicht. Ook is hard gewerkt aan de kwaliteit en volledigheid van de cijfers in een dashboard. Het dashboard geeft niet alleen de provincie een beter inzicht in de stand van zaken. Het levert ook de mogelijkheid om 'real time' bij te sturen binnen het programma.

Aandachtsbedrijven

2021 stond in het teken van de startup van het programma 'Aandachtsbedrijven'. Bedrijven die gezien hun complexiteit in vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) extra aandacht nodig hebben. We werken met een pool van vijf projectleiders aan zeventien aandachtsbedrijven. Het programma kent een eigen dynamiek met onder meer media-aandacht op cases, pittige ontwikkelingen op dossiers en langdurige uitval in bemensing. Net als bij het programma 'Complexe handhaving' is door teamwork gelukt de dossiers op orde te houden.

In september is samen met de opdrachtgevers een eerste evaluatie van het programma uitgevoerd. De verbeterpunten zijn benoemd en concentreren zich op drie domeinen: processen, informatievoorziening en rolverdeling. Dat heeft geresulteerd in een aantal quick wins, die gelijk zijn opgepakt. Voorbeelden zijn nieuwe formats voor projectplannen en bestuurlijke notities, periodieke voortgang- en urenrapportage, een uniform dossierarchief en de introductie van 'Bedrijf in Beeld'. Dit is een traject om vroegtijdig potentiële aandachtsbedrijven te bezien en indien nodig door intensivering van toezicht en handhaving te voorkómen dat het aandachtsbedrijven worden. Het resultaat van regie op aandachtsbedrijven is dat drie bedrijven in 2021 zijn afgeschaald naar regulier. Op basis van uitgevoerde omgevingsscans zijn ook drie bedrijven toegevoegd aan het programma.

Samenwerking in 'Samen sterk'

Onder de vlag 'Samen sterk' werken ODRA, ODRN (Nijmegen) en de provinciale afdeling VVHH in opdracht van de gedeputeerde samen aan de uitvoering van de VTH-taken voor provinciale bedrijven 'als waren zij samen 1 uitvoeringsorganisatie'. Dat betekent extra onderlinge afstemming van de werkzaamheden en samen optrekken. In dat kader hebben ODRN en ODRA samen een dashboard ontwikkeld om de voortgang van VTH- werkzaamheden te monitoren.

Resultaten en kosten van de Stelseltaken

Programma	Beoogd resultaat	tov begroot	aantal	realisatie 2021	tov 2020	aantal	begroot 2021	Realisatie 2020
Stelsel - PCH /								
Productie PCH	90% van het aantal begrote producten én 90% uren is geleverd	nvt *		4.702				prod. 2.833
Diensten PAB	Idem	nvt *						uren 32.995
Overige Stelseltaken	idem	😊		363		202		uren 61
		> 100%						
Kwaliteit en tevredenheid	Afgesproken in projectplan met provincie							😊
Financiële realisatie stelseltaken			saldo	-€ 445	↗	saldo	-€ 31	saldo -€ 1.001
- kosten (x € 1.000)		😊	23%	€ 479	↘		€ 390	€ 4.133
- baten (x € 1.000)			-91%	€ 33	↘		€ 359	€ 3.132

* In '20 was de coordinatie PCH toegerekend aan stelsel. In '21 aan Toezicht & HH. Samen zijn kosten/baten neutraal tov '20

Stelseltaken x € 1.000	realisatie 2021		begroot '21	2020
	kosten	baten		real. '20
I-Go	49,9		84,0	63,10
Kennis en portaal	83,9		104,0	111,50
Ketenhandhaving	104,1		106,0	101,40
Kwaliteit en coördinatie	17,0		37,0	17,00
Personeel en organisatie	19,4		23,0	19,90
BSBm	13,2		14,0	13,20
Complexe vergunningen	39,7	-39,7		15,40
Contributie OD-NL	30,7		30,0	
Overig	7,6		0,7	13,70
- Prov. Meldpunt milieu	12,5			
- Inspectie leefomgeving	10,0			
Totaal (kosten OD's)	387,9	-39,7	398,7	355,2
Stelseltaken ODRA			Begroot '21	Baten'20
- Complexe handhaving	2.168,0	3.031,0	3.396,8	3.141,9
- Aandachtsbedrijven	802,7	853,0	1.020,5	61,8

Complexe vergunningen

ODRN heeft als taak de vergunningen voor de complexe bedrijven in Gelderland te verzorgen. Nijmegen doet dat ook voor onze gemeentelijke complexe bedrijven. In 2021 zijn meer vergunningen afgegeven dan in 2020. De kosten en aantallen vergunningen voor de partners zijn hieronder weergegeven.

Milieuvergunningen ODRN					
x € 1.000	real. 2021	aantal '21	begroot '21	aantal '20	real '20
Arnhem	7,5	3	4,5	1	3,9
Duiven	0,8	2	0,0		
Lingewaard	0,0		20,7	1	2,9
Overbetuwe	2,1	2	13,8	1	7,3
Renkum	0,0		0,0		0,0
Rheden	0		6,9		
Zevenaar	29,3	10	13,8	1	1,2
totaal x € 1.000	39,7	17	59,7	4	15,3

G Werken aan doelmatige bedrijfsvoering

[intro]

In 2021 is een analyse gemaakt van de toekomstbestendigheid en doelmatigheid van onze bedrijfsvoering. Die analyse heeft aan het licht gebracht dat de bedrijfsvoering verder verbeterd kan worden, met als doel dat het primaire VTH-proces optimaal ondersteund wordt.

Grootste veranderingen

- Met OpenWave, ons nieuw zaakstelsel, zijn we op 6 januari 2021 live gegaan. Het is een applicatie waarin de registratie van vergunningen, toezicht en handhaving worden vastlegt. We werken daarin samen met meerdere omgevingsdiensten.
- Na een onderzoek op onze archief-functie, is afgesproken dat wij voor onze partners DIV-taken (beheer van documenten) gaan uitvoeren. In 2021 is gewerkt aan een document 'Structuurplan en business case'. In 2022 zetten we in op het verkrijgen van formeel mandaat en de uitrol van een solide en kwalitatieve dienstverlening richting onze partners.
- Al in 2020 hebben we een eigen ERP-systeem ingevoerd (SAP by design voor financiën, tijdschrijven, HRM, salarissen, inkoop). In 2021 hebben we SAP analytics Cloud (SAC) (BI-business intelligence-tool) verbeterd, onder meer door aan te sluiten op het nieuwe zaakstelsel. Dit proces heeft meer tijd gekost, maar de verbeterde sturings- en verantwoordingsrapportages zijn in 2021 opgeleverd.
- Waar we diensten afnemen van De Connectie (servicebureau gemeente Arnhem, Rheden en Renkum), hebben we deze tegen het licht gehouden en hebben we de dienstverlening beter gestroomlijnd. Sinds begin 2021 ondersteunen we ook zelf ons zaakstelsel dat tot op dat

moment bij De Connectie is ondergebracht. Per saldo verwachten we dat de kosten van huisvesting en (facilitaire) en ICT-ondersteuning kunnen worden verlaagd.

- We hebben eind 2021 negen eigen bedrijfsauto's - vier personenauto's en vijf speciaal ingerichte bussen (meten en advies, piket) - in gebruik. Bij vervangingsvragen hanteren we duurzaamheid als belangrijk criterium. Zo is een specifieke bus voor meten en advies in april 2021 vervangen door een volledige elektrische e-variant.
- Met zeven omgevingsdiensten werken we samen aan arbeidsmarktcommunicatie. Ook onze website is in 2021 vernieuwd, gebaseerd op een uniform format met de samenwerkende omgevingsdiensten in Gelderland.
- De laatste hier te noemen grote verandering is de outputfinanciering in 2020. Als gevolg van de twee provinciale programma's, die niet via het systeem van outputfinanciering werken, is intern een hybride systeem ontstaan en dat heeft veel impact gehad op de administratieve inrichting en rapportage structuur. We evalueren dit in de eerste helft van 2022.
- Outputfinanciering en outputsturing horen bij elkaar, vinden wij. In 2021 zijn we daarom gestart met de pilot 'Rijker verantwoord'. Een traject om van 'output' naar 'outcome' te gaan. In 2022 wordt hier vanuit ons innovatiefonds meer verder gegaan.

Maandelijks rapporteren

Met onze partners hebben we afgesproken dat we maandelijks inzicht geven in de voortgang van het werkpakket. Door de overgang naar OpenWave zijn de maandrapportages aangepast, een nieuw format en nieuwe structuur. We hebben de eerste drie maandcycli daarom overgeslagen. Vervolgens hebben we te kampen gehad met inhoudelijke tegenslagen qua data uit OpenWave. De gegevens in OpenWave worden 'zaakgericht' opgebouwd, terwijl onze managementinformatie 'productgericht' is. Het goed koppelen heeft tot diep in het najaar 2021 geduurd, met als gevolg dat wij en onze partners hebben moeten sturen met incomplete informatie.

Dashboards

Sturing van de organisatie vindt onder meer plaats aan de hand van een maandelijks dashboard. Het MT-dashboard is gebaseerd op de balanced score card en wordt eveneens gebruikt voor periodieke rapportages aan het Dagelijks bestuur en Algemeen bestuur. Met het dashboard geven wij inzicht in de risico's waarmee ook gestuurd kan worden op langere termijn. Daarnaast bevat het dashboard inzicht in de productie en urenbestedingen, voortgang op de werkprogramma's, financiën, bezetting, KPI's, verzuim en speerpunten. Voor de team- en projectleiding zijn met ons bedrijfsinformatiesysteem (SAC) specifieke dashboards beschikbaar gekomen. Dit is een on-going proces, ook voor 2022 staan nog tal van verbeteringen in de planning.

Facilitaire diensten

We huren kantoorruimte van de gemeente Arnhem, de facilitaire dienstverlening voor kantoor en ICT wordt geleverd door De Connectie. Met de Covid-19 pandemie is duidelijk geworden dat veel meer medewerkers blijvend een deel van de week thuis willen werken. Daarom hebben we besloten om per 1 november 2020 een deel van het gehuurde kantoorruimte op te zeggen. We beschikken nu nog over 102 werkplekken. De kosten in 2021 zijn tov 2020 hoger; toen zat er een eenmalige bate uit voorgaand jaar in verdisconteerd.

Huisvesting	ultimo 2021	2020	verschil
Gehuurde ruimte in m2	2.002	1.992	10
- aantal werkplekken	102	102	
Kosten huur kantoor in euro's	€ 421.780	€ 387.600	
Kosten huur (all-in) per m2 : euro's	€ 211	€ 195	8%
Aantal fte's (intern & extern, excl pool)	175	175	
- gemid. aantal mdw (intern/extern/stage)	230	204	
Beschikbare ruimte (m2) per fte	11,4	11,4	
Kosten per fte	€ 2.407	€ 2.217	9%

De facilitaire dienstverlening is in 2021 opnieuw totaal anders verlopen dan gepland. Werkruimtes zijn door De Connectie vanaf maart covid-proof gemaakt en thuiswerken is zo goed mogelijk gefaciliteerd. Vanwege deze maatregelen, met een korte opleving in de zomer, hebben gemiddeld circa 20 van onze medewerkers op kantoor gewerkt.

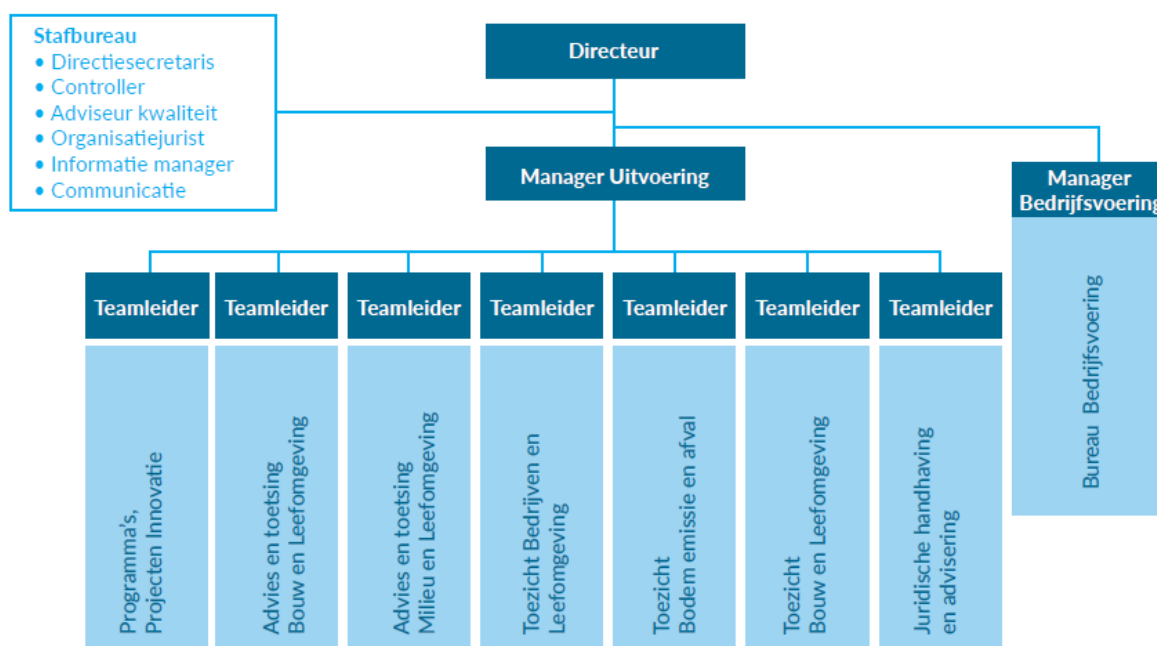
Een maatstaf voor de effectiviteit van de huisvesting is de verhouding tussen het aantal medewerkers en het aantal werkplekken (rijksnorm 0,7). De totale bezetting is (intern en alle vormen van inhuur) in 2021 is 185 fte. Een stijging van 11% (167 fte) ten opzichte van 2020. De maatstaf is rekenkundig te bepalen (%), maar geeft als gevolg van thuis werken geen enkele inhoudelijke waarde.

Organisatieontwikkeling

We hebben de organisatieontwikkeling voortvarend doorgezet. Veel van de voorgenomen veranderingen zijn in 2021 ingevoerd: zijn zes teams voor het primaire proces (VTH), een team Programma's projecten en innovatie (PPI), een kleine staf en een bureau bedrijfsvoering. In 2021 is veel aandacht geweest voor de 'zachte kanten' van onze organisatie. In verschillende (online) bijeenkomsten zijn de vier kernwaarden - samen, verantwoordelijk, vertrouwen en vakmanschap - aan de orde geweest en is gewerkt aan een nieuwe cultuur en aandacht voor medewerkers. Binnen bedrijfsvoering hebben we met hulp van een extern bureau een verbeterplan in gang gezet. We willen de processen binnen bedrijfsvoering stroomlijnen en optimaliseren.

Per team is een begin gemaakt met strategische personeelsplanning. Veelal is online gesproken met elkaar. Naast de beperkingen als gevolg van de corona-maatregelen heeft deze periode ons ook veel gebracht. We hebben andere vormen van effectief samenwerken ontdekt en ervaring mee opgedaan.

[plaatje] Organogram ODRA

Governance

In onze Gemeenschappelijke Regeling (GR) is de bestuurlijke structuur beschreven en geborgd. In 2021 is gewerkt aan een wijziging van de GR. Aanleiding is de Omgevingswet (Ow) en de Wet normalisering rechtspositie (Wrna) ambtenaren. Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt om aanpassingen door te voeren om de GR van ODRA meer in lijn te brengen met vigerende wet- en regelgeving. Tot slot is in het bestuur het voorstel voor nieuwe stemverhouding besproken. De nieuwe stemverhouding gaat in zodra de wijzigingen in de GR zijn vastgesteld door de deelnemers. Naar verwachting wordt de GR gewijzigd per 1 juli 2022.

Bestuur

Ons Algemeen Bestuur (AB) neemt besluiten op basis van de stemverhouding die is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling. De belangrijkste bevoegdheden zijn vaststellen van begroting en jaarrekening. Het AB is onze opdrachtgever. Elke partner beslist zelf over het mandaat dat zij verleent aan ODRA.

Het AB geeft gevraagd en ongevraagd alle informatie aan de gemeenteraden en Provinciale Staten die nodig is voor een juiste beoordeling van het door het bestuur te voeren en gevoerde beleid. Wij hebben geen audit comité. De toezichtrol ligt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Managementteam

Aan het hoofd van de interne organisatie staat de directeur. Hij is bevoegd voor het nemen van operationele besluiten en deelt deze verantwoordelijkheid met twee managers, uitvoering en bedrijfsvoering. Zij hebben mandaat voor aangaan van verplichtingen tot € 100.000. Daarboven ligt het mandaat bij het Dagelijks Bestuur (DB).

Het AB benoemt leden van het DB. Het DB komt zo vaak als nodig bijeen. In 2021 is dit vijf keer, waarvan één keer schriftelijk, één keer fysiek en drie keer online. Het DB is bevoegd en verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en operationele besluitvorming en hebben de eigenaarsrol. De voorzitter is voorzitter van AB en DB. Het AB is in 2021 ook vijf keer bij elkaar geweest, waarvan één keer schriftelijk en vier keer online.

In februari 2021 heeft mevrouw M. Albricht van de gemeente Rozendaal haar taken als algemeen bestuurder van ODRA neergelegd. De heer S. Warmerdam van de gemeente Rozendaal is per 9 februari 2021 geïnstalleerd als lid van het algemeen bestuur van ODRA.

Het dagelijks- en algemeen bestuur zijn in twee themasessies 1 juli 2021 en 8 juli 2021 bij elkaar geweest om te spreken over het rapport 'Om de leefomgeving' van de Commissie van Aartsen.

Regeling Besluit begroting verantwoording (BBV)

In het BBV is een aantal, voor het jaarverslag verplichte onderdelen benoemd, waarover een toelichting moet worden opgenomen. Dit betreft:

- Verbonden partijen, ODRA kent geen verbonden partijen;
- Lidmaatschappen, ODRA is lid van de werkgeversvereniging WSGO en lid van ODNL;
- Grondbeleid, ODRA heeft geen grond in bezit of pacht, dit hoort niet bij het takenpakket;
- Vennootschapsbelasting, ODRA is vrijgesteld van deze belasting na afspraak met Belastingdienst;
- Lokale heffingen, ODRA heft geen leges of heeft geen andere inkomsten uit hoofde van vergunningverlening dan wel handhaving. ODRA levert wel informatie aan partners ter berekening van de leges.

H Sociaal jaarverslag

Sociaal beleid

ODRA is een professionele, ambitieuze werkgever met een actieve werksfeer. Ruime ontwikkel- en opleidingsmogelijkheden zijn voor onze medewerkers voorhanden en hebben we geconcretiseerd in een opleidingsplan. We willen een goede werkgever zijn en streven tegelijkertijd naar realiseren van de organisatiedoelen alsmede realiseren van doelen van onze medewerkers. Medewerkers worden uitgenodigd het initiatief voor eigen ontwikkeling te nemen. De maatschappij is daarbij onze inspiratiebron.

Het is een continu proces van aanpassen aan de dynamiek op de arbeidsmarkt en de vraag van de partners naar expertises en kwaliteitsverbetering. Professionaliseren en ontwikkelen, flexibiliteit en samenwerken zijn voor alle medewerkers, naast duurzame inzetbaarheid, vereiste competenties en

randvoorwaarden. We werken flexibel in tijd en plaats en willen medio 2022 een ICT-infrastructuur te hebben die volledig locatie-onafhankelijk werken faciliteert.

De huidige krappe arbeidsmarkt stelt ons voor grote uitdagingen, daarom werken we aan vroegtijdig binden van potentiële nieuwe medewerkers door onder meer de banden met scholen te verstevigen. Daarnaast biedt ODRA moderne faciliteiten in arbeidsvoorwaarden als (aanvullend) geboorteverlof, de gelegenheid om te sporten en zijn we actief als het gaat over duurzame mobiliteit.

In het kader van strategische personeelsplanning kijken we verder vooruit. We willen klaar zijn voor morgen. Zo zijn we gestart met trainees, werken we aan ons imago als werkgever, is personeels- en capaciteitsplanning onderdeel van de teamplannen en zetten we bewust en resultaatgericht competentie management in bij onze ontwikkeling, zoals coaching on the job, werving en functiewaardering. In 2021 hebben we met de omgevingsdiensten in Gelderland een begin gemaakt met een gezamenlijke arbeidsmarktcampagne.

Lerende Organisatie

De wereld verandert snel en dat vraagt van ons wendbaarheid, snel inspelen op veranderingen en medewerkers aansporen zich constant te blijven ontwikkelen. ODRA wil een lerende organisatie zijn. In 2021 zijn stappen gezet op weg naar de ideale lerende organisatie. Onze kernwaarden samen, verantwoordelijkheid, vakmanschap en vertrouwen geven richting aan ons handelen. Wij stellen de klant centraal, leveren kwalitatief hoogwaardige producten en diensten, onze medewerkers zijn taakvolwassen (dé professional) en werken met plezier bij ODRA.

In 2020 is 'Het goede gesprek' geïntroduceerd waarin we de nadruk leggen op persoonlijke ontwikkeling in plaats van beoordeling. In 2021 heeft dat vorm gekregen. Medewerkers nemen meer en meer zelf de regie over hun eigen ontwikkeling.

Bedrijfsgezondheid

Sinds 2020 werken we samen met de arbodienst Care-to-work. Waar nodig schakelen we aanvullende specialistische diensten in. De bedrijfsadviseur van dit bedrijf is beschikbaar voor preventiegesprekken over vitaliteit en gezondheid in relatie tot het werk. Medewerkers komen in geval van een ziekmelding in contact met de bedrijfsadviseur en de bedrijfsarts. Care-to-work adviseert het management van ODRA over samenwerken aan een voorspoedig herstel.

De bezoeken in aantallen in 2021:

Bedrijfsgezondheid		Sociale inzetbaarheid		2021	2020
Spreekuur bedrijfsarts	15 bezoeken	Aantal stagiaires		6	6
Spreekuur bedrijfsadviseur	66 bezoeken	WW-uitkeringen		1	3
Preventief bedrijfsadviseur	4 bezoeken	Ouderschaps verlof		12	12
Preventief bedrijfsarts	1 bezoek	Zorgverlof		2	7

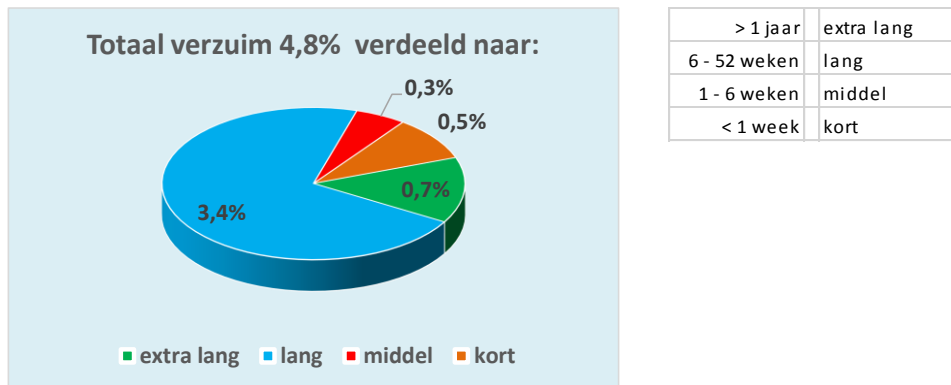
Duurzame inzetbaarheid

Wat heeft een positieve invloed op het vergroten van onze inzetbaarheid, en daarmee op een verlaging van het verzuim? Hoe houden we rekening met de gevolgen van vergrijzing? Hoe stimuleren we elkaar om in sterkere mate de eigen verantwoordelijkheid te pakken voor inzetbaarheid en gezondheid? Het zijn deze thema's waar we in 2021 en volgende jaren aan werken. We willen graag dat medewerkers werken in een omgeving die ze energie geeft en hen in de gelegenheid stelt om die energie gedurende hun loopbaan vast te houden. Het doel van ODRA is dat collega's hun werk goed kunnen blijven doen, breed inzetbaar blijven en langer fit en met plezier kunnen doorwerken.

ODRA zet zich in voor een breed draagvlak om met duurzame inzetbaarheid bezig te zijn, we investeren in een positief werkklimaat, we investeren in de stijl van leidinggeven en leidinggevendens voeren gesprekken met hun medewerkers over inzetbaarheid en vitaliteit.

Verzuim

Bij ODRA is het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over alle teams in 2021 4,8%. Dat is een stijging ten opzichte van de twee voorgaande jaren, waarin het percentage 4,5% is. Van de 4,8% zien we dat het grootste deel voortkomt uit verzuim dat langer duurt dan 42 dagen. Het verzuim heeft geen direct verband met covid-19. We denken dat de mogelijkheden om thuis te kunnen werken een positieve invloed gaan hebben op het aantal ziekmeldingen, vooral voor het kortdurend verzuim. Ten opzichte van het gemiddelde verzuim bij de gemeentelijke organisaties, doen we het niet zo slecht: 2019 is dat 5,8%, in 2020 is dat 5,5%.

Ons voornemen is om ziekteverzuimbeleid te integreren met een breder kader van duurzame inzetbaarheid. Waar mogelijk streven we naar uitwisselen van ervaringen met de omgevingsdiensten in Gelderland of vergelijkbare organisaties. We integreren de aandacht voor het ziekteverzuim in een breder kader van organisatiecultuur, werksituatie, loopbaan en vitaliteit.

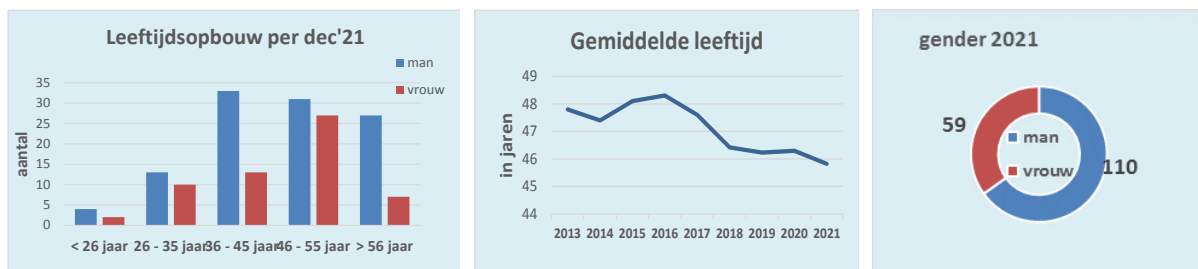
We zijn als organisatie verantwoordelijk voor de re-integratie van een zieke medewerker (eerste spoor binnen eigen organisatie). In het tweede jaar van ziekte moeten we het tweede spoor (passende functie buiten de organisatie) door ons ingezet worden. Dat doen we in samenwerking met Care-to-work. Indien noodzakelijk worden gespecialiseerde partners ingeschakeld, bijvoorbeeld voor de Arbo-technische beoordeling van een werkplek.

Medewerkers met een (tijdelijke) aanstelling die ziek uit dienst gaan, ontvangen een ziekteuitkering die door ons wordt betaald. We dragen het eigen risico voor uitkeringen in het kader van de Werkloosheidswet (WW).

Inclusie bij ODRA

Iedereen doet mee bij ODRA. De maatschappij is onze klant én inspiratiebron. We werken met 108 mannen (67,5%) en 52 vrouwen (32,5%), dat zijn in totaal 160 collega's, aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Bij ODRA zet de dalende lijn van de gemiddelde leeftijd door. Is de gemiddelde leeftijd voorgaande jaren nog boven de 46, nu is die 45,8 jaar. De meeste mannen zijn in de leeftijd van 36-55 jaar. Vrouwelijk collega's zijn in de leeftijd van 46 tot 55 jaar. Binnen de teams van Handhaving en Advies zijn vooral mannen werkzaam, vrouwen vooral bedrijfsvoering en staf.

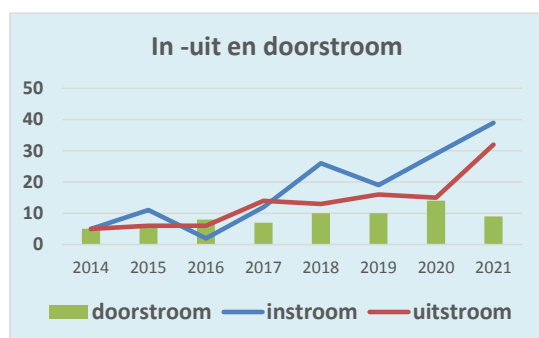
ODRA streeft naar een samenstelling van het personeelsbestand dat een afspiegeling is van de samenleving. De thema's waarmee we ons bezig houden zijn aantrekkelijk voor huidige generaties. Krapte op de arbeidsmarkt gooit roet in het eten. Nieuwe collega's zijn schaars. Onze vacatures worden zorgvuldig opgesteld om nieuwe collega's aan te spreken.

Inclusie en diversiteit is ons streven. Voor de inzetbaarheid van de vitale oudere medewerker maken we maatwerkafspraken over passende werkzaamheden en behoud van vakkennis voor de hele organisatie. De groep mannelijke collega's van 56 jaar en ouder, een kleine 17% van het totale ODRA-bestand, zal binnen 10-15 jaar vanwege pensioen uitstromen. Dat vraagt de komende jaren onze aandacht.

In-, door- en uitstroom

Groeien in een dynamische omgeving is de titel van dit jaarverslag. Dat blijkt onder meer uit het feit dat 39 nieuwe collega's zijn aangenomen in de loop van 2021. We zijn tevreden over koppelen aan ervaren collega's, bij wijze van buddy, aan nieuwe collega's. Dat geldt ook voor stagiaires. Zes stagiaires hebben hun opleiding een impuls kunnen geven met de praktijkervaring die zij bij ODRA hebben opgedaan.

We willen externe inhuur gaan beperken en vaste medewerkers blijvend binden. We hebben legio mogelijkheden om medewerkers te laten doorstromen naar een nieuwe uitdagende functie.

We zien over heel 2021 dat van 32 medewerkers afscheid is genomen. De grootste uitstroom heeft zich voorgedaan bij de teams Advies Bouw en Leefomgeving en Juridische Handhaving & Advisering. We zijn geslaagd om weer volledig op sterkte te zijn.

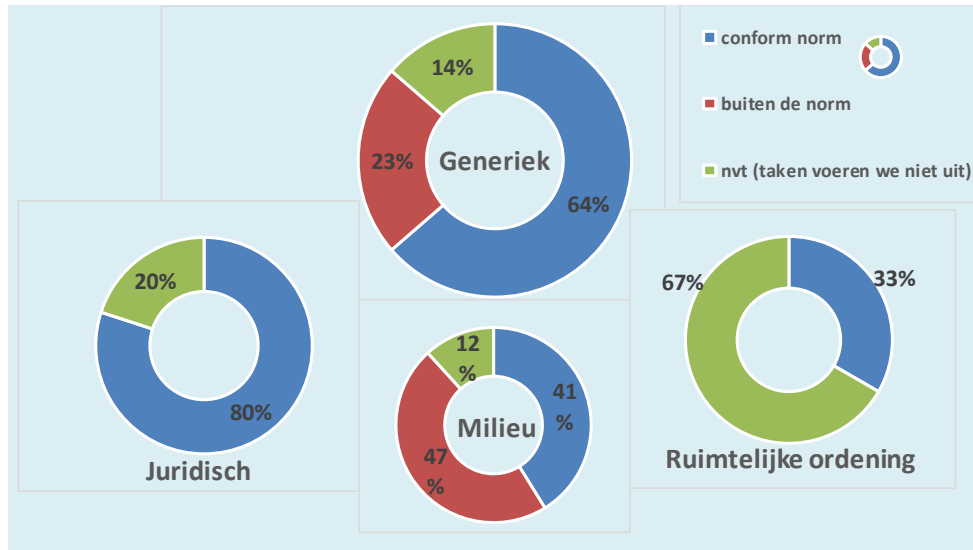
VTH Kwaliteitscriteria

De samenleving verwacht van ons professionele kwaliteit in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Gemeenten en provincies hebben meer taken gekregen voor de fysieke leefomgeving. Zij zijn volop bezig met grote opgaven zoals de energietransitie, (woning)bouwopgave en de omgevingswet. Om al deze taken goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk dat de kwaliteit van onze organisatie op orde is. VTH-kwaliteitscriteria dragen bij aan borgen en bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening.

Per 1 juli 2019 zijn nieuwe kwaliteitscriteria vastgesteld. In de praktijk betekent dit niet dat we direct en volledig moeten voldoen aan de nieuwe criteria, maar dat we daar wel naartoe moeten werken. 2020 stond in het teken van inzicht en overzicht en 2021 in het teken van organisatiebuustheid.

Voor 2022 is het streven dat het opleidingsplan in lijn is met de ontwikkelbehoefte van organisatie en medewerkers.

Door in-, door-, en uitstroom van medewerkers is het voldoen aan de gestelde normen een fluctuerend gegeven. Kwaliteitsbewustzijn en ontwikkeling van medewerkers is een constant punt van aandacht. Het digitale E-portfolio helpt daarbij. In 2021 is 55% van de reguliere opleidingskosten besteed aan VTH-criteria. Dit is 22% meer dan in 2020. ODRA is goed op weg om volledig robuust te zijn en te blijven op de VTH KC 2.2.

NB: In de bijlagen katern 2 is een verdere verdieping van de VTH KC 2.2 Kritieke Massa opgenomen.

De jaarrekening van ODRA is opgenomen in katern 2.

I Verantwoording en toelichting financiële cijfers

Inleiding - De grondslagen en uitgangspunten voor de jaarrekening 2021, die voor ODRA gelden, worden in hoofdzaak bepaald door de richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast zijn met de omgevingsdiensten in Gelderland en onze partners afspraken gemaakt over de programma- en taakveld indeling. We hanteren de volgende indeling: de programma's vergunningen, toezicht en handhaving, advies, projecten en stelseltaken en de taakvelden milieu en bouw.

In dit katern, naast de verantwoording over de programma's en taakvelden, geven we een categoriale verantwoording: de zogenoemde staat van 'baten en lasten'. De analyse en de toelichtingen zijn in dit katern toegespitst op de categoriale staat van baten en lasten. De toelichting op de resultaten per programma en taakveld zijn in katern 1 vermeld.

Grondslagen en uitgangspunten

Voor de jaarrekening 2021 gelden de volgende grondslagen en uitgangspunten:

- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
- Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop de dienst en/of product betrekking heeft:
 - Baten betreffen de bijdragen van partners, omgevingsdiensten in Gelderland, derden, Provinciale programma's ('Complexe handhaving' (PCH) en 'Aandachtsbedrijven' (PAB) en overige inkomsten (waaronder subsidies)
 - Voor nog niet afgeronde producten (onderhandenwerk) wordt op basis van de reeds verstreken doorlooptijd in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd per product, een percentage berekend. Dat percentage x het tarief van betreffende product is de waarde die is opgenomen
 - Lasten zijn de personeelskosten (eigen medewerkers en inhuur), huisvesting, facilitair, bovenregionale kosten, advieskosten en materiële kosten voor projecten
- Directe kosten en overhead onderscheiden we in:
 - Directe kosten, betreffen personeelskosten en kosten die volledig gerelateerd kunnen worden aan het primaire proces. Deze kosten worden toegerekend aan de programma's op basis van de verhouding van de tijdsbesteding van de medewerkers
 - Overheadkosten (indirect) zijn de loonkosten van de medewerkers bedrijfsvoering, staf en management/teamleiding, huisvesting, ICT en facilitair voor zover deze niet worden gemaakt voor projecten en specifieke opdrachten en activiteiten in het primaire proces
- Voorzieningen worden berekend op basis van het financiële risico, toekomstige kosten voor zover deze tijdens het opstellen van de jaarrekening (februari 2022) konden worden vastgesteld
- Exploitatieresultaat is het verschil van baten, lasten en dotatie/onttrekking aan voorzieningen. Het exploitatieresultaat wordt na afsluiten van het boekjaar gemuteerd op de Algemene reserve en Bestemmingsreserves, tenzij anders wordt besloten door het Algemeen Bestuur
- Algemene reserve is maximaal 5% van de jaarlijkse exploitatielasten (max € 500.000). Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot instellen van Bestemmingsreserves. Mocht na verrekenen van het exploitatieresultaat 2021 met de Algemene Reserve en/of bestemmingsreserves nog een saldo

resteren, dan kan dit, op basis van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling, via de sleutel 'stemverhouding' worden afgerekend

- Met betrekking tot de continuïteit van ODRA: Er zijn geen meerjarige toezeggingen van klanten aan ODRA over de meerjarige begroting. Elk jaar wordt op basis van de geaccordeerde begroting een werkprogramma afgesproken. De bijdragen zijn voor een deel van structurele aard, ODRA voert de wettelijke taken voor milieuvergunningen en toezicht uit.

Covid-19 pandemie

De covid-19 pandemie heeft op onderdelen van de bedrijfsvoering van ODRA effect gehad. Bijvoorbeeld een verminderde vraag omdat evenementen en vuurwerkcontroles niet zijn doorgegaan. Regulier werk, waaronder controles en bouwvergunningen, heeft minder tot geen invloed ondervonden van covid-19 pandemie. We zien bij bedrijfsvoering vooral effecten op de reiskosten en opname van verlof.

Het tweede jaar van de pandemie waren we voldoende voorbereid om de effecten op te vangen, door sturing op de baten in relatie tot de kosten. Wij zijn daarom van mening dat de in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd dienen te worden op bovenstaande geformuleerde grondslag over de continuïteit van de onderneming.

Het boekjaar 2021 van ODRA is met een positief exploitatieresultaat van € 64.300 (na fondsmutaties en voor bestemming) afgesloten.

J Baten en lasten voor programma-indeling

Inleiding - Wij hanteren in de jaarrekening een indeling die we met de omgevingsdiensten in Gelderland hebben afgesproken, programma's en taakvelden. De kosten en baten die we niet specifiek hebben gelabeld of een algemeen karakter hebben, zijn ondergebracht in het taakveld 'algemeen' als subcategorie onder milieu. Kosten en baten gefinancierd uit bestemmings- en balansfondsen zijn niet gecategoriseerd op programmaniveau. (Deze zijn opgenomen en toegelicht in de categoriale exploitatie rekening)

Drie klantcategorieën

We hebben enkel publiekrechtelijke organisaties als klant. We maken in de staat van baten en lasten onderscheid tussen drie klantcategorieën:

- partners
- omgevingsdiensten in Gelderland
- derden

Tabel 1 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten Programma's x € 1.000	realisatie 2021				geactualiseerde begroting 2021				realisatie 2020			
	bouw	milieu	kosten	totaal	bouw	milieu	kosten	totaal	bouw	milieu	kosten	totaal
Vergunningen (+ % v/d kosten)				23%				21%				22%
- directe kosten			3.116	3.116			3.234	3.234			3.072	3.072
- toegerekende overhead			1.286	1.286			1.264	1.264			1.200	1.200
- baten partners	3.127	1.320		4.447	3.112	1.463		4.575	3.072	1.386		4.458
- baten OD's en derden		98		98					114	1		115
Saldo vergunningen	3.127	1.418	-4.402	143	3.112	1.463	-4.498	77	3.186	1.387	-4.272	301
Toeziicht & handhaving (+ % v/d kosten)				50%				48%			*	35%
- directe kosten			6.941	6.941			7.194	7.194			4.953	4.953
- toegerekende overhead			2.864	2.864			2.810	2.810			1.935	1.935
- baten partners	2.215	8.312		10.528	2.505	7.263		9.768	4.418	3.057		7.475
- baten OD's en derden		361		361					71	298		369
Saldo handhaving	2.215	8.673	-9.805	1.083	2.505	7.263	-10.004	-236	4.489	3.355	-6.888	956
Advies (+% v/d kosten)				9%				8%				6%
- directe kosten			1.283	1.283			1.269	1.269			883	883
- toegerekende overhead			530	530			496	496			345	345
- baten partners	0	1.426		1.426		1.722		1.722	0	1.311		1.311
- baten OD's en derden		172		172					0	144		144
Saldo advies	0	1.599	-1.813	-214	0	1.722	-1.765	-43	0	1.455	-1.228	227
Stelseltaken (+% v/d kosten)				2%				2%			*	21%
- directe kosten			339	339			280	280			2.972	2.972
- toegerekende overhead			140	140			110	110			1.161	1.161
- baten partners	0	33		33		359		359	0	6		6
- baten OD's en PCH				0					0	3.127		3.127
Saldo stelseltaken	0	33	-479	-445	0	359	-390	-31	0	3.133	-4.133	-1.000
Projecten (+% v/d kosten)				15%				20%				13%
- directe kosten			2.072	2.072			2.734	2.734			1.772	1.772
- toegerekende overhead			855	855			1.200	1.200			693	693
- baten partners	0	2.144		2.037	471	3.696		4.167	594	1.386		1.980
- baten OD's en derden		388		388					0	174		174
Saldo algemeen	0	2.532	-2.927	-502	471	3.696	-3.934	233	594	1.560	-2.465	-311
Kosten gefinancierd uit balans			89	89			339					
Baten onttrokken uit balans		107		107		339		0				
Totaal												tot.
- kosten			19.515	19.515			20.930	20.930	0	0	18.988	18.988
- baten	5.343	14.361		19.597	6.088	14.842		20.930	8.269	10.889	0	19.158
Saldo	5.343	14.361	-19.515	82,1	6.088	14.842	-20.930	0	8.269	10.889	-18.988	170
Onttrekking algemene reserve				17,8								
Exploitatie saldo (bestemming MBA's)				64,3								157,3
Resultaat na bestemming				0,0					8.269	10.889	-18.988	-12,4
% baten per taakveld	27%	73%			29%	71%			43%	57%		

* In 2020 werd het programma complexe handhaving nog bij stelsel verantwoord. In 2021 bij Toezicht & Handhaving

Toelichting - De begroting 2021 is op 9 april 2020 via een schriftelijke ronde met ons Algemeen Bestuur (AB) besproken en vastgesteld, 9 juli 2020 is door het AB de begroting 2021, inclusief de zienswijzen, definitief vastgesteld. De begrotingswijziging 2021 is 8 juli 2021 besproken en vastgesteld door het AB. 9 december 2021 is de gewijzigde begroting 2021, inclusief de zienswijzen, definitief vastgesteld door het AB.

In de begrotingswijzigingen zijn de volgende de effecten meegenomen:

- Programma 'Aandachtsbedrijven'
- Actualisatie programma 'Complexe handhaving'
- Uitbreiding dienstenpakket Westervoort en Duiven
- Voorstel bestemming batig saldo uit 2020

De totale omvang van de initiële begroting bedroeg € 18,3 miljoen. De geactualiseerde begroting gaat uit van € 20,9 miljoen.

Toerekening kosten en baten in de programma begroting en realisatie

Wij werken met een producten diensten catalogus (PDC) waarin elk van de circa 80 producten en diensten zijn beschreven op inhoud, kwaliteitsniveau en prijs. We hebben elke dienst en product gekoppeld aan een programma en taakveld. De realisatie van de baten komt geheel vanuit deze koppeling voort. De realisatie van de programma/taakveld-kosten baseren we op de verhouding van de tijdsbesteding op de producten x gemiddeld tarief.

We zien dat de saldi van kosten en baten per programma relatief kleine verschillen vertonen. Waar deze optreden betreft dit onder meer het verschil tussen urenrealisatie en de afgerekende productprijzen (kengetallen). Na afloop van elk jaar maken we een diepgaande analyse van deze kengetallen. Als gevolg van deze analyse over 2020 hebben we op enkele onderdelen de PDC voor 2022 – 2023 aangepast. In die aanpassing is tevens de overgang naar de Omgevingswet al meegenomen. De analyse over 2021 is nog niet gereed. We nemen de effecten uit deze analyse mee in de volgende begrotingscyclus.

Output (financiering) op hoofdlijnen

2021 is het tweede jaar dat wij output financiering toepassen. We hanteren vijf categorieën die elk hun eigen bekostigingsmethodiek kennen:

- Producten worden in rekening gebracht op basis van vaste productprijs x aantal geleverde producten
- Diensten op basis van een uniform uurtarief (€92)
- Gezamenlijke diensten op basis van fixed price
- Materiele kosten op basis van nacalculatie werkelijke kosten
- Provinciale programma's worden op basis van uren (€92) afgerekend

Het systeem van outputfinanciering is door de indeling in vijf categorieën administratief complexer geworden dan bij aanvang is aangenomen. Ondanks dat gegeven wordt naast de tijdsbesteding per product of dienst, nadrukkelijker gestuurd op de productrealisatie (proces, aantallen en kengetal).

In tabel 2 is aangegeven welke producten en diensten zijn gerealiseerd.

Tabel 2 Realisatie

Kerntabel productie x € 1.000	Geactualiseerde bg 21				Realisatie 2021				
	aantal	gemid.	€	%	aantal	OHW	gem.	baten	% begr.
Omzet groepen									
Producten(inc ohw)	12.589	€ 791	€ 9.962		11.921	787	€ 758,9	€ 9.681	97%
Diensten (incl. AvO)	43.758	€ 92	€ 4.026		41.102	uur	€ 92	€ 3.787	94%
Gezamenlijke diensten	100%	€ 1.600	€ 1.600		100%		€ 1.599	€ 1.599	100%
Materiele kosten	100%	€ 586	€ 586		100%		€ 523	€ 523	89%
Programma PCH (dnst)	36.922	€ 92	€ 3.397		32.895	uur	€ 92	€ 3.031	89%
Programma PAB/sam.st	11.095	€ 92	€ 1.021		8.676	uur	€ 92	€ 853	84%
Balans vrijval / overige ink.			€ 339		87	uur		€ 123	36%
Totaal baten	91.775	uur	€ 20.930		82.760	uur		€ 19.597	94%
	uur	prod	€ x 1.000		uur	prod	€ x 1.000		
aandeel bouw	8.695	4.979	€ 6.088	29%	7.695	5.418		€ 5.343	27%
aandeel milieu	83.080	7.610	€ 14.361	69%	75.065	6.503		€ 14.361	73%

Toelichting - Het aantal geleverde producten is 5% lager dan begroot, maar inclusief onderhanden werk 1% hoger. Het aantal geleverde diensten is veel lager dan begroot, vooral bij het programma 'Complexe handhaving'. In katern 1 is dit op programmaniveau toegelicht.

Specificatie overhead

Aan de programma's rekenen we over 2021 een bedrag van afgerond € 5,6 miljoen toe aan kosten voor overhead. Hieronder (tabel 3) is de opbouw van de overhead weergegeven. De totale overhead bedraagt 29,2% (begroot is 28,1%). Ten opzichte van 2020 is het percentage (toen 28,1%) gestegen. De oorzaak is de toerekening van teamleiding volledig aan de overhead. In 2020 werkten zij ten dele productief en was dit deels onderdeel van het primaire proces.

Tabel 3 Specificatie overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	begroot '21	real'21 overhead	direct	totaal	Overhead 2020
Personele overhead	3.274,0	3.448,5	12.967,2	16.415,6	2.791,4
Materiele overhead					
- huisvesting en facilitair	819	868,1		868,1	813,7
- ict	1070	842,0		842,0	1.230,1
- stelselkosten	296	208,4	139,8	348,2	225,2
- advieskosten	306	270,4	39,9	310,3	274,7
- onvoorzien en overig	116	36,4	9,5	45,9	
- projecten			595,1	595,1	0,0
Subtotaal mat. overhead	2.607,0	2.225,4	784,4	3.009,8	2.543,7
Totaal	5.881,0	5.673,8	13.751,5	19.425,4	5.335,1
- kosten gefinancierd uit balans			89,4	89,4	
% van en totale kosten	28,1%	29,1%	70,9%	19.514,8	28,1%

Financiering ODRA cf BBV indeling

In onderstaande tabellen hebben we conform vereisten uit BBV respectievelijk aangegeven:

- *Overzicht van dekkingsmiddelen (tabel 4)*

We kennen drie financieringsstromen die gerekend worden tot de algemene dekkingsmiddelen: baten van partners, baten via de omgevingsdiensten in Gelderland en baten van derden. We hebben geen rente betaald voor leningen. We hebben wel een klein bedrag aan rente betaald, vanwege kortstondig rood staan. We hebben geen beleggingen uitstaan en dus geen dividend uitgekeerd. We innen geen lokale heffingen en ontvangen geen uitkeringen uit algemene fondsen.

Tabel 4 Overzicht van dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen x € 1.000	actuele begroting 2021			realisatie 2021			realisatie 2020		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie	20.591	20.591	0	19.490	19.425	64	19.157	18.988	170
Overzicht van dekkingsmiddelen									
- lokale heffingen									
- algemene uitkeringen									
- dividend									
- saldo financieringsfunctie	339	339	0	107	89	18			
- reserves (na resultaat bestemming)						64			170
Saldo	20.930	20.930	0	19.597	19.515	0	19.157	18.988	0

- *Overzicht financiering uit reserves (tabel 5)*

We hebben het positieve saldo van boekjaar 2020, na een bestuursbesluit in december 2021, kunnen toevoegen aan een nieuw bestemmingsfonds 'Innovatie'. Uit dit fonds worden voortrajecten en verkenningen bekostigd die mogelijk uitmonden in projecten. In 2021 spreken we over het onderzoek naar 'Rijker verantwoord'.

Het bestemmingsfonds 'Opleidingen Omgevingswet' is voor een deel aangewend in 2021. Door uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet tot 1 januari 2023, zullen de resterende gelden uit het fonds in 2022 aangewend worden.

Het bestemmingsfonds 'Milieumetingen' wordt gebruikt om een aantal grote investeringen in meetapparatuur te bekostigen. Dat doen we op basis van afschrijving. In 2021 leidt dit tot een afboeking van € 9.600.

Wij stellen voor dat het positieve saldo 2021 ad € 64.300 wordt toegevoegd aan een nieuw bestemmingsfonds 'Milieubelastende activiteiten MBA'. We hebben veel werk aan omzetten van inrichting naar milieubelastende activiteit, een verplichting die voortkomt uit de Omgevingswet. Deze post is niet opgenomen in de begroting 2022.

Tabel 5 Overzicht financiering uit reserves

Mutaties reserves x € 1.000	actuele begroting 2021			realisatie 2021			realisatie 2020		
	toev.	onttr.	saldo	toev.	onttr.	saldo	begin	mut.	saldo
Algemene reserve			470	0	0	470	442	28	470
BR Provincietaken			92	0	0	92	92	0	92
BR bur. mil. metingen			201	0	-10	191	201	0	201
BR RVMK			0			0	4	-4	0
BR Innovatie	107	-57	49	120	-26	93			0
BR opleidingen omgevingswet		-157	0		-54	104		157	157
Resultaat			0	0		0	24	-24	0
- onverdeeld resultaat 2021			12			64		12	12
Saldo	107	-214	812	120	-89	950	763	170	932

- *Overzicht incidentele kosten en baten (tabel 6)*

De afspraken die we met onze partners hebben gemaakt over de milieutaken, zijn te beschouwen als structurele taken. Voor de meeste taken geldt dat deze (verplicht) zijn belegd bij ODRA.

Voor onze bouwtaken geldt dat niet, maar zijn feitelijk toch te zien als structureel. Ook Wabo en Meten en advies zijn voor ons structurele activiteiten. Onze partners hebben de verantwoordelijkheid om de benodigde capaciteit en kwaliteit die wij moeten aanwenden in stand te houden, dan wel verantwoord af te bouwen bij majeure verandering van taken.

Incidenteel zijn onze opdrachten voor derden en aanvullende opdrachten bij partners en 'gesubsidieerde' projecten (Theseus – Circulaire economie).

Voor de provincie programma's geldt dat deze in eerste instantie zijn belegd bij ODRA voor drie jaar; in 2022 wordt geëvalueerd en besloten over de continuering.

Tabel 6 Overzicht incidentele kosten en baten

Overzicht incidentele baten en lasten x € 1.000	actuele begroting 2021			realisatie 2021			realisatie 2020		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
- opdrachten derden*	0		0	460		460	107		107
- projecten en subsidies	1.025	743	282	627	595	32	95	723	-627

* De kosten van derden zijn niet berekend in de begroting

K Staat van baten en lasten voor categoriale indeling

Intro - De begroting 2021 is in twee rondes tot stand gekomen. De initiële begroting is vastgesteld 9 april 2020 en de bijgestelde begroting is vastgesteld 9 december 2021. In deze laatste ronde is de omvang van de begroting vastgesteld op € 20,9 miljoen.

Tabel 7 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Initieel bg 2021	bijgestelde bg 2021	realisatie 2021	% v/d begr.	realisatie 2020
Partners	13.669	14.457,5	14.118,3	98%	14.736,2
Omgevingsdiensten	568	497,0	459,9	93%	510,4
Derden en projecten	217	346,1	540,1	133%	106,7
Provinciale programma's	2.527	4.604,8	3.744,6	83%	3.141,9
Baten dienstverlening	16.981	19.905,4	18.862,9	95%	18.495,2
Overige inkomsten			41,3		
Doorbelaste mat. kosten	1.365	685,9	585,5	85%	566,9
Subsidies en overig					95,5
Totaal baten regulier	18.347	20.591,3	19.489,7	95%	19.157,5
Vrijval fondsen en balans		338,7	107,2	32%	
Baten na balans mutatie		20.930,0	19.596,9		

Kosten	Initieel bg 2021	actuele bg 2021	realisatie 2021	% v/d begr.	realisatie 2020
Personeel					
- medewerkers ODRA	11.353	12.906,0	11.859,6	92%	11.170,5
- inhuur capaciteit	1.660	1.269,4	2.032,1	160%	1.954,5
- inhuur ondersteuning		300,0	415,6	139%	402,4
loonkosten capaciteit	13.013	14.475,3	14.307,4	99%	13.527,5
overige inhuur	335	1.840,3	1.383,1	75%	1.239,2
Loonkst. in -& extern	13.347	16.315,7	15.690,5	96%	14.766,7
Opleidingen	258	444,9	224,2	50%	148,4
Alg. personeelskosten	516	699,5	594,1	85%	517,2
Voormalig personeel	100	100,0	16,7	17%	277,6
Harmonisatie bijdrage	-100	-100,0	-109,8	110%	-103,1
Totaal personeel	14.121	17.460,1	16.415,6	94%	15.606,9
Huisvesting en facilitair	975	819,3	868,1	106%	813,7
ICT	1.113	1.069,5	842,0	79%	1.230,1
Stelselkosten	378	416,2	348,2	84%	339,8
Advieskosten	306	305,7	310,3	102%	238,1
Overige kosten	51	75,0	82,9	111%	36,6
Onvoorzien	38	41,2	-37,0	-90%	
Totaal kosten regulier	18.347	20.930,0	19.425,4	93%	18.987,8
Kosten gedekt vanuit de fondsen			89,4		
Kosten na balansmutaties		20.930,0	19.514,8		
Saldo voor mutaties fondsen	0	-0,0	82,1		169,7
Mutaties fondsen en balans			17,8		-157,3
Voorstel bestemming 'MBA's			64,3		
Saldo na bestemming	0	0,0	0,0		12,5

Uitgangspunten voor de exploitatie begroting

De begroting van ODRA is opgebouwd vanuit een aantal uitgangspunten en kengetallen. De belangrijkste zijn die betrekking hebben op onze capaciteit. (tabel 9). Hiervoor geldt:

- Formatie is 163,2 fte
- 124,5 productieve fte
- 38,7 FTE (31%) staf, bedrijfsvoering, management en teamleiding.
- Gerealiseerd 150,3 fte

Tabel 8 Formatie bezetting en personele kengetallen

Formatie bezetting en personele kengetallen	actuele bg 2021				realisatie 2021				realisatie 2020			
	intern	extern	totaal	%	intern	extern	totaal	%	intern	extern	totaal	%
Formatie bezetting												
Lijn afdelingen	124,5	12,5	137,0	72%	115,9	20,0	136,0	73%	118,3	16,2	134,5	80%
Bedrijfsv./staf/man.	38,7		38,7	20%	34,3	4,9	39,2	21%	28,7	4,2	32,9	20%
Reguliere capaciteit	163,2	12,5	175,7		150,3	24,9	175,2		147,0	20,4	167,4	
Prov. prog		10,0	10,0	5%		7,2	7,2	4%	niet apart geregistreerd			0%
Uitbesteed werk		3,8	3,8	2%		2,9	2,9	2%				
Totaal capaciteit	163,2	26,3	189,5	100%	150,3	35,0	185,3	100%	147,0	20,4	167,4	100%
Loonkosten												
koonkosten (intern)	€ 12.906		€ 12.906	79%	€ 11.860		€ 11.860	76%	€ 11.170		€ 11.170	83%
inhuur capaciteit		€ 1.269	€ 1.269	8%		€ 2.032	€ 2.032	13%		€ 1.955	€ 1.955	14%
inhuur ondersteuning		€ 300	€ 300	2%		€ 416	€ 416	3%				0%
Kosten capaciteit	€ 12.906	€ 1.569	€ 14.475		€ 11.860	€ 2.448	€ 14.307		€ 11.170	€ 1.955	€ 13.125	
Gemid. kosten /fte (in €)	€ 79.081	€ 125.551	€ 82.387		€ 78.927	€ 98.131	€ 81.661		€ 75.974	€ 95.977	€ 78.407	
uitbesteed		€ 368	€ 368	2%		€ 258	€ 258	2%		€ 402,4	€ 402,4	3%
inhuur pool prov-prog		€ 1.473	€ 1.473	9%		€ 1.125	€ 1.125	7%				0%
inhuur	€ -	€ 1.840	€ 1.840	100%	€ -	€ 1.383	€ 1.383	100%	€ -	€ 402	€ 402	100%
Loonkosten x € 1.000	€ 79.081	€ 129.647	€ 86.099		€ 78.927	€ 109.439	€ 84.692		€ 75.974	€ 115.738	€ 80.812	
Stijging					-0,2%	-15,6%	-1,6%					

Toelichting -

- Voor 163 fte interne medewerkers is de gemiddelde loonsom in de begroting €79.081 per fte. De realisatie komt afgerond € 154 lager uit. Afgelopen jaar was het prognosticeren van de loonkosten een onzekere zaak; van invloed is de cao die pas laat in 2021 is vastgesteld. In de cao is een eenmalige uitkering opgenomen in plaats van structurele verhoging over het hele jaar. Deze wordt pas in 2022 uitbetaald. De eenmalige uitkering hebben we opgenomen als nog te betalen algemene personeelskosten.
- De externe inhuur kent een aantal groepen. Begroot is 21% van de totale loonkosten. De realisatie is uitgekomen op 24%. Bij elkaar is 26,3 fte externe inhuur gepland met een gemiddeld tarief van €129.650 per fte. De realisatie is 35 fte, maar tegen veel lagere inhuurkosten per fte. Voor de inhuur van de Pool voor de provinciale programma's geldt dat deze tegen het eigen tarief van de OD's worden afgerekend. Voor vrijwel alle OD's geldt dat dit tarief hoger is dan bij ODRA.
- Het uurtarief diensten is voor de partners €92. Dit tarief is niet gewijzigd.

Overige uitgangspunten

- Voor producten gelden verschillende productprijzen, die gebaseerd zijn op de vastgestelde kengetallen in de product dienst catalogus (PDC). Het gemiddelde begrote tarief is 8,6 uur (€791) per product. De realisatie is (exclusief onderhanden werk) €759 per product (kengetal 8,3). Structurele verschillen zullen in een volgende P&C cyclus worden meegenomen in de tariefstelling.
- De collectieve diensten zijn fixed price vastgesteld op €1,6 miljoen, afgerond €145.000 enkel voor de omgevingsdiensten. De realisatie is uitgekomen op €1,55 miljoen. Het verschil bestaat uit kosten voor de RVMK (regionale verkeer- en milieu kaart) en zal worden gerestitueerd.
- Opleiding staat voor 2% van de loonsom in de begroting. Realisatie is 1,9%. Daarnaast is er een eenmalig budget van € 157.000 voor opleidingen in het kader van de Omgevingswet. Deze zijn beschikbaar in een bestemmingsfonds. Hieruit is € 53.700 onttrokken.
- Huisvesting, facilitair en ICT lopen respectievelijk via contracten met de gemeente Arnhem en De Connectie op basis van 2002 vierkante meters en 102 werkplekken.
- Aantal productieve (declarabele uren) per interne fte is begroot op 1.395. Voor externen geldt 1.600 uur. Totaal beschikbare uren voor diensten en producten is begroot op 216.000 uur. De realisatie is 205.500 uur. Vanwege de achterblijvende vraag (zie katern 1) is er uiteindelijk minder capaciteit nodig geweest.

L Specifieke toelichting op de staat van baten en lasten

[intro]

We verstaan onder loonkosten de salariskosten van vaste medewerkers en inhuur van externe capaciteit. Vanwege het afwijkende karakter van de posten 'uitbesteed werk' en 'inhuur pool' worden deze hieronder apart toegelicht.

Baten

De baten hebben we toegelicht bij de staat van baten en lasten per programma. In de bijlagen hebben we de baten per klant gespecificeerd. De inkomsten van programma's en projecten zijn bij de toelichting op de staat van baten en lasten en bij de specificatie van de stelseltaken en projecten toegelicht.

Er is een bate van € 107,3 door vrijval uit de balans. Deze bestaat uit middelen die in 2020 niet zijn besteed. Het Algemeen bestuur heeft (niet unaniem) op 9 december besloten dat ODRA dit kan toevoegen aan het fonds 'innovatie'.

Loonkosten intern en inhuur externe capaciteit

De loonkosten (interne medewerkers) zijn €1,2 miljoen lager dan begroot. Het verschil is ontstaan door een lagere interne bezetting van 13 fte. De gemiddelde loonsom van internen was nagenoeg conform begroting. Daarentegen zijn de gemiddelde kosten van de inhuur hoger dan begroot. We hebben 9 fte meer aan flexibele, externe krachten ingehuurd. Oorzaak is de onzekerheden in het werkaanbod (vraag-gestuurd werk) en de krapte op de arbeidsmarkt. Het blijft lastig om de juiste personen op specialistische functies aan ODRA te verbinden.

Ondanks een hogere inhuur en de krapte op de arbeidsmarkt, hebben we lagere gemiddelde kosten kunnen realiseren. Dat is deels gerelateerd aan het beleid om jonge mensen en trainees in te zetten, die eventueel kunnen doorgroeien naar een vast contract binnen ODRA. Maar ook een scherp inkoopbeleid heeft ons geholpen om de gemiddelde externe tarieven acceptabel te houden.

Salariskosten (IKB en Harmonisatie vergoeding)

Vanaf 1 januari 2017 hebben onze medewerkers naast het vaste salaris ook recht op een vrij besteedbaar Individueel Keuze Budget (IKB). Het IKB is als vast element in onze salarislasten opgenomen. Medewerkers die met de oprichting van ODRA zijn overgekomen van provincie Gelderland, gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum, krijgen hun harmonisatietoelagen vergoed. Voor de oud-provincie-medewerkers worden deze kosten bekostigd uit de gevormde voorziening, die voor de gemeenten op basis van nacalculatie.

Bijzonder inhuur

Een deel van het werk, met name controles, besteden we op productbasis uit. Daarnaast is voor de provinciale programma's capaciteit ingeleend (pool PCH) bij andere omgevingsdiensten in Gelderland op basis van het tarief van de omgevingsdiensten. Dit wordt 1 op 1 doorbelast (inclusief tariefverschillen) aan de provincie Gelderland.

Opleidingskosten

Het totale budget voor opleidingskosten bedroeg in 2021 €445.000. Hiervan is 2% regulier (€288.000) en €157.000 incidenteel in het kader van de Omgevingswet opleidingen. Vanwege de covid-19 pandemie is de besteding lager in het reguliere budget. Het aanvullende budget voor de Omgevingswet is voor €57.000 besteed. Dit is ten laste gebracht van het bestemmingsfonds. Regulier is €224.000 aan opleidingskosten

uitgegeven (1,9% van de realisatie loonkosten, de norm is 2%). 55% van de kosten had betrekking op opleidingen voor de VTH-criteria.

Algemene personeelskosten + dotatie personeelsvoorziening

Het budget (€700.000) voor de algemene personeelskosten is onder besteed. De belangrijkste verklaring zijn lagere reiskosten woon-werk. Door thuiswerken is dit deelbudget (€170.000) voor 75% besteed.

Daarentegen zijn de niet begrote kosten, afgesproken in de cao, voor eenmalige uitkeringen (afgerond €215.000) hier opgenomen.

De begrote dotatie ter dekking van toekomstige kosten in het kader van mobiliteit van onze medewerkers (€100.000) wordt voor 10% gebruikt. De middelen die reeds in voorziening zitten, zijn daarmee voldoende voor de lopende trajecten.

Wet normering topinkomens (WNT)

Ons bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van onze partners. Bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun bestuurstaak. De kosten die onze bestuursleden maken, worden door de desbetreffende gemeenten of provincie vergoed. In 2021 is één wisseling geweest in ons Algemeen Bestuur.

Het inkomen van de directeur van ODRA is getoetst aan de WNT. Dhr. Ruben Vlaander is in oktober 2019 aangesteld als directeur. Het inkomen en de vergoedingen in 2021 zijn samen onder de norm van de WNT gebleven. Het bezoldigingsmaximum in 2021 is € 209.000 op fulltime basis. Verder hebben we geen andere functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Tabel 9 Bezoldiging directeur

Bedragen x € 1	Dhr. R. Vlaander
Functie gegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 103.188
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.157
Subtotaal	€ 122.345
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging 2021	€ 122.345
Reden: overschrijding wel/niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2020	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.902
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.496
Subtotaal	€ 116.398
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
Totale bezoldiging 2020	€ 116.398

Tabel 10 Samenstelling Algemeen Bestuur

Naam Topfunctionaris	Functie	Partner	Periode
Dhr. J. Maouche	Voorzitter (DB & AB)	Renkum	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Mw. C. Bouwkamp	Bestuurslid (DB & AB)	Arnhem	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. T. Spaargaren	Bestuurslid (DB & AB)	Duiven	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. T. Janssen	Bestuurslid (DB & AB)	Lingewaard	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. P. Kerris	Bestuurslid (DB & AB)	Prov. Gelderland	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. P. Bollen	Bestuurslid (AB)	Doesburg	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. D. Horsthuis - Tangelde	Bestuurslid (AB)	Overbetuwe	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. D. Klomberg	Bestuurslid (AB)	Rheden	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Mw. M. Albricht	Bestuurslid (AB)	Rozendaal	01-01-2021 tot 09-02-2021
Dhr. S. Warmerdam	Bestuurslid (AB)	Rozendaal	09-02-2021 t/m 31-12-2021
Dhr. H. Breunissen	Bestuurslid (AB)	Westervoort	01-01-2021 t/m 31-12-2021
Mw. C. Koers	Bestuurslid (AB)	Zevenaar	01-01-2021 t/m 31-12-2021

Huisvesting, ICT- en facilitaire kosten

Eind december 2021 hebben we de huur en de dienstverlening met respectievelijk de gemeente Arnhem en de Connectie opgezegd. De opzegging gaat gefaseerd tussen 1 juli 2022 en 1 september 2022 in. Daarna wordt de bedrijfsvoering geheel zelfstandig in eigen beheer vormgegeven.

Er is een 'letter of intent' (voorlopig huurcontract) afgesloten met NL-asset management. ODRA verhuist in de zomer 2022 naar de Airborne Tower. Eveneens aan de Eusebiusbuitensingel, op de etages 9-10-11 en 13.

De kosten 2021 voor onze huisvesting (bij de gemeente Arnhem) zijn samen conform begroting. Facilitaire kosten zijn hoger dan begroot. Heeft met een betere specificatie te maken van de kosten van De Connectie. Die kosten zijn lager: vooral op ict-gebied.

Tabel 11 Huisvesting en facilitair

Huisvesting & facilitair x € 1.000	begroot 2021	real. 2021	%	real'20
Huur in stadskantoor	237,0	241,7		
Service kst (energie/beveil./enz)	152,1	172,5		
Facilitair hv (meubilair en services)	296,0	237,0		525,4
Overige huurkosten (markt)	0,0	9,8		
Kosten parkeren / fietsen / wagenpark	79,2	100,7		119,1
Huisvestingskosten	764,3	761,7	18%	644,5
- huisvestingskosten per fte	€ 4.033	€ 4.112		€ 3.850
Facilitaire kosten	55,0	106,4	-37%	169,2
- fac. diensten per fte	€ 290	€ 574		
Totaal	819,3	868,1	7%	813,7

Thuiswerken

Het afgelopen jaar hebben we de adviezen van het Rijk voor thuiswerken (50-50) opgevolgd. Dat betekent een grote onderbezetting van de kantoorruimte. We hebben bij de verhuurder geen aanpassingen meer gevraagd sinds november 2020. Voor de nieuwe huisvesting van ODRA gaan we uit dat veel meer dan voorheen thuis of op locatie wordt gewerkt. Bij de inrichting van het nieuwe kantoor gaan we uit van 0,6 werkplek per fte (nu nog 0,7).

ICT-kosten

In de nieuwe huisvesting wordt vanaf medio 2022 anders gewerkt. Medewerkers worden gefaciliteerd met 'mobiel en plaats onafhankelijk werken'. Eind 2021 zijn hiervoor de eerste aanbestedingen geplaatst. De kosten voor ICT als geheel zijn ruim €0,2 miljoen lager dan begroot. Dit is grotendeels het gevolg van het beleid om meer in 'the cloud' te werken met applicaties in eigen beheer.

Tabel 12 Kosten voor ICT

ICT-kosten x € 1.000	begroot 2021	real. 2021	%	real'20
Werkplek kosten	111,0	115,5		444,6
Licentiekosten	450,0	448,2		555,5
Hardware	131,8	164,6		107,1
Functioneel en Applicatiebeheer	200,0	67,7		98,7
Afschrijfkosten	50,0	46,1		24,1
Overig	126,7	0,0		
Totaal	1.069,5	842,0	-32%	1.230,1
- ICT kosten per fte	€ 5.644	€ 4.545		7.349,0

Inhuur adviesdiensten

Naast de inhuur van capaciteit voor het primaire proces maken we gebruik van adviseurs voor specialistische taken en onderzoeken. In 2021 zijn onderzoeken gedaan naar de archief-functie, optimalisatie van de bedrijfsvoering, het project 'Rijker verantwoord' en verbetering van onze systemen SAP en Open Wave. Afgerond is in 2021 €310.000 uitgegeven aan inhuur van advies. Er is €306.000 begroot.

Specificatie programma's en projecten

Wij voeren ook in 2021 projecten en programma's uit voor onze partners. In tabel 4 zijn deze gespecificeerd.

Tabel 13 Specificatie programma's en projecten

Projectkosten	Begroot 2021	Kosten & in rekening gebracht	2020	toelichting
- wabo Arnhem	25,8	29,4	25,9	
- wabo Lingewaard	96,1	55,0	108,9	
- meetdienst	213,8	210,4	195,3	
- vergunning milieu odr	59,8	41,4		in 2020 verdisconteerd in WP
- prov. Programma's	85,0	143,9	61,8	
- piket (schoonmaak)		6,2	74,4	
- aanvullende opdracht	101,0	77,1		wo theseus en opdrachten derden
- rijker verantwoord		22,0		ten laste van innovatiefonds
- projecten 2020			136,1	
- divers 2021		9,7	99,1	Loopt in 21 via de gez. Diensten
Totaal	581,5	595,1	701,5	

Toelichting -

- Wabo, de kosten zijn lager dan begroot, met name voor Lingewaard. Dat komt omdat leveranciers de facturen nog niet hebben ingediend over de laatste maanden 2021. Die kosten worden meegenomen in de afrekening 2022.
- Milieu metingen (ten behoeve van de provincie Gelderland), budget is nagenoeg in zijn geheel besteed. Het saldo is verrekend met de provincie via het werkpakket.
- Piket (schoonmaakkosten), deze worden vanwege het onvoorspelbare karakter niet begroot. De kosten worden direct aan de betreffende partner doorbelast. Ten opzichte van vorig jaar zijn er (gelukkig) veel minder kosten geweest voor opruimen en schoonmaken.
- Binnen de provinciale programma's zijn diverse 'out of pocketkosten' doorbelast. Tevens vindt in overleg met de provincie een afrekening plaats naar aanleiding van de tariefverschillen tussen de Gelderse omgevingsdiensten voor de inzet van medewerkers in de pool.
- In de aanvullende opdrachten zitten materiele kosten voor met name de meetdienst onderzoeken voor derden en kosten voor het project Theseus.

Niet in de tabel:

- Geluidsanering (zie ook balans vooruitbetaalde kosten). In 2021 zijn de subsidiabele kosten van Sisa (en verantwoording) geheel overgeheveld naar gemeente Arnhem.

- RVMK loopt in 2021 geheel via de gezamenlijke diensten. We hebben een positief saldo, dat beschikbaar is voor restitutie aan de partners. Ten behoeve van de Regionale Verkeer Milieu Kaart (RVMK) voeren wij werkzaamheden uit bij alle partners, exclusief provincie Gelderland, en extra bij gemeente Montferland.
- ORM, hiervoor voert ODRA de administratie namens de partners. Kosten van werkgroep en partner-overleggen belasten wij via de verdeelsleutel aan partners door.
- Externe veiligheid (GUOV), tot 2020 stelt de provincie subsidie beschikbaar. In 2021 loopt dit geheel via de reguliere werkpakketten.

Overige inkomsten

- Doorberekening projectkosten, de belangrijkste betreffen de kosten voor Wabo en team meten & advies. Deze zijn bij de projectkosten toegelicht.
- Kosten van omgevingsdiensten die op verzoek van de provincie via onze begroting lopen. Ook de tariefverschillen die ontstaan door de detacheringen vanuit de andere omgevingsdiensten worden hier meegenomen.
- Overige inkomsten, betreft de verkoop van oude voertuigen, vergoedingen voor de WAZO en subsidies.

Kosten gefinancierd met middelen uit de balans

- Vanuit het fonds 'opleidingen omgevingswet' is €53.000 onttrokken. Er was €157.000 begroot. Door het uitstel van de omgevingswet zal het restant in 2022 worden besteed.
- Vanuit het fonds voor de meetdienst is € 9.600 onttrokken. Betreft de afschrijvingen van vervangingsinvesteringen die destijds bij de ODRA vanuit de provincie zijn overgekomen.
- Er is € 26.000 besteed aan het traject 'rijker verantwoord'. Ten laste van het innovatiefonds. In afwachting op de definitieve besluitvorming over het innovatiefonds is niet hele budget besteed.

M Balans per 31 december 2021

Inleiding - Onze jaarrekening 2021 is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2016. De grondslagen hieruit zijn:

Grondslagen balans

Vaste activa

- Immateriële vaste activa, bij ODRA niet aanwezig.
- Materiële vaste activa, de materiële vaste activa met economisch nut zijn geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies, die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in aanmerking genomen. Deze worden lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur. De investeringen in de inrichting van de ICT-systemen behoren tot de (im)materiële activa.
- Financiële vaste activa, bij ODRA niet aanwezig.

Vlottende activa

- Voorraden, niet van toepassing bij ODRA.
- Uitzettingen met rentelooptijd korter dan een jaar - hieronder vallen onderhanden werk en dat is gewaardeerd op basis van de gerealiseerde doorlooptijd van het product in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd van het betreffende product. Onderhanden werk is gefactureerd aan de klanten, maar apart in de balans zichtbaar gemaakt.
- Liquide middelen, betreft de BNG rekening, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De rekening 'rijkschatkist' is opgenomen onder de uitzettingen minder dan een jaar.

Vaste passiva

- Eigen Vermogen, onder Eigen Vermogen zijn opgenomen de Algemene Reserve, de Bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten (resultaat).
- Voorzieningen. ODRA kent drie type voorzieningen namelijk de harmonisatie- en personeelsvoorzieningen. De eerste is gevormd bij de oprichting van ODRA in 2013 ter dekking van toekomstige kosten van werknemers die door ODRA van de betreffende gemeenten en provincie zijn overgenomen. De tweede betreft voorzieningen voor kosten van voormalige medewerkers. De derde betreft de voorziening voor bovenmatig verlof dat als gevolg van de covid-19 pandemie niet door werknemers kon worden opgenomen en naar verwachting vanaf 2022 wel wordt opgenomen. Alle drie zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende Passiva

- Hier vallen de passiva, met rentelooptijd korter dan een jaar onder, zoals de vooruit ontvangen betalingen en hebben betrekking op programma's /projecten die in het boekjaar nog niet volledig zijn afgerond. Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde na aftrek van de gemaakte kosten. De overige schulden en de overlopende passiva; deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Balans

Tabel 14 Vaste en vlottende activa

Activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vaste activa		
Materiële vaste activa	283,2	254,0
Financiële vaste activa		
Vlottende activa		
Voorraden /ohw	0,0	
Liquide middelen	205,7	246,6
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	6.971,6	5.270,2
Totale activa	7.460,5	5.770,9

Passiva x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Eigen vermogen		
Algemene reserve	470,2	470,2
Bestemingsreserves	480,0	292,5
Onverdeeld gereal. resultaat	64,3	169,7
Voorzieningen	661,3	823,2
Totaal vaste passiva	1.675,8	1.755,6
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden	5.383,1	3.569,2
Overige schulden	391,6	446,9
Overlopende passiva	10,0	-0,9
Totaal vlottende passiva	5.784,7	4.015,3
Totale passiva	7.460,5	5.770,9

Tabel 15 Materiële vaste activa

(Im)Materiële vaste activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Investe- ringen	Desinveste- ringen	afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde e 1-1-2021
Investerings in openbare ruimte met economisch nut							
Vervoermiddelen	15,9		-1,5	-2,7	-3,5		23,6
Machines / installaties	121,7	77,0		-24,5			69,3
ICT apparatuur (Laptops ed)	4,9			-3,6			8,5
Immateriële activa (software)	0,0						
- Implementatie SAP	65,5	-		-14,8			80,3
- Implementatie VTH	75,1	30,4		-27,7			72,3
(Im)Materiële vaste activa	283,2	107,4	-1,5	-73,2	-3,5	0,0	254,0

Toelichting - Materiële activa

Wagenpark. In 2021 zijn geen nieuwe auto's gekocht. Wel is één oude bestelbus (diesel) verkocht. Hiervoor in de plaats is een nieuwe elektrische bus in bedrijf genomen. Deze bus is geleased, evenals een aantal andere voertuigen. Van de 10 auto's zijn 5 auto's geactiveerd. Dit betreffen twee bussen en de gekochte personenauto's. De personenauto's zijn in het verleden niet geactiveerd.

Machines en apparatuur. Geactiveerd is de apparatuur in bussen van team meten en advies. Deze worden als volgt afgeschreven:

- Apparaten 10 jaar
- Hardware 4 jaar
- Inventaris 5 jaar
- Software 5 jaar

In juli 2019 is de eerste fase van de implementatie van het bedrijfsvoeringssysteem (SAP-by Design) afgerond. Begin 2020 is ook de tweede fase (HRM) operationeel geworden. De projectkosten voor de implementatie (inrichting software) zijn geactiveerd en hebben we in 5 jaar afgeschreven. Het nieuwe VTH systeem (OpenWave) is 6 januari 2021 live gegaan. Ook voor deze implementatie geldt dat de inrichtingskosten door ons worden geactiveerd.

We hebben in 2021 investeringen gedaan in meetapparatuur, het zaakstelsel OpenWave (laatste termijn van implementatie) en ontwikkeling BI-systeem (SAC).

Tabel 16 Uitzettingen korter dan een jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < jaar x € 1.000	Stand 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Stand 31-12-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.599,4		3.746,5
Vorderingen op openbare lichamen	612,2		970,3
Overige vorderingen	760,0		394,0
OHW	pm *		159,4
Totaal uitzettingen	6.971,6	0,0	5.270,2
* ohw'21; is € 640,0; is gefactureerd, en onderdeel van omzet en crediteuren			

Toelichting – In de tabel hebben we onderscheid gemaakt tussen de ‘uitzettingen korter dan een jaar’ en de vorderingen. De uitzettingen betreffen de middelen die zijn ondergebracht in de rijksschatkist. Er is een saldo van €5,6 miljoen beschikbaar op 31 december 2021. De nog te betalen kosten zijn op balans datum eveneens hoog, zoals crediteuren en belastingen (btw).

Met ingang van 2020 is de bekostigingsmethode veranderd naar een ‘beheerste’ vorm van outputfinanciering. Dit houdt in dat onze producten worden afgerekend met een vaste productprijs nadat ze zijn afgerond. Voor producten die nog niet gereed zijn, geldt dat deze door ons zijn gefactureerd aan de klanten, waarbij tevens de producten die uit 2020 onderhanden waren, zijn verdisconteerd. Het betreft een bedrag van €640.000 met aftrek van de €157.400 van vorig jaar. In 2022 zal dezelfde werkwijze worden gevolgd.

Door de overgang naar OpenWave in 2021 en de werkprocessen daaromtrent, was het aantal niet afgeronde producten veel hoger dan in 2020.

Tabel 17 Liquide middelen

Liquide middelen x € 1.000	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
BNG betaalrekening	205,7	246,6
Liquide middelen	205,7	246,6

Toelichting – ODRA maakt gebruik van twee bankrekeningen: BNG en een rekeningcourant bij het Rijk (schatkistbankieren SKB). Voor de liquiditeitspositie wordt de BNG rekening weergegeven. De schatkist is opgenomen bij de ‘uitzettingen’.

Tabel 18 Benutting drempelbedrag

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000): Verslagjaar 2021					
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw	
(1) Afgesproken drempelbedrag *	1.750	1.750	1.750	1.750	
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	291	1.070	523	564	
(3a) = Ruimte onder het drempelbedrag	1.459	680	1.227	1.186	
(3b) = Overschrijding van het drempelbedrag					
(1) Berekening drempelbedrag Verslagjaar 2021					
(4a) Begrotingstotaal 2021	20.930				
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan	20.930				
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te bo	0				
(4d) Drempel bedrag ODRA	1.750	1.750	1.750	1.750	
(richtlijn)	(250)	(250)	(1.000)	(1.000)	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw	
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)					51.921
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) - (5 Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehoi	291	1.070	523	564	

4d = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €0.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan €500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan €10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat.

Toelichting – Voor de eerste helft van 2021 gold, cf de richtlijnen, een drempelbedrag van €250.000. Per 1 juli is dat bedrag verhoogd naar €1,0 miljoen. Er is echter een specifieke afspraak (25-9-2013) gemaakt met het Ministerie van Financiën. Daarin is vastgelegd dat de limiet op €1,75 miljoen is vastgesteld.

Vaste passiva

Reserves

Het resultaat van 2020 (€ 12.400) is toegevoegd aan het bestemmingsfonds innovatie. Ook de middelen die in 2020 niet zijn besteed aan projecten ad € 107.000 zijn toegevoegd aan het innovatiefonds.

Tabel 19 Reserves

Reserves x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Resultaat- bestemming	Toevoe- gingen	Rente- toerekeni	Onttrekkini gen 2021	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	470,2					470,2
BR Provincietaken	91,8					91,8
BR Bureau milieumetingen	191,1				-9,6	200,7
BR Innovatie	93,5	12,4	107,2		-26,2	0,0
BR Opleidingen Omg wet	103,6				-53,7	157,3
Onverdeeld resultaat 2020	0,0	-12,4				12,4
Resultaat 2021	0,0					
- voorstel bestemming BR MBA	64,3	64,3				
Reserves	1.014,5	64,3	107,2	0,0	-89,4	932,4

Toelichting – In de reserves wordt (voor resultaat) per saldo € 17.800 gemuteerd. Samen met het bruto resultaat van €81,2 is er het resultaat van 2021 € 64.300. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om Het volledige bedrag te bestemmen voor het realiseren van het project 'MBA' in het kader van de Omgevingswet en het restant toe te voegen aan de algemene reserve. Na accordering van dit voorstel zal dit na balansdatum worden verwerkt.

Project MBA

Omzetten van inrichting naar milieubelastende activiteit is een direct gevolg van de Omgevingswet. In de Omgevingswet kiest de wetgever namelijk een nieuw uitgangspunt voor de milieuregulering. Het begrip 'inrichting' vervalt en daar komt 'milieubelastende activiteit' voor in de plaats. Een deel van de mba's is

vergunning plichtig op grond van Rijksregels, een deel op grond van regels van gemeente of provincie. Voor die mba-vergunningen kunnen de bevoegde gezagen leges gaan heffen. De opgave die hieruit voort komt is dat het inrichtingenbestand van gemeenten moet worden omgezet naar mba's. We gaan met onze opdrachtgevers in 2022 gezamenlijk bepalen hoe we hier mee om kunnen gaan. De kosten voor de totale omzetting naar mba worden geraamd op €100.000. Deze kosten zijn niet in de begroting 2022 voorzien. Door het resultaat van 2021 te bestemmen voor dit project, wordt de financiële last voor partners beperkt.

Bestemmingen van de fondsen

- Bestemmingsreserve provincie taken is in 2013 voor een aantal werkzaamheden voor provincie Gelderland niet uitgevoerd. Het Algemeen Bestuur heeft destijds besloten tot het instellen van deze bestemmingsreserve. In overleg met de provincie Gelderland waren bestedingen vastgesteld, te weten voor onvoorziene kosten binnen de provinciale programma's. Gezien de lagere realisatie in 2021 hebben we aanwending van dit fonds niet nodig. Komend jaar kan een nieuwe invulling worden gegeven aan de besteding van deze reserve.
- Bestemmingsreserve Bureau milieumetingen is geregeld ten behoeve van de dekking van toekomstige kosten voor Bureau milieumetingen (nu: team meten & advies). Het Algemeen Bestuur heeft in 2014 besloten om deze bestemmingsreserve in te stellen. In 2021 zijn de eerste investeringen (op afschrijfbasis) ten laste van dit fonds gebracht.

Tabel 20 Voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Vrijgevallen bedragen	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2020
Harmonisatietoelage Prov.	392,1	-50,7			442,7
Bovenmatig verlof	158,3		34,0		124,3
Personele kosten	87,2		10,0	-179,0	256,2
Frictie	23,7		23,7		0,0
Reserves	661,3	-50,7	67,7	-179,0	823,2

Toelichting - Uit de voorziening 'harmonisatietoelagen' is €50.700 vrijgevallen. We hebben nog een bedrag van afgerond €392.000 nodig om de toekomstige kosten te dekken. Bij de berekening is een index van 1,4% kostenstijging tot 2030 gehanteerd. Dan is de laatste persoon in deze voorziening met pensioen. Aan de voorziening 'personele kosten' hebben we zowel onttrokken als gedoteerd ter dekking van de kosten van voormalige medewerkers waaruit mobiliteit en detacheringskosten kunnen worden betaald.

In 2020 is een reserve 'bovenmatig verlof' gevormd voor niet opgenomen verlofuren als gevolg van de covid-19 pandemie. Deze reserve is in 2021 verder aangevuld, omdat wederom medewerkers minder verlof konden/wilden opnemen. Onze verwachting is dat deze uren in 2022 wel worden opgenomen. Dat betekent direct een capaciteitsvraag en extra kosten. Die wordt dan uit deze reserve gedekt.

We hebben het contract met De Connectie opgezegd, daardoor ontstaan frictiekosten. Dit betreft kosten voor de restwaardes van niet meer bruikbare apparatuur.

Vlottende passiva (met looptijd korter dan jaar)

Tabel 21 Vooruit ontvangen bedragen

Vooruitontvangen betalingen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	vereffening	Saldo 31-12-2020
Geluidsanering	0,00		-4,11		4,11
ORM	0,00			5,0	-5,0
Opleidingen circulaire ecor	10,00	10,0			0,0
Vooruitontvangen betalingen	10,0	10,0	-4,1	5,0	-0,9

Toelichting - Op de beginbalans staan nog euro's die we hebben ontvangen als Sisa subsidie voor geluidssaneringsprojecten. Deze financiële verplichtingen hebben we overgeheveld naar de gemeente Arnhem.

In het partneroverleg is afgesproken dat wij voor de ORM-gelden de administratie voeren. Het saldo van 2020 is afgewikkeld in relatie met kosten 2021.

We hebben een subsidie ontvangen van de provincie voor het project 'Circulaire economie'. Deze subsidie gaan we in 2022 gebruiken.

Tabel 22 Overige schulden

Schulden < jaar x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
- Te betalen lonen, loon belasting	1.128,5	1.471,3
- Premies IP/OP/NP /FPU	352,8	163,1
- Crediteuren	2.367,1	1.934,8
- Crediteuren privaat	20,1	
- divers	13,1	
Overige schulden	3.881,6	3.569,2

Tabel 23 Overlopende passiva

Overlopende passiva (nog te betalen) x € 1.000	31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
- Afrekening DVO Gemeente Arnhem		73,6
- Afrekening DVO Connectie		145,6
- Nog te betalen facturen 2020 -> 2019		
- divers nog te betalen	1.501,5	227,8
- CAO 2021 nabetalen	231,0	
- eindafrekeningen met klanten	160,6	
Overlopende passiva	1.893,2	446,9

Toelichting - De ultimo standen van de afdrachten aan BTW, loonheffing en premies zijn op het zelfde niveau als vorig jaar. De crediteurenstand kende ultimo 2021 een hoge stand. Normaal omdat veel rekeningen van leveranciers over december pas medio januari binnenkomen.

Onder de post divers nog te betalen zijn de afrekeningen met de partners inzake het reguliere werkpakket opgenomen. De meeste partners ontvangen (op hun reeds betaalde voorschotten) geld terug doordat werkpakket niet volledig zijn gerealiseerd.

Tabel 24 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overzicht niet uit de balans blijvende verplichtingen x € 1.000	Onderwerp	Looptijd eindigt	contractw. 2022	Toelichting
Leasecontracten vervoersmiddelen				
- Ambting car expert	3 maal Kia Picanto lease	1-4-2021	9,6	3 jarig contract; daarna (mondeling) verlengd.
- Ambting car expert	1 maal Kia Picanto lease	1-4-2022	3,2	3 jarig contract
- BK mobility	Peugeot e-Bus	1-2-2026	10,8	5 jarig contract
ICT licenties en beheer				
- Contract Centric	Inkijk licentie	1-1-2022	24,0	max looptijd ivm vervanging VTH
- T2en	Licenties SAP / SAC en helpdesk	1-1-2025	90,0	optie tot verlenging met 5 jaar
- REM automatisering	Licenties Open Wave			optie tot verlenging met 5 jaar
Facilitair				
- Provincie Gelderland	Huur pand Markt 23	1-1-2021	12,0	oude contract is (stilzwijgend) verlengd
- Provincie Gelderland	Service en onderhoud Markt 23	1-1-2022	2,8	idem
- Gemeente Arnhem	Huur Stadskantoor incl service	1-7-2022	222,8	opgezegd per 1 juli en 1 sept (1 vleugel)
- Gemeente Arnhem	Parkeerplaatsen	1-7-2022	32,5	opgezegd per 1 juli 2022
- De Connectie	Telefoondiensten		6,7	via rijksbrede aanbesteding tot opzegging
- De Connectie	ICT, fac. Diensten en werkplekken	1-7-2022	400,0	opgezegd per 1 juli en 1 sept (1 vleugel)
- De Connectie	Frictie kosten vanuit de DVO		45,0	betreft restwaarde aapparatuur en ontvlechtingskosten
- NL asset management	Letter of intent huur airborne tower	1-4-2022		pm Vanaf 1 april de beschikking over 4 verdiepingen, tbv de inrichting. Huurperiode 20 jaar; huurbetaling vanaf 1 februari 2023.
Personeel				
- Care2Work	Verzuimbegeleiding en arbo	1-4-2020	12,3	jaarlijks opzegbaar
- Medewerkers ODRA	Thuiswerkplek vergoeding	1-5-2026	125,0	Voor 5 jaar tot € 1.000 p/medewerker
Primaire proces				
- Stantec	Milieu controles	1-4-2025		Ingegaan per april 2021
Totaal			996,7	

Toelichting - We hebben doorlopende verplichtingen die niet uit de balans op te maken zijn. Dat zijn bijvoorbeeld doorlopende contracten met een looptijd langer dan één jaar.

Diversen

- Opgebouwd vakantiegeld is niet gekapitaliseerd. Dit is geen verplichting in het BBV, vanuit de aanname dat deze jaarlijks gelijk zijn.
- Dit geldt ook voor reguliere verlofsaldi. Omdat 2020 en 2021 bijzondere jaren zijn vanwege de covid-19 pandemie, zijn de 'bovenmatige niet opgenomen verlof uren 2021' wel als verplichting opgenomen. De nog openstaande saldi van voor 2020 niet.
- Alle medewerkers in vaste dienst hebben een trekkingsrecht van maximaal €1.000 voor vijf jaar ter besteding aan een Arbo-geschikte thuiswerkplek. We nemen aan dat ook na covid-19 een substantieel deel van onze medewerkers structureel voor een deel thuis- of op locatie werken. De feitelijk afgeroepen vergoeding is in de exploitatie opgenomen bij de algemene personeelskosten.
- Afspraken rond het generatiepact zijn niet gewaardeerd in de jaarrekening.

Gebeurtenissen met gevolgen voor 2022 en later

- We hebben geen juridische claims, garantstellingen en borgstellingen lopen.
- We hebben eind december 2021 de huurovereenkomst met de gemeente Arnhem en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met De Connectie opgezegd. In de DVO is bepaald dat De Connectie eventuele frictiekosten in rekening kan brengen.
- We hebben een 'letter of intent' getekend voor nieuwe huisvesting. Er geldt een No-go breek moment voor deze overeenkomst uiterlijk op 1 april 2022. Voor dit moment wordt formeel besloten om een contract af te sluiten met EusebiusBS (Arnhem) B.V. De kerngegevens van het contract zullen zijn: 20 jarige overeenkomst, huurverplichting ingaande 1 februari 2023 (ad €0,3 miljoen per jaar); casco oplevering aan ODRA vanaf 1 april 2022. Tussen 1 april en uiterlijk 1 september 2022 wordt de inrichting gerealiseerd door een projectbureau, onder contract van de verhuurder. De kosten van de inrichting worden gedragen door ODRA, deels via een huurverhoging, deels door eigen investeringen.
- Verder zijn geen andere relevante gebeurtenissen na balansdatum.

N Financiële weerbaarheid en risico's

Intro - Wij brengen ons bestuur aan de hand van een dashboard periodiek op de hoogte van de stand van zaken in onze bedrijfsvoering en staan dan stil bij de operationele risico's, financiën en ons weerstandsvermogen. Onze huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op korte termijn maatregelen voor te stellen aan ons bestuur.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate wij in staat zijn financiële tegenvallers in de toekomst op te vangen. In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is bepaald welke vermogensbestanddelen wij kunnen aanhouden. Deze bestaan uit een algemene reserve en een bestemmingsreserves.

De algemene reserve is gemaximeerd tot €500.000, dat is maximaal 2,6% van de omzet. Daarnaast kunnen we bestemmingsreserves aanhouden voor kosten die we in de toekomst verwachten. Inhoud en omvang bepaalt het Algemeen Bestuur.

Tabel 25 Weerstandsvermogen

Weerstands vermogen x € 1.000	stand 31-12-2020	stand * 31-12-2021	na resultaat	% omzet
Algemene Reserve	470,2	470,2	470,2	2,4%
- Resultaat boekjaar	12,4	64,3	0,0	
Bestemmingsreserves				
- Provincietaken	91,8	91,8	91,8	
- Milieu metingen	200,7	191,1	191,1	
- Innovatie		93,5	93,5	
- Opleidingen omgevingswet	157,3	103,6	103,6	
- mba's			64,3	
Totaal	932,4	1.014,5	1.014,5	
Totale baten (omzet)	19.157,5	19.489,7		
- percentage omzet	4,3%	5,2%		

* voor resultaatverwerking 2020

Het weerstandsvermogen als percentage van de omzet is met 0,9% gestegen tov 2020.

ODRA acht het weerstandsvermogen van ruim € 1,0 miljoen voldoende om de huidige risico's en latente verplichtingen (in het kader van bestemmingsfondsen) af te dekken.

Risico's

In deze paragraaf geven we een beeld van de risico's die wij nu zien. We komen uit op circa €350.000.

We staan regelmatig stil bij de operationele risico's. Dan bespreken we met ons bestuur of en welke noodzakelijke, mitigerende maatregelen nodig zijn. Daarnaast liggen generieke risico's permanent aanwezig op de loer.

We hebben de risico's verdeeld in vijf categorieën:

1. Exploitatiesaldo

Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen.

- De Covid-19 pandemie heeft in 2021 behoorlijk impact. Uiteindelijk zien we een afwijking op de exploitatie van €1,3 miljoen ten opzichte van begrote kosten én baten. We hebben maandelijks onze exploitatie gemonitord en bijgestuurd en zien aan de omzetkant dat minder vraag is. We hebben geanticipeerd door ook strak te sturen op de kosten.
- Outputfinanciering is in 2021 het tweede jaar. In 2021 is een onderzoek gedaan naar de uitkomsten van 2020. De uitkomst is dat de vooraf geformuleerde risico's zich in geringe mate hebben voorgedaan. De omvang is zodanig dat deze als reguliere actualisatie in de product diensten catalogus (PDC) 2022 kan worden opgenomen. Uit een voorlopige analyse over 2021 blijkt dat het gemiddelde kengetal op 8,2 uur is uitgekomen. Begroot is 8,6 uur. In de zomer 2022 wordt een gedetailleerd onderzoek gedaan naar de kostprijzen ten behoeve van de volgende begrotingscyclus.
- Aan de kostenkant zien we vanwege veel meer thuis werken een voordeel op de reiskosten, secundaire personeelskosten en opleidingen.

2. Taakuitvoering

We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imagoprobleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar.

In 2021 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen.

3. Frictiekosten

We zijn gestart met verbeteren van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en mandaatregelingen, maar dat brengt een risico van frictie (kosten) met zich mee. Dat zijn de risico's die ontstaan door noodzakelijke aanpassingen in de organisatie. Bijvoorbeeld naar aanleiding van taakstellingen, nieuwe

inhoudelijke wetgeving, maatschappelijke veranderingen of het terughalen van taken door partners. De niet voorzienbare omvang van dit risico is beperkt. Grote wijzigingen leggen we via de P&C-cyclus, wijziging van de begroting, aan de partners voor. In 2021 zijn geen frictiekosten ontstaan vanuit individuele mobiliteitstrajecten, waardoor er een begrotingsvoordeel is opgetreden.

4. Niet voldoen aan wet- en regelgeving

Dat wij niet voldoen aan algemene wet- en regelgeving, zoals belastingwetten, privacy, Europese -en nationale verordeningen, is een risico, maar dat is in 2021 beperkt gebleven, omdat bijvoorbeeld geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de belastingplicht (omgevingsdiensten zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting).

5. Liquiditeit

Ons werkkapitaal wordt gevormd door vermogen, beschikbare voorzieningen en voorschotten die partners betalen voor onze dienstverlening. Bij uitblijven van betalingen van de voorschotten lopen wij een risico dat we salarissen, loonheffing, premies, BTW en crediteuren niet kunnen betalen. We hebben aan het eind van elk kwartaal een saldo van minimaal twee miljoen euro nodig, omdat het weerstandsvermogen op zich onvoldoende is om de liquiditeitsbehoefte te dekken. We dekken een groot deel van de liquiditeitsbehoefte uit de voorschotten van onze partners.

Tabel 26 Financiële kengetallen

Kengetallen	real. 2021	begroting 2021	2020
netto schuldquote	7,1%	-1,8%	27,3%
netto schuldquote gecorr. voor verstrekte lening	7,1%	-1,8%	27,3%
solvabiliteitsratio	6,3%	13,8%	8,1%
structurele exploitatieruimte	pm	0,0%	0,0%
liquiditeit	135,2%	123,3%	137,4%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting -Met bovenstaande kengetallen geven we inzicht in de structurele evenwichtigheid en duurzaamheid van onze begroting.

- De netto schuld quote's geven inzicht in het niveau van onze schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. In de toelichting op de balans zijn de schulden en eigen vermogen gespecificeerd. De schuldquote is negatief en lager dan in 2020. Wij financieren de lopende verplichtingen met kortlopende tegoeden.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen versus het balanstotaal. Het percentage is licht gestegen naar 8,4%.
- Voor de beoordeling van het structurele- en reële evenwicht van de begroting maken wij het onderscheid tussen structurele- en incidentele lasten. Wij zijn in 2020 overgegaan op bekostiging via outputfinanciering. We hebben geen toezeggingen op een meerjarige omzet, ondanks het aanwezig zijn van wettelijke verplichte basis-milieutaken.
- Grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn bij ODRA niet van toepassing.

Financiering, treasury, bankieren

In het treasury-statuuut van ODRA (van eind 2016) hebben we de doelstellingen geformuleerd naar de verschillende deelgebieden van treasury: rente risicobeheer, financiën en kasbeheer.

- *Ons financieringsvraagstuk is van beperkte omvang*

We hebben weinig eigen investeringen, we huren kantoorruimte van de gemeente Arnhem en de inventaris betrekken we via De Connectie. In 2021 is door ons geïnvesteerd in bedrijfsvoeringssystemen SAP en OpenWave en meetapparatuur. De meetapparatuur wordt bekostigd uit het bestemmingsfonds.

- *We zijn sinds eind 2013 verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren*

Alle banktegoeden boven drempelwaarde van €1,75 miljoen, die wij met het Ministerie van Financiën hebben afgesproken, worden verplicht gestort op een rekening-courant bij het ministerie. De overige liquiditeit is onze rekening-courant tegoeden en die hebben we *ondergebracht bij de BNG. In de financieringsovereenkomst (juni 2020) met de BNG is een kredietlimiet afgesproken van maximaal één miljoen euro.*

- *Financiering voorgenomen verhuizing*

Ten behoeve van onze voorgenomen verhuizing en ICT-transitie zullen we gaan investeren in verbouwing en inrichting van de nieuwe kantoorruimte en de aanschaf van ICT-apparatuur. Onze huidige financiële positie kan dit niet volledig dragen. De intentie is om een langlopende lening aan te gaan bij de BNG.

- *Kasgeldlimiet Fido*

In de wet Financiering decentrale overheden (Fido) is een kasgeldlimiet gesteld aan het maximum bedrag waarop wij onze financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd minder dan 1 jaar) mogen financieren. Voor ons is de norm 8,2% van het begrotingstotaal. Wij komen hier niet boven.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 14 april 2022.

De voorzitter,
De heer J. Maouche

De secretaris,
Dhr. R. Vlaander

Bijlage 1: Specificatie producten en diensten

Productnaam	geactualiseerde bg 21			Realisatie 2021			Prov Prog.	real '21
	Taakveld	aantallen	€ baten	aantallen	baten	%	uren	bedrag
Programma 1. Vergunningverlening								
Actualisatierapport omgevingsvergunning milieu	Milieu	21	€ 23,2	11	€ 12,1	52%		
Beoordeling melding Activiteitenbesluit en BLBI	Milieu	452	€ 415,8	355	€ 326,6	79%		
Beoordeling melding brandveilig gebruik	Bouw	133	€ 24,5	88	€ 16,2	66%		
Beoordeling melding slopen	Bouw	1.250	€ 115,0	1.333	€ 122,6	107%		
Beoordeling melding vuurwerk	Milieu	100	€ 55,2	53	€ 29,3	53%		
Besluit MER-plicht	Milieu	7	€ 18,0	6	€ 15,5	86%		
Besluit ontbrandingstoestemming	Milieu	72	€ 125,9	29	€ 50,7	40%		
Intrekkingsbesluit omgevingsvergunning bouw	Bouw	40	€ 14,7	7	€ 2,6	18%		
Intrekkingsbesluit omgevingsvergunning milieu	Milieu	8	€ 9,6	0	€ 0,0	0%		
Maatwerkvoorschriften milieu	Milieu	60	€ 77,3	33	€ 42,5	55%		
Omgevingsverg. Briks regulier enkelvoudig	Bouw	1.368	€ 1.132,7	1.633	€ 1.352,1	119%		
Omgevingsverg. BRIKS regulier meervoudig	Bouw	484	€ 1.024,1	373	€ 789,3	77%		
Omgevingsverg. BRIKS uitgebreid	Bouw	25	€ 184,0	24	€ 176,6	96%		
Omgevingsvergunning milieu regulier	Milieu	27	€ 69,6	38	€ 97,9	141%		
Omgevingsvergunningen milieu uitgebreid	Milieu	25	€ 230,0	29	€ 266,8	116%		
Overige vergunningen BRIKS	Bouw	11	€ 11,1	24	€ 24,3	218%		
subtotaal Vergunningen		4.083	€ 3.530,7	4.036	€ 3.325,1	99%	-	-
	aandeel bouw	81%	3.311	3.482	€ 2.483,7	105%	-	€ 0,0
	aandeel milieu & algemeen	19%	772	554	€ 841,3	72%	-	€ 0,0
Programma 2. Toezicht en Handhaving								
Beoordeling milieumelding bedrijf	Milieu	40	€ 7,4	17	€ 3,1	43%	611	€ 56,2
Beoordeling rapportageverplichting milieu	Milieu	305	€ 112,2	229	€ 84,3	75%	839	€ 77,2
Beoordelingsrapport saneringsevaluatie bodem	Milieu	596	€ 274,2	402	€ 184,9	67%		€ 0,0
Besluit handhavingsverzoek	Bouw	84	€ 115,9	79	€ 109,0	94%	134	€ 12,3
Controlerapport asbest	Bouw	226	€ 187,1	212	€ 175,5	94%		€ 0,0
Controlerapport bodemsanering	Milieu	413	€ 607,9	294	€ 432,8	71%		€ 0,0
Contr. rap. BRIKS Cat. 1 bouwsom < € 100.000	Bouw	1.036	€ 762,5	1.392	€ 1.024,5	134%	9	€ 0,8
Contr. rap. BRIKS Cat. 2: > € 100.000 < € 1.000.000	Bouw	229	€ 484,6	192	€ 406,3	84%	33	€ 3,0
Contr. rap. BRIKS Cat. 3 bouwsom > € 1.000.000	Bouw	93	€ 410,7	61	€ 269,4	66%		€ 0,0
Controlerapport grondstromen & bodem	Milieu	291	€ 240,9	350	€ 289,8	120%		€ 0,0
Controlerapport milieu complexe inrichting	Milieu	53	€ 121,9	37	€ 85,1	70%	9.036	€ 831,3
Controlerapport preventief milieutoezicht	Milieu	1.837	€ 1.521,0	1.828	€ 1.513,6	100%	1.954	€ 179,8
Controlerapport toezicht vuurwerkevenement	Milieu	115	€ 127,0	30	€ 33,1	26%		€ 0,0
Handhavingsbesluit	Algemeen	283	€ 572,8	268	€ 542,4	95%	1.320	€ 121,4
Handhavingscontrolerapport	Algemeen	98	€ 90,2	106	€ 97,5	108%	404	€ 37,1
Intrekkingsbesluit handhaving	Algemeen	177	€ 48,9	8	€ 2,2	5%	1	€ 0,1
Invorderingsbesluit	Algemeen	81	€ 52,2	65	€ 41,9	80%	39	€ 3,6
Klachtafhandelingrapport	Milieu	1.887	€ 347,2	1.898	€ 349,2	101%	1.918	€ 176,4
Vervolgcontrolerapport milieu	Milieu	612	€ 337,8	417	€ 230,2	68%	1.288	€ 118,5
subtotaal Toezicht en handhaving		8.456	€ 6.422,3	7.885	€ 5.874,8	93%	17.583	€ 1.617,6
	aandeel bouw		1.668	1.936	€ 1.984,7	116%	175	€ 16,1
	aandeel milieu & algemeen		6.788	5.949	€ 3.890,1	88%	17.408	€ 1.601,5
Programma 5. Projecten (en algemeen)								
Rapportbeoordeling afsteeklijst vuurwerk	Milieu	50	€ 9,2	0	€ 0,0	0%		€ 0,0
Wob-verzoekafhandeling	Algemeen	0	€ 0,0		€ 0,0			€ 0,0
subtotaal Projecten		50	€ 9,2	0	€ 0,0	0%	0	€ 0,0
	aandeel bouw		0	0	€ 0,0			€ 0,0
	aandeel milieu & algemeen		50	0	€ 0,0			€ 0,0
Totaal producten		12.589	€ 9.962,2	11.921	€ 9.199,9	95%	17.583	€ 1.617,6
	aandeel bouw		4.979	5.418	€ 4.468,4	109%	175	€ 16,1
	aandeel milieu & algemeen		7.610	6.503	€ 4.731,5	85%	17.408	€ 1.601,5
* Aansluiting met kerntabel -> betreft onderhanden werk; dit is niet op productniveau gespecificeerd					€ 481,3			
					Totaal	€ 9.681,2		

Naam dienst		geactualiseerde bg 21		Realisatie 2021			PCH realisatie 2021			
	Taakveld	aantal uur	baten	uren	bedrag		uren	aant prod	baten	
Programma 1. Vergunningverlening										
Advies vergunningen en meldingen milieu	Milieu	292	€ 26,9	918	€ 84,4	314%		€	-	
Adviesrapport zienswijze vergunning	Algemeen	785	€ 72,2	1.299	€ 119,5	165%		€	-	
Beoordeling BRIKS aspect	Bouw	2.290	€ 210,7	1.747	€ 160,7	76%		€	-	
Beoordeling deelaspect bouwbesluit	Bouw	100	€ 9,2	2	€ 0,2	2%		€	-	
Beoordeling kabels en leidingen	Bouw	0	€ -		€ 0,0	0%		€	-	
Beroep vergunning	Algemeen	664	€ 61,1	885	€ 81,4	133%		€	-	
Besluit op bezwaar vergunning	Algemeen	966	€ 88,9	2.262	€ 208,1	234%		€	-	
Omgevingsvergunning milieu complex ODRA	Milieu	184	€ 16,9	89	€ 8,2	48%		€	-	
Omgevingsvergunning briks complex	Bouw			105	€ 9,6	0%		€	-	
Voorlopige voorziening vergunning	Algemeen	109	€ 10,0	157	€ 14,4	145%		€	-	
Vooroverleg BRIKS	Bouw	2.633	€ 242,2	2.411	€ 221,8	92%		€	-	
Vooroverleg milieu	Milieu	1.315	€ 121,0	653	€ 60,1	50%	1	€	0,1	
subtotaal Vergunningen		9.337	859	10.527	€ 968,5	113%	1	0	€ 0,1	
aandeel bouw		5.023	€ 462,1	4.264	€ 392,3		0		€ 0,0	
aandeel mil. & alg		4.314	€ 396,9	6.263	€ 576,2		1		€ 0,1	
Programma 2. Toezicht en Handhaving										
Adviesrapport zienswijze handhaving	Algemeen	375	€ 34,5	203	€ 18,7	54%	19	7	€ 1,7	
Beroep handhaving	Algemeen	1.076	€ 99,0	528	€ 48,5	49%			€ -	
Besluit op bezwaar handhaving	Algemeen	3.064	€ 281,9	2.103	€ 193,5	69%	31		€ 2,9	
Bestuursdwanguitvoering	Algemeen	250	€ 23,0	0	€ 0,0	0%			€ -	
Controlerapport milieuincident	Milieu	0	€ -		€ 0,0	0%	218	7	€ 20,1	
Controlerapport specialistisch milieutoezicht	Milieu	204	€ 18,8	133	€ 12,2	65%	723	43	€ 66,5	
Inbreng en afstemming ODRA-expertises	Algemeen	1.415	€ 130,2	1.511	€ 139,0	107%	39		€ 3,6	
Inning	Algemeen	65	€ 6,0	28	€ 2,6	43%			€ -	
Voorlopige voorziening handhaving	Algemeen	100	€ 9,2	211	€ 19,4	212%	27		€ 2,5	
Controle rap. Briks bestaande bouw	Bouw	3.672	€ 337,8	2.507	€ 230,7	68%	749	57	€ 68,9	
Toezicht aandachtsbedrijven	Milieu	0	€ -		€ 0,0	0%			€ -	
Strafrecht complex	Algemeen	0	€ -		€ 0,0	0%			€ -	
subtotaal Toezicht en handhaving		10.220	€ 940,3	7.225	€ 664,7	71%	1.806	114	166	
aandeel bouw		3.672	€ 337,8	2.507	€ 230,7		749		€ 68,9	
aandeel mil. & alg		6.548	€ 602,4	4.717	€ 434,0		1.057		€ 97,2	
Programma 3. Advies										
Adviesrapport milieupertise	Milieu	5.852	€ 538,3	6.303	€ 579,9	108%	1.272	53	€ 117,0	
Beheer kaarten en zones milieupertise	Milieu	474	€ 43,6	221	€ 20,3	47%			€ -	
Geluidssanering wegverkeer	Milieu	1.130	€ 104,0	477	€ 43,9	42%			€ -	
Meetadviesrapport	Milieu	3.867	€ 355,8	4.488	€ 412,9	116%	3.652	40	€ 336,0	
adviesrapport geluid	Milieu			32	€ 2,9	0%			€ -	
adviesrapport lucht	Milieu			105	€ 9,6	0%			€ -	
Omgevingsadviesrapport	Milieu	1.645	€ 151,3	2.628	€ 241,7	160%			€ -	
subtotaal Advies		12.968	€ 1.193,0	14.253	€ 1.311,3	110%	4.924	93	453	
aandeel bouw		0	€ 0,0	0	€ 0,0		0		€ 0,0	
aandeel mil. & alg		12.968	€ 1.193,0	14.253	€ 1.311,3		4.924		€ 453,0	
Programma 4. Stelseltaken										
Ontwikkeling en afstemming DAT	Milieu	92	€ 8,5	119	€ 10,9	129%	318		€ 29,3	
Ontwikkeling en afstemming LMA	Milieu	110	€ 10,1	245	€ 22,5	222%	288		€ 26,5	
Coördinatie complexe handhaving	Milieu	0	€ -		€ 0,0	0%	4.096		€ 376,8	
subtotaal stelseltaken		202	19	363	€ 33,4	180%	4.702	0	433	
aandeel bouw		0	€ 0,0	0	€ 0,0		0		€ 0,0	
aandeel mil. & alg		202	€ 18,6	363	€ 33,4		4.702		€ 432,6	
Programma 5. Algemeen en Projecten										
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.445	€ 224,9	1.684	€ 154,9	69%	175		€ 16,1	
Besluit WOB-verzoek	Algemeen	350	€ 32,2	813	€ 74,8	232%			€ -	
Communicatie	Algemeen	0	€ -		€ 0,0	0%	684		€ 62,9	
Detachering	Algemeen	768	€ 70,7	744	€ 68,4	97%			€ -	
Kennisontwikkeling	Algemeen	1.660	€ 152,7		€ 0,0	0%	2.518		€ 231,7	
Omgevingsscans	Milieu	0	€ -		€ 0,0	0%	550		€ 50,6	
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	600	€ 55,2	104	€ 9,6	17%	76		€ 7,0	
Programma management	Algemeen	1.575	€ 144,9		€ 0,0	0%	893		€ 82,2	
Programma ondersteuning	Algemeen	0	€ -		€ 0,0	0%	692		€ 63,7	
Projectleiding (en ondersteuning)	Algemeen	4.833	€ 444,6	2.504	€ 230,3	52%	3.832		€ 352,5	
Project ondersteuning	Algemeen	-1.200	€ -110,4	2.686	€ 247,1	-224%	2.205		€ 202,9	
divers (nog te verdelen)	Algemeen	0	€ -	pm	€ 23,6	0%			€ -	
EPTR					€ 0,0		922	113	€ 84,8	
subtotaal Projecten		11.031	1.015	8.534	€ 808,7	77%	12.545	113	1.154	
aandeel bouw		0	€ 0,0	0	€ 0,0		0		€ 0,0	
aandeel mil. & alg		11.031	€ 1.014,9	8.534	€ 808,7		12.545		€ 1.154,2	
Totaal diensten (in uren)		43.758	€ 4.025,7	40.902	€ 3.786,5	93%	23.978	320	€ 2.206,0	
aandeel bouw		8.695	€ 799,9	6.771	€ 623,0		749		€ 68,9	
aandeel mil. & alg		35.063	€ 3.225,8	34.130	€ 3.163,6		23.229		€ 2.137,1	
							Omzet producten			€ 1.617,6
							* tariefversch. OD!			€ 60,3
							Totaal			€ 3.884,0

Bijlage 2: Specificatie per partner

Realisatie 2021					Producten				Diensten				Gezamenlijke diensten								
Baten per klant x € 1.000	Bouw prod. x tarief	Milieu prod. x tarief	Algem. prod. x tarief	Totaal prod. x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algem. uren x tarief	Totaal uren x tarief	Alle partners	Deel partners	Alge- meen	Totaal	Overige baten	Totaal	%	aantal prod.	aantal uren				
Arnhem	2.882	1.342	155	4.379	271	383	86	740	155	361	103	619	37	5.774	31%	5.134	8.039				
Doesburg	19	60	3	82	11	18	2	31	14	4	10	28		141	1%	109	336				
Duiven	31	203	4	238	3	93	6	102	24	6	9	40	7	388	2%	289	1.113				
Lingewaard	1.104	497	59	1.661	119	595	48	762	66	113	45	224	54	2.701	15%	1.930	8.277				
Overbetuwe	70	551	18	638	48	155	10	212	50	13	33	97	3	950	5%	727	2.308				
Provincie regulier	570	136	9	714		582	170	752	63		18	81	211	1.758	10%	810	8.175				
Provincie Bodemtaken																					
Provincie Complexe Handhaving					73	2.095	856	3.024					5	3.031	16%		32.867				
Provincie Aandachtsbedrijven						54	737	791					56	847	5%		8.601				
Provincie Samen Sterk							6	6						6	0%		65				
Renkum	698	230	62	990	47	241	9	297	47	69	32	148		1.435	8%	1.387	3.233				
Rheden	76	288	15	379	5	68	3	75	48	13	32	92		550	3%	758	818				
Rozendaal	1	7	0	8			0	0	7	2	5	14		23	0%	11	2				
Westervoort	6	33	1	40		10	0	10	17	5	7	28		78	0%	53	107				
Zevenaar	75	367	19	462	22	117	4	143	47	13	18	78	30	713	4%	574	1.557				
Subtotaal partners	5.533	3.714	345	9.592	598	4.410	1.938	6.946	539	598	312	1.449	402	18.395	100%	11.782	75.499				
% van de omzet				52%				38%				8%	2%								
OD Achterhoek			1	1	79	28		108	34			34	7	149		4	1.169				
OD De Vallei		52	14	66		6		6	20			20		92		121	68				
OD Nijmegen						5	68	74	26			26	1	100			800				
OD Noord-Veluwe		15		15					17			17		32		4					
OD Rivierenland						27		27	32			32	1	60			297				
OD Veluwe IJssel		15		15		5		5	16			16		36		10	59				
Subtotaal Omgevingsdiensten		82	14	97	79	72	68	220	144			144	9	469		139	2.392				
Subtotaal derden					18	117	316	451		8		8	276	735			4.907				
Totaal klanten	5.533	3.796	360	9.688	696	4.600	2.322	7.617	683	606	312	1.600	686	19.599 *		11.921	82.799				
% van de omzet				49%				39%				8%	4%	* incl. € 109,7 Harmonisatiekosten							

vrijval balans	89,5	= opgenomen bij de inkomsten
Totaal	19.599	

Begroot 2021	Producten				Diensten				Gezamenlijke diensten									voorjaars- begroting 2021	verschil bg vj->nj
Baten per klant x € 1.000	Bouw prod. x tarief	Milieu prod. x tarief	Algem. prod. x tarief	Totaal prod. x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algem. uren x tarief	Totaal uren x tarief	Alle partners *)	Deel partners **)	Alge- meen ***)	Totaal	Overige baten	Totaal	%	aantal producten	uren diensten		
Arnhem	2.511	994	695	4.201	376	277	154	807	155	361	103	619	35	5.660	29%	5.177	8.768	5.563	97
Doesburg	2	72	7	82	9	14	3	27	14	4	10	28	0	136	1%	116	293	135	1
Duiven	10	223	13	246	4	58	40	102	24	6	9	40		389	2%	310	1.113	310	79
Lingewaard	1.079	488	212	1.779	186	358	528	1.072	66	113	45	224	117	3.192	16%	2.190	11.657	3.182	9
Overbetuwe	19	562	61	641	41	124	51	216	50	13	33	97	14	967	5%	809	2.349	1.029	-61
Provincie regulier	274	759	3	1.036		309	385	694	63		18	81	214	2.024	10%	1.236	7.543	1.444	580
Provincie Bodemtaken																		660	-660
Provincie Complexe Handhaving		1.299	443	1.742	48	676	932	1.655					40	3.437	17%	3.036	17.990	2.527	910
Provincie Aandachtsbedrijven						174	847	1.021					45	1.066	5%		11.095		1.066
Provincie Samen Sterk						35	153	187						187	1%		2.035		187
Renkum	659	188	129	976	50	52	168	270	47	69	32	148		1.394	7%	1.198	2.933	1.389	5
Rheden	51	254	40	344	10	45	25	80	48	13	32	92	7	523	3%	760	864	483	39
Rozendaal	2	7	1	11	1	1	1	3	7	2	5	14		28	0%	20	35	28	
Westervoort	2	52	6	60	1	16	2	19	17	5	7	28		108	1%	85	211	88	20
Zevenaar	17	375	37	428	29	145	28	202	47	13	18	78	14	722	4%	534	2.197	722	0
Subtotaal partners	4.625	5.273	1.647	11.544	755	2.284	3.316	6.356	539	598	312	1.449	485	19.833	100%	15.471	69.084	17.562	2.272
% van de omzet				58%				32%				7%	2%						
OD Achterhoek		0	3	3	110		6	117	34			34		154		9	1.270	154	
OD De Vallei		61	9	70		6	9	15	20			20		104		70	163	132	-28
OD Nijmegen	1			1		6	81	86	26			26		113		3	940	126	-13
OD Noord-Veluwe		11	5	15		9	3	12	17			17		44		15	126	54	-9
OD Rivierenland									32			32		32				32	
OD Veluwe IJssel		15	4	19		6	10	16	16			16		50		21	171	71	-21
Subtotaal Omgevingsdiensten	1	87	20	107	110	26	109	246	144			144		497		118	2.670	568	-71
Subtotaal derden *****)		50	2	52		99		100		8		8	101	261		36	1.089	217	44
Totaal klanten	4.625	5.409	1.670	11.704	866	2.409	3.425	6.702	683	606	312	1.600	586	20.591		15.625	72.843	18.347	2.245

% van de omzet

57%

33%

8%

3%

*) betreft gegevensbeheer, ketentoezicht, ontwikkeling en afstemming strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst

**) betreft RVMK, ORM en klantadvies BRIKS

***) betreft projectleiding/ondersteuning Omgevingswet, energie, GUOV en ondermijning

****) specificatie tabel overige baten

*****) inclusief 166 duizend euro continueren intensivering bodemtaken

vrijval balans 339

Totaal 20.930

Verschil realisatie en begroting					Producten				Diensten				Gezamenlijke diensten								
Baten per klant x € 1.000	Bouw prod. x tarief	Milieu prod. x tarief	Algem. prod. x tarief	Totaal prod. x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algem. uren x tarief	Totaal uren x tarief	Alle partners	Deel partners	Alge- meen	Totaal	Overige baten	Totaal	%	aantal prod.	aantal uren				
Arnhem	371	348	-540	179	-105	106	-69	-67					2	114	3%	-43	-730				
Doesburg	17	-12	-4	0	1	4	-2	4					-0	5	0%	-7	43				
Duiven	21	-21	-9	-8	-1	34	-33	-0					7	-1	0%	-21	0				
Lingewaard	25	10	-153	-118	-68	236	-480	-311					-62	-491	-1%	-260	-3.379				
Overbetuwe	51	-11	-43	-3	7	31	-41	-4					-11	-17	0%	-82	-41				
Provincie regulier	296	-623	6	-321		273	-215	58					-3	-266	-1%	-426	632				
Provincie Bodemtaken																					
Provincie Complexe Handhaving		-1.299	-443	-1.742	25	1.420	-76	1.369					-35	-406	-1%	-3.036	14.877				
Provincie Aandachtsbedrijven						-120	-110	-229					11	-219	-1%		-2.494				
Provincie Samen Sterk						-35	-147	-181						-181	-1%		-1.970				
Renkum	39	42	-68	13	-3	189	-159	28						41	1%	189	301				
Rheden	26	34	-25	35	-6	23	-22	-4					-7	27	0%	-2	-46				
Rozendaal	-2	-0	-1	-3	-1	-1	-1	-3						-5	0%	-9	-33				
Westervoort	4	-19	-5	-20	-1	-7	-2	-10						-30	0%	-32	-104				
Zevenaar	59	-8	-17	34	-7	-28	-24	-59					16	-9	0%	40	-640				
Subtotaal partners	908	-1.559	-1.302	-1.952	-157	2.126	-1.379	590					-83	-1.438	0%	-3.689	6.416				
% van de omzet				136%				-41%					6%								
OD Achterhoek		0	-2	-2	-31	28	-6	-9					7	-5		-5	-102				
OD De Vallei		-9	5	-4		0	-9	-9						-12		51	-95				
OD Nijmegen	-1			-1		0	-13	-13					1	-13		-3	-140				
OD Noord-Veluwe		4	-5	0		-9	-3	-12						-12		-11	-126				
OD Rivierenland						27		27					1	28			297				
OD Veluwe IJssel		0	-4	-4		0	-10	-10						-14		-11	-112				
Subtotaal Omgevingsdiensten	-1	-4	-6	-11	-31	46	-41	-26					9	-28		21	-278				
Subtotaal derden		-50	-2	-52	18	18		351		0		0	175	474		-36	3.818				
Totaal klanten	908	-1.613	-1.310	-2.016	-170	2.190	-1.419	916		0		0	100	-992		-3.704	9.956				
% van de omzet				203%				-92%				0%	-10%								
														vrijval balans		-249	= verwerkt in de omzet				
														Totaal		-992					

Bijlage 3: Specificaties productie/ bestedingen

Collectieve diensten en EML-controles

Omschrijving	Uren begroot	Materiële kosten begroot	Begroting 2021	Uren realisatie (uitvoering)	interne uren à	Materiële kosten realisatie	Totaal kosten 2021
			€	92	€	57	
Project omgevingswet	1.650	0	151.800	2.551			234.715
Programma energie	1.181	0	108.646	2.111			194.212
- Circulaire economie				539			49.542
- Prog raad odnl				364			33.488
Project ondermijning	250	0	23.000	550			50.600
projecten	3.081	0	283.446	6.115	0	0	562.557
Gegevensbeheer	1.453	0	133.676	1.453			133.676
- archief/ dossiers					divers		pm
Ketentoezicht	1.628	0	149.776	991			91.149
Klantadvies milieu	1.191	0	109.572	74			6.762
Ontwikkeling strafrecht	474	0	43.608	1.942			178.687
Piketdienst abonnement	1.109	0	102.028	252		32.835	55.973
Gezam. alle partners	5.855	0	538.660	4.711		32.835	466.247
Klantadvies briks	5.120	0	471.040	2.943	240		284.304
- wkb				24		3.750	5.958
- publicaties & bouwdoossiers					1.884		106.594
GUOV	306	0	28.124	243			22.356
RVMK en ORM	377	100.166	134.850	169		48.581	64.089
Gezam. deel partners	5.803	100.166	634.015	3.354		52.331	483.301
OD's: DAT/LMA/ketentoezich	1.564	0	143.888	426		0	39.146
Totaal-generaal	16.303	100.166	1.600.009	13.703		179.016	1.551.251
Teruggave RvmK			-51.586				
			1.548.423		tekort		-2.828

EML-controles	Gepland basis	Gepland extra	Gepland totaal	Totaal real. '21	her- controles
Gemeente Arnhem	132	80	212	165	30
Gemeente Doesburg	6		6	7	
Gemeente Lingewaard	27		27	34	
Gemeente Overbetuwe	34		34	35	
Gemeente Renkum	18		18	19	
Gemeente Rheden	35	30	65	61	
Gemeente Rozendaal	1		1	1	
Totaal	253	110	363	322	30

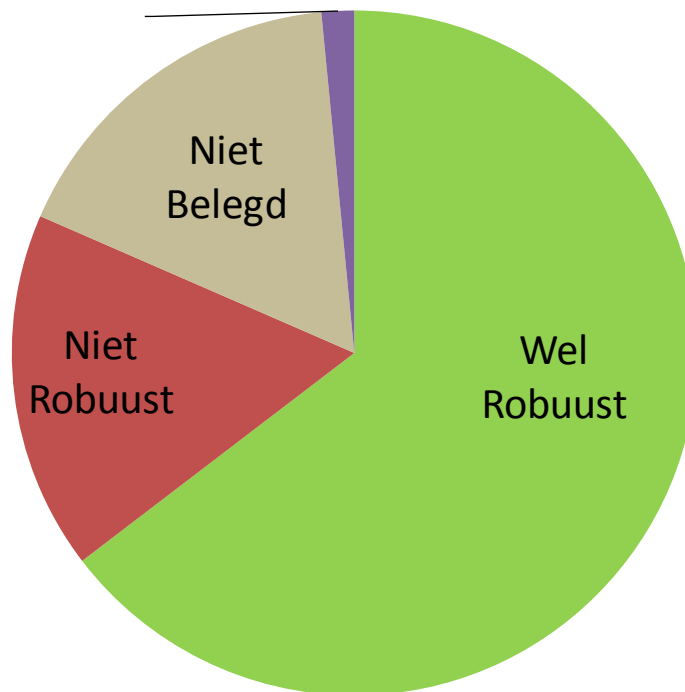
Bijlage 4: VTH Dashboard

VTH KC 2.2 dec 2021

Deskundigheidsgebieden waaraan wordt voldaan

Voldoen niet of is niet van toepassing (grijs)

Samenwerking

Verg.verl. bouw & RO - eenv.
 Verg.verl. bouw & RO - compl.
 T & H Bouwen en RO - eenvoudig
 T & H Bouwen en RO - complex
 T & H milieu I en II
 T & H milieu - I, II en III
 T & H milieu - Procesindustrie
 T & H milieu - Agrarisch
 T & H milieu - Afval
 T & H Bodem - 1-6
 T & H Bodem - 7 complex
 Bouwfysica - 1-5 eenvoudig
 Bouwfysica - 1-5 complex
 Bouwfysica - 6-10
 T & H Groene wetgeving
 Juridische asp. verg.verlening
 Juridische asp. handhaving
 Jur. asp. afwijkingsbesluiten
 Ketentoezicht - 1-5
 Ketentoezicht - 6-10
 Ketentoezicht - 11-12
 BOA
 Brandveiligheid - 1-7
 Brandveiligheid - 8-11
 Externe veiligheid - 1
 Externe veiligheid - 2 en 3
 Externe veiligheid - 4
 Externe veiligheid - 5
 Externe veiligheid - 6
 Constructieve veiligheid
 Sloop en asbest
 Bodem, bouwstoffen, water - 1
 Bodem, bouwstoffen, water - 2-3
 Bodem, bouwstoffen, water - 4
 Geluid (milieu en bouw)
 Luchtkwaliteit - 1-2
 Luchtkwaliteit - 3-5
 Luchtkwaliteit - 6
 Cultuurhistorie - 1-5
 Energiebesp. en duurz. - 1
 Energiebesp. en duurz. - 2-3
 Energiebesp. en duurz. - 4

Casemanagen - eenvoudig
 Casemanagen - complex
 Verg. verlening milieu- I en II
 Verg.verlening milieu -algemeen
 Verg. verlening milieu II
 Verg. verlening milieu - Proces
 Verg.verlening milieu - Agrarisch
 Verg.verlening milieu - Afval
 Verg.verlening milieu - 5-6
 T & H milieu - Brzo
Afvalwater (indirecte lozingen)
 Groen en ecologie (Wabo) - 1
 Groen en ecologie (Wabo) - 2-4
 Groen en ecologie (Wnb) - 1
 Groen en ecologie (Wnb) - 2-3
 Stedenb. en inr. o.r. - 1 eenv.
 Stedenb. en inr. o.r. - 1 compl
 Stedenb. en inr. o.r. - 2
 Stedenb. en inr. o.r. - 3-4 eenv
 Stedenb. en inr. o.r. - 3-4 comp
 Exploitatie en planeconomie
 Cultuurhistorie - 6-10
 Cultuurhistorie - 11-15

Bijlage 5: Controleverklaring accountant

deJong&Laan

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken 2021, Katern 2: opgenomen jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2021;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2021; en
- 3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde Controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken het jaarverslag, onder andere bestaande uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen, en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV en de bepaling van en krachtens de WNT.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de Gemeenschappelijk Regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de Gemeenschappelijk Regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijk Regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur, het controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.
- Tijdens onze controle hebben wij vanwege Covid-19 maatregelen noodgedwongen meer werkzaamheden op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken heeft het moeilijker voor ons gemaakt om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. Bij het plannen van onze werkzaamheden hebben wij aandacht besteed aan de risico's hiervan en hebben waar nodig aanvullende werkzaamheden gepland en uitgevoerd. Wij zijn dan ook van mening dat de verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, mrt 2022

De Jong & Laan Accountants B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA

Omgevingsdienst Regio Arnhem Accountantsverslag 2021

Rapportage aan het algemeen bestuur – Concept -

deJong&Laan

Ondernemende Accountants

Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem
Postbus 9200
6800 HA ARNHEM

Elst, 22 maart 2022

Accountantsverslag 2021

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van Omgevingsdienst Regio Arnhem (hierna 'ODRA'). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- Kernpunten uit onze rapportage;
- Uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- Kwaliteit beheersorganisatie;
- Onafhankelijkheid en controleproces.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening 2021. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van ODRA.

Het concept van dit verslag is afgestemd met de directie op 22 Maart 2022.

Indien gewenst lichten wij dit accountantsverslag graag toe. U kunt dan contact met mij opnemen.

Tot slot maken wij u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur van ODRA. Indien ons verslag onderdeel is van een verzoek uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur, verzoeken wij u met ons contact op te nemen.

Hoogachtend,
de Jong & Laan accountants belastingadviseurs

N.C. van der Wolf MSc RA

Inhoudsopgave

- Kernpunten uit onze rapportage
- Uitkomsten jaarrekeningcontrole
- Kwaliteit beheersorganisatie
- Rechtmatigheidsbeheer

Bijlage

- Onafhankelijkheid en controleproces

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle De jaarrekening voldoet aan de vereisten van het BBV De baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn rechtmatig Resultaatbestemming	<i>De door ons geconstateerde controle- en presentatieverschillen voor getrouwheid vallen binnen de door u vastgestelde toleranties. Wij hebben geen controleverschillen ten aanzien van rechtmatigheid geconstateerd.</i> <i>Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2021 van ODRA. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2021 zijn ingericht in overeenstemming met de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de in de jaarrekening opgenomen balans en toelichting en staat van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van ODRA.</i> <i>Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2021 van ODRA met betrekking tot het aspect rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader van ODRA.</i> <i>Het te bestemmen resultaat over 2020 is overeenkomstig het bestuursbesluit verwerkt in de bestemmingsreserve Innovatie (€12,4K).</i>
Financiële positie	Presentatie resultaat	<i>De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen, de capaciteit van middelen en mogelijkheden die ODRA heeft om niet geraamde kosten op te vangen. De deelnemers aan de regeling hebben bepaald dat ODRA een algemene reserve kan aanhouden van maximaal € 500k of 5% van de jaarlijkse exploitatiebaten, indien dit lager is. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur besluiten tot het vormen van bestemmingsreserves. Over 2021 is een saldo van baten en lasten gerealiseerd van € 64,3k. Het dagelijks bestuur stelt voor om het batig saldo te reserveren voor project "MBA" in het kader van de omgevingswet. Als het Algemeen bestuur definitief besluit tot deze resultaatbestemming bedraagt de algemene reserve € 470,2k en voldoet daarmee aan de norm.</i>
Interne beheersing	Tussentijdse controle	<i>Vanaf 2021 is ODRA overgegaan naar Openwave voor VTH. Bij onze tussentijdse controle hebben wij de administratieve organisatie en interne controle beoordeeld (opzet en bestaan), voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole (zie pagina 8).</i>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2021

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerde resultaat (saldo van baten en lasten na resultaatbestemming) bedraagt over het jaar 2021 € 64,3k, ten opzichte van een begroot saldo van €0K.

Het resultaat over 2021 kan als volgt ten opzichte van de begroting worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten programma's	20.930	19.597	-1.333
Lasten programma's	15.050	13.751	1.299
Overhead & programma's	5.880	5.765	115
Saldo van baten en lasten	0	81	81
Mutaties in bestemmingsreserves	-0	-17	-17
Gerealiseerd resultaat	-	64	64

Resultaat

Over 2021 is een positief resultaat van € 64,3k gerealiseerd. ODRA heeft het voornemen om het gerealiseerde resultaat toe te voegen aan een bestemmingsreserve.

Begrotingsbeheer

Uit het schema blijkt dat de werkelijke lasten lager zijn dan de door het algemeen bestuur geautoriseerde lasten, daarnaast zien we dat de baten tevens deels lager zijn. Bij een aantal programma's zien we dat de kosten hoger zijn dan begroot. Dit wordt niet altijd ondervangen door hogere baten. We zien dat de kosten met name hoger zijn door de toerekening van de overhead. Op basis hiervan geen bijzonderheden in de rechtmatigheid.

In het hoofdstuk rechtmatigheidsbeheer gaan wij verder in op dit onderwerp, waarbij ook de gevolgen van Covid-19 aan bod komen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2021 heeft uw gemeenschappelijke regeling een analyse uitgevoerd van topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Uit onze controle zijn beperkte correcties voortgekomen, die verwerkt zijn in de WNT-verantwoording van de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting na wijziging voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichting in de jaarrekening.

Schatkistbankieren

De centrale overheden zijn verplicht om hun overvloedige middelen in 'Rijks schatkist' aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle bedragen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden. Vanaf 1 juli heeft er een wijziging plaatsgevonden in het drempelbedrag. Het percentage onder de € 500 miljoen is verhoogd naar 2% met een minimum van € 1 miljoen. Boven de € 500 miljoen is de € 3,75 miljoen verhoogd naar € 10 miljoen. het percentage boven de €500 miljoen is gelijk gebleven.

In het BBV zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag in de jaarrekening. In de toelichting bij de balans moet worden gerapporteerd over het drempelbedrag en het gebruik daarvan in elk kwartaal. ODRA heeft in de toelichting bij de jaarrekening hierover gerapporteerd.

Op grond van de berekening bedraagt de drempelwaarde bij ODRA € 250.000 tot 1 juni. Na 1 juni € 1.000.000 Over 2021 is uitgegaan van een drempelwaarde van € 1.750.000, overeenkomstig een afspraak met het Ministerie van Financiën uit 2013.

Teneinde de onrechtmatigheid hiervan te wege in het accountantsoordeel wordt de mogelijke overschrijding met het geldende rentepercentage vermenigvuldigd zijnde het gemiste bedrag voor de staat. Bij ODRA is geen sprake van overschrijdingen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Administratieve verwerking

ODRA voert haar administratie in SAP. In SAP zijn diverse verwerkingen geautomatiseerd ingericht. Deze inrichting is nog niet optimaal, wat leidt tot fouten in de geautomatiseerde gegevensverwerking. We hebben vastgesteld dat het ODRA veel tijd heeft gekost om de fouten uit te zoeken en te herstellen.

Het voeren van een gedegen administratie in SAP stelt eisen aan het kennisniveau bij de administratieve medewerkers. Vanuit onze ervaring uit de controle stellen wij vast dat het kennisniveau niet op het vereiste niveau is.

Bovenstaande punten zorgen voor een risico op fouten in de administratie. Wij adviseren dan ook om het kennisniveau te verbeteren. Aanvullend adviseren we om de processen omtrent de geautomatiseerde gegevensverwerking opnieuw te beoordelen en waar nodig aan te passen.

Reactie namens het ODRA:

Afgelopen jaar is er veel aandacht uitgegaan naar het goed implementeren van OpenWave (was gestart op 6 jan 2021) en het verkrijgen van de management informatie via SAC. Daardoor was er beperkt capaciteit om de inrichting te optimaliseren. Het risico op fouten hebben we ook als daadwerkelijk ondervonden, teveel is pas in de laatste fase van het boekjaar naar bovengekomen. Repareren was veel werk en leidde tot vertraging. Onze ambities waren en blijven onverminderd hoog. In november is het project 'jaarovergang 2022' ingezet, waarbij een groot aantal vereenvoudigingen zijn doorgevoerd, waaronder een betere order/project/productenstructuur in SAP(en Open Wave) en een andere wijze van fiattering van tijdgegevens. Daarnaast wordt in de eerste maanden 2022 het zgn 3 way-matching ingevoerd voor inkoopcontracten en leveranciersfacturen.

Daarnaast gaan we, in het kader van de 'rechtmatigheidsverantwoording' die we in 2022 moeten gaan opstellen, periodieke afsluitingen in de administratie doorvoeren. Deze dienen als borging en leercirkel voor kwaliteitsverbeteringen in de administratie.

Om deze ambities te realiseren is versterking van de administratieve functie nodig. In het bedrijfsvoeringsplan is voorzien in een structurele uitbreiding met een allround coördinator/hoof administratie naast de bestaande bezetting. Helaas hebben we ook moeten constateren dat door de krapte in de arbeidsmarkt het lastig is om kwalitatieve op het goede niveau te komen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Aanvullende opdrachten

Het proces van aanvullende opdrachten dient aangescherpt te worden. We hebben vastgesteld dat gedurende 2021 aanvullende opdrachten zijn gefactureerd bovenop het vaste taakpakket. Door de onderbesteding dient zowel de aanvullende opdracht als een deel van het vaste taakpakket terug betaald te worden. Dit proces zorgt voor een hogere administratie belasting met een grotere kans op fouten.

Reactie namens het ODRA:

Deze aanbeveling nemen we ook over. Onze bedrijfsvoering wordt er door belast, maar ook het proces bij onze klanten belasten we hiermee nadelig. We gaan de bevoorschotting aan onze klanten anders inrichten.

We denken valt aan het achterwege laten van een 4e kwartaal voorschot aan onze partners, en facturatie aan derden na afloop van de aanvullende opdracht. Onderzocht wordt op welke wijze dit invloed gaat hebben op de liquiditeitspositie.

Contracten beheer

Vastgesteld dat bij verleningen van overeenkomsten niet altijd een schriftelijke afspraak wordt gemaakt. Dit brengt een juridisch risico met zich mee bij geschillen en een risico op rechtmatigheid in het kader van EU-aanbestedingen. We adviseren om alle verleningen schriftelijk vast te leggen.

Reactie namens het ODRA:

Het invoeren van het geautomatiseerd matchen van factuur en inkoopcontract (de 3way-matching) brngt met zich mee dat via de workflow in het systeem wordt 'afgedwongen' dat contracten aanwezig zijn. Tevens loopt er een verbetertraject op ons inkoopbeleid en de financieel-juridische toetsing aan de voorkant van het proces.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2021 van ODRA nemen wij de interne beheersingsmaatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van ODRA, mee in onze overwegingen. Wij hebben de opzet en bestaan van de interne beheersingsmaatregelen onderzocht voor zover wij dat in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Ontwikkelingen ten aanzien van AO/IB ODRA

Vanaf de start van de GR is een groot deel van de administratieve verwerking en het IT-beheer ondergebracht bij De Connectie. In de afgelopen jaren heeft een transitie plaatsgevonden om de administratie en IT in eigen beheer te nemen. Met ingang van juli 2019 worden de financiële en salarisadministratie intern gevoerd in SAP. Vanaf 2020 wordt de salarisadministratie eveneens intern gevoerd. In 2021 heeft de implementatie plaatsgevonden van Openwave als VTH systeem.

Door de overgang naar Openwave hebben we in de interim controle specifiek gekeken naar de verschillen tussen S4O en Openwave.

Conclusie ten aanzien van AO/IB ODRA

Mede vanwege efficiencyoverwegingen kiezen wij voor de controle van de jaarrekening voor een overwegend gegevensgerichte controleaanpak. Dit betekent dat wij in beperkte mate steunen op de AO/IB van ODRA en vooral controlewerkzaamheden uitvoeren gericht op het vaststellen dat transacties betrouwbaar en rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit doen wij onder andere door het aansluiten van geregistreerde transacties in de financiële administratie met brondata. Deze controlewerkzaamheden voeren wij uit op basis van data-analysetechnieken, waarbij wij gebruik maken van de grootboekmutaties uit de financiële administratie en exports van bankmutaties uit de online-omgeving van de BNG

De nieuwe inrichting van de administratie zorgt ervoor dat wij meer inzicht kunnen verkrijgen in de opzet en het bestaan van specifieke beheersmaatregelen, die noodzakelijk zijn om in de controle te kunnen steunen op de AO/IB van de organisatie. Dit is een aandachtspunt voor komende boekjaren, waarbij wij niet uitsluiten dat een gegevensgerichte controleaanpak gebaseerd op data-analyse efficiënter blijft.

Gedurende de interim hebben we vastgesteld dat meerdere procedures niet formeel zijn vastgelegd. We adviseren daarom ook om procedures zoals het IT-wijzigingenbeheer en het voor toekennen van gebruikersrechten formeel vast te leggen.

Reactie namens het ODRA:

We zijn in 2021 begonnen met het verbeteren van alle bedrijfs- en primaire processen. Allereerst door het eenduidig vastleggen hiervan, daarna door deze lean in te richten. Beveiliging van onze (kern)systemen, de autorisatiestructuur en werkwijze rondom wijzigingen in de systemen nemen we in die projecten mee. De verwachting is dat dit medio 2022 gereed kan zijn.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Inkopen en betalingen

Inherent aan deze processen is het risico van onrechtmatige betalingen. ODRA heeft diverse interne beheersingsmaatregelen getroffen waardoor dit risico wordt gemitigeerd. Inkoopfacturen moeten door meerdere medewerkers worden geautoriseerd en betalingen moeten door twee medewerkers worden geautoriseerd. Hierdoor zijn wij van mening dat dit risico in voldoende mate wordt gemitigeerd.

Tijdens de interim-controle hebben wij vastgesteld er geen controle aanwezig is op de wijzigingen in crediteuren stamgegevens. Hierdoor bestaat het risico dat bankrekeningnummers kunnen worden gewijzigd, door medewerkers die hiertoe rechten hebben, naar rekeningen die niet behoren bij de betreffende crediteuren. Wij bevelen aan om een proces in te richten omtrent de controle van crediteuren stamgegevens.

Reactie namens het ODRA

Indien er nieuwe crediteuren worden opgevoerd in het systeem door de administratie, worden de gegevens vooraf gecontroleerd, via de autorisatieflow in SAP, door control. SAP beschikt niet over de functionaliteit om dat ook in te regelen voor wijzigingen. Omdat te realiseren zou maatwerk ontwikkeld moeten worden. De kosten vinden we niet opwegen tegen het risico. We kiezen ervoor om een overzicht op het SAP-dashboard van control te gaan plaatsen waarbij alle mutaties achteraf na een dag zichtbaar zijn.

Personeelsproces

Uit de procesbesprekingen blijkt dat gegevens van medewerkers op meerdere plekken worden bewaard. Hardcopy, in de SharePoint-omgeving en ook worden enkele documenten opgenomen in het personeelsdossier in Nmbrs. Risico's op inconsistenties en beveiligingsrisico's nemen hierdoor toe. Wij raden aan om een centraal personeelsdossier aan te leggen.

Reactie namens het ODRA

De personeelsdossiers liggen vast binnen de Citrix omgeving op een voor medewerkers afgeschermd map op de R;dataschijf. Medewerkers hebben het recht op hun eigen personeelsdossier in te zien. Dat hebben we gerealiseerd via Nmbrs, omdat de R;schijf daar onvoldoende mogelijkheden voor bood. Uiteraard beogen wij ook één bewaarplaats voor personeelsdossiers en dat is de R: schijf. In de beweging naar een cloudomgeving en office 365 die wij komend jaar gaan maken willen wij binnen het DMS (Sharepoint) een eenduidige bewaarplaats inrichten met de vereiste beveiliging en autorisatiestructuur. Ook leggen wij dan een proces vast voor het beheer van de personeelsdossiers.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Automatisering

Odra onderkent leemtes in de informatiebeveiliging als een belangrijk risico. Uit door ons gevoerde besprekingen blijkt dat dit onderwerp de laatste jaren onvoldoende aandacht heeft gehad. Onze aanbeveling zou zijn om dit te verbeteren door bijvoorbeeld awareness-trainingen voor het personeel.

Daarnaast kunt u voor de toekomst een ISO 27001 certificering overwegen.

Reactie namens het ODRA

We hebben afgelopen jaar gewerkt aan awareness over AVG. De interne werkgroep heeft voorlichting gegeven over hoe je veilig en AVG proof kunt werken. Dit is een eerste stap. In de transitie naar de cloud en de bijbehorende Office 365 implementatie zullen we specifiek aandacht besteden aan veilig werken, zowel via het inregelen van de techniek (wet BIO, MFA) als functioneel.

Uit een beoordeling van contracten en SLA's met IT-leveranciers valt op dat afspraken met betrekking tot de continuïteit van de IT systemen, zoals back-up/recovery en uitwijkmogelijkheden, beperkt zijn vastgelegd. Dit brengt het risico met zich mee dat de continuïteit en het beheer van de IT omgeving onvoldoende is gewaarborgd. Ook kan dit ertoe leiden dat bij financiële schade onvoldoende verhaal mogelijk is bij de IT leverancier. We bevelen aan om de contractuele afspraken opnieuw te beoordelen op de volgende aspecten: Incident management, continuïteit, rapporteren van afspraken/naleven dienstverlening en verantwoordelijkheden.

Reactie namens het ODRA

De contracten met T2en voor SAP en REM voor Open Wave zijn beide Europees aanbesteed onder de door de decentrale-overheid veelvuldig gebruikte GIBIT-voorwaarden van de VNG. Hierin is de basis over beschikbaarheid en schadevergoedingen vastgelegd. Voor de dienstverleningsovereenkomst met de Connectie gelden andere voorwaarden. In de praktijk blijkt schadeverhaal lastiger is, mede gezien de bestuurlijke verhoudingen. Des al niet te min zullen we deze aanbeveling onder de loep nemen en onderzoeken waar nog aanvullende afspraken over bovengenoemde aspecten nodig zijn.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Automatisering

Vanuit de controle op de gebruikersrechten blijkt dat er geen formele procedure is voor het toekennen en het beheren hiervan. We hebben de rechten in de applicaties in detail doorgenomen en hieruit blijkt het volgende:

- dat gebruikersrechten van diverse medewerkers ruimer zijn dan hun functionele bevoegdheden;.
- een oud medewerker nog rechten heeft voor SAP.

Door deze bevindingen ontstaat het risico op doorbreking van de AO/IB. We bevelen aan om een formele procedure op te zetten met betrekking tot het toekennen van toegangsrechten. Hierbij dient minimaal aandacht besteed te worden aan de huidige ingeregelde rechten en of deze rechten voldoen aan de huidige AO/IB en aan een procedure omtrent het tijdig stop zetten van rechten bij uitdiensttreding.

Reactie namens het ODRA

Zie punt 1; We gaan de werkwijzen wijzigingen en autorisatie vastleggen en verbeteren.

Met betrekking tot de individuele constatering; ook deze zullen we in detail doornemen en beoordelen of de rechten moeten worden aangepast, dan wel dat er een geredere verklaring is voor ruimere rechten dan het functieprofiel.

We hebben vastgesteld dat binnen de applicaties een wachtwoordbeleid aanwezig is. Uit de besprekingen blijkt dat in SAP het wachtwoordbeleid onvoldoende wordt afgedwongen waardoor het risico ontstaat dat onbevoegden toegang krijgen tot de applicatie en de gegevens van ODRA. Onze aanbeveling is om de logische toegang beveiliging van SAP aan te passen zodat er minimaal wordt afgedwongen dat het wachtwoord periodiek gewijzigd dient te worden.

Reactie namens het ODRA

Zie voorgaande punt.

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2021 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van de Commissie Bedrijfsvoering Auditing Decentrale Overheden (hierna: BADO) en het controleprotocol van ODDV. Voor het boekjaar 2021 hebben wij hierbij specifiek aandacht besteed aan de gevolgen van Covid-19 op de bedrijfsvoering en daarmee de jaarrekening en ons oordeel ten aanzien van de (Begrotings-)rechtmatigheid. Daarbij is rekening gehouden met de risico's zoals opgenomen in de op 26 februari 2021 door het BADO uitgebracht notitie omtrent dit onderwerp.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemderregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Specifieke risico's als gevolg van Covid-19

Ten eerste hebben wij aandacht besteed aan het risico dat de levering van producten of diensten gedurende 2020 niet (volledig) heeft plaatsgevonden als gevolg van Covid-19, wat tot onrechtmatige betalingen zou hebben kunnen leiden. Wij hebben in onze controle geen bestedingen vastgesteld waarvoor dit het geval is.

Ook kan sprake zijn van het niet of op andere wijze uitvoeren van begrote activiteiten door de omgevingsdienst, waarvoor wel bijdragen zijn ontvangen van de deelnemers. Gezien ODRA wordt gefinancierd op basis van output betreft dit geen risico met uitzondering van de collectieve diensten. Tijdens de controle hebben we vastgesteld dat er voldoende werkzaamheden zijn uitgevoerd om de collectieve diensten te dekken.

Rechtmatigheidsbeheer

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij ODRA betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Europese aanbestedingen

Als decentraal overheidsorgaan valt ODRA onder de Europese richtlijnen voor aanbesteden. In het geval de geraamde waarde van een opdracht evenveel of meer bedraagt dan de Europese drempelwaarden, moet ODRA deze in beginsel Europees aanbesteden. Voor diensten bedraagt deze drempel in 2021 € 214.000.

Wij hebben een analyse uitgevoerd om vast te stellen of er sprake is van leveranciers waarbij op grond van de omvang risico bestaat dat het drempelbedrag wordt overschreden. Wij hebben uit deze controlewerkzaamheden geen bevindingen inzake het niet naleven van deze wetgeving.

Wijzigingen in 2022

Vanaf 2022 zal het bestuur van ODRA zelf een rechtmatigheidsverantwoording op moeten nemen in de jaarrekening en hiervoor de noodzakelijk interne controleprocedures voor moeten uitvoeren en vastleggen. Omdat deze verantwoording onderdeel is van de jaarrekening geven wij met ons getrouwheidsoordeel in de controleverklaring tevens een oordeel over deze rechtmatigheidsverantwoording.

Ondanks dat wij in 2022 in onze controleverklaring geen specifiek oordeel meer zullen geven over de rechtmatigheid van de jaarrekening zullen wij in het kader van de getrouwheid wel moeten toetsen of het oordeel van het bestuur juist is. Wij zullen dan ook nog steeds werkzaamheden verrichten gericht op het vaststellen van de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2015 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO betreffen:

- Langdurige betrokkenheid
- Samenloop van dienstverlening
- Geschenken en giften

Bevestiging

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat wij zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van ODRA.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2021 van ODRA gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)*, het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2021.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekening dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2021 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 195.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 585.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op een minimumbedrag van € 50.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Niet-gecorrigeerde afwijkingen

Uit onze controle zijn diverse correcties voortgekomen, waarvan een aantal om praktische redenen niet zijn gecorrigeerd. Deze afwijkingen zijn individueel en gezamenlijk lager dan het rapporteringsbedrag en worden in de door de voorzitter en directeur te ondertekenen bevestiging bij de jaarrekening opgenomen.

deJong&Laan

Ondernemende Accountants

Oplegnotitie agendapunt: 5.2

Betreft : ☐ MT ☐ Themasessie ☐ Partneroverleg ☐ Dagelijks Bestuur ☒ Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 14-4-2022

Steller(s) van het stuk: Controller ODRA; Fred Mossink

Onderwerp: Begroting 2023

Aantal bijlagen: 1

Doel behandeling onderwerp: ☐ Beeldvormend ☐ Oordeelsvormend ☒ Besluitvormend

Advies of voorstel aan de deelnemers:

- Vaststellen begroting 2023 en meerjaren visie op 2024 – 2026
- De begroting 2023 aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners, en verzoeken om zienswijzen hierop in te dienen.

Argumenten voor bovenstaand advies of voorstel:

De begroting en meerjaren visie is een product van de Planning & Control-cyclus van ODRA. De termijnen die gelden voor de begroting zijn beschreven in de GR.

De uiterste termijn voor het vaststellen van de begroting 2023 is 1 augustus (aanbieden aan BZK).

Om te voldoen aan de termijnen van de GR wordt het AB voorgesteld om in te stemmen met deze begroting, opdat deze kan worden aangeboden aan de Raden en Staten van de partners met het verzoek om zienswijzen hierop in te dienen. De aanbieding zal voor 15 april worden gedaan.

Samenvatting en doel:

De begroting 2023 bevat drie hoofdstukken. In hoofdstuk 1 worden, in meerjarig perspectief, de voor ons relevante ontwikkelingen beschreven. Dit zijn externe ontwikkelingen in de maatschappij, politieke context, en economische ontwikkelingen. Intern bij ODRA is er ook veel dynamiek, verhuizen, ict-transitie en organisatie ontwikkelingen.

We hebben de ontwikkelingen in hoofdstuk 2 vertaald naar de programma's die in het Gelders stelsel zijn afgesproken; 'vergunningen, toezicht & handhaving, advies, stelseltaken en projecten'. De vertaling is kwalitatief en kwantitatief, middels ramingen van het aantal te leveren producten en diensten (via de PDC 2022/2023), kpi's, kosten/omzet en risico's.

In hoofdstuk 3 worden de doelen verder uitgewerkt in de exploitatiebegroting, overhead-ontwikkelingen en specificaties op afzonderlijk kostengroepen. Ook is in hoofdstuk 3 een geprognosticeerde balans opgenomen, waarin de ontwikkeling van het eigen vermogen, reserves en voorzieningen zijn beschreven.

Wij bieden u een sluitende begroting aan. Tevens bieden we een begroting aan waarbij het tarief voor de producten en diensten (voor het derde jaar op rij) gelijk blijft op € 92,- p/uur.

Hiermee geven we invulling aan de besparingsdoelstellingen die de partners ons hebben meegegeven. Deze waren opgenomen in de besparingsbrief die we eind 2020 aan de raden hebben aangeboden.

Het tarief voor 2023 hebben we stabiel kunnen houden, doordat de besparingen die we gaan realiseren op gebied van huisvesting en ICT worden ingezet om de kostenstijgingen van de CAO (4% structureel) en de inflatie op de materiele kosten op te vangen.

In meerjarig perspectief verwachten we, gezien de huidige inflatie en CAO ontwikkelingen) dat het tarief zal worden geïndexeerd.

Consequenties van bovenstaand advies of voorstel:

Financieel:

Indien het bestuur (en op basis van de zienswijzen van de raden en Staten) instemt met deze begroting, wordt dit het kader voor de werkprogramma's 2023. Deze zullen vanaf augustus 2022 worden opgesteld. In de werkprogramma's zullen nieuwe ontwikkelingen worden mee genomen die, door het tijdstip van opleveren van de begroting cq nog niet beschikbare informatie, niet konden worden gekwantificeerd. Het gaat in ieder geval om de volgende items:

- Wkb (privatisering bouwtoezicht) effecten voor bouwpartners; onlangs zijn rapporten opgeleverd (door ANG) waarin een raming is gemaakt van het meer- en minder werk voor ODRA. Eerdere rapporten (Berenschot) gaven een ander beeld. De uitkomsten moeten nog gevalideerd worden. Omdat ook nog heel veel onduidelijk wat de exacte effecten van de privatisering zijn in de werkwijze, gaan we dit nader onderzoeken.
- Er is een herinventarisatie van het aantal bedrijven in een aantal gemeenten opgestart. Dit leidt tot een structurele ophoging van onder meer het aantal uit te voeren controles in die gemeenten. In de werkpakketten voor 2023 zullen deze volume effecten een plaats krijgen.
- Het is nog onduidelijk hoe de her-allocaatie van de budgetten voor de bodemtaken wordt vormgegeven. Er is sprake van een rijks-financiering via het gemeentefonds. In de begroting van ODRA is nu een kleine € 0,6 miljoen hiervoor geraamd, en voorlopig ondergebracht als aparte post bij de provincie. Nadat duidelijk is hoe de financiering gaat lopen, kan dit met een (addendum) in de begroting worden aangepast.
- In het kader van de datakwaliteit voor het primaire proces (vh. archief) wordt medio 2022 een voorstel aan het bestuur gedaan om dit te versterken. Dit leidt mogelijk tot een aanpassing van de kosten in de begroting.

Organisatorisch: De begroting dient tevens als intern beleidsplan voor 2023. Gedurende dat jaar is het de richtlijn waarlangs we aan het bestuur zullen rapporteren over de voortgang.

Juridisch: Beschrijf hier eventuele juridische consequenties en of afstemming daarover heeft plaatsgevonden. Klik of tik om tekst in te voeren.

Inhoudelijk: Beschrijf hier wat er inhoudelijk zal wijzigen en de alternatieven indien het voorstel of advies niet wordt overgenomen/geaccordeerd. Klik of tik om tekst in te voeren.

Vervolg:

Na instemming worden de stukken aangeboden aan de Raden en Staten voor zienswijzen. Zij zullen echter een vormgegeven versie ontvangen.

Indien dit onderwerp ook in bestuurlijke routing behandeld moet worden, geef dan onderstaand de verwachte behandelingsdata aan.

Verwachte datum in Themasessie	: Klik en kies een datum
Verwachte datum Partneroverleg	: Klik en kies een datum
Verwachte datum Dagelijks Bestuur	: Klik en kies een datum
Verwachte datum Algemeen Bestuur	: Klik en kies een datum

Alle oplegnotities en bijlagen tbv MT die na 13:00 uur op donderdag aangeleverd worden, zullen een week later worden geagendeerd.
Alle oplegnotities en bijlagen voor de vergaderingen van regisseurs en bestuur, dienen uiterlijk 12 dagen voor de vergaderdatum in het bezit te zijn van de directiesecretaris.

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Werken aan een gezonde veilige en duurzame leefomgeving

**begroting 2023
en meerjarenraming tot 2026**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1.....	4
1.1 Inhoudelijke opgaven voor ODRA.....	4
1.1.1 Nieuw kabinet – grote uitdagingen	4
1.1.2 Economische en maatschappelijke ontwikkelingen	4
1.1.3 Bestuurlijke ontwikkelingen/wet en regelgeving	6
1.1.4 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering	9
Hoofdstuk 2.....	11
2.1 Consequenties voor de programma-begroting	11
2.1.1 PDC 2022/23	11
2.1.2 Vergunningverlening; (reguliere) veranderingen.....	13
2.1.2 Toezicht en handhaving	14
2.1.3 Advies.....	15
2.1.4 Programma Gelders stelsel.....	16
2.1.5 Programma Projecten en Algemene diensten	17
2.2 Risico's	20
Hoofdstuk 3.....	21
3.1 Outputfinanciering (ontwikkelingen)	21
3.1.1 Hybride vorm - provinciale programma's - Commissie Aartsen	21
3.1.2 Besparingsdoelstellingen / uitgangspunten in de begroting	22
3.3 Overige begrotingskaders.....	23
3.3.1 Tarief voor 2023.....	23
3.3.2 Overige normen en trends	23
3.4 Programma -en categoriale begroting	24
3.4.1 Programma & taakveld begroting	24
3.4.2 Categoriale begroting	25
3.4.2 Overhead	26
3.3.4 Meerjarenraming	27
3.5 Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen	28
3.5.1 Vaste activa	29
3.5.2 Overige activa.....	30
3.5.3 Passiva	30
3.5.4 Financiële weerbaarheid	31
Ondertekening	32
 Bijlage 1; Overzicht bijdragen klanten	33
Bijlage 2; Overzicht van te leveren producten	34
Bijlage 3; Overzicht te leveren diensten	35
Bijlage 4: Overige overzichten en specificaties	36

Voorwoord

Het conflict over de ruimte

De maatschappelijke uitdagingen waar we als samenleving de komende jaren voor staan, zijn samen te vatten in vijf woorden: *het conflict over de ruimte*. Ruimte voor bedrijvigheid, infrastructuur en mobiliteit, voor wonen en recreëren, voor wateropvang, windmolens en zonneparken, voor natuur en landbouw, voor publieke voorzieningen en privé-activiteiten.

De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van een visie gedreven gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is voornamelijk geen sprake. Hoe het verder moet, daarover verschillen de meningen en die lopen over de as '*meer centraal-minder centraal, meer regulering-minder regulering*'.

De claim op de schaarse ruimte is veelal een gevolg van rijksbeleid (wonen, energie, klimaat, mobiliteit, etc.), maar het antwoord moet uit de regio's komen. Waar kan wat en wie gaat erover? En wat te vinden van meningen en initiatieven van omwonenden? Zij die hun omgeving zien veranderen en de toegevoegde waarde van investeringen niet terugzien in de eigen regio, maar via de beurs zien verdwijnen naar andere landen. Dat roept ergernis en verzet op, zoals in Groningen. Betrouwbaarheid van de overheid is dan in het geding.

De mondige burger, geholpen door de sociale media, en gedreven door het niet in mijn achtertuin-effect (Nima), passen slecht in de huidige participatiemodellen, waarin zenden en informeren leidend zijn. Het gaat in de klassieke modellen niet om daadwerkelijke co-creatie met inwoners, maar om afvinken van het lijstje. Wethouders merken dat alle dagen, aan hun bureau en de telefoon en in het politiek versplinterde politieke landschap in de gemeenteraad. Ook op dat front zal het een en ander veranderen. Gaan we vaker de rechter om een oordeel vragen? Het zou een bijeffect kunnen zijn van de Omgevingswet.

Een nieuw conflict tussen stad en platteland dringt zich op. De stedelijke ambities vallen neer in het landelijk gebied, uitbesteed aan internationale projectontwikkelaars en ondernemingen. Tegelijkertijd verdwijnen vanwege geldgebrek (lagere bijdrage uit gemeentefonds en hogere kosten, leegloop, minder WOZ en inkomsten uit leges) en opgelegde efficiencydoelen de openbare voorzieningen (scholen, bibliotheken, politiestations, buurthuizen) uit de dorpen, en waar de publieke voorzieningen verdwijnen en de overheid niet meer zichtbaar is, ontbreekt het gezag. En zonder een zichtbare overheid, en wij als uitvoeringsdienst, nemen de kansen voor ondermijnende activiteiten en populisme toe en zal de roep om toezicht en handhaving sterker worden. Een lastige paradox voor gemeenten.

We willen een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, daarover is geen twijfel, hooguit een nuanceverschil, maar de betaalbaarheid is een serieus thema.

Er is kortom, niet één issue dat aandacht vraagt, het is een complex van vraagstukken dat op elkaar ingrijpt dat aandacht vraagt. Op tal van fronten worden van onze opdrachtgevers (partners) 'slimme en verstandige antwoorden verwacht'. Met deze begroting anticiperen we op de bijdrage die wij kunnen leveren om samen met onze partners hun vraagstukken op te lossen. Wat betekenen die maatschappelijke uitdagingen voor ons werk in de komende jaren, is de rode draad in deze begroting.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

Hoofdstuk 1

1.1 Inhoudelijke opgaven voor ODRA.

1.1.1 Nieuw kabinet – grote uitdagingen

Op het moment van schrijven van deze begroting is het Kabinet Rutte IV enkele maanden onderweg. Er is een regeerakkoord, maar, niet onbelangrijk voor ons werk de komende jaren, is de concrete uitwerking hiervan in nieuw beleid nog niet volledig uitgewerkt. Zoals de transitie naar een meer circulaire- en minder fossiel afhankelijke economie, woningbouw, natuur, klimaatadaptatie en de miljarden investeringen voor de toekomst (technologie, mobiliteit, innovatie, onderwijs).

De grote maatschappelijke uitdagingen zijn, zoals in het voorwoord staat, samen te vatten als het conflict over de ruimte. De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is voorsnog geen sprake. In deze complexe dynamiek heeft ODRA haar plannen voor 2023 vormgegeven. Het zijn vele issues die aandacht vragen van ODRA.

Met deze begroting zetten we de consequenties, voor zover deze zijn te overzien (veel beleid zal nog door het kabinet worden geconcretiseerd) op een rij, en beantwoorden de vraag: Wat betekenen die maatschappelijke uitdagingen voor ons werk in de komende jaren?

1.1.2 Economische en maatschappelijke ontwikkelingen

Bedrijvenbestand

De recente en verwachte economische ontwikkelingen leiden tot een gewijzigd en groter bedrijvenbestand in een aantal gemeenten. Bedrijven stoppen, nieuwe bedrijven komen, kleine bedrijven worden groter, internationale bedrijven zoeken een locatie om zich te vestigen en bedrijven stoten activiteiten af en voegen nieuwe activiteiten toe. Vanuit het oogpunt 'als er iets gebeurt bij een bedrijf...' en wij kennen het bedrijf niet of onvoldoende, ligt het risico van incidenten en negatieve publiciteit om de hoek. En daar houden inwoners van gemeenten en hun bestuurders niet van. Meer bedrijvigheid betekent voor gemeenten derhalve ook meer vergunningaanvragen en meer toezicht; juist om genoemd risico te verkleinen.

We verwachten dat er een verdere aanscherping van het beleid (VTH-stelsel) ten aanzien van milieucriminaliteit (wetgeving) en 'ondermijning' wordt ingezet. Monitoren van activiteiten op bedrijventerreinen en in de buitengebieden is input voor toezicht en handhaving en daarmee direct van invloed op een gezonde en veilige leefomgeving.

Wetgeving zal ons in staat gaan stellen om meer gebruik te maken van data-analyses en data-koppelingen (bijv. gebruik elektriciteit, water, UWV, KvK, etc.), die een indicatie kunnen zijn voor ongewenste praktijken. Doorlichting van het bedrijvenbestand, en continue actualisatie van dit bestand, is een belangrijk aandachtspunt de komende jaren.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is het van belang het bedrijvenbestand op orde te hebben en vinger aan de pols te houden bij hetgeen buiten gebeurt. Door goede registratie en het actueel houden daarvan, worden we in staat gesteld slimmer en effectiever toezicht te houden. Om dit te bewerkstelligen, investeren we de komende jaren in de kwaliteit van gegevensbeheer en intensievere samenwerking met andere diensten.*
Daarnaast zal (de groei van) het bedrijvenbestand geconcretiseerd worden in de werkpakketten die we voor 2023 gaan afsluiten. De toename van het volume aan

bijvoorbeeld controles was nog niet concreet genoeg om een plek te krijgen in deze begroting.

- We bereiden ons met onze eigenaren en opdrachtgevers voor op de klimaatmaatregelen die het kabinet zal voorstellen. De details kennen we nu nog niet, maar de richting is wel helder. Er zal ingegrepen en gestimuleerd worden, alleen het tempo en de mate van concreetheid van de maatregelen is onzeker. Klimaatmaatregelen zien we terug via het energiespoor (besparen), de reductie van broeikasgassen door opwekken van wind, water en bio-energie (vergunningen en toezicht) en aanpassingen in het landschap (voor dijken en waterberging) waar grondtransporten voor nodig zijn.*
- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het klimaatbeleid dat we vaker met ondernemingen zullen meedenken om te kunnen voldoen aan het klimaatbeleid (via projectgelden - denk aan energie-advisering, best beschikbare technieken, toezicht grondtransporten). Ook zullen onze medewerkers hierop (bij) geschoold moeten worden.*

Stikstofbeleid

Het stikstofbeleid is een verdelings- en reductievraagstuk. Voor de bouw (woningen en infrastructuur) is stikstofruimte nodig, voor natuurontwikkeling moet de depositie van stikstof juist naar beneden. Welke sector levert in en welke sector krijgt stikstof? Het totaal van de uitstoot en depositie moet terug, dat ligt vast in Europees beleid en Europese- en nationale richtlijnen en wetten. Het is op dit moment nog lastig in te schatten welk effect de stikstofmaatregelen hebben voor ons werk. Als Wnb-vergunningen (wet natuurbeheer) niet verleend kunnen worden, heeft dat ook effect op de Wabo-vergunningverlening.

- Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het stikstofbeleid extra controles, advisering over Wnb-vergunningen voor bedrijven die een Wabo-vergunning aanvragen.*
- Daarnaast zullen we komende jaren projecten opstarten die bijdragen aan de doelstelling van de energietransitie en circulaire economie en daarin is stikstof een van de componenten. Integrale toetsing wordt onderdeel van onze werkwijze.*

Leefbaarheid

Bovengenoemde ontwikkelingen raken bedrijven en burgers in ons werkgebied direct. In sommige regio's zal komende jaren veel meer gebouwd moeten worden. Waarschijnlijk, en op veel plekken onvermijdelijk, gaat de woningbouw de hoogte in. Dat geeft binnenstedelijk druk op de beperkte ruimte en leidt vaker tot overlast.

In de steden is de vraag naar woningen en locaties voor bedrijven groot, op het platteland lopen dorpen leeg en staat het ontwikkelen van bedrijventerreinen als verdienmodel voor gemeenten onder druk. Leefbaarheid krijgt zo niet alleen een landelijke-, maar ook een stedelijke dimensie. Geluidsoverlast, geuroverlast, meer klachten over burens, gezondheidsschade, weinig groen, hittestress, waterberging, etc. zullen ons werk beïnvloeden.

- We gaan vaker en gericht communiceren met de omgeving. Dat wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook van ons gevraagd. We zijn deelnemer aan de omgevingstafels. Het adagium is: een buurt die ergens tegen is, is ook ergens voor. De kunst wordt om bijvoorbeeld aan dialoogtafels bondgenoten te vinden in de plaats voor een gewenste ruimtelijke ontwikkeling.*

Woningbouw

De provincie Gelderland stuurt vanuit een landelijke opdracht, aan op versnelling van de bouw van woningen. Geschikte locaties vinden is een issue, dus verschuift de aandacht naar minder

geschikte grond. Er is een bovenregionale aansturing van bouw- en ruimtegebrek nodig, dat meer en beter zal moeten worden vastgelegd in de bestemmingsplannen/omgevingsplannen. We zullen het ook merken in het aantal bouwvergunningen en controles, ontwikkelingen van industrieterreinen en alle eisen die op het gebied van energie zullen worden gesteld aan gebouwde omgeving.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het een toename van volumes en complexiteit. En dat is werk aan de winkel. Ook voor onze toezichthouders bodem.*

Digitalisering

Digitalisering zal de komende jaren een nog grotere impact krijgen op ons werk. We gaan niet alleen de archivering verder op orde brengen, documenten netjes opslaan en digitaal toegankelijk maken (goede zoektermen, etc.). We gaan ook onze VTH-zaken beter registreren en voor de 'klant' toegankelijk maken. Ons hele service- en dienstverleningsconcept zal een digitaliseringsslag doormaken. Mede gestuurd door nieuwe wetgeving waaronder de Wet elektronisch publiceren (Web) en de Wet open overheid (Woo).

En niet alleen onze eigen data moeten we op orde hebben, maar we gaan meer en meer data van (semi)overheden, nutsbedrijven en andere inspecties- en opsporingsdiensten aan elkaar koppelen. Dat doen we om de kwaliteit van vergunningen en toezicht (en handhaving) te verbeteren en op termijn bij te dragen aan de betaalbaarheid van het VTH-stelsel.

Digitalisering heeft ook gevolgen voor wat onze medewerkers moeten kunnen en kennen. Training en opleiding in 'digitaal werken' is zeker een issue voor de komende jaren.

- *Data op orde brengen en houden en data delen met andere instanties en overheden zal ons werk sterk beïnvloeden, oftewel data-gedreven werken. Er zal meer en meer behoefte zijn aan data-analisten en data-architecten. Privacy en toegankelijkheid en opleiden zijn belangrijke aspecten van de digitalisering.*
- *De samenwerking met andere omgevingsdiensten en overheden zal intensiever worden om datagebruik en uitwisseling (DSO) beter te faciliteren.*

1.1.3 Bestuurlijke ontwikkelingen/wet en regelgeving

Commissie van Aartsen

Vanuit het ministerie van I&W wordt invulling gegeven aan de aanbevelingen die de Commissie van Aartsen en Algemene Rekenkamer in het voorjaar van 2021 publiceerden. Verbetering van het toezicht, versterking van de omgevingsdiensten, deskundigheid en expertise delen en andere financieringsvormen. Dit kan nog van grote invloed zijn op deze begroting.

- *Het is niet ondenkbaar dat de hele begroting op andere financieringsprincipes of structuur (qua programma indeling en taakvelden) moet worden gebaseerd.*

Uitvoeringsdiensten

De politieke debatten in Den Haag over de Toeslagenaffaire zijn goed beschouwd debatten over de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving en over de rol van 'incidentenpolitiek'. Verder gaat de discussie in de Kamer over de inzet van ICT en algoritmes, over de afstand overheid-burger en het populisme in de politiek. Factoren die direct of indirect invloed hebben op de organisaties die voor de uitvoering van beleid verantwoordelijk zijn. Dus ook over de Omgevingsdiensten. Is komende jaren sprake van 'herwaardering en herpositionering' van de uitvoeringsdiensten, dan zal dat ongetwijfeld invloed hebben op ons werk.

- *Wij kiezen nadrukkelijk om het doel centraal te stellen. Het gaat ons om een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. VTH is een van de instrumenten om dat te bereiken, maar ook actief meedenken in de beleidscyclus over de uitvoerbaarheid.*

Verantwoording

Recente kwesties laten wederom zien dat verantwoording, transparantie en openheid bepalende factoren zijn voor acceptatie en naleving van wet- en regelgeving en de legitimiteit van onze organisatie. 'Onder de pet houden' wordt maatschappelijk niet langer geaccepteerd. We zien dat eerlijkheid, openheid en delen van de (bestuurlijke) dilemma's worden gewaardeerd. 'Eromheen draaien' niet. De Wet Open Overheid (Woo), en eerder ook de regelgeving over toegankelijkheid van websites, wijzen ons de weg.

- *We zetten in op transparante (lean) werkprocessen, zelfbewust verantwoorden en duidelijk zijn over ons werk en we werken aan contact en vertrouwen bij burgers en ondernemingen. In het project Rijkser Verantwoorden ontwikkelen we nieuwe inzichten over hoe we de effecten (outcome) van ons handelen inzichtelijk kunnen maken.*

Robuust en vertrouwen

Vanaf de oprichting van de omgevingsdiensten als een direct gevolg van grote incidenten (onder meer Enschede), zijn robuust, deskundig, nabij en onafhankelijk de woorden geweest die steeds weer om een nadere positionering vroegen. We hebben in de verschillende discussies positie moeten verwerven en moeten verdedigen. Komende jaren zal het vraagstuk robuust (voldoende expertise en onafhankelijk) zeker aan de orde zijn. Onze omgeving verwacht dat de omgevingsdienst optreedt en deskundig is en ondernemingen met gezag kan aanspreken op hun gedrag.

- *Dat vraagt investeringen (in mensen, in samenwerking, in uitwisseling, in ICT) van de eigenaren en opdrachtgevers om de gezonde, veilige en duurzame leefomgeving te kunnen borgen.*

Strafrecht, bestuursrecht

Fragmentatie en vrijblijvendheid is kenmerkend voor het VTH-stelsel, concludeert de commissie Van Aartsen. Adequate handhaving van wet- en regelgeving is van essentiële betekenis voor het realiseren van doelstellingen van beleid. Maar in de praktijk loopt dat toch vaak anders. De druk vanuit de samenleving – vaak aangezwengeld door particuliere belangen - om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter, getuigen de verschillende rechtszaken tegen overheid en bedrijven. Bestuursrecht dat gericht is op opheffen van de overtreding en strafrecht dat gericht is op bestraffen van de overtreding, moeten meer samenwerken omwille van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

- *De druk om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De wil om in het belang van de samenleving de regels met handhaving te borgen, doeltreffend, evenredig en afschrikkend, is evident. Daarin past een actieve samenwerking met andere opsporingsdiensten.*

Omgevingswet

Dat de invoering van de Omgevingswet verschillende keren is uitgesteld, geeft aan hoe ingewikkeld deze operatie is. De wet heeft impact op ons werk. De invoeringsdatum is nu gepland op 1 januari 2023. Een verandering, van belang voor de begroting, is onze Producten- en Diensten Catalogus (PDC). De veranderingen nodig voor de omgevingswet zijn al in de werkpakketten vanaf 2022 gebruikt. De Wkb en bodemtaken (zie hieronder) zijn eveneens apart gekwantificeerd.

Inhoudelijk bereiden we ons al twee jaar voor. Dat doen we samen met onze eigenaren, opdrachtgevers en onder andere via pilots, omdat de implementatie van afspraken en werkwijzen een gezamenlijke opgave is en praktisch moeten gaan werken.

We hebben de ambitie dat onze medewerkers actief meedenken over omgevingsvisies en omgevingsplannen die gemeenten moeten opstellen, met oog voor de menselijke maat. Dit zijn voor ons in de uitvoering belangrijke kaders. We leiden toezichthouders op voor risico- en informatie gestuurd toezicht en vergunningverleners voor integraal afhandelen van een aanvraag. De samenwerking met de collega's binnen ODRA en met collega's van de gemeentelijke afdelingen zoals Ruimtelijke Ordening en Economische zaken wordt intensiever.

- *Het interne programma Omgevingswet heeft als doel dat we op 1 januari 2023 klaar zijn voor de Omgevingswet. We hebben werkafspraken gemaakt, we zetten in op het omgevingsplan en adviseren over verplichte programma's, we zijn betrokken bij toepasbare regels en vragenbomen voor onze dienstverlening en bij het aansluiten van onze digitale systemen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.*

Wet private kwaliteitsborging (WKB); verbeteren bouwkwaliteit

Tegelijk met de Omgevingswet wordt ook de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. In de bouw zal onder invloed van deze wet veel veranderen, ook voor onze medewerkers. Als de Wkb eenmaal van kracht is, moet de particuliere- en zakelijke opdrachtgever via een private kwaliteitsborger een risicobeoordeling laten uitvoeren. We kijken onder andere naar wat de invloed van privatisering is op capaciteit en taken van ODRA, maar het hoofddoel van de Wkb is het verbeteren van de bouwkwaliteit, verbeteren van de positie van de particuliere- en de zakelijke bouwconsument en verminderen van de zogenoemde faalkosten. Rapporten over de consequenties zijn onlangs (feb 2022) aangeboden aan partners en ODRA. Validatie en doorrekening in deze begroting 2023 heeft nog niet kunnen plaatsvinden.

We hebben een belangrijke rol als uitvoerder om te signaleren en te adviseren op milieuspecialismen, onder anderen geluid, licht, geur en externe veiligheid. Dit zal komende jaren alleen maar toenemen.

- *We gaan niet meer vooraf toetsen, maar achteraf. Vooraf zoeken we juist de samenwerking en nemen een adviesrol op ons. Bij oplevering van de bouw moet de aannemer aantonen dat aan de (bouw)regelgeving is voldaan. De rol van de bouwtoezichthouders zal veranderen. Dit vraagt om investeren in deels andere vaardigheden.*
- *Vanuit de rapporten komt een raming naar boven van een daling van enkele fte's afhankelijk van de bouwpartner, op de werkzaamheden voor gevolgklasse 1 (eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen).*
- *We verwachten ook een capaciteitstoename, omdat taken terugkomen. De omvang daarvan is echter minder dan de afname. In de werkprogramma's 2023 wordt dit gezamenlijk met de mogelijke afname, verder geconcretiseerd.*

Bodemtaken

Met het van kracht worden van de Omgevingswet verschuift ook het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van de provincie Gelderland naar gemeenten. Dit heeft impact op het Wbb-bodemtoezicht (Wet bodembescherming) en de beoordeling van saneringsevaluaties die wij voor de provincie uitvoeren. De gemeenten in ons werkgebied krijgen in het kader van de Omgevingswet taken over van de provincie.

- *ODRA zal in dit taakveld blijven opereren, maar dan met de gemeenten als opdrachtgever. Niet alles verandert, want de provincie blijft bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties.*

- *De financieringsstroom gaat wel veranderen, het budget dat nu nog bij de Provincie ligt zal worden neergelegd bij de gemeenten. Hoe deze overheveling er precies uit ziet is op dit moment nog niet duidelijk. De omvang betreft circa € 0,6 miljoen aan taken die ODRA nu uitvoert.*

Provinciale programma's

Al twee jaar (per 1 januari 2020) is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programmaplan 'Handhaving complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 is ook het programma 'Aandachtsbedrijven' onder de hoede van ODRA gekomen. Daarnaast wordt er een plan opgesteld om ook voor de gemeentelijke complexe bedrijven een gecoördineerde aanpak in het Gelders Stelsel op te zetten.

De programma's hebben tot substantiële verandering in de exploitatie bij ODRA geleid, voornamelijk vanwege intensivering (op de kwaliteit). Financieel technisch ook; de activiteiten en kosten, die voorheen bij andere omgevingsdiensten waren begroot, lopen nu via de begroting van ODRA.

- *Om continuïteit en kwaliteit beter te kunnen sturen, verwachten we dat er meer eigen medewerkers zullen worden ingezet, waarbij een aandachtspunt op de robuustheid is van de andere omgevingsdiensten. Bij ODRA zal de verhouding 'intern – extern' worden beïnvloed met andere marges en andere overhead tot gevolg.*

1.1.4 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

ODRA maakt majeure interne ontwikkelingen door. Afgelopen jaren is onder meer een transitie geweest naar outputfinanciering, de administratie is met een nieuw systeem (SAP en SAC als BI-instrument) in eigen beheer gekomen, het zaakstelsel (VTH) is vervangen (Open Wave), de datakwaliteit wordt op orde gebracht (incl. archief) en we zijn gestart met een doorontwikkeling van het team bedrijfsvoering.

Nieuwe huisvesting

Na twee jaar pandemie zijn ook de structurele effecten op de bedrijfsvoering zichtbaar geworden, met name op de huisvesting en arbeidsvoorwaarden in relatie tot thuiswerken. Eind 2021 is de businesscase voor nieuwe huisvesting aan het bestuur aangeboden. In deze businesscase zijn alle effecten over anders werken (gericht op 'ontmoeten' en plaats onafhankelijk werken), duurzaamheid, en ruimtelijke - en gebouw-technische eisen mee genomen.

- *We gaan verhuizen naar de Airborne Tower in Arnhem. De verhuisdatum is medio 2022, vanaf dat moment gaan we over naar een volledige zelfstandige bedrijfsvoering, waarbij invulling wordt gegeven aan een duurzame kantooromgeving.*
- *Het betekent ook loskoppeling van onze gastheren; gemeente Arnhem en De Connectie. Er zijn naast de inhoudelijke effecten (hiermee realiseren we een groot deel van de door de partners gevraagde besparingen) ook financieel technische veranderingen op gebied van investeringen en afschrijvingen, en mogelijk financieringsafspraken in de vorm van leningen.*

ICT transitie

De verhuizing gaat gepaard met een volledige ICT-transitie. Het beleid om tijd- en plaatsonafhankelijk te werken is medio 2022 een feit. Alle ICT zal via 'the cloud' worden vormgegeven en beheerd, alle medewerkers zijn dan geëquipeerd met mobiele apparatuur. De ICT transitie bracht en brengt ook met zich mee dat de focus op onze proces- en datakwaliteit moet worden versterkt. Adequate en snelle informatievoorziening aan onze (keten) partners wordt steeds belangrijker, zowel met betrekking tot de reguliere P&C-cyclus, maar ook voor beter toezicht en kwalitatieve beoordelingen.

- *Voor de partners is een 'businesscase archief' opgesteld, waarin het belang hiervan wordt weergegeven. Voorstellen hiervoor zullen medio 2022 aan de partners voor besluitvorming worden aangeboden. Effecten op de (meerjaren) begroting worden na accordering van deze businesscase afzonderlijk inzichtelijk gemaakt.*

Personeelsbeleid

Daarnaast zullen de externe-, maatschappelijke ontwikkelingen vertaald gaan worden in de bedrijfsvoering. De veranderingen eisen een adequaat personeelsbeleid, zowel kwantitatief, maar zeker ook kwalitatief.

We worden geconfronteerd met een krappe arbeidsmarkt, relatief veel verloop en pensionering van medewerkers en oplopende tarieven (loonkosten) voor externe inhuur. Het beleid is erop gericht om meer specialisten zelf op te leiden, conform de eisen van de kwaliteitscriteria (versie 2.2). Zelf opleiden versus inhuur is een dilemma tussen kosten, productiviteit, flexibiliteit en kwaliteit. Met de zes Gelderse Omgevingsdiensten wordt campagne-matig online gewerkt aan meer naamsbekendheid voor het werk van omgevingsdiensten. In beeld en geluid zetten we 'eigen mensen' in, bezoeken we hogescholen en geven inleidingen op relevante podia.

- *We hebben een strategisch personeelsplan in de maak. Het plan wordt de 'gids' voor meerjarig personeelsbeleid.*

Organisatieontwikkeling

Onze ambitie om de doelen en het bereiken van maatschappelijke effecten voorop te stellen, vergt ook aanpassingen in de bedrijfsvoering. In 2022 worden pilots gestart onder de noemer 'rijker verantwoorden'. Een werkwijze waarbij niet de output (aantal producten of diensten), maar de daarmee te bereiken effecten (outcome) voorop staat. De pilots willen we bekostigen uit het innovatiebudget.

'Rijker verantwoorden' speelt ook een belangrijke rol in de wijze waarop we het accountmanagement hebben ingericht. In de ambtelijke gesprekken willen we nadrukkelijker het gesprek aangaan over de inhoudelijke ambities van onze partners en breder de vraag stellen hoe het milieudomein er over drie/vier jaar uitziet.

- *Dat doen we samen met onze partners; in 2022 voeren we een stakeholder-onderzoek uit, we maken een visie, organiseren ronde tafel, gesprekken om te inspireren. De gemeenteraadsleden zijn belangrijk om hen mee te nemen in deze ontwikkelingen. We staan voor de uitdaging om visie en vakmanschap te vertalen in budgetten. We zien het als gezamenlijk groeiproces.*

Tariefstelling en tariefdifferentiatie

In ons huidige systeem van outputfinanciering wordt gewerkt met een uniform basistarief per uur. Dit tarief is, ondanks inflatie en loonstijgingen in de CAO, al twee jaar (in 2021/22) stabiel op € 92,- per uur. Ook in 2023 zal het tarief wederom € 92,- per uur zijn. De besparingen die we realiseren maken dit mogelijk.

Overzicht 1: Tarief opbouw ODRA in relatie tot onze benchmark.

Tarief opbouw	realisatie 2021	begroting 2022	begroting 2023	benchmark 2023
Personeelskosten direct *)	€ 63	€ 67	€ 67	€ 57
Personeelskosten indirect	€ 17	€ 14	€ 15	€ 16
Materieel				
- huisvesting & facilitair	€ 4	€ 4	€ 4	€ 8
- ict	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4
- overige kosten	€ 3	€ 3	€ 2	€ 4
Overhead	€ 11	€ 11	€ 10	€ 17
Beleidsruimte*	€ 1			€ 2
Totaal	€ 92	€ 92	€ 92	€ 92
Aantal productieve uren	1.423	1.400	1.409	1.409
* in 2021 betrof dit het batig saldo				

Met betrekking tot het aantal productieve uren: in 2021 zijn we uitgekomen boven de norm, deels door minder verlof opname, deels door de werkgevers gunstige data van de feestdagen. De verwachting is dat we in de begroting 2023 dicht in de buurt komen van de benchmark 'overheidstarieven' die wij al enige jaren als referentie gebruiken.

ODRA hanteert een uniform tarief. Dit tarief geldt ongeacht het type dienst of product. We constateren dat dit tarief niet altijd marktconform is voor standaard- en eenvoudiger services en knelt waar het specialistische functies betreft.

- *Tariefdifferentiatie is een middel om dit probleem te tackelen. Afhankelijk van de besluiten die op basis van de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen worden genomen over de bekostiging van omgevingsdiensten, stellen we voor de mogelijkheden voor tariefdifferentiatie te onderzoeken. Een tijdstip daarvoor is nog niet bepaald en is mede afhankelijk van de wens van de partners.*

Hoofdstuk 2

2.1 Consequenties voor de programma-begroting

2.1.1 PDC 2022/23

Binnen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten/algemeen).

De Omgevingswet zal gaan conflicteren met deze historisch vastgestelde indeling in Gelderland. Die indeling wordt minder valide, omdat activiteiten in het kader van de Omgevingswet een integraal karakter krijgen en niet opgesplitst zoals nu het geval is. In de Producten en Dienstencatalogus (PDC) 2022-2023, die de basis is voor onze dienstverlening, is de 'Gelderse indeling' vooralsnog gehandhaafd, maar we zien het aandeel 'projecten en algemeen' groeien. Er is in de toekomst een structuurwijziging nodig om dit in lijn met elkaar te brengen. Dit voorzien we voor een toekomstige begroting; 2024 of 2025 als er ervaringscijfers beschikbaar zijn.

In november 2021 heeft het bestuur de nieuwe PDC 2022/23 vastgesteld. Hierin zijn alle bekende veranderingen vanuit de Omgevingswet en de in hoofdstuk 1 vermelde

ontwikkelingen verwerkt. Er is een aantal nieuwe producten en diensten toegevoegd en de naamgeving is zo veel mogelijk in lijn gebracht met de nieuwe wet. In de PDC 2022/23 is tevens een vereenvoudiging doorgevoerd. Een aantal producten is samengevoegd en vanuit het in 2021 uitgevoerde kengetal-onderzoek zijn aanpassingen gedaan op de definitie van de producten/diensten. Het is gebleken dat een aantal producten met voorheen een vast tarief beter als dienst gepositioneerd kunnen worden. Hiermee bereiken we dat de administratieve inrichting eenvoudiger en efficiënter wordt, de kwaliteit van de data omhoog gaat en, zeer belangrijk, de risico's op een verkeerde tariefstelling en te hoge kosten voor partners, kleiner worden.

De aanpassingen in de PDC 2022/23 leiden tot veranderingen in de aantallen en verhoudingen tussen de producten, diensten en gezamenlijke diensten / overig (= doorbelaste materiele kosten). In 2021, was de verhouding in omzet respectievelijk 50 – 39 – 11%. Voor 2023 gaan we naar een verhouding 36 – 54 – 11%. Dat verklaart de grote verschuiving in aantallen diensten versus producten in de begroting 2023 (zie kerntabel). Daarbij geldt ook dat de provinciale programma's (complexe handhaving en aandachtsbedrijven) geheel als dienst worden afgerekend (22% van het geheel).

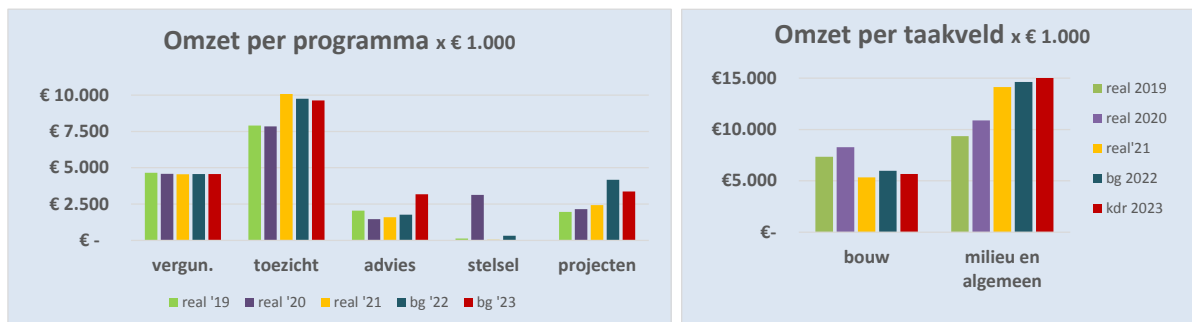
Overzicht 2: 'kerntabel' Aantallen producten en diensten / omzet en kosten

Begroting 2023 op hoofdlijnen x € 1.000	aantallen realisatie * 2021		aantallen begroting * 2022		aantallen begroting 2023	
Baten						
Producten (obv aantallen)	11.921	9.681 50%	12.589	9.962 48%	10.314	7.352 36%
Diensten (obv uren)	41.102	3.787 19%	42.275	3.889 19%	70.611	6.496 32%
Diensten Prov. Program. (uren)	41.571	3.884 20%	49.500	4.554 22%	48.862	4.495 22%
Gez. diensten (vaste prijs)		1.599 8%		1.529 7%		1.708 8%
Overige diensten		523 3%		650 3%		527 3%
Vrijval balansposten		16		pm		pm
Totaal baten		19.490		20.584		20.577
Lasten	aantal fte		aantal fte		aantal fte	
Lasten programma's	146,1	13.751	152,8	15.400 75%	152,5	15.264 74%
Lasten overhead	39,2	5.674 29%	32,3	5.184 25%	36,5	5.314 26%
Totaal lasten	185,3	19.425	185,1	20.584	189,0	20.577
Saldo		64		0		0
* De aantallen zijn door de wijziging in de PDC 2023 niet volledig vergelijkbaar met de begroting 2023.						

Deze kernbegroting 2023 is gebaseerd op de door de partners opgegeven omvang per programma en taakveld. Bij de meeste partners is het een extrapolatie vanuit het werkpakket 2022. In het najaar 2022 worden, binnen dit gestelde kader, de werkpakketten '23 op productniveau opgesteld.

Er is voor 2023 een sluitende begroting opgesteld, met een gelijkblijvend tarief van € 92,- per uur. In het dienstenpakket voorzien we wel een ophoging van de gezamenlijke diensten. Dit heeft vooral betrekking op investeringen in de datakwaliteit (voorheen gegevensbeheer). Verderop worden deze veranderingen in de kosten nader toegelicht.

Overzichten 3: Grafieken; omzet per programma en taakveld

Zoals hierboven aangegeven hebben we naast de indeling van de PDC in productgroepen te maken met vijf programma's en drie taakvelden. In de grafieken is de omzetontwikkeling hiervan weergegeven. We zien daarin de volgende trends:

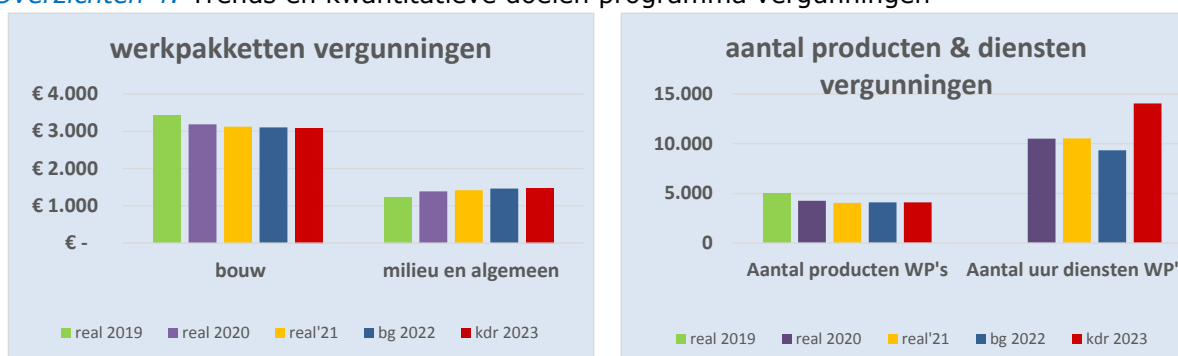
- De toename van de omzet van afgelopen jaren heeft vooral betrekking op toezicht en handhaving – milieu. Het merendeel van de diensten voor de provinciale programma's zijn hieronder gebracht.
- Het aandeel bouw heeft een wat grillig verloop. Het is grotendeels economisch gestuurd. In lijn met de voorspelde economische ontwikkelingen zal het aantal aanvragen voor bouwvergunningen wel toenemen, maar daarentegen zal de Wkb het werk veranderen. Het aandeel projecten zal komende jaren gaan stijgen, met name energie en circulaire economie. De gezamenlijke dienst 'gegevensbeheer' wordt 'databaseer en kwaliteit' en zal in omvang toenemen.

2.1.2 Vergunningverlening; (reguliere) veranderingen

De omvang van het programma vergunningverlening is de afgelopen jaren vrij stabiel op een omvang van circa € 4,5 miljoen. Dit is 22% van de totale omzet van ODRA.

In aantallen producten en diensten is het aandeel bouw sinds 2019 gegroeid (tov de jaren daarvoor). Dit is in lijn met de economische ontwikkelingen. Met betrekking tot het kader 2023 verwachten we een verdere verhoging van enkele procenten door de toenemende bedrijvigheid en nieuwe woningbouw, maar deze is nog niet in de (concept) werkpakketten 2022 en 2023 verwerkt.

Overzichten 4: Trends en kwantitatieve doelen programma vergunningen

*In 2019 nog geen output financiering -> derhalve niet vergelijkbaar

Toelichting op de doelen:

Door de aanpassingen in de PDC 2023 zijn de aantallen producten en diensten niet volledig vergelijkbaar met 2021 en begroting 2022. Vandaar dat het percentage 'tov '22' een hoge waarde heeft.

Beoogd resultaat programma vergunningen	tov 2022	aantal	begroting 2023	tov 2021	aantal	begroting 2022	aantal realisatie 2021
Productie	-1%	4.024	producten	1%	4.083	producten	4.036 producten
Tussen de 95%-105% van de werkprogramma's + aanvullend is gerealiseerd	50%	14.006	diensten (in uren)	-11%	9.337	diensten (in uren)	10.527 diensten (in uren)
Tijdigheid							
Verlenen vergunningen (Wabo) binnen de wettelijke termijn		90%			90%		89%
Kwaliteit							
Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria		90%			90%		% was niet te bepalen
Klanttevredenheid							
Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		80%			80%		74%
Financiële realisatie		saldo € 162			saldo € 132		saldo € 143
- kosten (x € 1.000)	-1%	€ 4.402		1%	€ 4.435		€ 4.402
- baten (x € 1.000)	0%	€ 4.564		0%	€ 4.567		€ 4.545
* Door de wijziging in de PDC 2023 is het aantal producten en diensten niet goed vergelijkbaar							

Het aandeel van het aantal producten/diensten (in uren) is als volgt:.

- Omgevingsvergunningen (eenvoudig tot complex); 47%. (in 2022 -> 46%)
- Meldingen besluit bouw en leefomgeving; 34%. (in 2022 -> 31%)
- Meldingen milieu belastende activiteiten (mba's); 11%. (in 2022 -> 11%)
- Overig (wo vuurwerk); 8%

De belangrijkste diensten zijn: (waarden 2022 niet geheel representatief door andere PDC)

- Begeleidingen vergunningen; 30%. (in 2022 -> 46%)
- Omgevingsvergunningen; 36%. (in 2022 -> 25%)
- Juridische diensten; 18%. (in 2022 -> 17%)
- Beoordelingen bbl; 16%.

De normen voor kwaliteit zijn voorsnog gelijk aan eerdere jaren. 80% voor klanttevredenheid en 90% afhandeling van de vergunningen binnen de gestelde termijn.

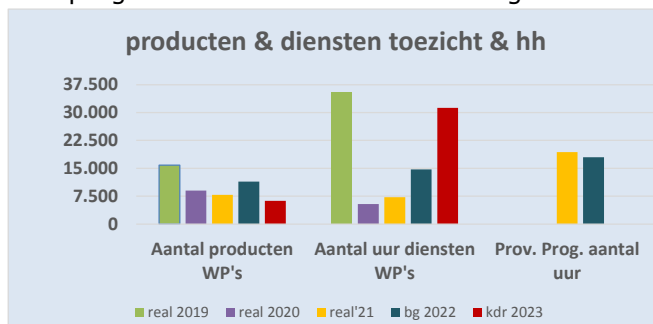
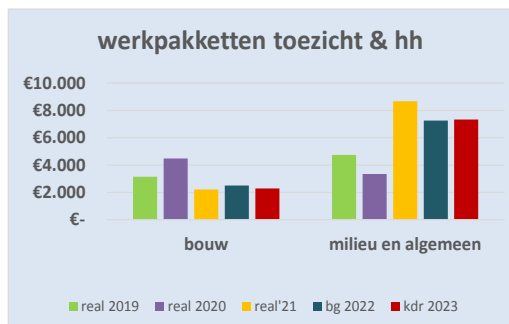
Het financiële beslag van dit programma is nagenoeg gelijk als in 2021 en begroting 2022.

2.1.2 Toezicht en handhaving

De omvang van het programma toezicht en handhaving is de afgelopen jaren stabiel op een omvang van circa € 9,5 miljoen. Dit is 46% van de totale omzet van ODRA.

Wat betreft het aantal producten en diensten is er een trendbreuk. In de onlangs vastgestelde PDC voor 2022-2023 is een aantal producten omgevormd naar dienst. Derhalve een afname van het aantal producten en een toename van diensten. Ook in de realisatie 2022 is dat te verwachten.

Overzichten 5: Trends en kwantitatieve doelen programma toezicht en handhaving.

*In 2019 nog geen output financiering -> derhalve niet vergelijkbaar

Toelichting op de doelen:

Door de aanpassingen in de PDC 2023 zijn de aantallen producten en diensten niet goed vergelijkbaar met 2021 en begroting 2022. Hieronder is het aandeel van de nieuwe producten aangegeven.

- Klachtafhandeling rapport; 30% van het totaal (in 2022 -> 24%)
- Controle rapporten preventief milieu toezicht; 26% van het totaal (in 2022 -> 17%)
- Controle rapporten Briks; 26% van het totaal (in 2022 -> 12%)
- Her -en andere controles; 14%

In het programma complexe handhaving worden ruim 1.700 producten geleverd.

De belangrijkste diensten zijn:

- Handhavingsbesluiten; 28% (in 2022 producten)
- Bodemonderzoek; 29% (in 2022 producten)
- Controle bestaande bouw & projecten; 25% (in 2022 -> 28%)
- Juridische expertises; 16% (in 2022 -> 30%)

De normen voor kwaliteit zijn voorsnog gelijk aan eerdere jaren. Hier ligt gezien de realisatie in 2021 een uitdaging.

Het financiële beslag van dit programma neemt af ten opzichte van afgelopen en huidig jaar.

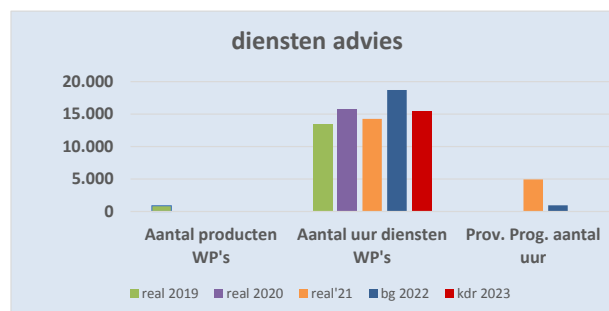
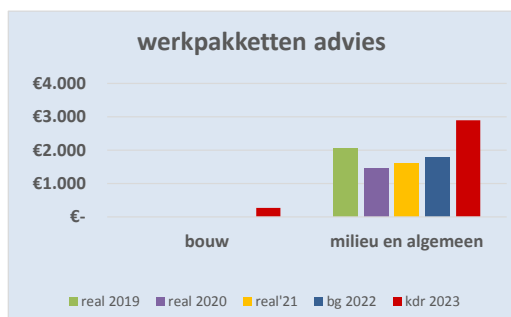
Beoogd resultaat Toezicht en handhaving	tov 2022	aantal	begroting 2023	tov 2021	aantal	begroting 2022	aantal realisatie 2021
Productie							
95-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten gerealiseerd		6.290	producten	0%	7.861	producten	7.885 producten
100% realisatie programma plan		31.239	*diensten (in uren)	41%	10.220	*diensten (in uren)	7.225 diensten (in uren)
		19.434	uren PCH/PAB.	47%	28.442	uren PCH/PAB.	19.389 uren PCH/PAB.
Tijdigheid							
% van de klachtmeldingen, die in behandeling genomen zijn		80%			80%		gemeten percentage is laag. Zie toelichting
Kwaliteit							
Mdw. voldoen aan VTH		90%			90%		niet gemeten
- % volledige naleving		60%			60%		
- % opgeheven overtredingen		85%			85%		
Klanttevredenheid							
% (zeer) tevreden over de dienstverlening		80%	gemiddeld		80%	gemiddeld	90%
- controles							
- klachtafhandeling							
Financiële realisatie		saldo	-€ 323		saldo	-€ 266	saldo € 1.083
- kosten (x € 1.000)	-3%	€ 9.699		2%	€ 10.023		€ 9.805
- baten (x € 1.000)	-4%	€ 9.376		-10%	€ 9.757		€ 10.888
* Door de wijziging in de PDC 2023 is het aantal producten en diensten niet goed vergelijkbaar							

2.1.3 Advies

De omvang van het programma advies is de afgelopen jaren toegenomen op een omvang naar circa € 1,8 miljoen. Dit is 9% van de totale omzet van ODRA.

Voor 2023 verwachten we een toename vanwege herplaatsing diensten in de PDC.

Overzichten 6: Trends en kwantitatieve doelen programma advies

*Binnen het programma Advies worden alleen diensten verleend.

Toelichting op de doelen:

Binnen het programma advies is één KPI gedefinieerd, zijnde: alle medewerkers voldoen aan de kwaliteitseisen en zijn geaccrediteerd voor de 'meetdienst'.

Binnen het programma advies worden geen producten geleverd.

De belangrijkste diensten zijn:

- Meetadvies rapporten; 31% van de uren (in 2022 -> 43%)
- Advies rapport leefomgeving; 47% (in 2022 -> 41%)
- Beoordeling saneringen; 19%

Beoogd resultaat programma advies	tov 2022	aantal	begroting 2023	tov 2021	aantal	begroting 2022	aantal	realisatie 2021
Productie								
90% uren is geleverd		15.455	*diensten (in uren)	-10%	12.803	*diensten (in uren)	14.253	* diensten (in uren)
		7.620	uren PCH/PAB.	22%	5.750	uren PCH/PAB.	4.702	uren PCH/PAB.
Kwaliteit								
- Medewerkers zijn geaccrediteerd & voldoen aan kwaliteitscriteria	100%					100%		100%
Financiële realisatie		saldo	€ 300		saldo	-€ 30	saldo	-€ 214
- kosten (x € 1.000)	59%	€ 2.856		-1%	€ 1.794		€ 1.813	
- baten (x € 1.000)	79%	€ 3.156		10%	€ 1.764		€ 1.599	

2.1.4 Programma Gelders stelsel

Onder de stelseltaken is de coördinatie van de provinciale programma's PCH (toezicht en handhaving complexe bedrijven) en PAB (aandachtsbedrijven) ondergebracht qua dienstverlening. De reguliere (controle) activiteiten worden binnen de programma's toezicht en advies opgenomen. Ook de kosten van de coördinatie worden daaraan toegerekend.

In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren.

Het voorstel is om voor de begroting 2023 de kosten op gelijk niveau te houden, namelijk afgerond € 0,4 miljoen. Ondanks dat de omgevingsdiensten jaarlijks de kosten indexeren, stuurt ODRA er inhoudelijk op aan om de kosten te reduceren. Dit zal met name op het gebied van I-GO/ data gedreven werken zijn.

Overzicht 7: Doelen 'stelseltaken'

Beoogd resultaat Stelseltaken	tov 2022	aantal	begroting 2023	tov 2021	aantal	begroting 2022	aantal	realisatie 2021
Productie								
Programma PCH (coördinatie)		3.840	uren *	-21%	3.695	uren *	4.702	uren
Overige stelseltaken		0	uren		202	uren	363	
Kwaliteit en tevredenheid	100% realisatie projectplan			100% realisatie projectplan			83% van het	
Afgesproken in projectplan met provincie	PCH en PAB			PCH en PAB			werkprogramma	gehaald
Financiële realisatie stelseltaken		saldo	-€ 400		saldo	-€ 41	saldo	-€ 445
- kosten (x € 1.000)	10%	€ 400		-24%	€ 363		€ 479	
- baten (x € 1.000)	-100%	€ 0		864%	€ 322		€ 33	

Samenwerking bij Complexe Inrichtingen (Programma Samen Sterk)

De provincie Gelderland heeft in 2019 gevraagd om toezicht en handhaving op de provinciale complexe inrichtingen programmatisch te organiseren en heeft die taak vervolgens bij ODRA neergelegd. In 2020 is op initiatief van de provincie samen met ODRA en ODRN, het totale provinciale takenpakket (VTH) onder de loep genomen en ondergebracht in het programma Samen Sterk. Onder deze vlag werken provincie, ODRN en ODRA samen aan verbetering van de VTH-taken. De taken zijn verdeeld: ODRN heeft vergunningen, ODRA toezicht en handhaving, Provincie Gelderland de WNB (wet natuur beheer).

Gemeentelijke complexe bedrijven

In 2021 is de opdracht gegeven om te onderzoeken op welke wijze vergunningen en toezicht op de gemeentelijk complexe bedrijven in het Gelders Stelsel meer uniform kan worden opgepakt.

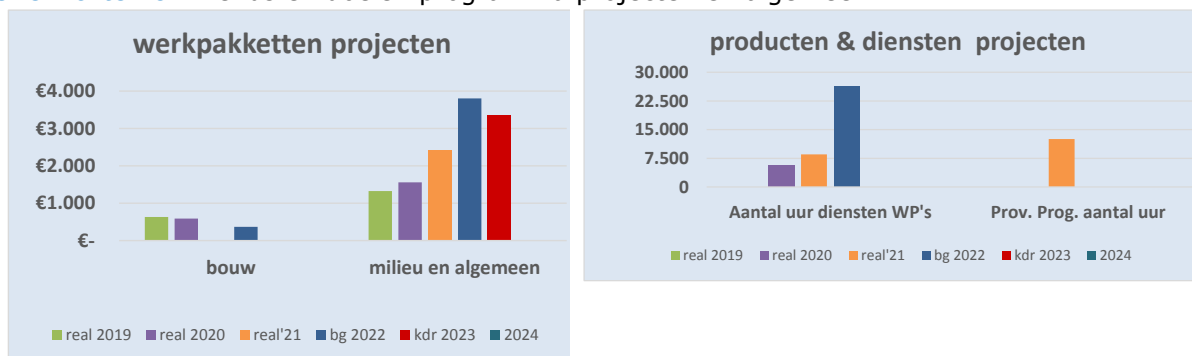
Op moment van schrijven is nog niet bekend welk beleid hierop zal worden geformuleerd. Voor de begroting 2023 kan dit dus nog niet worden meegenomen.

2.1.5 Programma Projecten en Algemene diensten

Het programma projecten bevat naast de projecten ook alle diensten die niet zijn onder te brengen onder de drie kernprogramma's; vergunningen, toezicht en advies. Gaat vooral om diensten als projectleiding, ondersteuning, detacheringen en overige diensten.

In deze paragraaf worden ook de gezamenlijke projecten beschreven en de gezamenlijke diensten, ondanks dat deze qua kosten zijn ondergebracht in de betreffende programma's.

Overzichten 8: Trends en doelen programma projecten en algemeen

Toelichting op de doelen:

Binnen het programma projecten en algemeen is één KPI gedefinieerd, zijnde: de juridische kwaliteit. Dit geldt voor de juridische activiteiten in alle programma's. Bij meting is het onderscheid niet te maken, vandaar hier ondergebracht.

De belangrijkste diensten in dit programma zijn:

- Programma en projectmanagement; 52%
- Ondersteuning en participatie; 34%
- Specifieke diensten; 14%

Beoogd resultaat projecten en algemeen	tov 2022	aantal	begroting 2023	tov 2021	aantal	begroting 2022	aantal realisatie 2021
Productie 90% van het aantal begrote producten én 90% uren is		0	producten		0	producten	0 producten
		9.911	*diensten (in uren)	5%	8.996	*diensten (in uren)	8.534 * diensten (in uren)
		17.968	uren PCH/PAB.		18.140	uren PCH/PAB.	12.545 PCH/PAB.
Juridische kwaliteit % bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard, danwel zijn ingetrokken.		90%			90%		87%
Financiële realisatie		saldo	€ 261		saldo	€ 205	saldo -€ 502
- kosten (x € 1.000)	-19%	€ 3.220		36%	€ 3.969		€ 2.927
- baten (x € 1.000)	-17%	€ 3.481		72%	€ 4.174		€ 2.425

Projecten en programma's

Met onze partners is afgesproken dat de 'Planning en Control-cyclus' voor projecten een bijzondere positie krijgt in de uitgangspuntennotitie. Hiermee bereiken we dat onze projecten transparanter worden (qua doelen en budget) en de partners in staat zijn om hierop te sturen (en te begroten).

Voor 2023 (en verder) zijn de volgende projecten opgenomen in de begroting.

- **Programma Duurzaam Ondernemen** (voorheen energie) zal komende jaren een belangrijk aandachtsgebied zijn voor ODRA. Het programma is gericht op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen rondom duurzaamheid, energietransitie en circulariteit. Het programma bouwt voort op het programma energie met daaronder diverse projecten, die al in 2021 zijn gestart. Het betreft voor 2023 in ieder geval:
 - Project Energie
 - Project Label C (kantoorgebouwen)
 - Project EPBD3 (energy performance buildings directive)
 - Project Circulaire Economie

Naast deze projecten werkt ODRA samen met andere omgevingsdiensten en met OD NL. Mogelijk wordt OD NL co-financier; vanwege de onzekerheid hierover is dit in dit kader voor de begroting nog niet meegenomen.

In 2023 heeft het programma een grotere omvang voor dan vorig en huidig jaar (zie bijlage).

- **Programma Omgevingswet** is in 2023 gericht op de implementatie van de Omgevingswet. Nog lang niet alle veranderingen zijn uitgedacht en in de praktijk (pilots) getoetst. We zullen zeker nog issues tegen het lijf lopen. Er zal ook gewerkt moeten worden aan de omgevingsplannen (tot 2032) die met name gericht zijn op praktische issues die voortkomen uit de implementatie van de wet en de bijdragen aan de verschillende Omgevingsplannen.
- **Project WKB** is gericht op de implementatie van de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw. Het proces loopt parallel aan de invoering van de Omgevingswet. Uitgaande van inwerkingtreding van de eerste fase medio 2022 (gekoppeld aan de Omgevingswet), is het project in 2023 alleen gericht op praktische issues die volgen uit de implementatie van de wet. Naar verwachting zal in 2025 de eerste fase geëvalueerd worden en de tweede fase inwerking treden.

- **Project A15** is gericht op in samenhang uitvoeren van de VTH-taken bij de aanleg van de A15. Belangrijke afhankelijkheid is de datum van het definitieve tracé-besluit van RWS. Afgelopen jaren is gebleken dat dit moeilijk was te voorspellen, waardoor ook de geraamde middelen in de begroting telkenmale te hoog waren. Deze onzekerheid is er ook voor 2022 en 2023.
- **Project Rijkverantwoorde** is gericht op het inzichtelijk en transparant maken van onze bijdrage aan de maatschappelijke uitdagingen. We ontwikkelen indicatoren voor een rijkere verantwoording. In 2022 is gestart met 'circulaire economie' (aansluitend op de Groene Metropoolregio). In 2023 wordt een vervolg voorzien met andere onderwerpen. Dit wordt bekostigd uit het innovatiebudget. Voor 2023 zijn er nog geen concrete plannen gemaakt. De pilots zijn daarvoor de input.
- **Programma Theseus** beoogt voor de deelnemende partners een eerste stap te zijn in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen door actief monitoren en data verzamelen. In 2023 loopt het project door. De omvang is sterk afhankelijk van de mogelijkheden voor financiering. Beoogde financiers zijn provincie Gelderland, Rijksoverheid en mogelijk andere partijen.

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de kosten van de projecten. Daarbij is de totale omvang zichtbaar, inclusief de gezamenlijke versus individuele gefinancierde onderdelen.

Gezamenlijke diensten

De gezamenlijke diensten worden vanaf 2022 ondergebracht in de betreffende programma's. Voorheen onder het programma 'projecten en algemeen'.

Overzicht 9; Gezamenlijke diensten

Gezamenlijke diensten x € 1.000		real. '21	bg '22	bg '23	bg '23	toelichting / klanten
				partners	PCH / OD's	
Piket	toezicht milieu	56,0	107,0	106,9		alle partners
Strafrecht	toezicht milieu	178,7	147,2	147,2	55,2	partners en PCH
Ketentoezicht	toezicht milieu	91,1	152,3	170,9	73,1	partners, PCH en OD's
Klantadvies milieu	vergun. milieu	6,8	65,4	65,3		alle partners
Klantadvies bouw	toezicht milieu	396,9	368,0	368,0		cf sleutel bouw partners
Beh. zones, kaarten, data	vergun. bouw & milieu	133,7	81,2	167,3	7,5	alle partners
RvmK	toezicht milieu	64,1	93,3			in 2023 bij kaarten,data
DAT/LMA/Keten voor OD's	toezicht milieu	39,1	143,9	0,0	110,4	OD's en partners
GUOV		22,4	23,0	22,9		alle partners
ORM	nvt	0,0	36,9			nvt
Innovatie	toezicht milieu		100,0	100,0		alle partners
Totaal		988,7	1.318,2	1.148,6	246,2	totaal 1.394,8
- gezamenlijk deel projectie bijlage		562,6	335,8	312,9		312,9

Ten opzichte van voorgaande jaren is er een aantal wijzigingen:

Keten – en data gedreven toezicht

De stijging wordt veroorzaakt doordat er drie services zijn samengevoegd. Naast ketentoezicht ook de LMA en DAT. Deze waren voorheen deels als individuele dienst in de werkpakketten aanwezig, deels als gezamenlijke dienst.

Beheer zones, kaarten en data

Binnen deze beheersactiviteiten (vh gegevensbeheer) zijn ook een aantal voorheen afzonderlijke diensten samengevoegd. Zo ook RvmK.

Verder maken we de beweging om beheer activiteiten, ten behoeve van data voor het primaire proces, hier onder te brengen. Dit is zuiverder met betrekking tot de bepaling van de overhead. Het betreft de intake en registratie van zaken en waarborgen van de kwaliteit van de gegevens in onze systemen.

Daarnaast onderzoeken we een uitbreiding met betrekking tot basisgegevens voor het primaire proces (startdossiers / archief). Er komt een voorstel (businesscase), waarin de overdracht (die ook via de DVO's moet plaatsvinden) in kaart zijn gebracht. Eventuele meerkosten zijn nog niet meegenomen in de begroting.

Innovatie

In de begroting 2022 is voor het eerst een budget voor innovatie opgenomen. Naast de werkzaamheden zoals begroot in de in de reguliere werkprogramma's en (gezamenlijke of individuele) programma's en projecten, speelt ODRA waar mogelijk in op nieuwe (onvoorziene) ontwikkelingen. Denk hierbij aan ontwikkelingen rondom nieuwe wet- en regelgeving, beleid, vak-inhoud of werkwijze.

ODRA heeft hiervoor een vooraf vastgesteld innovatiebudget begroot ad € 100.000. ODRA informeert partners over besteding van dit budget, en geeft (gedurende het begrotingsjaar) verantwoording over de werkzaamheden en resultaten. Veelal zullen dit verkenningen zijn, die (al dan niet) leiden tot een nieuw programma of project.

Vanaf 2022 wordt het budget onder meer besteed aan verkenningen op het gebied van duurzaamheid (energietransitie en circulaire economie) en 'Rijker (outcome gericht)- plannen en verantwoorden'. Dit zal in 2023 worden gecontinueerd, afhankelijk van de resultaten in 2022.

2.2 Risico's

In de risico benadering van ODRA wordt een vijftal categorieën onderscheiden. Hieronder worden ze voor 2023 geduid:

- **Exploitatierisico's**

Het meest reële risico is dat de werkpakketten niet worden gehaald. Partners boeten dan mogelijk in op de inhoudelijke taken (of lopen meer risico), bij ODRA geeft dit een lagere omzet. De vaste kosten lopen veelal door.

Dit effect hebben we gezien tijdens covid-19 en stikstofcrisis; een deel van het vraag-gestuurde werk in de werkpakketten (bv. vergunningaanvragen, projecten die vertragen) kan niet worden gerealiseerd.

In 2021 hebben we gezien dat het om bedragen oplopend tot een € 1,0 miljoen kan gaan. Dit risico mitigeren we door een dynamische capaciteitsplanning op te stellen (werkend vanaf 1^e kwartaal 2022), waarmee we de werving en inhuur van medewerkers kunnen sturen.

- **Risico's op de taakuitvoering**

Deze paragraaf betreft de aansprakelijkheid voor fouten en nalatigheid in de uitvoering. Omdat burgers en ondernemers 'mondiger' worden en ook als zodanig acteren, wordt dit risico voor ons groter. Het risico is in principe via een verzekering afgedekt, maar geeft veel verstoring (dus extra kosten) in de bedrijfsvoering.

Daarnaast merken we dat de impact van ons hele handelen meer onder een vergrootglas komt te liggen. Steeds meer berichten in de media over de omgevingsdiensten, onderzoeken naar functioneren van het VTH-stelsel (I&W/ commissie Aartsen) en de toegenomen Wob-verzoeken kunnen impact hebben op ons imago en indirect op

bedrijfsvoering. We kunnen anticiperen door scherp te blijven focussen op de kwaliteit van onze dienstverlening.

- **Frictiekosten**

Frictiekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2023 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Financieel wordt jaarlijks een bedrag gereserveerd voor personele frictie. Dit continueren we in 2023.

- **Compliance aan wet- en regelgeving**

Indien we ons niet aan de wet (kunnen) houden, is dit vooral een risico met effect op ons imago. Als we het 'te bont' maken, leidt het tot een afkeurende accountantsverklaring. Het is inmiddels bekend dat 2022 het eerste jaar zal zijn dat het ODRA-bestuur **zelf** een controle-verklaring moet opstellen. Deze is grotendeels gericht op de compliance op onder meer Europese aanbesteding, Fraudepreventie, AVG, enz. Medio 2022 stelt ODRA een plan op t.b.v. deze nieuwe richtlijn.

- **Liquiditeit**

Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is immers gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen. Deze afspraak houden we overeind.

De voorgenomen verhuizing en ICT-aanpassing gaan gepaard met een aantal forse investeringen. Ruim € 1 miljoen. Dit geld is binnen ODRA niet op voorhand beschikbaar. We zullen dit bedrag lenen bij onze bank. ODRA heeft daarna een totaal andere financieringsstructuur voor onze ICT en kantoorinrichting. Voorheen verzorgde De Connectie deze diensten. Vanaf 2023 gaan we via de kapitaaldienst (lenen – afschrijven – aflossen) werken. Dit vergt een extra aandachtspunt in de bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 3

3.1 Outputfinanciering (ontwikkelingen)

3.1.1 Hybride vorm - provinciale programma's - Commissie Aartsen

In 2020 is het systeem van 'beheerste' outputfinanciering ingevoerd. Deze vorm van financiering geldt alleen voor de werkpakketten van partners en omgevingsdiensten. Voor de provinciale programma's geldt dat deze worden afgerekend via een input-methode, namelijk op basis van gerealiseerde uren (circa 22% van de omzet).

Deze hybride vorm van financiering brengt inefficiënties met zich mee qua administratieve inrichting, tarifiering en verantwoording naar de klanten.

Ons uitgangspunt voor de begrotingen 2023 en verder is dat deze hybride vorm nog enkele jaren in stand blijft. De provincie heeft aangegeven nog geen aanleiding te zien in een overgang naar outputfinanciering voor de provinciale programma's. Ook is de verwachting dat het nog enkele jaren gaat duren voordat een nieuw financieringssysteem wordt geïmplementeerd als een mogelijk gevolg van de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen.

ODRA start in de tussentijd met een onderzoek naar tariefdifferentiatie. Dit is in de komende begroting 2023 niet meegenomen.

3.1.2 Besparingsdoelstellingen / uitgangspunten in de begroting

In oktober 2020 heeft ODRA een besparingsbrief aangeboden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. In deze besparingsbrief waren vijf deelgebieden benoemd waar wij besparingsmogelijkheden voor de toekomst zien. In deze begroting 2023 krijgen die besparingen grotendeels vorm.

Huisvesting

Medio 2022 verhuizen we naar de Airborne Tower. De aanleiding voor verhuizen was tweeledig: binnen de bestaande kantoorruimte en faciliteiten (verzorgd door de gemeente Arnhem respectievelijk De Connectie, is er onvoldoende mogelijkheid om onze visie op werken vorm te geven; locatie onafhankelijk werken, onze visie op samenwerken en ontmoeten, identiteit en bereikbaarheid in relatie tot de arbeidsmarkt en ons type werk.

Daarnaast, al genoemd, de besparingsdoelstelling. We gaan in het kader voor de begroting uit van een besparing van € 75.000 structureel. Op een begroting van € 832.000 is dit 9%.

ICT

Een zeer omvangrijke kostenpost betreft de kosten voor ICT. De afgelopen jaren hebben we de transitie naar 'werken in the cloud' ingezet. In 2019 is het bedrijfsvoeringssysteem (SAP) geïmplementeerd, begin 2020 het primaire systeem Open Wave en in 2022 volgt de transitie van de kantoorautomatisering naar 'the cloud' (met name introductie van office 365). We nemen de ICT-apparatuur en netwerk (overgang naar plaats onafhankelijk werken) medio 2022 in eigen beheer. Dit betekent een ontvlechting met De Connectie. Naast het feit dat 'werken in the cloud' kosten bespaart, wordt ook het beheer voordeliger.

Er is een besparing van structureel € 60.000 op een begroting van € 883.000 in 2022. Dit is 7%.

Kwalitatief hoogwaardig personeel

Van alle kosten zijn de personeelskosten het grootste aandeel in de exploitatie, in totaal circa 80%. ODRA voert een beleid om op drie aspecten een besparing op de loonkosten te realiseren.

- **Strategisch personeelsbeleid.** ODRA kent relatief veel medewerkers die bij de oprichting vanuit de partners zijn overgekomen, met een hogere dan gemiddelde leeftijd, veelal salariëring in de eindschalen en diverse garantietoelagen. De natuurlijke uitstroom (pensioen) is op gang. Daarnaast zien we dat het verloop, door een dynamische arbeidsmarkt, toeneemt. Ondanks het risico voor de continuïteit en kwaliteit, biedt het verloop ook kansen voor werving van medewerkers met een ander -en financieel gunstiger profiel.
- **Het aandeel van de flexibele schil.** Externe inhuur is op dit moment circa 20% van de totale loonkosten. Wij streven naar een flexibele schil van maximaal 15%. Belangrijke succesfactor voor dit beleid zijn de afspraken die ODRA maakt met haar partners over de structurele werkpakketten en de kwaliteit van de prognoses rond het meerjarige werkaanbod.
Met bovenstaande condities zijn we in staat om interne medewerkers voor langere tijd aan te trekken en dit via Europese Aanbesteding te regelen. Ondanks de lagere kosten voor externe inhuur afgelopen jaar, verwachten we een dynamische arbeidsmarkt waarin de externe tarieven niet zullen dalen.
- **Personele overhead.** De huidige interne bezetting (ultimo 2021) op bedrijfsvoering / staf / management bedraagt 34 fte. Dit is 20% van de totale bezetting. Binnen

bedrijfsvoering en staf vallen tot nu toe activiteiten uiteenlopend van secretariaat, communicatie, ICT-beheer en datakwaliteit, post-telefoon-intake, planning en control en HR. Een zeer divers takenpakket.

Een stap in de doorontwikkeling van onze organisatie is het beter positioneren van bedrijfsvoering ten opzichte van de uitvoering (faciliterend) en de onderlinge samenwerking versterken tot één geheel. Dit leidt er onder meer toe dat de clusters 'intake' en 'data' binnen de uitvoering worden gebracht; zij worden immers ingezet aan de voorkant van het primaire proces.

- **Primaire en Secundaire arbeidsvoorwaarden.** In de CAO 2021-2022 zijn loonstijgingen, eenmalige uitkeringen, uitbreiding verlof en thuiswerkvergoedingen afgesproken. Dit leidt tot forse stijgingen van de loonkosten. Deze stijgingen (3,5%) vangen we vooralsnog op binnen het huidige tarief van € 92,- per uur.

De algemene personeelskosten worden al jaren genormeerd op 4% van de loonsom. We stellen een kleine daling van de norm voor naar 3,5%, gebaseerd op een inhoudelijke verandering in de reiskosten en vanwege de historische kostenontwikkeling.

De belangrijkste kostenpost zijn de reiskosten. Het 'post' corona beleid is dat medewerkers gemiddeld de helft van de werktijd thuis werkt. Hier passen we de woonwerk-reiskostenvergoeding op aan. Nieuw in de CAO is een thuiswerkvergoeding.

Het reguliere opleidingen budget is afgelopen jaren genormeerd op 2% van de loonsom. Ondanks onderbestedingen afgelopen jaar (deels Corona) handhaven we deze norm. Mede gezien het personeelsbeleid en het verloop is blijvend investeren in kwaliteit noodzakelijk.

Samenwerking met de regio

We werken niet alleen samen met partners in de veiligheidsketen (brandweer, politie, GGD, waterschappen en openbaar ministerie en gemeenten), maar ook met de andere zes omgevingsdiensten in Gelderland. Het is samenwerken in het primaire proces (complexe handhaving en -vergunningen, ketensamenwerking, enz.), maar ook op het gebied van ICT (IGO – Data gedreven werken) en bedrijfsvoering (HR, AVG en communicatie/portaal). De taken zijn onderling verdeeld.

De samenwerking vooral een kwalitatieve impuls geven, het is lastig deze uitgangspunten te kwantificeren.

3.3 Overige begrotingskaders.

3.3.1 Tarief voor 2023

Besparingen in de bedrijfsvoering van ODRA komen tot uitdrukking in het tarief. In de begrotingen 2021 én 2022 is het € 92,- geweest, ondanks inflatie.

Voor 2023 geldt wederom een tarief van € 92,-. Dit is mogelijk door een omzettoename (werkpakketten en gezamenlijke diensten) én de hierboven genoemde besparingen.

De indexeringen (inflatie) van de afgelopen drie jaar samen is ruim 5%, dit is het feitelijke besparingsresultaat voor de partners.

3.3.2 Overige normen en trends

In onderstaande overzichten is de ontwikkeling van een aantal belangrijke kengetallen voor de bedrijfsvoering van ODRA in kaart gebracht. Dit geldt met name voor het personeel; 80% van de begroting.

Overzicht 10; Kerngegevens capaciteit en kosten

Formatie bezetting en personele kengetallen	realisatie 2021				begroting 2022				begroting 2023			
	intern	extern	totaal		intern	extern	totaal		intern	extern	totaal	
Formatie bezetting												
Productief	115,9	30,2	146,1	79%	127,0	25,8	152,8	83%	125,9	26,6	152,5	81%
Niet productief	34,3	4,9	39,2	21%	32,3		32,3	17%	36,5		36,5	19%
Totaal bezetting en formatie	150,2	35,1	185,3		159,3	25,8	185,1		162,4	26,6	189,0	
Loonkosten x € 1.000	11.860	3.831	15.691		12.598	3.342	15.939		13.287	3.505	16.792	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	78.961	109.145	84.679		79.067	129.549	86.101		81.824	131.780	88.856	
% van de loonsom	76%	24%			79%	21%			79%	21%		
% stijging gemid loonkosten					0,1%	15,7%	1,7%		3,4%	1,7%	3,1%	

Toelichting:

De komende jaren verwachten we qua bezetting gelijk te blijven als vorig en dit jaar. De ontwikkeling zit bij de afzonderlijke groepen:

- **Salariskosten**

De gemiddelde salariskosten van ODRA zijn minder hard gestegen de afgelopen jaren dan de loonontwikkeling in de CAO. Dit is een resultaat van personeelsbeleid waar we nieuwe (jongere) mensen aantrekken met lagere anciënniteit in de loonschalen. Daardoor is de loonstijging iets lager dan de CAO (gaat uit van bijna 4%).

- **Externe inhuur**

Ook hier hebben we afgelopen jaar door gericht inkopen, maar vooral tijdig inkopen, kunnen besparen op de uitgaven. De moeilijke arbeidsmarkt leidt er echter toe dat tarieven onder druk staan.

Het beleid is erop gericht om zo min mogelijk met aanvullende opdrachten te gaan werken; ad-hoc inhuur is altijd duurder; ook dit effect is meegenomen in de begroting.

- **Personele overhead**

Het aantal fte's in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Procentueel is de verhouding bedrijfsvoering ten opzichte van de lijn aan het dalen.

3.4 Programma -en categoriale begroting

3.4.1 Programma & taakveld begroting

In oktober 2021 is samen met de partners de omvang van de werkprogramma's 2023 op programma -en taakveld niveau besproken. Dit is gedaan door middel van extrapolatie van de omvang van werkpakketten 2021/2022, in combinatie met inhoudelijke trendanalyses en de in hoofdstuk 1 geschetste ontwikkelingen.

De doelen zijn in hoofdstuk 2 per programma toegelicht

Onderstaande programma begroting geldt als kader voor de werkpakketten 2023 die we samen met de partners in augustus/september 2022 gaan afspreken.

Overzicht 11: Programma en taakveld begroting

Baten x € 1.000	realisatie 2021	begroting 2022	begroting 2023	Specificatie taakveld '23		
				bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.545	4.567	4.564	3.087	1.246	232
2. Toezicht en Handhaving	10.889	9.756	9.376	2.296	5.522	1.558
3. Advies	1.598	1.764	3.156	274	2.839	43
4. Stelseltaken	33	322				
5. Algemeen en Projecten	2.425	4.174	3.481		600	2.881
Baten	19.490	20.584	20.577	5.657	10.207	4.713
- verhouding				27%	50%	23%
Kosten x € 1.000	realisatie 2021	begroting 2022	begroting 2023	Specificatie taakveld		
				bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.402	4.435	4.402	2.977	1.201	224
2. Toezicht en Handhaving	9.805	10.023	9.699	2.375	5.713	1.611
3. Advies	1.813	1.794	2.856	248	2.569	39
4. Stelseltaken	479	363	400			
5. Algemeen en Projecten	2.927	3.969	3.220		555	2.665
Kosten	19.426	20.584	20.577	5.601	10.038	4.538
- verhouding				27%	49%	22%
Saldo	64	0	0	56	169	175

Toelichting

De kosten en baten per programma komen tot stand door de vastgestelde wijze van kostentoerekening:

- Voor de baten geldt dat alle diensten en producten die we leveren gekoppeld zijn aan een programma.
- Voor de kosten geldt dat de personeelskosten worden verdeeld op basis van geschreven tijd, met de gemiddelde loonsom. Overheadkosten zijn toegerekend op basis van deze verhouding.

3.4.2 Categoriele begroting

De categoriele begroting volgt de kostengroepen die reeds hierboven in de normstellingen zijn toegelicht. Voor de baten zijn de afzonderlijke klantgroepen gebruikt als categorie.

Overzichten 12; Categoriele begroting: klantgroepen en kostengroepen

Baten x € 1.000	realisatie 2021	begroting 2022	begroting 2023	Specificatie taakveld		
				bouw	milieu	algemeen
Partners	14.118	13.968	14.554	5.281	7.074	2.200
Provinciale programma's	3.825	5.307	4.711	48	2.320	2.343
Omgevingsdiensten	460	408	472	111	235	127
Derden	460	427	366	92	230	43
overig / balans						
- doorberekende kosten	586	475	475	126	349	
- overig	41					
Baten	19.490	20.584	20.577	5.657	10.207	4.713
- verhouding				27%	50%	23%

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	realisatie 2021	voorjaars- begroting 2022	begroting 2023	% tov begroting 2022
Totaal baten	19.490	20.584	20.577	0%
Kosten				
Personeel				
medewerkers ODRA	11.860	12.598	13.287	5%
externe inhuur	2.448	1.495	1.582	6%
uitbesteed werk	258	352	383	9%
inhuur complex en AB (pool)	1.125	1.495	1.541	3%
opleidingen	224	281	294	4%
alg. personeelskosten	594	563	534	-5%
dotatie personeelsvoorzieningen	17	100	60	-40%
harmonisatie/detacheringen	-110	-100	-100	
Totaal personeel	16.416	16.784	17.580	5%
Huisvesting en facilitair	868	832	742	-11%
ICT	842	883	822	-7%
Stelselkosten	348	383	364	-5%
Advieskosten	310	203	206	2%
Overige kosten	83	76	92	21%
Dotatie onvoorzien	-37	43		
Programma kosten	595	831	772	-7%
Overdracht bodemtaken		550		
Totaal kosten	19.425	20.584	20.577	0%
Saldo	64	0	0	

Toelichting

De belangrijkste veranderingen in de begroting zijn:

- Qua omvang ramen we een gelijk bedrag als in 2022, namelijk 20,6 miljoen. Het aandeel van de werkpakketten neemt iets toe (zie ontwikkelingen), de provinciale programma's iets af. Dat laatste is mede gedaan op basis van de realisatie 2021.
- Stijging van de personele kosten met 5%; reeds toegelicht dat hier de CAO 2021- 2022 de belangrijkste factor in is.
- De dalingen van de kosten op gebied van huisvesting en ICT. Toegelicht bij de paragraaf over de besparingsdoelen.
- Stelselkosten vanuit de OD's; kosten 'portaal' en IGO/data-gedreven werk zijn lager begroot op basis van het huidige realisatie niveau.
- De programmakosten wisselen per jaar, afhankelijk van de projecten. Een groot deel van de kosten wordt als 'materiele kosten' doorbelast aan diverse partners; zoals Wabo-kosten, kosten voor 'meetdienst' en kosten voor 'complexe vergunningen' vanuit de ODRN.
- Overdracht bodemtaken; in de begroting 2022 is deze apart als kosten gepositioneerd, vanuit de verwachting dat die kosten zouden worden overgedragen. Dat geldt in 2023 nog evenzeer; de kosten zijn nu niet verbijzonderd en grotendeels bij de personeelskosten opgenomen.

3.4.2 Overhead

Het overhead percentage wordt begroot op 26%. Een kleine stijging ten opzichte van 2022, door toename van de kosten van personele overhead. De besparingen op huisvesting en ict leiden ertoe dat vooral ten opzichte van 2021 de overhead verder daalt.

Overzicht 13; Overhead specificatie

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	realisatie overhead 2021		begroting overhead 2022	directe kosten 2022	totaal kosten 2022	begroting overhead 2023	directe kosten 2023	totaal kosten 2022
Personeel	3.449	13%	2.878	13.905	16.784	3.204	14.376	17.580
Overige overhead								
- huisvesting & facilitair	868		832		832	742		742
- ict	842		883		883	822		822
- advieskosten	270		203		203	206		206
- stelselkosten	208		269	114	383	248	116	364
- onvoorzien en overig	36		119	1.381	1.500	92	772	864
Subtotaal overige overhead	2.225	11%	2.306	1.495	3.800	2.110	888	2.998
Totaal	5.674		5.184	15.400	20.584	5.314	15.264	20.577
totale kosten	19.425		20.584			20.577		
% van de totale kosten		29,2%	25%	75%		26%	74%	

3.3.4 Meerjarenraming

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog zeer onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners.

Voor het meerjarig beeld van 2024 en verder, extrapoleren we de trends die in hoofdstuk 1 en 2 zijn geformuleerd.

Aan de kostenkant is wel een gedeeltelijke kwantificering van het ingezette beleid op te stellen. Wij bedoelen: nieuwe huisvesting, ICT-transitie, duurzamer personeelsbeleid.

Overzichten 14; Meerjarenraming

baten per programma	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1. Vergunningverlening	4.564	4.427	4.295	4.166	4.041
2. Toezicht en Handhaving	9.376	9.704	10.044	10.395	10.759
3. Advies	3.156	3.282	3.414	3.550	3.692
4. Stelseltaken					
5. Algemeen en Projecten	3.481	3.585	3.693	3.804	3.918
	20.577	20.999	21.445	21.915	22.410
% verandering		2,1%	2,1%	2,2%	2,3%

Categoriaal meerjaren	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Baten ODRA					
bijdragen partners	14.479	14.901	15.347	15.817	16.312
baten overige klanten	6.098	6.098	6.098	6.098	6.098
Baten ODRA	20.577	20.999	21.445	21.915	22.410
kosten					
Personeelskosten	17.580	18.037	18.519	19.027	19.561
volume		0,1%	0,1%	0,2%	0,3%
prijspeil		2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Bedrijfsvoering	2.226	2.151	2.151	2.151	2.151
- huisvesting & facilitair	742	717	717	717	717
- ict	822	772	772	772	772
- overige kosten	662	662	662	662	662
Programmakosten	772	772	772	772	772
	20.577	20.960	21.442	21.949	22.484
saldo	0	40	3	-34	-74

Toelichting

De baten zullen geleidelijk stijgen door autonome volumeontwikkelingen. Sprongsgewijze ontwikkelingen, waaronder de overdracht van taken van partners, en aanpassingen in het werkpakket door uitbreiding van bedrijventerreinen, zijn nog niet meegenomen. Afgelopen jaren en in 2023 heeft ODRA het tarief stabiel kunnen houden. Gezien de economische ontwikkelingen zal indexering van het tarief voor onze diensten en producten onvermijdelijk zijn.

Voor de personeelskosten geldt dat de kosten zijn geïndexeerd met 2,6% in 2024. Indexeringen en CAO-wijzigingen na die datum zijn niet meegenomen.

Vanaf 2023 ramen we de kosten voor bedrijfsvoering 'stabiel'; De ontwikkeling van de inflatie is op dit moment moeilijk te voorspellen. Als beleid geldt dat kleine prijsstijgingen (< 1%) zoveel mogelijk worden opgevangen met besparingen op het gelijke gebied.

3.5 Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen

De bijgevoegde balans is gebaseerd op de eindbalans 2021. De te verwachten balansmutaties in 2022 (zie begroting 2022) zijn eveneens hierin meegenomen.

Overzicht 15: Geprognosticeerde balans

Activa x € 1.000	realisatie 31-12-2021	prognose 31-12-2022	prognose 31-12-2023
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Materiële vaste activa	283	1.308	1.057
Financiële vaste activa			
Vaste activa	283	1.308	1.057
Vlottende activa			
Voorraden			
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	6.972	4.045	4.197
Liquide middelen	206	45	45
Onderhanden werk			
Vlottende activa	7.177	4.089	4.242
Totaal activa	7.461	5.397	5.299
Passiva x € 1.000	realisatie 31-12-2021	prognose 31-12-2022	prognose 31-12-2023
Vaste passiva			
Algemene reserve	470,2	470	470
Bestemmingsreserves	480,0	273	263
Resultaat boekjaar	64,3	64	64
Voorzieningen	661,3	378	319
Schulden > 1 jaar		1.400	1.149
Vaste passiva	1.675,8	2.585	2.265
Vlottende passiva			
Vlottende schulden < 1 jaar	5.383,1	2.230	2.262
Overlopende passiva	10,0	190	190
Overige schulden	391,6	392	392
Vlottende passiva	5.784,7	2.812	3.034
Totaal passiva	7.461	5.397	5.299

3.5.1 Vaste activa

In 2022 verandert door de verhuizing en ICT transitie de wijze waarop we onze inventaris financieren. Op dit moment (april 2022) vergoeden we aan de Connectie de kosten voor ICT apparatuur en werkplekken op basis van een jaarlijks (service) bedrag.

De investeringen in ICT en de inrichting kantoor zullen worden geactiveerd, en worden afgeschreven op basis van de volgende termijnen:

- Telefoons; 2 jaar
- Mobiele ICT werkplek; 4 jaar
- Meubilair: 10 jaar
- Inrichting en infrastructuur pand; 15 jaar

Naast de investeringen in huisvesting en ict, wordt er geïnvesteerd in de apparatuur voor de meetdienst. Dit zijn vervangingsinvesteringen en uitbreidingen. Hiervoor is een apart investeringsplan opgesteld iom de opdrachtgever (provincie).

Verder bestaat de vaste activa uit waarden voor voertuigen en software, zijnde de investeringen in SAP en Open Wave. Hiervoor gelden de volgende afschrijftermijnen:

- Personenauto's; 5 jaar
- Bedrijfsvoertuigen; 10 jaar

- Apparatuur; 5 tot 10 jaar
- Software; 5 jaar

3.5.2 Overige activa

De uiteenzettingen met een looptijd < 1 jaar betreffen grotendeels het banksaldo in de rijksschatkist. Aan het eind van 2021 was deze hoog, vanwege diverse afrekeningen over het werkpakket 2021 die nog afgewikkeld moesten worden.

Gezien onze financieringsafspraken, middels voorschotten ter grootte van een kwart van de werkpakketten per kwartaal, is te verwachten dat het banksaldo hoog blijft op de jaargrenzen.

De post onderhandenwerk is proforma opgenomen; in 2021 is de onderhanden positie gefactureerd aan de partners, derhalve onderdeel van de debiteuren. Dit kan mogelijk nog worden aangepast.

3.5.3 Passiva

De vaste passiva bestaan uit onze reserves en voorzieningen.

Reserves

In 2022 zullen de reserves 'opleidingen omgevingswet' en 'innovatie' volledig worden benut. Aan het bestuur is voorgesteld om het batig saldo van 2021 te bestemmen voor de realisatie van mba's, die in het kader van de omgevingswet nog moeten worden opgesteld. De besteding zal, indien positief wordt beslist op dit voorstel, in 2022 plaatsvinden.

Overzicht 16: Reserves

Reserves x € 1.000	realisatie 31-12-2021	mutaties 2022	prognose 31-12-2022	mutaties 2023	prognose 31-12-2023
Algemene reserve	470		470		470
BR opleidingen Omgevingswet	104	-104			
BR innovatie	94	-94			
BR Provincietaken	92		92		92
BR Bureau milieumetingen	191	-10	181	-10	171
BR mba's	(64,3)	-			
Reserves	950	-207	743	-10	733

Voorzieningen

De voorzieningen zullen eveneens grotendeels muteren in 2022. Het bovenmatige verlof dat is opgebouwd in de corona jaren zal in 2022 worden opgenomen. Dit leidt tot een extra capaciteitsvraag en personele kosten, die uit deze voorziening worden betaald.

Overzicht 17: Voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	prognose 31-12-2021	mutaties 2022	prognose 31-12-2022	mutaties 2023	prognose 31-12-2023
Harmonisatie Prov. Gelderland	392	-37	356	-37	318
Bovenmatig verlof	158	-158			
Frichtie	24	-24			
Personele kosten	87	-65	22	-22	0
Voorzieningen	661	-284	378	-59	319

De harmonisatievergoeding dekt de kosten van de garantietoelagen van medewerkers die zijn overgekomen van de Provincie bij de oprichting van ODRA. Deze voorziening loopt door tot in de jaren '30.

De frictievoorziening dekt de restwaarde van de ICT-apparatuur bij de Connectie die we niet kunnen inzetten in onze nieuwe huisvesting.

De personele voorziening betreft kosten voor voormalige medewerkers waarvoor nog uitkeringen lopen.

Overige passiva

Op balansdatum is de schuldpositie (veelal crediteuren) bij ODRA omvangrijk. Dat heeft te maken met de wijze van administreren cf de richtlijnen. Kosten ten laste van het boekjaar zijn verwerkt, de betalingen veelal nog niet gedaan.

De investeringen in huisvesting en ICT leiden tot grote betalingen aan de leveranciers. De middelen daarvoor zijn grotendeels niet uit de lopende middelen te betalen. Het voornemen is om een lening bij de BNG af te sluiten, gelijklopend aan de afschrijftermijnen. De cashflow uit de afschrijvingen zullen gebruikt worden voor aflossing. De rente op de leningen is op dit moment < 1%.

3.5.4 Financiële weerbaarheid

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate we in staat zijn om tegenvallers op te vangen. In hoofdstuk 2 zijn de risico's beschreven die we nu voorzien. De geschatte omvang van die risico's is tussen de € 0,3 en € 0,5 miljoen.

Ondanks dat het totale weerstandsvermogen afneemt van 5% tot 4% van de omzet, is het nog hoog genoeg om de beschreven risico's af te dekken.

De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (+ reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet. Deze schuldquote verbetert de komende jaren.

De solvabiliteitsratio en liquiditeit geven inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. De saldi zijn relatief laag. Het systeem van bevoorschotting aan partners (en de tijdigheid van betalen) is hier debet aan.

Overzichten 18: Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Weerstandsvermogen	stand	stand	stand
x € 1.000	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Algemene Reserve	470	470	470
- onverdeeld resultaat	64	64	64
Bestemmingsreserves			
- Opleidingen Omgevingswet	104		
- Innovatie	94		
- Provincietaken	92	92	92
- Bureau milieumetingen	191	181	171
totaal bestemmingsreserves	480	273	263
Totaal	1.015	807	797
Omzet	19.490	20.584	20.577
- percentage omzet	5,2%	3,9%	3,9%

Kengetallen	Realisatie	prognose	Prognose
	2021	2022	2023
Netto schuldquote	-7,2%	0,6%	-1,2%
Netto schuldquote (verstekte leningen)	-7,2%	0,6%	-1,2%
Solvabiliteit	13,6%	15,0%	15,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
Liquiditeit (current ratio)	124,1%	145,4%	139,8%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Rente risico beheer en kasgeld limiet

De treasury functie binnen ODRA is gebaseerd op de wet Fido. ODRA stuurt op financiering voor de korte termijn en lange termijn. Zoals al aangegeven; de korte termijn financiering hangt sterk samen met het systeem van bevoorschotting aan de partners. Vanuit de evaluatie over 2021 is gebleken dat het systeem nog meer kan worden verbeterd om grote afrekeningen van de werkpakketten aan het eind van het jaar te voorkomen.

Op de lange termijn geldt dat we langlopende investeringen gaan financieren met gelijklopende leningen.

Met de kasgeldlimiet in de wet Fido is bepaald dat het maximum bedrag voor financiering met kortlopende middelen 8,2% van het begrotingstotaal is (€ 1,7 miljoen). We komen niet boven deze norm uit.

Voor de middelen die aangehouden mogen worden op de lopende rekening (BNG), alvorens deze worden overgeheveld naar de rijksschatkist, geldt in principe een limiet van € 1,0 miljoen. We hebben aanvullend een afspraak dat de limiet € 1,75 miljoen is. Hierdoor zijn we beter in staat het betalingsverkeer vorm te geven, zonder saldi over te boeken.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 14 april 2022

De voorzitter

Joa Maouche

De secretaris

Ruben Vlaander

Bijlage 1; Overzicht bijdragen klanten

Baten per klant x € 1.000	Bouw producte n x tarief	Milieu producten x tarief	Totaal producten x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algemeen uren x tarief	Totaal uren x tarief	Gezamenlijke diensten				Overige baten ****)	Totaal baten 2023	aandeel bouw	aandeel mil. & alg.	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten WP's 2022	% tov 2022
								Alle partners)	Deel partners)	Algemeen ****)	Totaal									
Arnhem	2.357	870	3.227	492	634	693	1.819	193	249	145	587	35	5.668	3.128	2.539	29%	4.436	19.776	5.669	0%
Doesburg	2	63	65	9	34	7	50	17		13	30		145	12	133	1%	95	544	146	0%
Duiven	10	180	190	4	103	51	159	28		13	42		390	14	375	2%	259	1.723	397	-2%
Lingewaard	1.086	435	1.521	260	487	659	1.406	81	72	61	213	117	3.257	1.514	1.743	16%	2.045	15.283	3.261	0%
Overbetuwe	18	477	495	42	255	80	376	61		46	107	14	992	74	918	5%	698	4.092	994	0%
Provincie regulier		310	310		266	345	611	77		27	104	214	1.239	214	1.025	6%	313	6.640	1.220	2%
Provincie Bodemtaker				182	368		550						550	182	368	3%		5.975	550	
Provincie Complexe Handhaving				48	2.191	1.120	3.359	128			128	45	3.533	93	3.440	18%		30.177	3.533	0%
Provincie Aandachtsbedrijven						1.136	1.136					42	1.178	42	1.136	6%		12.348	1.178	
Renkum	650	174	825	57	85	270	412	57	48	44	149		1.385	755	630	7%	1.090	4.481	1.388	0%
Rheden	51	235	286	10	89	44	143	57		43	100	7	536	68	468	3%	714	1.555	538	-1%
Rozendaal	2	7	10	1	2	1	4	9		7	16		31	3	27	0%	19	46	31	0%
Westervoort	2	48	50	1	24	5	30	20		9	30		109	2	107	1%	72	326	106	3%
Zevenaar	19	325	344	24	216	45	285	58		27	85	14	728	57	671	4%	509	3.102	715	2%
Subtotaal partners	4.198	3.123	7.322	1.130	4.755	4.456	10.341	786	368	436	1.590	487	19.739	6.158	13.582	100%	10.250	106.068	19.726	0%
% van de omzet			37%				52%				8%	2%								
OD Achterhoek		1	1	110	9	8	127			18	18		147		147		8	1.385	138	7%
OD De Vallei		18	18		49	17	66			18	18		103		103		35	721	94	10%
OD Nijmegen	0		0		6	81	86			18	18		105		105		3	940	96	10%
OD Noord-Veluwe		3	3		16	8	24			18	18		45		45		6	256	36	25%
OD Rivierenland										18	18		18		18				9	100%
OD Veluwe IJssel		6	6		15	14	28			18	18		53		53		12	308	44	21%
Subtotaal OD's	0	30	30	110	95	127	332			110	110		472		472		64	3.610	417	13%
Subtotaal derden *****	0	0	0	92	223		318		7		7	40	366		366		0	3.458	427	-14%
Totaal klanten	4.198	3.153	7.352	1.333	5.073	4.583	10.992	786	375	546	1.708	527	20.577	6.158	14.420		10.314	113.136	20.570	0,04%
% van de omzet			36%				53%				8%	3%								
*) betreft beheer zones/kaarten/data, keten- en datagedreven toezicht, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst													7,7	gemiddeld kengetal (inclusief PCH)						
**) betreft klantadvies bouw													7,7	gemiddeld kengetal (exclusief PCH)						
***) betreft projectleiding/ondersteuning Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget																				
****) specificatie tabel overige baten																				
*****) inclusief 166 duizend euro continueren intensivering bodemtaken																				

Toelichting: in deze tabel is de bijdrage van de klanten in kaart gebracht tov het werkpakket 2022. In tegenstelling tot de begrotingstabellen. Daar is de voorjaarsbegroting als uitgangspunt genomen. Op deze wijze ontstaat er extra inzicht in de kosten voor partners tov 2022.

Bijlage 2: Overzicht van te leveren producten

Productnaam	Taakveld	Kengetal 2023	kostprijs 2023	Inclusief PCH			Exclusief PCH		aandeel producten PCH
				Aantal producten 2023	Baten'23 per product x € 1.000		Aantal producten 2023	Baten'23 per product x € 1.000	
Programma 1. Vergunningverlening									
Intrekken omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.196	8	€ 10	0%	8	€ 10	
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 368	40	€ 15	1%	40	€ 15	
Maatwerk milieu	Milieu	14	€ 1.288	60	€ 77	1%	60	€ 77	
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 92	1.383	€ 127	34%	1.383	€ 127	
Meldingen mba	Milieu	10	€ 920	453	€ 417	11%	453	€ 417	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 /gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 828	1.368	€ 1.133	34%	1.368	€ 1.133	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 /gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.116	484	€ 1.024	12%	484	€ 1.024	
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.024	56	€ 113	1%	56	€ 113	
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	€ 1.012	172	€ 174	4%	172	€ 174	
Totaal (+ gemiddelden)		8,3	€ 768	4.024	€ 3.090	100%	4.024	€ 3.090	
			aandeel bouw	3.275	2.299	81%	3.275	2.299	81%
			aandeel milieu/alg	749	791	19%	749	791	19%
Programma 2. Toezicht en Handhaving									
Controle asbest/sloop	Bouw	9	€ 828	229	€ 190	6%	229	€ 190	
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.116	229	€ 485	6%	229	€ 485	
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.416	93	€ 411	2%	93	€ 411	
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 736	1.107	€ 815	28%	1.107	€ 815	
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 920	166	€ 153	4%	99	€ 91	67
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 552	846	€ 467	21%	611	€ 337	235
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 184	2.896	€ 533	72%	1.882	€ 346	1.014
Preventieve controle mba	Milieu	9	€ 828	1.708	€ 1.414	42%	1.635	€ 1.354	73
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 368	683	€ 251	17%	290	€ 107	393
Toezicht vuurwerkevenementen	Milieu	12	€ 1.104	115	€ 127	3%	115	€ 127	
Totaal (+ gemiddelden)		6,5	€ 600	8.072	€ 4.845	100%	6.290	€ 4.262	1.782
			aandeel bouw	1.658	1.900	21%	1.658	1.900	21%
			aandeel milieu/alg	6.414	2.945	79%	4.632	2.362	57%
Totaal producten		7,2	€ 656	12.096	€ 7.935		10.314	€ 7.352	1.782
			aandeel bouw	9.689	€ 4.198	53%	7.907	€ 4.198	57%
			aandeel milieu/alg	2.407	€ 3.736	47%	2.407	€ 3.153	43%
*) de vergelijking met de realisatie 2021 ontbreekt vanwege de de implementatie van de nieuwe PDC									

*) de vergelijking met de realisatie 2021 ontbreekt vanwege de de implementatie van de nieuwe PDC

Bijlage 3; Overzicht te leveren diensten

*)		Inclusief PCH			Exclusief PCH		
Naam dienst	Taakveld	Aantal uren 2023	Baten'23 per dienst x € 1.000	%	Aantal uren 2023	Baten'23 per dienst x € 1.000	aanvullend PCH
Programma 1. Vergunningverlening							
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	292	€ 27	2%	292	€ 27	
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	19%	2.633	€ 242	
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.315	€ 121	9%	1.315	€ 121	
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.240	€ 206	16%	2.240	€ 206	
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.522	€ 232	18%	2.522	€ 232	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 3 /gevolgklasse 3	Bouw	2.320	€ 213	17%	2.320	€ 213	
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.684	€ 247	19%	2.684	€ 247	
Subtotaal		14.006	€ 1.289	100%	14.006	€ 1.289	
	aandeel bouw	7.193	€ 662	51%	7.193	€ 662	51%
	aandeel milieu/alg	6.813	€ 627	49%	6.813	€ 627	49%
Programma 2. Toezicht en Handhaving							
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	250	€ 23	2%	250	€ 23	
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.312	€ 397	31%	3.792	€ 349	520
Controle bodemsanering	Milieu	6.608	€ 608	47%	6.608	€ 608	
Controle complex bedrijf	Milieu	9.649	€ 888	69%	1.499	€ 138	8.150
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	2.619	€ 241	19%	2.619	€ 241	
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.323	€ 950	74%	8.861	€ 815	1.462
Juridische expertise handhaving	Algemeen	5.256	€ 484	38%	4.616	€ 425	640
Projectcontrole	Milieu	2.504	€ 230	18%	2.504	€ 230	
Rapportageverplichting EPTR	Algemeen	1.101	€ 101	8%	116	€ 11	985
Rapportbehandeling bedrijfsmelding en melding onge	Milieu	1.464	€ 135	10%	124	€ 11	1.340
Transportcontrole	Milieu	250	€ 23	2%	250	€ 23	
Subtotaal		44.336	€ 4.079	100%	31.239	€ 2.874	13.097
	aandeel bouw	4.312	€ 397	10%	3.792	€ 349	12%
	aandeel milieu/alg	40.024	€ 3.682	90%	27.447	€ 2.525	88%
Programma 3. Advies							
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	9.636	€ 887	69%	7.216	€ 664	2.420
Afhandeling Wob-verzoeken	Algemeen	465	€ 43	3%	465	€ 43	
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	2.980	€ 274	21%	2.980	€ 274	
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	9.994	€ 919	71%	4.794	€ 441	5.200
Subtotaal		23.075	€ 2.123	100%	15.455	€ 1.422	7.620
	aandeel bouw	2.980	€ 274	13%	2.980	€ 274	19%
	aandeel milieu/alg	20.095	€ 1.849	87%	12.475	€ 1.148	81%
Programma 5. Algemeen en Projecten							
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.745	€ 253	20%	1.945	€ 179	800
Detachering	Algemeen	768	€ 71	5%	768	€ 71	
Faciliteren participatietraject	Milieu	1.785	€ 164	13%	1.415	€ 130	370
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.000	€ 92	7%	600	€ 55	400
Programma- en projectmanagement	Algemeen **)	15.755	€ 1.449	112%	5.183	€ 477	10.572
Programma- en projectmedewerking	Algemeen ***	9.666	€ 889	69%			9.666
Subtotaal		31.719	€ 2.918	100%	9.911	€ 912	21.808
	aandeel milieu/alg	31.719	€ 2.918	100%	9.911	€ 912	100%
Totaal uren		113.136	€ 10.409		70.611	€ 6.496	42.525
	aandeel bouw	14.485	€ 1.333	13%	13.965	€ 1.285	20%
	aandeel milieu/alg	98.651	€ 9.076	87%	56.646	€ 5.211	80%
*) de vergelijking met de realisatie 2021 ontbreekt vanwege de de implementatie van de nieuwe PDC							
**) inclusief externe communicatie (aandachtsbedrijven)							
***) inclusief kennisontwikkeling en omgevingscans (aandachtsbedrijven)							

Bijlage 4: Overige overzichten en specificaties

Overzicht materiele kosten die worden doorbelast.

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV	Out of pocket	Wabo, meetdienst en piket *)	Totaal overige baten	aandeel bouw	aandeel mil & alg.
Arnhem	5		30	35	30	5
Lingewaard	21		96	117	96	21
Overbetuwe	14			14		14
Provincie Gelderland			214	214		214
Provincie Complexe Handhaving		45		45		45
Provincie Aandachtsbedrijven		42		42		42
Rheden	7			7		7
Zevenaar	14			14		14
Subtotaal partners	60	87	340	487	126	361
Subtotaal derden			40	40		40
Totaal klanten	60	87	380	527	126	401

*) betreft Wabo (Arnhem en Lingewaard), meetdienst (provincie), piket en overige baten (derden)

Verdeelsleutel 2022 tbv gezamenlijke diensten

klant	inwoners		stemverhouding		sleutel 60% inwoners - 40% stemverhouding	sleutel Briks
Arnhem	163.108	34%	22	22%	29%	68%
Doesburg	11.082	2%	3	3%	3%	
Duiven	24.986	5%	3	3%	4%	
Lingewaard	46.938	10%	16	16%	12%	19%
Overbetuwe	48.267	10%	8	8%	9%	
Provincie Gelderland	43.032 *)	9%	16	16%	12%	
Renkum	31.403	7%	12	12%	9%	13%
Rheden	43.444	9%	8	8%	9%	
Rozendaal	1.737	0%	3	3%	1%	
Westervoort	14.965	3%	3	3%	3%	
Zevenaar	44.392	9%	8	8%	9%	
Totaal	473.354	100%	102	100%	100%	100%

*) gemiddelde van 10 gemeentelijke partners

Programma's en projecten	real '2	bg '22	bg '23
Programma Duurzaamheid			deel van de partners
- project energie	194,2	138,0	138,0
- project energie label C			pm
- project EPBD3			pm
- circulaire economie	83,0	46,0	46,0
Project Omgevingswet	234,7	128,8	128,9 alle partners
Innovatie			alle partners
Totaal	512,0	312,8	312,9
- gezamenlijke diensten		1.318,2	1.148,6 zie hoofdstuk 2
Totaal gezamenlijk	1.500,7	1.631,0	1.461,5
Individueel			
Project WKB	individueel		
Project A15			Duiven, Zev. Lingew.
Ondermijning / Theseus	50,6	23,0	provincie